

แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2566 - 2570)

โดย สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ

แผนความมั่นคงแห่งชาติ
ทางทะเล
(พ.ศ. 2566 - 2570)

โดย
สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ

ผู้จัดพิมพ์

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี
เลขที่ 1 ทำเนียบรัฐบาล ถนนพิษณุโลก เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทรศัพท์ 02 629 8000 ต่อ 3705 , โทรสาร 02 629 8085
<https://www.nsc.go.th>

ISBN 978-616-235-360-4

พิมพ์ครั้งที่ 1 มีนาคม 2566

จำนวน 1,000 เล่ม

เจ้าของลิขสิทธิ์

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี

ออกแบบและพิมพ์ที่

บริษัท ซีดี มีเดีย ไกด์ จำกัด

80/21 ซอย 15 ถนนทุ่งมังกร แขวงฉิมพลี เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร 10170

โทรศัพท์ 081 696 1617 , โทรสาร 02 448 8202

คำปรารภ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี

เนื่องในโอกาสจัดพิมพ์แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

ของสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ

พุทธศักราช ๒๕๖๖

.....

ทะเลเป็นจุดยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศไทย ด้วยลักษณะทางภูมิศาสตร์ของพื้นน้ำ ทั้งอ่าวไทยและทะเลอันดามัน ที่ขนานบริเวณด้านขวานทั้ง ๒ ฝั่งของประเทศ สามารถเชื่อมโยงประเทศไทย ไปยังประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก กอปรกับทะเลเป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ ได้อย่างมหาศาล และเป็นพื้นที่สำคัญสำหรับกิจกรรมทางทะเล อาทิ การคมนาคม การท่องเที่ยว การประมง และเป็นแหล่งพลังงาน ทะเลจึงถือเป็นฐานทรัพยากรที่มีคุณค่าและสำคัญต่อการขับเคลื่อนประเทศ ทั้งในมิติทางเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง และสิ่งแวดล้อม ดังนั้น การรักษามลประโยชน์ของชาติทางทะเล จึงมีส่วนสำคัญในการสนับสนุนและส่งเสริมให้ประเทศชาติเกิดความมั่นคง มั่งคั่งอย่างยั่งยืน

ปัจจุบันหลายประเทศให้ความสำคัญกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นในทะเล เนื่องจากเป็นภัยที่มีความซับซ้อน เชื่อมโยงและส่งผลต่อกันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่น อาชญากรรมทางทะเล ความปลอดภัยของเส้นทางการเดินเรือ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และมลพิษทางทะเล ซึ่งล้วนส่งผลกระทบต่อทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก รวมทั้งนำไปสู่การแข่งขันเพื่อแสวงหามลประโยชน์ทางทะเลมากขึ้น ขณะเดียวกันก็มีความพยายามในการส่งเสริมความร่วมมือระดับนานาชาติ ผ่านกรอบกฎหมายระหว่างประเทศ ข้อตกลงร่วม หรือการแสดงเจตนารมณ์ของแต่ละประเทศ เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการพื้นที่ทางทะเลร่วมกัน อย่างประสานสอดคล้อง อันจะส่งผลให้การใช้ประโยชน์จากทะเลเป็นไปอย่างสมดุล

รัฐบาล โดยสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ได้จัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เพื่อเป็นกรอบและทิศทางในการรับมือกับการเผชิญสถานการณ์ทางทะเล ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา รวมทั้งเป็นการปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศว่าด้วยกฎหมาย และกรอบความร่วมมือด้านทะเล ตลอดจนสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการรักษามลประโยชน์ของชาติทางทะเล ซึ่งผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่าทุกภาคส่วนจะนำแผนไปปฏิบัติให้เกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม มีประสิทธิภาพ เพื่อการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเลในทุกมิติได้อย่างยั่งยืนสืบไป

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นายกรัฐมนตรี

ประธานสภาความมั่นคงแห่งชาติ

คำปรารภ

พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรี
เนื่องในโอกาสจัดพิมพ์แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)
ของสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
พุทธศักราช ๒๕๖๖

แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล เป็นการดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตราที่ ๑๐ ซึ่งได้กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (นปท.) มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี รวมถึงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเสนอต่อสภาความมั่นคงแห่งชาติและคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบการขับเคลื่อนแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฉบับที่ผ่านมา มีกิจกรรมสำคัญที่บรรลุเป้าหมายและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง อาทิ การติดตาม ตรวจสอบ เฝ้าระวังและคุ้มครองพื้นที่ทางทะเลและชายฝั่ง การประชุมระหว่างประเทศว่าด้วยความร่วมมือด้านกิจการทางทะเลในกรอบต่าง ๆ การตราและบังคับใช้พระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๒ และการจัดตั้งศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) ตลอดจนการเผยแพร่องค์ความรู้ทางทะเล ซึ่งการขับเคลื่อนกิจกรรมเหล่านี้เกิดจากการบูรณาการความร่วมมือในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลจากทุกภาคส่วน

แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เป็นการสานต่อนโยบายและแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลที่ผ่านมาทั้ง ๔ ฉบับ ซึ่งได้มีการบริหารจัดการด้านความมั่นคงทางทะเลของไทย โดยมุ่งเน้นการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ทั้งในมิติด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมในแต่ละช่วงเวลาให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสถานการณ์ทางทะเล และให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความมั่นคงแบบองค์รวม เพื่อปกป้อง รักษา และเสริมสร้างความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเลอย่างรอบด้าน รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการติดตามและประเมินผลการบูรณาการขับเคลื่อนของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องแผนยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี และแผนระดับชาติที่เกี่ยวข้อง

ผมในนามคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล หวังว่า
การขับเคลื่อนแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ในระยะต่อไป ทุกภาคส่วน
จะได้ร่วมบูรณาการภารกิจสำคัญนี้อย่างเข้มแข็ง เพื่อพัฒนาศักยภาพและความพร้อมในการป้องกัน
และแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงทางทะเลในทุกมิติและทุกระดับได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์
อันนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศที่มีความมั่นคง มั่งคั่งอย่างยั่งยืนต่อไป

พลเอก

(ประวิตร วงษ์สุวรรณ)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

คำนำ

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) ได้จัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ซึ่งเป็นแผนระดับที่ ๓ สำหรับเป็นกรอบแนวทางการดำเนินการของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ซึ่งมุ่งเน้นการเสริมสร้างความมั่นคงแบบองค์รวม (Comprehensive Security) โดยในกระบวนการจัดทำแผนดังกล่าว สมช. ได้รวบรวมข้อคิดเห็นจากส่วนราชการ ภาควิชาการ และภาคประชาชน รวมทั้งการประชุมสัมมนา และผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (นปท.) โดยเฉพาะคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจจัดทำร่างแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) อันประกอบด้วยผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใน นปท. ได้ร่วมกันพิจารณาความเหมาะสมและครบถ้วนของแผนในการนี้ ที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (นปท.) ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๕ และสภาความมั่นคงแห่งชาติ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๕ ได้มีมติเห็นชอบแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ โดยให้มุ่งเน้นการนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมและให้มีการติดตามและประเมินผลอย่างเป็นระบบต่อไป

สาระสำคัญของแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ประกอบด้วย การประเมินสถานการณ์ความมั่นคงทางทะเลในระยะ ๕ ปี การถ่ายทอดความเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับชาติที่สำคัญ รวมทั้ง นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) และความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) แห่งสหประชาชาติ นอกจากนี้ ได้กำหนดแนวทางการดำเนินการ ๗ แนวทางหลัก เพื่อรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลอย่างครอบคลุมในทุกมิติ ได้แก่ ๑) การพัฒนาศักยภาพการเมืองและความมั่นคงทางทะเล ๒) การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางทะเล ๓) การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเล ๔) การเสริมสร้างความมั่นคงและปลอดภัยให้แก่ประชาชนและชุมชนที่ใช้ประโยชน์จากทะเล ๕) การพัฒนาเศรษฐกิจจากทะเล ๖) การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศทางทะเล และ ๗) การบริหารจัดการผลประโยชน์ของชาติทางทะเลของภาครัฐ รวมถึงได้มีการกำหนดโครงการสำคัญเพื่อรองรับการดำเนินการตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า การขับเคลื่อนแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ไปสู่การปฏิบัติภายใต้กลไกระดับต่าง ๆ ด้วยการบูรณาการที่มีประสิทธิภาพจากทุกภาคส่วน จะสามารถส่งเสริมและสร้างความสมดุลให้กับท้องทะเลไทย อันจะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมและบรรลุเป้าหมายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลได้อย่างแท้จริง

พลเอก

(สุพจน์ มาลานิยม)

เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ

10 ส่วนที่ 1 บทสรุปผู้บริหาร

12 บทนำ

20 ความเชื่อมโยงกับกฎหมาย แผน
และกรอบความร่วมมือต่าง ๆ

24 สาระสำคัญของแผน

30 ส่วนที่ 2 ความสอดคล้องกับแผน 3 ระดับตามนโยบายของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560

32 ความสอดคล้องกับแผน 3 ระดับ

56 ความสอดคล้องกับกฎหมายและกรอบความร่วมมือ
ระหว่างประเทศ

62 ส่วนที่ 3 ความสอดคล้องกับเป้าหมาย การพัฒนาที่ยั่งยืน (SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS : SDGs) แห่งสหประชาชาติ

64 สถานะการขับเคลื่อนเป้าหมายที่ 14 อนุรักษ์และใช้ประโยชน์
จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

67 ความสอดคล้องของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน
และแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล

72 ส่วนที่ 4 สารสำคัญของแผน

74 การประเมินสถานการณ์ ปัญหา และความจำเป็นของแผนฯ

118 สารสำคัญของแผนฯ

126 แนวทางการดำเนินการ

127 แนวทางการดำเนินการที่ 1
การพัฒนาศักยภาพการเมือง
และความมั่นคงทางทะเล

131 แนวทางการดำเนินการที่ 2
การป้องกันและปราบปราม
อาชญากรรมทางทะเล

135 แนวทางการดำเนินการที่ 3
การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์
จากทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมทางทะเล

139 แนวทางการดำเนินการที่ 4
การเสริมสร้างความมั่นคงและ
ปลอดภัยให้แก่ประชาชนและ
ชุมชนที่ใช้ประโยชน์จากทะเล

143 แนวทางการดำเนินการที่ 5
การพัฒนาเศรษฐกิจภาคทะเล

147 แนวทางการดำเนินการที่ 6
การส่งเสริมความร่วมมือ
ระหว่างประเทศทางทะเล

151 แนวทางการดำเนินการที่ 7
การบริหารจัดการผลประโยชน์
ของชาติทางทะเลของภาครัฐ

164 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการนำแผนฯ ไปดำเนินการ

188 ส่วนที่ 5 ภาคผนวก

190 ภาคผนวก ก อภิธานศัพท์

199 ภาคผนวก ข ผังความเชื่อมโยงระหว่างแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ กับ แผนระดับต่าง ๆ

202 ภาคผนวก ค รายงานการประเมินสถานการณ์ความมั่นคงทางทะเลในระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) (ฉบับสมบูรณ์)

236 ภาคผนวก ง ตารางเปรียบเทียบนโยบาย/แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลของประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

241 ภาคผนวก จ การวิเคราะห์สถานการณ์ทางทะเลในระยะ 5 ปี โดยใช้เครื่องมือ SWOT Analysis

249 ภาคผนวก ฉ รายละเอียดโครงการสำคัญภายใต้แนวทางการดำเนินการ

267 ภาคผนวก ช คำสั่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 1

บทสรุปผู้บริหาร

1 บทนำ

1.1 ความนำ

การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเลเป็นประเด็นที่รัฐบาลให้ความสำคัญและได้มอบหมายให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและนโยบายระดับชาติ เพื่อเป็นกรอบแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม สมช. ได้มีการจัดทำนโยบาย/แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล เพื่อให้การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลเป็นไปอย่างต่อเนื่อง แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2566 - 2570) เป็นแผนหลักสำหรับกำหนดกรอบแนวทาง/โครงการสำคัญในการดำเนินการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลอย่างครอบคลุมทุกมิติ

ซึ่งดำเนินการภายใต้กรอบแนวคิดที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างความมั่นคงแบบองค์รวม (Comprehensive Security) เพื่อปกป้อง รักษา และเสริมสร้างความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งเป็นเครื่องมือในการติดตาม และประเมินผลจากการบูรณาการขับเคลื่อนของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนสำคัญระดับชาติฉบับต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ประกอบด้วยสาระสำคัญต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1.2 ความสำคัญของทะเล

ประเทศไทยมีพื้นที่ชายฝั่งทะเล 2 ด้าน คือ ด้านตะวันตกเป็นทะเลอันดามันและช่องแคบมะละกา และด้านตะวันออกเป็นอ่าวไทย

พื้นที่เขตทางทะเลประมาณ
320,000 ตารางกิโลเมตร

ความยาวชายฝั่งทะเลรวม
3,010 กิโลเมตร

ด้วยลักษณะทางภูมิศาสตร์ทำให้ประเทศไทยมีเส้นทางออกสู่ 2 มหาสมุทร คือ มหาสมุทรแปซิฟิกและมหาสมุทรอินเดีย ส่งผลให้ประเทศไทยเป็นจุดกระจายสินค้าและเส้นทางขนส่งสินค้าทางทะเลที่สำคัญภายในภูมิภาค ประกอบกับการมีทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลที่อุดมสมบูรณ์ จึงสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลในหลายรูปแบบ ทั้งด้านการท่องเที่ยว การขนส่งทางทะเลและพาณิชย์นาวี อุตสาหกรรมทางทะเล รวมถึงแหล่งพลังงานของประเทศ จากประเมินผลประโยชน์ทางทะเลของไทย ด้านเศรษฐกิจภาคทะเล ใน พ.ศ. 2557 สูงถึง 24 ล้านล้านบาท หรือในช่วง พ.ศ. 2550 - 2558 มูลค่าเพิ่มของเศรษฐกิจภาคทะเล คิดเป็นประมาณร้อยละ 30 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ และคาดการณ์ว่าการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลจะมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นต่อไปในอนาคต

1.3 การประเมินสถานการณ์ความมั่นคงทางทะเล ในระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570)

การประเมินสถานการณ์ความมั่นคงทางทะเลในมิติต่าง ๆ ทั้งด้านภูมิรัฐศาสตร์ การเมืองความมั่นคงระหว่างประเทศ การบริหารจัดการด้านเศรษฐกิจภาคทะเล ภัยคุกคามข้ามชาติ รวมทั้งสภาพแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่ง แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

1 | สถานการณ์ระดับโลก

ประเทศต่าง ๆ กลับมาให้ความสำคัญต่อภูมิรัฐศาสตร์ อีกทั้งระบบโลกมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนผ่านไปสู่ระบบหลายขั้วอำนาจอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น โดยประเทศมหาอำนาจทั้งในระดับโลกและภูมิภาค อาทิ สหรัฐอเมริกา จีน รัสเซีย กลุ่มประเทศในยุโรป อินเดีย ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย มีการแข่งขันเพื่อรักษาผลประโยชน์ในกิจการระหว่างประเทศทุกมิติ รวมถึงบริบททางทะเลซึ่งมีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการแข่งขันเพื่อควบคุมเส้นทางคมนาคม ภูมิพิพาทเรื่องเขตแดน และการแย่งชิงทรัพยากร นอกจากนี้ ในมิติด้านสิ่งแวดล้อมประเด็นการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) ยังเป็นปัญหาสำคัญที่ทั่วโลกให้ความสนใจและเร่งรัดการแก้ไขปัญหา โดยได้มีกรอบความร่วมมือด้านทะเลระดับระหว่างประเทศ

หลายกรอบ อาทิ ทศวรรษแห่งสหประชาชาติว่าด้วยวิทยาศาสตร์ทางมหาสมุทรเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน พ.ศ. 2564 – 2573 (UN Decade of Ocean Science for Sustainable Development 2021-2030) และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 14 อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทรทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG14 Life below water) การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทะเลอย่างยั่งยืนจึงมีแนวโน้มจะกลายเป็นบรรทัดฐานของการดำเนินกิจกรรมด้านการพัฒนา การจัดการทรัพยากรทางทะเล การผลิตสินค้าและบริการ การศึกษาวิจัย ตลอดจนความร่วมมือระหว่างประเทศต่อไป

2 | สถานการณ์ระดับภูมิภาคเอเชีย

บริเวณมหาสมุทรอินเดียและมหาสมุทรแปซิฟิก เป็นจุดศูนย์กลางของความขัดแย้งและการแข่งขันเชิงยุทธศาสตร์ที่มีความสำคัญระดับโลกแห่งหนึ่ง โดยการเปลี่ยนแปลงของดุลอำนาจในภูมิภาคเป็นผลจากการขึ้นสู่สถานะประเทศมหาอำนาจระดับโลกของจีน ประกอบกับการเพิ่มบทบาทของประเทศมหาอำนาจอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอกพื้นที่เพื่อการรักษาผลประโยชน์ทางทะเลของตน

สถานการณ์ระดับภูมิภาคเอเชียที่สำคัญ ได้แก่

ทะเลจีนใต้

ประเด็นความขัดแย้งในทะเลจีนใต้ อันเนื่องมาจากข้อพิพาทเรื่องกรรมสิทธิ์และการบริหารจัดการพื้นที่บริเวณหมู่เกาะพาราเซลส์และสแปรตลีย์ อีกทั้งมีแนวโน้มของความตึงเครียดมากขึ้นจากการนำกำลังทหารของฝ่ายต่าง ๆ เข้ามาในพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาท่าทางทะเลของรัฐชายฝั่ง และการปฏิบัติการทางทหารของประเทศผู้ใช้เส้นทางคมนาคมทางทะเลจากนอกภูมิภาค

ช่องแคบมะละกา

ยังเกิดเหตุการณ์ทำอันเป็นโจรสลัด และการปล้นเรือโดยใช้อาวุธอย่างต่อเนื่อง

ทะเลตะวันออก

ข้อพิพาทเกี่ยวกับเขตแดนทางทะเล ได้แก่ การอ้างสิทธิ์ทับซ้อนระหว่างญี่ปุ่นและเกาหลีใต้บริเวณหมู่เกาะทาเคชิมะ/ตอกโด อีกทั้งการอ้างสิทธิ์ทับซ้อนระหว่างจีน ญี่ปุ่น และไต้หวัน บริเวณหมู่เกาะเตียวหยู/เซนกากู ซึ่งนำไปสู่การตอบโต้ระหว่างกัน ด้วยมาตรการทางเศรษฐกิจ การทูต ตลอดจนการฝึกซ้อมทางทะเล

ช่องแคบไต้หวัน

ไต้หวันถือเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญต่อการรักษาอำนาจอธิปไตยและบูรณภาพแห่งดินแดนของจีนที่ไม่สามารถประนีประนอมได้ อีกทั้งเป็นประเด็นละเอียดอ่อนที่สุดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างจีน - สหรัฐฯ โดยมีความเสี่ยงที่สถานการณ์ความตึงเครียดจะยกระดับเป็นความขัดแย้งอันเนื่องมาจากการใช้กำลัง เพราะการประเมินที่ผิดพลาด ไม่ว่าจะเป็นจากการฝึกซ้อมรบของทั้งฝ่ายจีนและไต้หวัน การปฏิบัติการ FONOPs ของสหรัฐฯ ร่วมกับกลุ่ม QUAD

คาบสมุทรเกาหลี

ยังคงมีความตึงเครียดและกระทบต่อความสัมพันธ์ภายในภูมิภาคและระดับโลก เนื่องจากการพัฒนานิวเคลียร์และอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง รวมถึงการทดสอบขีปนาวุธของเกาหลีเหนือ

อ่าวเอเดนและชายฝั่งสาธารณรัฐโซมาเลีย

การกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือมีความรุนแรงลดลง ทั้งนี้ยังต้องเฝ้าระวังปัจจัยสนับสนุน อาทิ สถานการณ์ความยากจนในประเทศชายฝั่งแอฟริกาตะวันออก และความเคลื่อนไหวของกลุ่มก่อการร้ายในเยเมน

อ่าวโอมาน (ช่องแคบฮอร์มุซ)

มีสถานะเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญ เพราะเป็นเส้นทางขนส่งพลังงานจากตะวันออกกลางไปทั่วโลก และได้รับผลกระทบจากความขัดแย้งระหว่างสหรัฐฯ และอิหร่าน

นอกจากนี้ การรวมตัวของกลุ่มความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเล อาทิ กลุ่ม Quadrilateral Security Dialogue หรือ QUAD ซึ่งประกอบด้วยสหรัฐฯ ออสเตรเลีย อินเดีย และญี่ปุ่นและกรอบความเป็นหุ้นส่วนความมั่นคงไตรภาคี (Trilateral Security Partnership) หรือ AUKUS ซึ่งประกอบด้วยออสเตรเลียสหราชอาณาจักรและสหรัฐฯ ยังส่งผลต่อความมั่นคงและความร่วมมือทางทะเลของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาค

3 | สถานการณ์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

อาเซียนได้พัฒนาบทบาทเป็นแกนกลางเพื่อประสานความร่วมมือระหว่างประเทศผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมถึงประเทศคู่เจรจาจากนอกภูมิภาค โดยมีพัฒนาการสำคัญของการเสริมสร้างความร่วมมือทางทะเลภายใต้กรอบอาเซียน ซึ่งได้กำหนดท่าทีด้านการเมืองและความมั่นคงตามเอกสาร ASEAN Outlook on the Indo Pacific ซึ่งมุ่งเน้นการดำเนินปฏิสัมพันธ์แบบยึดถือกฎกติกา (Rule-Based Order) การปฏิบัติตามกฎหมายระหว่างประเทศ การแก้ไขความขัดแย้งด้วยสันติวิธี และการส่งเสริมความร่วมมือในทุกมิติ รวมถึงความร่วมมือทางทะเล ในทางปฏิบัติได้มีการส่งเสริมความร่วมมือทางทะเลอย่างเป็นองค์รวม โดยนอกจากจะบรรจุประเด็นดังกล่าวอยู่ในแผนงาน ASEAN Political-Security Community (APSC) Blueprint ซึ่งกำหนดให้มีการจัดตั้งกลไกหรือ ASEAN Maritime Forum (AMF) เพื่อแลกเปลี่ยนมุมมอง ผลักดัน และติดตามความร่วมมือทางทะเลในภาพรวม ยังมีการผลักดันความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเลผ่านกลไกต่าง ๆ

อาทิจี ASEAN Regional Forum (ARF) Inter-session Meeting on Maritime Security (ISM), ASEAN Defense Ministry Meeting (ADMM/ADMM-Plus) และการเจรจาจัดทำประมวลการปฏิบัติในทะเลจีนใต้ (Code of Conduct in the South China Sea: COC) ร่วมกับจีน อย่างไรก็ตาม การดำเนินบทบาทร่วมกันของประเทศสมาชิกอาเซียนยังคงต้องเผชิญกับความท้าทายอันเกิดจากการแข่งขันทางยุทธศาสตร์ระดับภูมิภาคอันเป็นผลสืบเนื่องจากทั้งปัจจัยภายนอก ได้แก่ การขยายอิทธิพลของจีน ประกอบกับนโยบายของสหรัฐอเมริกา รวมถึงประเทศพันธมิตรและหุ้นส่วน ซึ่งหันกลับมาให้ความสนใจต่อเอเชียเพื่อรักษาผลประโยชน์ทางทะเล โดยเฉพาะกรณีการจัดการความขัดแย้งในทะเลจีนใต้ อีกทั้งพลวัตภายในเกี่ยวกับการดำเนินยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงของแต่ละประเทศ อาทิ การจัดการข้อพิพาทเขตแดน การสะสมอาวุธเพื่อการป้องกันประเทศและการป้องปราม และการสร้างเครือข่ายพันธมิตรด้านการทหาร

4 | สถานการณ์ความสัมพันธ์ระหว่างไทยและประเทศรอบบ้าน

การรักษาผลประโยชน์ของชาติบริเวณอาณาเขตทางทะเลของไทยไทยยังคงมีความท้าทายจากประเด็นความมั่นคงอันมีลักษณะข้ามเขตแดน รวมถึงการรุกล้ำอาณาเขต การลักลอบค้าและลำเลียงสิ่งผิดกฎหมาย อาทิ ยาเสพติด น้ำมันเชื้อเพลิง อาวุธ สินค้าละเมิดลิขสิทธิ์และสินค้านี้ภาษี นอกจากนี้ ยังพบการโยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติทางทะเลจากประเทศรอบบ้าน อันอาจนำมาซึ่งปัญหาการค้ามนุษย์ ตลอดจนปัญหาการทำประมงผิดกฎหมายและการรุกล้ำน่านน้ำ ขณะเดียวกันความสัมพันธ์กับประเทศรอบบ้านในมิติของการจัดการเขตแดนทางทะเลเป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลต่อการร่วมมือในการจัดการปัญหาข้างต้น รวมถึงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

5 | สถานการณ์ภายในประเทศ

การประเมินสถานการณ์การใช้ประโยชน์จากทะเล รวมถึงโอกาสและความท้าทายของไทย ระยะ 5 ปี เพื่อส่งเสริมความมั่นคงอย่างเป็นองค์รวม (Comprehensive security) มีการพิจารณาปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

1. เศรษฐกิจเกี่ยวกับทะเลและชายฝั่ง

ได้แก่ การทำประมง การท่องเที่ยวทางทะเลและชายฝั่ง การขนส่งทางทะเลและการผลิตพลังงาน เชื้อเพลิง ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เป็นอย่างมาก ได้เริ่มกลับมาดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อีกครั้งหนึ่งในห้วงกลางปี 2565 หลังจากที่สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 คลี่คลาย

2. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เป็นปัจจัยให้เกิดการฟื้นฟูสภาพแวดล้อมทางทะเลอย่างมีนัยสำคัญ อย่างไรก็ตาม ระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งของประเทศไทยยังมีความท้าทายจากปัญหามลพิษ ความขัดแย้งเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากร และความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศระยะยาว

3. ความมั่นคงของมนุษย์

กลุ่มประชากรที่มีความเปราะบางในพื้นที่ทางทะเลและชายฝั่ง อาทิ ประชากรชุมชนชายฝั่ง กลุ่มชาติพันธุ์ ที่อาศัยอยู่บริเวณทะเลและชายฝั่ง และแรงงานประมงทะเล มีความเสี่ยงได้รับผลกระทบจากอุบัติเหตุทางทะเล ภาวะไร้สัญชาติ การเข้าถึงบริการของรัฐ อีกทั้งมีความเสี่ยงที่จะถูกนำเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์ และการบังคับใช้แรงงาน

4. ความมั่นคงปลอดภัยทางทะเล

ยังคงพบอาชญากรรมและการกระทำผิดทางทะเล อาทิ การหลบลหนีเข้าเมือง การลักลอบขนส่งสินค้าผิดกฎหมาย การใช้เครื่องมือทำประมงที่ไม่ได้รับอนุญาต และการลักลอบทำประมงในน่านน้ำไทยโดยเรือต่างชาติ รวมทั้งอุบัติเหตุทางทะเล พบเหตุการณ์ซึ่งเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งที่เกิดจากภัยธรรมชาติและเกิดจากมนุษย์

5. การส่งเสริมขีดความสามารถด้านสมุทรภิบาล

เน้นการบริหารจัดการภารกิจทางทะเลของส่วนราชการของไทยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการซึ่งขับเคลื่อนด้วยองค์ความรู้ การปรับปรุงกฎหมายภายในประเทศให้สอดคล้องกับ UNCLOS 1982 และการจัดทำเครื่องมือกลางสำหรับการใช้ประโยชน์ร่วมกันจากทะเล อาทิ การจัดทำแผนที่บูรณาการสถานการณ์ทางทะเล (One Marine Chart) การแบ่งเขตการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ตามแนวคิดการวางแผนเชิงพื้นที่ทางทะเลระดับชาติ (Marine Spatial Planning : MSP) และการแบ่งพื้นที่เขตการปกครองจังหวัดทางทะเล

ด้วยสถานการณ์ทางทะเลดังกล่าว ได้นำไปสู่การกำหนดแนวทางดำเนินการภายใต้แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ทั้ง 7 ด้าน ตลอดจนโครงการสำคัญของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ครอบคลุมการบริหารจัดการกิจการด้านความมั่นคงทางทะเลและสถานการณ์ความมั่นคงทางทะเล ตลอดจนสามารถถ่ายทอดไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

1.4 ความจำเป็นในการจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2566 - 2570)

การจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลเป็นการดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. 2562 มาตรา 10 ได้กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล ให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ รวมถึงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน เสนอต่อสภาความมั่นคงแห่งชาติและคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ นอกจากนี้ มาตรา 16 กำหนดให้สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติรับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ รวมทั้งดำเนินงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ที่ผ่านมา สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นหน่วยงานหลักดำเนินการจัดทำนโยบาย/แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล ทั้ง 4 ฉบับ ตั้งแต่อดีตจนถึงฉบับปัจจุบันและได้เสนอ

คณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนบังคับใช้ ซึ่งแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2566 - 2570) ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (นปท.) และสภาความมั่นคงแห่งชาติก่อนบังคับใช้ทั้งนี้ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2566 - 2570) จะช่วยพัฒนาความร่วมมือ และเสริมสร้างความมั่นคงทางทะเลทั้งภายในประเทศ และระหว่างประเทศ ครอบคลุมทั้งการเฝ้าระวัง ติดตาม ป้องกัน และแก้ไข ปัญหาความมั่นคงในภาพรวมของประเทศที่มีอยู่ให้ดีขึ้น จนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ นอกจากนี้ การบูรณาการการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงานด้านความมั่นคงและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องยังส่งผลให้ประเทศมีศักยภาพและความพร้อมในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

2 ความเชื่อมโยงกับ กฎหมาย แผน และ กรอบความร่วมมือ ต่าง ๆ

2.1 ความเชื่อมโยงกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ การจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล

แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลมีความสอดคล้องกับ
ยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับชาติที่สำคัญ ได้แก่

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560
- พระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. 2559
- พระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติ
ทางทะเล พ.ศ. 2562

2.2

ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนระดับชาติที่สำคัญ

2.2.1 | ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580)

1

ด้านความมั่นคง

2

ด้านการสร้างความ
สามารถในการแข่งขัน

3

ด้านการสร้างการเติบโต
บนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตร
ต่อสิ่งแวดล้อม

4

ด้านการปรับสมดุลและ
พัฒนาระบบการบริหาร
จัดการภาครัฐ

2.2.2 | แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580)

1

ประเด็นความมั่นคง

2

ประเด็นการต่างประเทศ

3

ประเด็นการเติบโต
อย่างยั่งยืน

4

ประเด็นการวิจัยและ
พัฒนานวัตกรรม

2.2.3 | แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13

1

หมวดหมู่ที่ 5 ไทยเป็นประตูการค้า
การลงทุนและยุทธศาสตร์ทาง
โลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค

2

หมวดหมู่ที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจ
หมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ

3

หมวดหมู่ที่ 11 ไทยสามารถลด
ความเสี่ยงและผลกระทบจาก
ภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลง
สภาพภูมิอากาศ

2.2.4 | นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566 – 2570)

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ 4
การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

2.2.5 | แผนระดับที่ 3 ที่สำคัญ ประกอบด้วย 5 แผน

1

แผนปฏิบัติการ
5 ปี ศรชล.
พ.ศ. 2566 - 2570

2

แผนการบริหารจัดการทรัพยากร
ทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติ
พ.ศ. 2564 – 2565

3

(ร่าง) นโยบายและ
แผนบริหารจัดการประมง
พ.ศ. 2566 – 2570

4

แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม
พ.ศ. 2560 – 2564

5

แผนการป้องกันและบรรเทา
สาธารณภัยแห่งชาติ
พ.ศ. 2564 – 2570

2.3

ความเชื่อมโยงกับกรอบความร่วมมือและ พันธมิตรระหว่างประเทศ

2.3.1 กรอบความร่วมมือและพันธมิตรระหว่างประเทศ

อาทิ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 (United Nations on the Law of the Sea: UNCLOS 1982) และ ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือระดับภูมิภาคเพื่อการต่อต้านการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธในเอเชีย (Regional Cooperation Agreement on Combating Piracy and Armed Robbery against Ships in Asia : ReCAAP)

2.3.2 ความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) แห่งสหประชาชาติ

ได้แก่ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเป้าหมายที่ 14 อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

3

สาระสำคัญของแผน

3.1 วิสัยทัศน์

ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในมิติความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน พร้อมทั้งมีบทบาทสำคัญด้านความมั่นคงทางทะเลเป็นที่ยอมรับในเวทีระหว่างประเทศ ด้วยการบูรณาการพลังอำนาจของชาติในทุกมิติ ”

3.2 เป้าหมาย

1

ประเทศไทยสามารถรับมือและควบคุมภัยคุกคามทางทะเลได้อย่างมีประสิทธิภาพในทุกมิติ

2

ประเทศไทยสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจได้อย่างสมดุลและยั่งยืน

3

ประเทศไทยมีการบริหารจัดการผลประโยชน์ของชาติทางทะเลอย่างมีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล

3.3 วัตถุประสงค์

3.3.1 เพื่อปกป้องและรักษาอำนาจอธิปไตย บูรณภาพแห่งดินแดน สิทธิอธิปไตย เขตอำนาจของชาติทางทะเล และอ้างไว้ซึ่งพลังอำนาจของชาติทางทะเล

3.3.5 เพื่อส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการพัฒนาศักยภาพกิจกรรมเศรษฐกิจภาคทะเลของไทย รวมทั้งบริหารจัดการเพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

3.3.2 เพื่อจัดการและควบคุมการดำเนินกิจกรรมทางทะเล รวมทั้งป้องกันและปราบปรามภัยคุกคามทางทะเลในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งส่งผลต่อสิทธิ ชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน

3.3.6 เพื่อเสริมสร้างบทบาทของไทยในการดำเนินความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเลให้มีความสำคัญ เป็นที่ยอมรับในเวทีระหว่างประเทศ

3.3.3 เพื่อปกป้อง รักษา และฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล รวมทั้งส่งเสริมให้มีการแสวงประโยชน์จากทะเลอย่างสมดุลและยั่งยืน

3.3.7 เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการทางทะเลของภาครัฐ และขีดความสามารถของบุคลากร ตลอดจนการขับเคลื่อนการบริหารจัดการองค์ความรู้ และรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนอย่างมีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล

3.3.4 เพื่อคุ้มครองความปลอดภัย สิทธิ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนที่ดำเนินกิจกรรมหรือมีความเกี่ยวข้องกับทะเลในทุกมิติอย่างเหมาะสม

3.4 แนวทางการดำเนินการ

3.4.1 แนวทางการดำเนินการที่ 1 การพัฒนาศักยภาพการเมืองและ ความมั่นคงทางทะเล

มุ่งเน้นให้ความสำคัญต่อการเสริมสร้างและคงเสถียรภาพของประเทศในมิติด้านความมั่นคงทางทะเล ทั้งการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง การเฝ้าระวัง การติดตามประเมินสถานการณ์ ตลอดจนพัฒนาความร่วมมือและยกระดับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยคำนึงถึงความพร้อมและศักยภาพของประเทศเพื่อการรักษาเสถียรภาพและรักษาอำนาจอธิปไตยประเทศ โดยมีแนวทางการดำเนินการย่อยรองรับ 5 แนวทาง

3.4.2 แนวทางการดำเนินการที่ 2 การป้องกันและปราบปราม อาชญากรรมทางทะเล

ให้ความสำคัญกับการเฝ้าระวัง ติดตาม และประเมินสถานการณ์ความมั่นคงและอาชญากรรมทางทะเลเพื่อป้องกันและปราบปรามภัยคุกคามทางทะเลในรูปแบบต่างๆ ซึ่งส่งผลต่อสิทธิ ชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน โดยการพัฒนาขีดความสามารถของหน่วยงาน ส่งเสริมความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางทะเล และสร้างการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมทางทะเล โดยมีแนวทางการดำเนินการย่อยรองรับ 4 แนวทาง

3.4.3 แนวทางการดำเนินการที่ 3 การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จาก ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทางทะเล

มุ่งเน้นให้ความสำคัญในการปกป้อง รักษา และฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเลอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยให้ทุกภาคส่วนที่ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลมีส่วนร่วมในการสร้างความยั่งยืนและลดการเกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทางทะเลน้อยที่สุด ผ่านการเสริมสร้างองค์ความรู้และการตระหนักรู้ความสำคัญของทะเล ส่งเสริมการทำการประมงอย่างถูกกฎหมาย ตลอดจนการนำแนวคิดบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมทางทะเลมาปรับใช้ โดยมีแนวทางการดำเนินการย่อยรองรับ 7 แนวทาง

3.4.4 แนวทางการดำเนินการที่ 4 การเสริมสร้างความมั่นคงและ ปลอดภัยให้แก่ประชาชนและชุมชนที่ใช้ ประโยชน์จากทะเล

เป็นการคุ้มครองและสร้างศักยภาพแก่ประชาชนที่ดำเนินกิจกรรมหรือมีความเกี่ยวข้องกับทะเล โดยการเตรียมความพร้อมเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตการใช้แรงงานภาคทะเล การสร้างมาตรการสาธารณสุข และการสนับสนุนความช่วยเหลือทางด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาผลกระทบจากภัยธรรมชาติ โดยมีแนวทางการดำเนินการย่อยรองรับ 5 แนวทาง

3.4.5 แนวทางการดำเนินการที่ 5 การพัฒนาเศรษฐกิจภาคทะเล

ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจภาคทะเลบนฐานการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน รวมทั้งขับเคลื่อนเศรษฐกิจภาคทะเลโดยการเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมเพื่อสนับสนุนกิจกรรมที่สร้างมูลค่าเศรษฐกิจทางทะเลทั้งการขนส่ง การท่องเที่ยว รวมถึงการบริหารจัดการความเสี่ยงจากภัยรูปแบบต่างๆ อันจะส่งผลให้เกิดความสมดุลระหว่างการรักษาและการใช้ประโยชน์จากทะเล โดยมีแนวทางการดำเนินการย่อยรองรับ 9 แนวทาง

3.4.6 แนวทางการดำเนินการที่ 6 การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศทางทะเล

มุ่งเน้นการเสริมสร้างและขยายความร่วมมือในการดำเนินงานตามพันธกรณีระหว่างประเทศ กรอบความร่วมมือร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน ภูมิภาค และประชาคมโลก ด้านความมั่นคงทางทะเลในมิติต่าง ๆ โดยไทยมีบทบาทในการดำเนินการให้เกิดความร่วมมืออย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม โดยมีแนวทางการดำเนินการย่อยรองรับ 5 แนวทาง

3.4.7 แนวทางการดำเนินการที่ 7 การบริหารจัดการผลประโยชน์ของชาติทางทะเลของภาครัฐ

การสร้างความศักยภาพเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงด้านความมั่นคงทางทะเลให้สามารถเตรียมพร้อมในการบริหารจัดการผลประโยชน์ของชาติทั้งในด้านการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรและองค์กร การปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย การสร้างความตระหนักรู้เรื่องความสำคัญของทะเลให้แก่ประชาชน ตลอดจนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล เพื่อให้เกิดการดำเนินงานและสร้างการมีส่วนร่วมอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีแนวทางการดำเนินการย่อยรองรับ 7 แนวทาง

3.5

โครงการสำคัญภายใต้แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2566 – 2570)

จำนวน 4 โครงการ ได้แก่

- 1) **การพัฒนาประสิทธิภาพการตระหนักรู้ภาพสถานการณ์ทางทะเล (Maritime Domain Awareness)**
โดย ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล
- 2) **การป้องกันและแก้ไขปัญหาคาการประมงผิดกฎหมาย**
โดย กรมประมง
- 3) **การกำหนดเขตพื้นที่และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการพื้นที่คุ้มครองทางทะเล**
โดย กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
- 4) **การจัดตั้งองค์กรจัดการความรู้ทางทะเลของประเทศไทย**
โดย สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ

3.6

แนวทางการขับเคลื่อนแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2566 – 2570)

3.6.1 การขับเคลื่อนแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลไปสู่การปฏิบัติ

1) ระดับนโยบาย ได้แก่

คณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (นปท.) โดยมี นายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน

2) ระดับปฏิบัติทั้งในส่วนกลางและในพื้นที่เป้าหมาย ประกอบด้วย

- คณะอนุกรรมการประสานแผน และติดตามผลการปฏิบัติตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล เป็นกลไกหลักรับผิดชอบการประสานแผน และการติดตามผลการปฏิบัติงาน รวมทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล โดยมีรองเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นประธาน และผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

- ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) ซึ่งเป็นหน่วยขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี (ผู้อำนวยการ ศรชล.) และมีเสนาธิการทหารเรือเป็นเลขาธิการ ศรชล. ประกอบด้วย 7 หน่วยปฏิบัติหลัก ได้แก่ กองทัพเรือ กองบังคับการตำรวจน้ำ กรมศุลกากร กรมเจ้าท่า กรมประมง กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน มีขอบเขตรับผิดชอบการดำเนินงานทั้งในส่วนกลางและในพื้นที่เป้าหมาย รวมทั้งการจัดตั้งหน่วยย่อยของ ศรชล. ได้แก่ ศรชล. ภาค 1-3 และ ศรชล. จังหวัด ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. 2565 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการประสานการปฏิบัติในระดับพื้นที่เป้าหมาย

3.6.2 การติดตามและประเมินผลแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2566 – 2570)

1) ระยะเวลาการติดตามและประเมินผล แบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ

(1) ระยะ 1 ปี

เป็นการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของส่วนราชการถึงความคืบหน้าและผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนด รวมทั้งผลการรายงานปัญหาอุปสรรคทั้งนี้ อาจพิจารณาให้มีการติดตามและประเมินผลเป็นรายไตรมาสแล้วแต่กรณี

(2) ระยะ 5 ปี

เป็นการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของส่วนราชการถึงความคืบหน้าและผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนด เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาของแผน เพื่อรวบรวมปัญหา อุปสรรคจากการดำเนินงานตามแนวทางการปฏิบัติที่ได้เสนอไว้ในแผนฯ มาใช้ประกอบการจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลในอนาคต

2) กลไกการติดตามประเมินผล มีดังนี้

(1) คณะอนุกรรมการประสานแผน และติดตามผลการปฏิบัติตามแผน

ความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล โดยมีรองเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นประธาน และผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่ในการประสานแผน และติดตามผลการปฏิบัติงาน รวมทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลแก่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง รวมถึงพิจารณากำหนดแผนงานหรือโครงการที่เกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติเพื่อรองรับแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล และรายงานผลการดำเนินการต่อคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (นปท.)

(2) คณะอนุกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนความมั่นคงแห่งชาติ

ทางทะเล โดยมีรองเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นประธาน และผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ มีหน้าที่อำนาจในการกำหนดแนวทางการประเมินผลการปฏิบัติตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล รวมทั้งติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินการต่อคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (นปท.)

(3) สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ

ในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะอนุกรรมการข้างต้น มีหน้าที่รวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแนวทางการดำเนินการภายใต้แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2566–2570) และจัดทำรายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงาน เพื่อรายงานต่อคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (นปท.) สภาความมั่นคงแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ รวมถึงจัดทำตัวชี้วัดและแนวทางการประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานรับผิดชอบหลักเพื่อใช้ในการติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบต่อไป

ส่วนที่ 2

ความสอดคล้องกับแผน 3 ระดับ
ตามนโยบายของมติคณะรัฐมนตรี
เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560

1

ความสอดคล้องกับ แผน 3 ระดับ

พระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. 2562 มาตรา 10 (1) กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (นปท.) มีหน้าที่และอำนาจ “กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ **แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล** และมาตรการในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ” โดยมีสำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) เป็นฝ่ายเลขานุการฯ ทั้งนี้ ในห้วงที่ผ่านมา มีการบังคับใช้แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2558 - 2564) ซึ่งได้มีการปรับห้วงระยะเวลาการบังคับใช้ถึงปี พ.ศ. 2565 ตามมติสภาความมั่นคงแห่งชาติ ครั้งที่ 1/2563 เมื่อวันที่ 23 มกราคม 2563 และเพื่อให้การรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลเป็นไปอย่างต่อเนื่อง สมช. จึงมีภารกิจในการจัดทำ

แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2566 - 2570) ซึ่งเป็นแผนระดับที่ 3 เพื่อให้เชื่อมโยงกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566 - 2570) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566 - 2570) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 รวมถึงให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป นอกจากนี้ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล จะใช้เป็นแผนหลักสำหรับรองรับการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ในการพิทักษ์ ปกป้อง และรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล โดยมุ่งเน้นการสร้างเสถียรภาพ ความปลอดภัย เสรีภาพ และสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำเนินกิจกรรมทางทะเลของทุกภาคส่วนอย่างยั่งยืน เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นกรอบแนวทางการดำเนินการในการจัดทำแผนงาน/โครงการรองรับแผนดังกล่าว

เนื่องจากแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2566- 2570) เป็นแผนปฏิบัติการด้าน ซึ่งมีฐานะเป็น แผนระดับที่ 3 ดังนั้น จึงจำเป็นต้องดำเนินการให้สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกับแผนระดับที่ 1 คือ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) และแผนระดับที่ 2 ซึ่งมีทั้งหมด 3 ฉบับ ได้แก่

1

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะที่ 2

2

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13

3

นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566 - 2570)

ซึ่งเป็นการถ่ายทอดเป้าหมายของแผนดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน และเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ในขณะเดียวกันแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล มีลักษณะเป็นแผนบูรณาการ ซึ่งมีเนื้อหาและแนวทางการ ดำเนินงานครอบคลุมความมั่นคงในทุกมิติตามกรอบแนวคิดความมั่นคงแบบองค์รวม (Comprehensive Security) จึงมีความเชื่อมโยงกับแผนเฉพาะเรื่องของส่วนราชการอื่น ๆ ที่มีภารกิจรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เช่นเดียวกัน

นอกจากนี้ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ จำเป็นต้องดำเนินการตามหลักความสัมพันธ์เชิงเหตุผล (Causal Relationship : XYZ) เพื่อให้การขับเคลื่อนการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเลเป็นไป ในทิศทางเดียวกับการพัฒนาประเทศ โดยให้มีการจัดทำโครงการ/การดำเนินงาน (ผลผลิต : X) ที่มุ่งเน้นตอบสนอง หรือให้บรรลุตามเป้าหมายของแผนแม่บทฯ และแผนระดับที่ 2 อื่นที่เกี่ยวข้อง (ผลลัพธ์ : Y) จนนำไปสู่เป้าหมายสูงสุด คือ การบรรลุตามวิสัยทัศน์และเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (ผลลัพธ์สุดท้าย : Z)

1.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

กฎหมายหลักที่กำหนดให้มีการจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ซึ่งต้องมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับชาติที่สำคัญ มีดังนี้

1.1.1 | รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560

1.1.1.1 หมวด 5 หน้าที่ของรัฐ มาตรา 52 กำหนดให้ “รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขตและเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย เกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ ความมั่นคงของรัฐและความสงบเรียบร้อยของประชาชน เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ รัฐต้องจัดให้มีการทหาร การทูต และการข่าวกรองที่มีประสิทธิภาพ กำลังทหารให้ใช้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศด้วย”

1.1.1.2 หมวด 6 แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา 65 กำหนดให้

1. รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติ เป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศ อย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำ แผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและ บูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลัง ผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมาย ดังกล่าว	2. การจัดทำกำหนดเป้าหมาย ระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมาย และสาระที่พึงมีในยุทธศาสตร์ ชาติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าวต้องมี บทบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม และการรับฟังความคิดเห็นของ ประชาชนทุกภาคส่วนอย่าง ทัวถึงด้วย	3. ยุทธศาสตร์ชาติ เมื่อได้ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา แล้ว ให้ใช้บังคับได้

1.1.2 | พระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. 2559

หมวด 1 สภาความมั่นคงแห่งชาติ มาตรา 7 (3) กำหนดให้สภาความมั่นคงแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ “พิจารณากำหนดยุทธศาสตร์หรือแผนด้านความมั่นคงเฉพาะเรื่อง แผนเตรียมพร้อมแห่งชาติ และแผนบริหารวิกฤตการณ์ ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงแห่งชาติ”

1.1.3 | พระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. 2562

หมวด 1 คณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล มาตรา 10 (1) กำหนดให้ คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ “กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล และมาตรการ ในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล นโยบายและแผนระดับชาติ ว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ”

แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล มีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 4 ประเด็นยุทธศาสตร์ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.2.1 | ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง (ยุทธศาสตร์หลัก)

1.2.1.1 เป้าหมาย

1) บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ	2) กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนมีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง	3) ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศ

1.2.1.2 ตัวชี้วัด

1) ความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ	2) ความพร้อมของกองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง การมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง	3) บทบาทและการยอมรับในด้านความมั่นคงของไทยในประชาคมระหว่างประเทศ

1.2.1.3 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง

การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งทางบกและทางทะเล เพื่อให้ผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งทางบกและทางทะเล สามารถดำรงอยู่ได้ มีความอุดมสมบูรณ์ และเป็นประโยชน์ต่อประชาชน สังคม รวมถึงประเทศชาติ อย่างยั่งยืน มีแนวทางดังนี้

1) ส่งเสริมศักยภาพและความเข้มแข็งของ กองทัพ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และภาคประชาชน ให้สามารถพัฒนาสมุททานุภาพของประเทศ ควบคู่ไปกับการมีส่วนร่วมในกระบวนการ สมุทราภิบาลในการบริหารจัดการ ปกป้อง และดูแลรักษาผลประโยชน์ทั้งมวลของชาติ	3) สร้างเสริมให้เจ้าหน้าที่รัฐมีบทบาทและขีดความสามารถที่เหมาะสม มีการดำเนินการต่าง ๆ และสอดคล้องดูแลอย่างต่อเนื่อง
2) เสริมสร้างและบริหารจัดการความมั่นคง ทั้งชายแดนทางบก ทะเลอาณาเขตและ เขตเศรษฐกิจจำเพาะของไทยอย่างบูรณาการ และเป็นระบบรวมไปถึงการพัฒนาระบบ ฝ้าตรวจติดตามระบบตรวจคนเข้าเมือง การสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางบก และการเจรจาเพื่อแก้ไขปัญหาเขตแดนทางทะเล	4) กำหนดพื้นที่อนุรักษ์อย่างถูกต้องและเป็นระบบ
	5) สร้างความตระหนักรู้ให้แก่ประชาชนในเรื่อง การให้ความสำคัญกับฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ การจัดสรรทรัพยากร อย่างเป็นธรรม ตลอดถึงแนวพระราชดำริ ในการอนุรักษ์พัฒนาฟื้นฟู ป้องกัน และดูแลรักษา ทรัพยากรธรรมชาติ จนเกิดความรัก ห่วงแหน และมีส่วนร่วมในการดำเนินการต่าง ๆ อย่างเข้มแข็ง ยั่งยืน

1.2.1.4 การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลจะช่วยพัฒนาขีดความสามารถและศักยภาพของประเทศในการพิทักษ์ ปกป้อง แก้ไขและรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเลให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังช่วยพัฒนาความร่วมมือและเสริมสร้างความมั่นคงทางทะเลภายในประเทศและระหว่างประเทศให้สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกับกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศทั้งในระดับทวิภาคีและระดับพหุภาคี โดยสะท้อนผ่านการดำเนินกิจกรรมที่สำคัญ อาทิ การพัฒนาศักยภาพของกำลังทางเรือในการปกป้องและรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล และการเสริมสร้างการตระหนักรู้ความสำคัญทางทะเลผ่านการจัดตั้งสถาบันจัดการความรู้ทางทะเล ดังนั้น แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล จึงเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยลดปัญหาความมั่นคงในภาพรวมของประเทศโดยเฉพาะปัญหาความมั่นคงทางทะเล จนทำให้ประเทศมีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคง ตลอดจนภัยคุกคามทางทะเลในทุกรูปแบบและทุกระดับได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2.2 ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

1.2.2.1 เป้าหมาย ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

1.2.2.2 ตัวชี้วัด ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

1.2.2.3 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว โดยมุ่งเน้นการพัฒนาธุรกิจด้านการท่องเที่ยวให้มีมูลค่าสูงขึ้น ผ่านการใช้ประโยชน์จากข้อมูลและภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างสร้างสรรค์เพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางและแนวโน้มของตลาดยุคใหม่ โดยเฉพาะในประเด็นการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ ซึ่งอาศัยลักษณะที่โดดเด่นของไทยจากการมีแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำที่สวยงามและกิจกรรมที่หลากหลายทั้งจากแม่น้ำลำคลอง ตลอดจนชายฝั่งทะเลทั้งอันดามันและอ่าวไทย นอกจากนี้ ยังมุ่งเน้นการอนุรักษ์ทรัพยากรของแหล่งท่องเที่ยวไปพร้อมกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวเพื่อให้ไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสำราญทางน้ำ และทางทะเลและชายฝั่ง

1.2.2.4 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 โครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก เนื่องจากโครงสร้างพื้นฐานเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับประเทศไทยในการก้าวสู่การเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจของอาเซียนรวมถึงการเป็นจุดเชื่อมต่อที่สำคัญของภูมิภาค จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ให้มีความเชื่อมโยงและครอบคลุม อาทิ โครงข่ายคมนาคมไร้รอยต่อกับนานาชาติในภูมิภาค รวมถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเล เพื่อสร้างมาตรฐานในการบริการ ตลอดจนการอำนวยความสะดวก และเป็นการลดต้นทุนของประเทศในด้านการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว

1.2.2.5 การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ จะช่วยส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญของประเทศ โดยเฉพาะโครงสร้างพื้นฐานทางทะเล อาทิ การปรับปรุงและพัฒนาท่าเทียบเรือที่มีมาตรฐานรองรับการลงทุนและการท่องเที่ยวทางทะเล และการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคที่สำคัญรองรับการอำนวยความสะดวกในการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวบริเวณชายฝั่งทะเลซึ่งดำเนินการควบคู่กับการคำนึงถึงสมดุลและความยั่งยืนของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ประเทศไทยมีศักยภาพ และความพร้อมในการเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ รวมถึงมีขีดความสามารถในการแข่งขันในมิติต่าง ๆ เพิ่มสูงขึ้น ทั้งในระดับภูมิภาค และระดับโลก

1.2.3 ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

1.2.3.1 เป้าหมาย ใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโตบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ

1.2.3.2 ตัวชี้วัด การเติบโตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

1.2.3.3 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล โดยมุ่งเน้นการให้ความสำคัญกับการสร้างการเติบโตของประเทศจากกิจกรรมทางทะเลที่หลากหลายควบคู่ไปกับการดูแลฐานทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งหมด ภายใต้อำนาจและสิทธิประโยชน์ของประเทศที่พึงมีพึงได้ เพื่อความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม โดยมุ่งเน้นการถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องทะเลที่ถูกต้องและเพียงพอ เพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจฐานชีวภาพทางทะเล ปรับปรุงและฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งระบบ พัฒนาและเพิ่มสัดส่วนกิจกรรมทางทะเลที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีประเด็นสำคัญ อาทิ

1) การเพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจฐานชีวภาพทางทะเล	2) การปรับปรุง ฟื้นฟู และสร้างใหม่ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งระบบ	3) การพัฒนาและเพิ่มสัดส่วนกิจกรรมทางทะเลที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

1.2.3.4 การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ จะช่วยปกป้อง ฟื้นฟู ตลอดจนรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเลของประเทศ ให้มีความหลากหลายและความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศทางทะเลมากยิ่งขึ้น รวมทั้งจะช่วยเสริมสร้างการบริหารจัดการการแสวงหา และใช้ประโยชน์จากการสร้างการเติบโตของประเทศจากการดำเนินกิจกรรมทางทะเลร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างสมดุลและยั่งยืน บนพื้นฐานแนวคิดการพัฒนาเศรษฐกิจภาคทะเล (Blue Economy) โดยการบูรณาการการปฏิบัติงานระหว่างภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ อาทิ การประกาศพื้นที่และมาตรการคุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งและการแบ่งเขตการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งตามแนวคิดการวางแผนเชิงพื้นที่ทางทะเล (Marine Spatial Planning: MSP)

1.2.4 ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

1.2.4.1 เป้าหมาย ภาครัฐมีขนาดเล็กลง พร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

1.2.4.2 ตัวชี้วัด ประสิทธิภาพของการบริการภาครัฐ

1.2.4.3 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 ภาครัฐมีความทันสมัย ทันการเปลี่ยนแปลง และมีขีดสมรรถนะสูง สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า เทียบได้กับมาตรฐานสากล สามารถรองรับกับสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่มีความหลากหลายซับซ้อน และทันการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

1.2.4.4 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 บุคลากรภาครัฐเป็นคนดีและเก่ง ยึดหลักคุณธรรมจริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ ในการปฏิบัติหน้าที่และขับเคลื่อนภารกิจให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติ รวมถึงมีขีดความสามารถและสมรรถนะใหม่ ๆ รองรับการเปลี่ยนแปลงบริบทของการพัฒนา เพื่อให้สามารถบูรณาการการทำงานร่วมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้อย่างเป็นรูปธรรม

1.2.4.5 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 7 กฎหมายมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ และมีเท่าที่จำเป็น โดยมุ่งเน้นการใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการพัฒนา และเพิ่มขีดความสามารถของประเทศ ในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่ไม่เอื้อต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ โดยการปรับปรุงแก้ไขยกเลิกกฎหมายต่าง ๆ ให้มีความชัดเจนเป็นธรรมทันสมัยเอื้อต่อการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ได้อย่างตรงจุด และสอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ

1.2.4.6. การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล จะช่วยพัฒนาและปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบต่าง ๆ ภายในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมทางทะเลให้มีความสอดคล้องกับกรอบความร่วมมือ และพันธกรณีระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 (The United Nations Convention on the Law of the Sea: UNCLOS 1982) ซึ่งการปรับปรุงดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาการบังคับใช้กฎหมายทางทะเลในภาพรวม อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมให้การกำหนดและขับเคลื่อนนโยบาย รวมถึงการพัฒนากระบวนการปฏิบัติงาน ด้านกิจการทางทะเลของหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ ของประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในอนาคต นอกจากนี้ จะช่วยส่งเสริมศักยภาพของเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้ ความเข้าใจในการกิจด้านทะเลให้มากขึ้น

1.3 แผนระดับที่ 2 ประกอบด้วย 3 แผน ดังนี้

1.3.1 | แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580)

แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ มีความสอดคล้องกับการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566 - 2570) ใน 4 แผนย่อย ดังนี้

1.3.1.1 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง (แผนแม่บทฯ หลัก)

1) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

เป้าหมาย ประเทศชาติมีความมั่นคงในทุกมิติ และทุกระดับเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด ดัชนีสันติภาพโลก

การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ ด้านความมั่นคง แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลจะช่วยพัฒนาความร่วมมือ และเสริมสร้างความมั่นคงทางทะเลทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ ครอบคลุมทั้งการเฝ้าระวัง ป้องกัน แก้ไข การใช้ประโยชน์ และการอนุรักษ์ เพื่อนำไปสู่การลดปัญหาความมั่นคงในภาพรวมของประเทศที่มีอยู่ได้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การบูรณาการการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงานด้านความมั่นคงและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ยังส่งผลให้ประเทศมีศักยภาพและความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) แผนย่อยการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง (แผนย่อยหลัก)

เป้าหมายของแผนย่อย ปัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน (เช่น ปัญหายาเสพติด ความมั่นคงทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์ ฯลฯ) ได้รับการแก้ไขจนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ

ตัวชี้วัด ดัชนีความปลอดภัยจากภัยคุกคาม

แนวทางการพัฒนา ข้อที่ 12 การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งรักษาไว้ซึ่งอำนาจอธิปไตย สิทธิอธิปไตย รวมถึงสิทธิหน้าที่อื่นใดตามที่กฎหมายระหว่างประเทศกำหนด โดยมีแนวคิดในการดำเนินการที่สำคัญ ได้แก่

- การจัดการกับภัยคุกคามผลประโยชน์ต่าง ๆ ของชาติทางทะเล
- การเฝ้าระวังและตรวจการณ์ทุกมิติที่เกี่ยวข้อง
- การแสวงหาและใช้ประโยชน์จากความร่วมมือระหว่างประเทศในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล
- การสร้างและใช้ประโยชน์จากความร่วมมือระหว่างประเทศ และอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982
- การรณรงค์ให้ความรู้ การศึกษา และการประชาสัมพันธ์กับประชาชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้งเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกป้องและรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล
- การส่งเสริมและสนับสนุนกิจการพาณิชย์นาวี เพื่อเป็นการสร้างผลประโยชน์ของชาติทางเศรษฐกิจ และสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคงในภาวะไม่ปกติ

การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ จะช่วยพัฒนาความร่วมมือ และเสริมสร้างความมั่นคงทางทะเลทั้งภายในประเทศ และระหว่างประเทศ ครอบคลุมทั้งการเฝ้าระวัง ติดตาม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาความมั่นคง ในภาพรวมของประเทศที่มีอยู่ให้ดีขึ้น จนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ นอกจากนี้ การบูรณาการการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงานด้านความมั่นคงและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ยังส่งผลให้ประเทศมีศักยภาพและความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงในทุกมิติ และทุกระดับได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3) แผนย่อยการบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติรวมทั้ง องค์กรภาครัฐ และมีใช้ภาครัฐ

เป้าหมายของแผนย่อย

- ประเทศไทยมีความมั่นคงและสามารถรับมือกับความท้าทายจากภายนอกได้ ทุกรูปแบบสูงขึ้น
- ประเทศไทยมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการกำหนดทิศทางและส่งเสริมเสถียรภาพของภูมิภาคเอเชีย รวมทั้งเป็นประเทศแนวหน้าในภูมิภาคอาเซียน

ตัวชี้วัด

- ดัชนีรัฐประาบาง
- จำนวนเป้าหมายย่อยของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เป้าหมายที่ 17 เสริมสร้างความแข็งแกร่งให้แก่กลไกการดำเนินงานและฟื้นฟูหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลก เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามที่กำหนด

แนวทางการพัฒนา

- การเสริมสร้างและรักษาคุณภาพสถานะแวดล้อมระหว่างประเทศ
- การเสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค

การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ มุ่งเน้นการสร้างและพัฒนาความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเลกับประเทศเพื่อนบ้าน ระดับภูมิภาค และระดับโลก รวมถึงการรักษาคุณภาพของประเทศให้มีความมั่นคงและปลอดภัย ภายใต้กรอบความร่วมมือและพันธกรณีระหว่างประเทศซึ่งประเทศไทยเป็นภาคี เพื่อรองรับสถานการณ์ หรือภัยคุกคามทางทะเลรูปแบบใหม่ที่มีความซับซ้อนมากขึ้น รวมถึงการขยายอิทธิพลของประเทศมหาอำนาจในพื้นที่ทางทะเล ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศในอนาคต

4) แผนย่อยการพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

เป้าหมายของแผนย่อย กลไกการบริหารจัดการความมั่นคงมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

ตัวชี้วัด ระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยงานด้านการจัดการความมั่นคง

แนวทางการพัฒนา

- บูรณาการกลไกการบริหารจัดการความมั่นคง
- บูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง
- ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ มุ่งเน้นการเสริมสร้าง และยกระดับกลไกการบริหารจัดการ รวมถึงการบูรณาการข้อมูลและข่าวสารด้านความมั่นคงทางทะเลของประเทศให้สอดคล้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง แผนสำคัญระดับชาติ รวมถึงนโยบายสำคัญของรัฐบาล ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยสนับสนุนให้ประเทศไทยมีศักยภาพ ความพร้อม รวมถึงขีดความสามารถในการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงของประเทศในทุกมิติให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเฉพาะความมั่นคงทางทะเล

SDGs

1.3.1.2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการเติบโตอย่างยั่งยืน

1) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

เป้าหมาย สภาพแวดล้อมของประเทศไทยมีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน

ตัวชี้วัด อันดับของประเทศด้านความยั่งยืนและคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับโลก

การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ ประเด็นการเติบโตอย่างยั่งยืน แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพในการป้องกัน แก้ไขปัญหา รวมถึงอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเลที่สำคัญของประเทศ ผ่านการดำเนินการต่าง ๆ อาทิ มาตรการคุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง การพัฒนาแหล่งทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งให้คงความอุดมสมบูรณ์ รวมถึงการเฝ้าระวัง และตรวจตราการใช้ประโยชน์จากทะเล ดังนั้น การดำเนินการภายใต้แผนดังกล่าวจะช่วยให้ประเทศมีฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเลที่มีความอุดมสมบูรณ์ควบคู่ไปกับการเติบโตของเศรษฐกิจภาคทะเลของประเทศได้อย่างสมดุลและยั่งยืน

2) แผนย่อยการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล

เป้าหมายของแผนย่อย ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศทางทะเลเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด

- ดัชนีคุณภาพมหาสมุทร (Ocean Health Index: OHI)
- ดัชนีระบบนิเวศทางทะเล

แนวทางการพัฒนา

- การปรับปรุงฟื้นฟูและสร้างใหม่ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งระบบ
- การพัฒนาและเพิ่มสัดส่วนกิจกรรมทางทะเลที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- สนับสนุนให้เกิดการพัฒนาและติดตามประเมินผลการขับเคลื่อนตามกรอบแนวคิดเศรษฐกิจสีน้ำเงิน

การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ให้ความสำคัญกับการรักษาความหลากหลายทางชีวภาพและความสมบูรณ์ของระบบนิเวศบนพื้นฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจภาคทะเล (Blue Economy) ของประเทศ อาทิ การฟื้นฟู และปรับปรุงระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งอย่างเป็นระบบ การสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนระดับพื้นที่ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเล รวมถึงการแก้ไขปัญหาขยะทะเล ดังนั้น การดำเนินการดังกล่าวจะช่วยส่งเสริมให้การแสวงหา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเลของประเทศมีความสมดุลและยั่งยืน ตลอดจนคงความสมบูรณ์ของระบบนิเวศทางทะเลได้มากขึ้น

3) แผนย่อยการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ

เป้าหมายของแผนย่อย การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยลดลง

ตัวชี้วัด

- ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยรวมลดลงจากกรณีปกติ
- ดัชนีความเสี่ยงด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ (Global Climate Risk Index: CRI)

แนวทางการพัฒนา การปรับตัวเพื่อลดความสูญเสียและเสียหายจากภัยธรรมชาติและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลให้ความสำคัญกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศที่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เช่น อุณหภูมิและระดับน้ำทะเลสูงขึ้น และปัญหาภัยพิบัติทางธรรมชาติ จึงเน้นการดำเนินการเพื่อป้องกัน และลดผลกระทบที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์ดังกล่าว อาทิ การพัฒนาระบบแจ้งเตือนภัยพิบัติทางทะเล และการเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ทางทะเล ดังนั้น การดำเนินการภายใต้แผนดังกล่าวจะช่วยให้ประเทศมีศักยภาพในการรองรับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4) แผนย่อยการจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมี ในภาคเกษตรทั้งระบบ ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

เป้าหมายของแผนย่อย คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำใต้ดินและแหล่งน้ำทะเล มีคุณภาพเหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์

ตัวชี้วัด สัดส่วนคุณภาพพื้นที่น้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำทะเล และแหล่งน้ำใต้ดินอยู่ในเกณฑ์เหมาะสมกับประเภทของการใช้ประโยชน์

แนวทางการพัฒนา จัดการคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำใต้ดินและแหล่งน้ำทะเลคุณภาพเหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์

การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลให้ความสำคัญกับปัญหามลพิษที่เกิดจากการใช้ประโยชน์ทางทะเล อาทิ การรั่วไหลของน้ำมันจากการขนส่งทางทะเล การเพิ่มขึ้นของปริมาณขยะทะเล และการทิ้งของเสียในทะเล จึงมุ่งเน้นการดำเนินการที่สำคัญเพื่อป้องกัน แก่ไข และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมทางทะเล โดยเฉพาะแหล่งน้ำทะเลให้มีคุณภาพมากขึ้น อาทิ การแบ่งเขตการใช้ประโยชน์เชิงพื้นที่ทางทะเล รวมถึงการติดตาม เฝ้าระวัง และควบคุมการดำเนินกิจกรรมทางทะเล ให้เหมาะสมกับประเภทของการใช้ประโยชน์

5) แผนย่อยการยกระดับกระบวนการทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ

เป้าหมายของแผนย่อย คนไทยมีคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดี

ตัวชี้วัด ดัชนีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม

แนวทางการพัฒนา

- ส่งเสริมคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดีของคนไทย
- จัดโครงสร้างเชิงสถาบันเพื่อจัดการประเด็นร่วมด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ

การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมและพัฒนาพฤติกรรมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิต โดยเฉพาะด้านสิ่งแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่ง ซึ่งมีความสำคัญต่อความมั่นคงของประเทศ อาทิ การเสริมสร้างองค์ความรู้และการตระหนักรู้ความสำคัญของทะเลผ่านการขับเคลื่อนหนังสือทะเลและมหาสมุทร และผลประโยชน์ของชาติทางทะเลในพื้นที่ชายฝั่งทะเล 22 จังหวัด และกรุงเทพมหานคร รวมถึงการปรับปรุงหนังสือดังกล่าวให้เหมาะสมกับต่อกลุ่มเป้าหมาย ดังนั้น การดำเนินการภายใต้แผนดังกล่าวจึงช่วยให้ประเทศมีการพัฒนาและขับเคลื่อนการดำเนินการต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของทุกภาคส่วนในการให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อบรรลุการเติบโตทางสังคมและเศรษฐกิจในอนาคต

13.1.3 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่างประเทศ

1) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

เป้าหมาย การต่างประเทศไทยมีเอกภาพ ทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน มีมาตรฐานสากล และมีเกียรติภูมิในประชาคมโลก

ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดการต่างประเทศไทย

การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ ประเด็นการต่างประเทศ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลให้ความสำคัญต่อการเสริมสร้างการมีบทบาทนำของประเทศไทยบนเวทีความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยเฉพาะประเด็นด้านความมั่นคงทางทะเล รวมทั้งการสร้างและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในมิติต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับกิจการทางทะเล ให้สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกับกรอบความร่วมมือและพันธกรณีระหว่างประเทศ อาทิ การเข้าร่วมการประชุม ASEAN Maritime Forum (AMF) และการเข้าร่วมประชุมสภาบริหารศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลตามความตกลง ReCAAP (Regional Cooperation Agreement on Combatting Piracy and Armed Robbery against Ships: ReCAAP) ดังนั้น การดำเนินการภายใต้แผนดังกล่าวจะช่วยให้ประเทศไทย มีศักยภาพ และขีดความสามารถในการรักษาผลประโยชน์ของประเทศไทยให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน เป็นไปตามมาตรฐานสากล ซึ่งมีเกียรติภูมิและเป็นที่ยอมรับของประชาคมโลกมากยิ่งขึ้น

2) แผนย่อยความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างประเทศ*

เป้าหมายของแผนย่อย

- ประเทศไทยมีความมั่นคงและสามารถรับมือกับความท้าทายจากภายนอกได้ทุกรูปแบบสูงขึ้น
- ประเทศไทยมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการกำหนดทิศทางและส่งเสริมเสถียรภาพของภูมิภาคเอเชีย รวมทั้งเป็นประเทศแนวหน้าในภูมิภาคอาเซียน

ตัวชี้วัด

- ดัชนีรัฐเปราะบาง
- จำนวนเป้าหมายย่อยของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ในเป้าหมายที่ 17 เสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่งlobal governance และฟื้นฟูหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลก เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา

- การเสริมสร้างและรักษาคุณภาพสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ
- การเสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค

การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล มุ่งเน้นการสร้างและพัฒนาความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเลกับประเทศเพื่อนบ้าน ระดับภูมิภาค และระดับโลก รวมถึงการรักษาคุณภาพของประเทศให้มีความมั่นคงและปลอดภัย ภายใต้กรอบความร่วมมือและพันธกรณีระหว่างประเทศ ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคี เพื่อรองรับสถานการณ์ หรือภัยคุกคามทางทะเลรูปแบบใหม่ที่มีความซับซ้อนมากขึ้น รวมถึงการขยายอิทธิพลของประเทศมหาอำนาจในพื้นที่ทางทะเล ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศในอนาคต

* (การกำหนดแนวทางการพัฒนา เป้าหมายและตัวชี้วัดเป็นไปตามแผนย่อยที่ 4 ด้านการบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียน และนานาชาติ รวมทั้งองค์กรภาครัฐ และมีใช้ภาครัฐ ภายใต้แผนแม่บทประเด็นความมั่นคง)

3) แผนย่อยการพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ

เป้าหมายของแผนย่อย ประเทศไทยมีการพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลในทุกมิติและสามารถมีบทบาทเชิงรุกในการร่วมกำหนดมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด จำนวนสนธิสัญญา อนุสัญญา พิธีสาร กฎบัตร และความตกลงที่ประเทศไทยให้สัตยาบัน

แนวทางการพัฒนา

- เสริมสร้างความร่วมมือกับต่างประเทศเพื่อเรียนรู้และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ตามกฎระเบียบ พันธกรณีระหว่างประเทศ และมาตรฐานสากล
- ผลักดันให้มีการจัดทำ ปรับปรุง และบังคับใช้กฎหมายและกฎระเบียบภายในประเทศให้สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศของไทยและมีความเป็นมาตรฐานสากล
- มุ่งส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนปฏิบัติตามมาตรฐานสากลอย่างบูรณาการในประเด็นที่เป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาอย่างยั่งยืนของไทย
- สร้างความตระหนักรู้และเสริมสร้างขีดความสามารถของส่วนราชการ กลุ่ม/องค์กร และประชาชนไทย เพื่อให้สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามกฎระเบียบ พันธกรณี และมาตรฐานระหว่างประเทศที่สำคัญ

การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ มุ่งเน้นการเสริมสร้าง และพัฒนาความร่วมมือเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และแนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศ โดยเฉพาะการผลักดันให้มีการปรับปรุงและแก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบภายในประเทศของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการทางทะเลให้สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 (UNCLOS 1982) รวมถึงพันธกรณีระหว่างประเทศอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ประเทศมีมาตรฐานการปฏิบัติงานที่เป็นสากลในทุกมิติ รวมถึงมีบทบาทเชิงรุกในการดำเนินการด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้องกับกิจการทางทะเลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3.1.4 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

1) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

เป้าหมาย ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี และด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ของประเทศเพิ่มสูงขึ้น

ตัวชี้วัด อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี และด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์

การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ ประเด็นการวิจัยและพัฒนาวัตกรรม
แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาขีดความสามารถด้านเทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อสนับสนุนการดำเนินการด้านการรักษาความมั่นคงทางทะเลของประเทศ โดยเฉพาะการเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ความมั่นคงทางทะเล รวมถึงการพัฒนาฐานข้อมูลขนาดใหญ่รองรับการดำเนินการในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล อาทิ การพัฒนาระบบติดตามสถานการณ์ในทะเล (Maritime Domain Awareness : MDA) และการจัดทำฐานข้อมูลแผนที่ขนาดใหญ่รองรับการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (One Marine Chart) ดังนั้น การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมดังกล่าว จะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับกิจการทางทะเลให้เพิ่มขึ้นและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2) แผนย่อยการวิจัยและพัฒนาวัตกรรม ด้านสิ่งแวดล้อม

เป้าหมายของแผนย่อย การประยุกต์ใช้ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจสีเขียวอย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด

- อันดับดัชนีเศรษฐกิจสีเขียว
- จำนวนสิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตรในหมวดเทคโนโลยีชีวภาพและเทคโนโลยีเพื่อสิ่งแวดล้อม (Biotechnology Environment Technology)

แนวทางการพัฒนา

- ศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพ โดยการส่งเสริมการวิจัย พัฒนาและประยุกต์ใช้นวัตกรรมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพของทรัพยากรทางบก ทางน้ำและทางทะเล
- ศึกษาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยการส่งเสริมการวิจัย พัฒนาและประยุกต์ใช้นวัตกรรมในการเตรียมพร้อมและรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลก อาทิ การกักเก็บก๊าซเรือนกระจก การกักเก็บขยะฝัง และการบริหารจัดการพิบัติภัยทั้งระบบ

การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ มุ่งเน้นการส่งเสริมการวิจัยและการพัฒนานวัตกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเล โดยเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการกัดเซาะชายฝั่ง ความหลากหลายทางชีวภาพ และความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง อาทิ การพัฒนาเครื่องมือสำรวจด้านธรณีวิทยาทางทะเล การพัฒนาและปรับปรุงเครื่องมือสำหรับประเมินและติดตามคุณภาพระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง เพื่อรองรับการเติบโตด้านสังคมและเศรษฐกิจภาคทะเลของประเทศ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจะช่วยสนับสนุนให้ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเลของประเทศ มีความสมดุลและยั่งยืน ควบคู่ไปกับการเติบโตของเศรษฐกิจภาคทะเลของประเทศ (Blue Economy)

1.3.2 | แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570)

1.3.2.1 วัตถุประสงค์และเป้าหมายหลัก

- 1) วัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักที่ 4 คือ การเปลี่ยนผ่านไปสู่ความยั่งยืน
- 2) วัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักที่ 5 คือ การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่

1.3.2.2 หมุดหมายที่ 5 ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค

เป้าหมายการพัฒนาระดับหมุดหมายที่ 3 ไทยเป็นประตูและทางเชื่อมโครงข่ายคมนาคมและโลจิสติกส์ของภูมิภาค

กลยุทธ์การพัฒนาที่ 2 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเป็นประตูการค้าการลงทุนและฐานเศรษฐกิจสำคัญของภูมิภาค

1.3.2.3 หมุดหมายที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ

เป้าหมายการพัฒนาระดับหมุดหมายที่ 2 ทรัพยากรธรรมชาติได้รับการอนุรักษ์ ป่าไม้ และมีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์การพัฒนาที่ 3 ป่าไม้ทรัพยากรธรรมชาติและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรอย่างชาญฉลาดบนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1.3.2.4. หมายเหตุที่ 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

1) เป้าหมายการพัฒนาในระดับหมายเหตุ

- เป้าหมายที่ 1 ความเสียหายและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศลดลง
- เป้าหมายที่ 2 ความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศลดลง
- เป้าหมายที่ 3 สังคมไทยมีภูมิคุ้มกันจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

2) กลยุทธ์การพัฒนา

- กลยุทธ์ที่ 1 การป้องกันและลดผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในพื้นที่สำคัญ
- กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาและเพิ่มศักยภาพประชาชนและชุมชน ในการรับมือกับภัยธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- กลยุทธ์ที่ 3 การใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในการบริหารจัดการความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- กลยุทธ์ที่ 4 การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติระบบนิเวศเพื่อป้องกันและลดผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- กลยุทธ์ที่ 5 การส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศเพื่อบริหารจัดการ และลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

1.3.3 | นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566 – 2570)

1.3.3.1 เป้าหมายหลัก

ประเทศไทยมีความมั่นคงและมีเสถียรภาพมากขึ้น ประชาชนดำรงชีวิตโดยปกติสุข รวมทั้งมีการพัฒนาศักยภาพบริหารจัดการ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงแบบองค์รวมและรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ

1.3.3.2 ตัวชี้วัด

ความสำเร็จของการบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแต่ละตัวชี้วัดย่อยของ 17 นโยบายและแผนความมั่นคง ภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566 - 2570)

1.3.3.3 นโยบายและแผนความมั่นคงที่ 4 การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

1) **เป้าหมายที่ 1** ประเทศไทยสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาคความมั่นคงทางทะเลได้อย่างต่อเนื่องจนไม่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศ

ตัวชี้วัด ดัชนีความมั่นคงทางทะเล ในภาพรวม อยู่ที่ 69 คะแนน ภายในปี 2570

กลยุทธ์

• กลยุทธ์ที่ 1 การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเกี่ยวกับการดำเนินการด้านความมั่นคงทางทะเล

- 1.1 พัฒนาขีดความสามารถของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปกป้องและรักษาความมั่นคงทางทะเล ทั้งด้านสมรรถนะของอุปกรณ์และเครื่องมือในการปฏิบัติงาน ระบบเทคโนโลยี รวมถึงศักยภาพของบุคลากร โดยเฉพาะขีดความสามารถด้านการตรวจการณ์ การลาดตระเวน รวมถึงปฏิบัติการทางทะเล
- 1.2 ป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหาอาชญากรรมทางทะเล โดยเฉพาะปัญหาโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ การลักลอบค้าและขนส่งสินค้าผิดกฎหมาย รวมถึงการค้ามนุษย์และการโยกย้ายถิ่นฐานทางทะเลแบบไม่ปกติ
- 1.3 เสริมสร้างและใช้ประโยชน์จากความร่วมมือระหว่างประเทศเกี่ยวกับประเด็นทางทะเล โดยเฉพาะความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน อาเซียน และประเทศในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก
- 1.4 พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการของภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาล โดยเฉพาะการจัดทำ พัฒนา ปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือมาตรการที่เกี่ยวข้องกับกิจการทางทะเลให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยกิจการทางทะเลฉบับต่าง ๆ โดยเฉพาะอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982
- 1.5 สนับสนุนการเฝ้าระวัง และรักษาความปลอดภัยทางทะเล ทั้งน่านน้ำภายในและนอกทะเลอาณาเขตของประเทศ โดยเฉพาะเส้นทางการเดินเรือ การขนส่งสินค้า ภัยพิบัติและอุบัติเหตุทางทะเล รวมถึงการดำเนินกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลของไทย

- กลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากทะเลอย่างสมดุลและยั่งยืน ภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจสีน้ำเงิน

- 2.1 ส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจภาคทะเลอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะการท่องเที่ยว การประมง การพาณิชย์นาวี และการขุดเจาะหรือสำรวจแหล่งพลังงานใต้ทะเล
- 2.2 ส่งเสริมการบริหารจัดการประมงและการเพาะเลี้ยงทางทะเลอย่างถูกกฎหมายและยั่งยืน เพื่อรักษาสมดุลของทรัพยากรสัตว์น้ำ รวมทั้งอนุรักษ์ พื้นฟูและคุ้มครองสิ่งแวดล้อมทางทะเล โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหามลพิษทางทะเลและชายฝั่ง
- 2.3 ส่งเสริมและพัฒนาแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเล เพื่อรักษาระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง รวมถึงพื้นที่ที่ใช้ประโยชน์จากทะเลและชายฝั่ง
- 2.4 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ชุมชน บริเวณชายฝั่งและเกาะแก่งสามารถใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากทะเลได้อย่างยั่งยืน โดยไม่ส่งผลกระทบต่อปัญหาความมั่นคง

2) เป้าหมายที่ 2 ประเทศไทยมีการบริหารจัดการองค์ความรู้ทางทะเลที่ช่วยสนับสนุนการรักษาความมั่นคงทางทะเล และผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

ตัวชี้วัด

- จำนวนองค์ความรู้ทางทะเลที่สำคัญที่สนับสนุนการตัดสินใจของกลไกระดับนโยบายของประเทศ อย่างน้อยปีละ 1 ประเด็น
- การสร้างองค์ความรู้และความตระหนักรู้ทางทะเลให้แก่ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง อย่างน้อยปีละ 1 ประเด็น

กลยุทธ์

- กลยุทธ์ที่ 3 การบริหารจัดการองค์ความรู้ทางทะเลและการสร้างความตระหนักรู้ความสำคัญทางทะเล

- 3.1 ผลักดันการจัดตั้งองค์กรจัดการความรู้ทางทะเลในระยะนำร่อง ภายใต้มหาวิทยาลัยในกำกับดูแลของรัฐหรือคลังสมองทางทะเล (Maritime Think Tank) เพื่อรวบรวม ศึกษาวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ด้านความมั่นคงทางทะเลแบบองค์รวม ตลอดจนมีบทบาท ในการกำหนด ยุทธศาสตร์หรือแผนในระดับนโยบาย ทั้งในเชิงสมุทพหุภาพ (Sea Power) และสมุทรภิบาล (Ocean Governance)
- 3.2 พัฒนาและขยายเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเกี่ยวกับองค์ความรู้ทางทะเล เพื่อให้ทุกภาคส่วนโดยเฉพาะภาคประชาชน มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักรู้ถึงความสำคัญของทะเลในทุกมิติ

1.4 แผนระดับที่ 3 ที่สำคัญ

แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล เป็นแผนเชิงบูรณาการหลักสำหรับรองรับการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการพิทักษ์ ปกป้อง และรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลที่ครอบคลุมในทุกมิติ อาทิ ด้านความมั่นคง ด้านอาชญากรรมทางทะเลและด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเล

แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ จึงเป็นแผนสำคัญที่ถูกใช้เป็นกรอบแนวทางในการกำหนดนโยบายยุทธศาสตร์ รวมถึงแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมของแผนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทางทะเล ทั้งนี้ แผนระดับที่ 3 ที่มีความเชื่อมโยงกับแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ประกอบด้วย 5 แผน ดังนี้

1.4.1 | แผนปฏิบัติการ 5 ปี ครช. พ.ศ. 2566 - 2570

โดยศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางสำหรับการปฏิบัติการกิจในการปกป้องและรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ภายใต้พระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. 2562 ทั้งนี้ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ มีความเชื่อมโยงกับแผนดังกล่าว ดังนี้

1.4.1.1 วัตถุประสงค์ในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ได้แก่

วัตถุประสงค์มูลฐาน
ประกอบด้วย 5 ข้อ

อาทิ เพื่อให้มีหรือธำรงไว้ซึ่งอำนาจอธิปไตย การรักษาและคุ้มครองสิทธิ อธิปไตยของชาติทางทะเลฯ และเพื่อให้พื้นที่ที่ประโยชน์แห่งชาติทางทะเลมีความสงบเรียบร้อย และมีความปลอดภัย สามารถพัฒนาให้เกิดประโยชน์สูงสุดของชาติทางทะเล

วัตถุประสงค์เฉพาะ
ประกอบด้วย 8 ข้อ

อาทิ เพื่อให้มีการบูรณาการขีดความสามารถของหน่วยงานต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาภัยคุกคามในด้านต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเลฯ และเพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้แก่ภาคประชาสังคมถึงความสำคัญของผลประโยชน์ของชาติทางทะเลฯ

1.4.1.2 กลยุทธ์หลัก

กลยุทธ์หลักที่ 1 พัฒนาขีดความสามารถในการบูรณาการฯ ในการป้องกันปราบปราม ระวังยับยั้งจัดการ แก้ไข หรือบรรเทาปัญหา เหตุการณ์ สาธารณภัย หรือการกระทำผิดกฎหมายที่ส่งผลกระทบหรืออาจส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของชาติและกิจกรรมของชาติทางทะเลอย่างมีนัยสำคัญ

กลยุทธ์หลักที่ 2 เสริมสร้างความร่วมมือในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลในประเทศ และแสวงหาและใช้ประโยชน์จากความร่วมมือระหว่างประเทศทั้งในระดับภูมิภาคและระดับสากลฯ

กลยุทธ์หลักที่ 3 พัฒนาขีดความสามารถ องค์ความรู้ และมาตรฐานการปฏิบัติงานของบุคลากรจากพื้นฐานความรู้ที่หลากหลายฯ

กลยุทธ์หลักที่ 5 พัฒนาและดำเนินการให้มีระบบควบคุมบังคับบัญชา และเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารในรูปแบบ One Marine Chart การรวมข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ แบบเบ็ดเสร็จ

กลยุทธ์หลักที่ 6 ประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตระหนักรู้ถึงความสำคัญ สิทธิและหน้าที่ในการแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรในเขตทางทะเลพื้นที่ต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

1.4.2 | แผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติ พ.ศ. 2564 - 2565

โดยกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (ทช.) เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการกำหนดแผนงาน โครงการและ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องในการอนุรักษ์ ค้ำครอง ปกป้องกัน พื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง คุณภาพสิ่งแวดล้อมทางทะเล รวมถึงสนับสนุนการเจริญเติบโตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมฯ ภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากร ทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558 ทั้งนี้ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ มีความเชื่อมโยงกับแผนดังกล่าว ดังนี้

1.4.2.1 เป้าหมาย

- 1) ทรัพยากร คุณภาพสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งได้รับการอนุรักษ์ ค้ำครอง และฟื้นฟูให้สามารถเป็นฐานสนับสนุนการเจริญเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และการมี คุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน
- 2) เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ ลดความขัดแย้งของการพัฒนาบนฐาน การใช้ประโยชน์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน
- 3) มีระบบบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่ครอบคลุมทั้งระบบ มีประสิทธิภาพ บนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนฯ
- 4) มีองค์ความรู้ งานวิจัย นวัตกรรม และบุคลากรที่มีศักยภาพและเพียงพอต่อการบริหารจัดการ ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

1.4.2.2 มาตรการ

- มาตรการที่ 1** อนุรักษ์ ค้ำครอง พื้นฟูระบบนิเวศ ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่มีความสำคัญ หรือมีแนวโน้มความเสื่อมโทรม เช่น หาดทราย ป่าชายหาด ป่าชายเลน ปะการัง สัตว์ทะเลหายาก หญ้าทะเล ความหลากหลายทางชีวภาพ อย่างสมดุลและเป็นธรรม
- มาตรการที่ 2** บริหารจัดการการใช้ประโยชน์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง แบบบูรณาการ อย่างยั่งยืน
- มาตรการที่ 3** เสริมสร้างประสิทธิภาพกลไกการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง โดยเน้นการมีส่วนร่วมและทันต่อการเปลี่ยนแปลง
- มาตรการที่ 4** เสริมสร้างความเข้มแข็ง และพัฒนาความร่วมมือบนพื้นฐานของผลประโยชน์ร่วมกัน จากความร่วมมือระหว่างประเทศ

1.4.3 | (ร่าง) นโยบายและแผนบริหารจัดการประมง พ.ศ. 2566 – 2570

โดยกรมประมง เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการขับเคลื่อนการป้องกันและแก้ไขปัญหาการประมงระดับชาติ รวมถึงการบริหารจัดการทรัพยากรการประมงทะเลของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพและเกิดความยั่งยืน ภายใต้พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติมในปี พ.ศ. 2560 โดยเฉพาะการบริหารจัดการ โดยมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (Illegal, Unreported and Unregulated fishing : IUU - Fishing) ทั้งนี้ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ มีความเชื่อมโยงกับ (ร่าง) นโยบายและแผนดังกล่าว ประกอบด้วย 3 นโยบาย ดังนี้

1.4.3.1 นโยบายการพัฒนาการประมงในน่านน้ำไทย

- แนวทางการดำเนินการ/พัฒนา (ด้านประมงทะเล)

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการจัดการประมงอย่างมีส่วนร่วมและบริหารจัดการทรัพยากรอย่างสมดุล

ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาทรัพยากรสัตว์น้ำให้มีความอุดมสมบูรณ์ ความหลากหลาย และให้อยู่ในระดับที่สามารถทำประมงได้อย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างมาตรฐานการบังคับใช้กฎหมายและกระจายอำนาจ

.....

1.4.3.2 นโยบายการส่งเสริม พัฒนา และการแก้ไขปัญหาการประมงนอกน่านน้ำไทย

- แนวทางการดำเนินการ/พัฒนา

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ทบทวนข้อกฎหมายให้สะดวกต่อการปฏิบัติตามและการบังคับใช้เพื่อป้องกันการทำประมง IUU

ยุทธศาสตร์ที่ 2 เพิ่มโอกาสและพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการทำประมงนอกน่านน้ำ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 บ่มเพาะชาวประมงและผู้ประกอบการให้มีศักยภาพในการทำประมงสูงขึ้น

.....

1.4.3.3 นโยบายการพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของประเทศไทย

- แนวทางการดำเนินการ/พัฒนา

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ผลักดันการเพาะเลี้ยงและอุตสาหกรรมการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

.....

1.4.4 | แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2560 - 2564

โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ทั้งนี้ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ มีความเชื่อมโยงกับแผนดังกล่าว ดังนี้

1.4.4.1 เป้าประสงค์

เพื่อให้แนวทางการดำเนินงานในระดับปฏิบัติมีทิศทางที่ชัดเจน สามารถขับเคลื่อนงานด้านการอนุรักษ์ พื้่นฟู และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพ และการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างเป็นรูปธรรมบนพื้นฐานการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

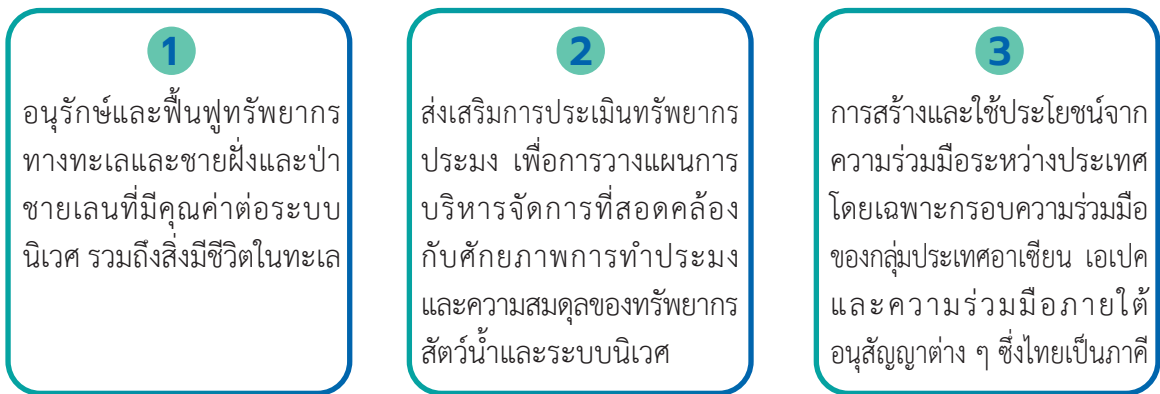
.....

1.4.4.2 ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและเป็นธรรม โดยมุ่งเน้นให้ความสำคัญต่อการอนุรักษ์ พื้่นฟู และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ โดยคำนึงถึงขีดจำกัด และศักยภาพในการฟื้นตัวของระบบนิเวศธรรมชาติ

กลยุทธ์ที่ 1.1 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อการอนุรักษ์ ป่าไม้และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน แผนงานที่ 4 ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ซึ่งได้กำหนดแนวทางการดำเนินการที่สำคัญ อาทิ

1.4.5 | แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2564 - 2570

โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยของประเทศให้ไปสู่เป้าหมายเดียวกันอย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงการกำหนดมาตรฐานเป้าหมายและการปฏิบัติงานให้เกิดความเชื่อมโยงในทุกระดับ เพื่อให้สามารถบูรณาการในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล มีความเชื่อมโยงกับแผนดังกล่าว ดังนี้

1.4.5.1 เป้าหมาย

- เป้าหมายที่ 1** การลดความเสี่ยงที่มีอยู่เดิมและป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยงใหม่
- เป้าหมายที่ 2** การประยุกต์ใช้งานวิจัย นวัตกรรม เทคโนโลยี และภูมิปัญญา เพื่อให้ทุกภาคส่วนรู้เท่าทันการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย
- เป้าหมายที่ 3** การเป็นหุ้นส่วนทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ เพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยอย่างเข้มแข็งและต่อเนื่อง
- เป้าหมายที่ 4** ระบบการจัดการในภาวะฉุกเฉินที่มีมาตรฐาน ยืดหยุ่น และมีเอกภาพอย่างบูรณาการ
- เป้าหมายที่ 5** ระบบการฟื้นฟูอย่างยั่งยืนในทุกระดับให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม

1.4.5.2 ตัวชี้วัด คือ การเพิ่มศักยภาพในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

1.4.5.3 ยุทธศาสตร์การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

- ยุทธศาสตร์ที่ 1** การมุ่งเน้นการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย
- ยุทธศาสตร์ที่ 2** การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการและประยุกต์ใช้นวัตกรรมด้านสาธารณภัย
- ยุทธศาสตร์ที่ 3** การส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนระหว่างประเทศในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย
- ยุทธศาสตร์ที่ 4** การจัดการในภาวะฉุกเฉินแบบบูรณาการ
- ยุทธศาสตร์ที่ 5** การเพิ่มประสิทธิภาพการฟื้นฟูอย่างยั่งยืน

2 ความสอดคล้อง กับกฎหมาย และ กรอบความร่วมมือ ระหว่างประเทศ

แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2566 - 2570) เชื่อมโยงกับแผนสำคัญระดับชาติ อาทิ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติฯ และนโยบาย และแผนระดับชาติฯ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ได้มีการกำหนดสาระสำคัญ รวมถึงแนวทางการดำเนินการของแผนฯ ให้สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกับหลักการกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี รวมถึงพันธกรณีระหว่างประเทศต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงทางทะเล ซึ่งไทยเป็นภาคี อาทิ อนุสัญญาสหประชาชาติประเทศว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 (The United Nations Convention on the Law of the Sea : UNCLOS 1982) และความตกลงว่าด้วยความร่วมมือระดับภูมิภาคเพื่อการต่อต้านโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธในเอเชีย (Regional Cooperation Agreement on Combating Piracy and Armed Robbery against Ships in Asia: ReCAAP) โดยรายละเอียด มีดังนี้

2.1

กฎหมายระหว่างประเทศ

2.1.1 | อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982

(The United Nations Convention on the Law of the Sea: UNCLOS 1982)

เป็นกรอบหรือรัฐธรรมนูญทางทะเลระหว่างประเทศเพื่อสร้างกติการ่วมกันในการบริหารจัดการและใช้ประโยชน์จากทะเลให้เป็นไปอย่างมีระเบียบเรียบร้อยและลดความขัดแย้งระหว่างประเทศ โดยประเทศไทยได้ลงนามในอนุสัญญา เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2525 และให้สัตยาบันเป็นรัฐภาคีอนุสัญญาฯ เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2554 ทำให้มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2554 ทั้งนี้ อนุสัญญาฯ กำหนดบทบัญญัติที่สำคัญ ประกอบด้วย 320 ข้อบท กับ 9 ภาคผนวก ครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ อาทิ การกำหนดเขตและระบอบทางทะเล อำนาจอธิปไตย (Sovereignty) สิทธิอธิปไตย (Sovereign Rights) เขตอำนาจ (Jurisdiction) หรือสิทธิหน้าที่ใด ๆ ของรัฐในแต่ละเขตพื้นที่ ซึ่งครอบคลุมไปถึงการเดินเรือ รัฐหมู่เกาะ สิทธิการขึ้นตรวจ (Right of visit) และสิทธิการไล่ตามติดพัน (Right of hot pursuit) หน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือ (Duty to render assistance) การคุ้มครองและอนุรักษ์ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมทางทะเล การทดลองวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล และการพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีทางทะเล

2.1.2 | สนธิสัญญา/อนุสัญญาอื่นเกี่ยวกับกิจการทางทะเลซึ่งไทยเป็นภาคี อาทิ

- 1) อนุสัญญาและพิธีสารระหว่างประเทศด้านความปลอดภัยทางทะเล (Maritime safety) โดยองค์การทางทะเลระหว่างประเทศ (International Maritime Organization: IMO)
- 2) อนุสัญญาความหลากหลายทางชีวภาพ (Convention on Biological Diversity) ค.ศ. 1993
- 3) อนุสัญญามาตรฐานหลักเกี่ยวกับแรงงานโดยองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labor Organization: ILO)
- 4) อนุสัญญาด้านการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

2.1.3 | ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางทะเล

อาทิ มาตรการควบคุมการค้าสินค้าที่มีความสำคัญเชิงยุทธวิธี ซึ่งรวมถึงการเฝ้าระวัง ควบคุม และบังคับใช้กฎหมายต่อยานพาหนะหรือตู้สินค้าที่สัญจรผ่านช่องทางคมนาคมทางทะเล ได้แก่ ข้อมติที่ 1540/2004 และข้อมติว่าด้วยการลงโทษทางเศรษฐกิจ (Sanction) ต่อรายประเทศ

2.2 กรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ

2.2.1 | กรอบความร่วมมือพหุภาคีระดับโลก

ปัจจุบันมีกรอบแนวคิดหลักรวมถึงการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน อาทิ แผนปฏิบัติการระดับสากล เพื่อป้องกัน ยับยั้ง และขจัดการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม พ.ศ. 2554 (International Plan of Action to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing 2001 : IPOA-IUU) เป็นตราสารระหว่างประเทศด้านการบริหารจัดการประมง ซึ่งเกิดจากจรรยาบรรณในการทำประมงอย่างรับผิดชอบ (Code of Conduct For Responsible Fisheries: CCRF) ภายใต้องค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nation: FAO) และองค์การบริหารจัดการประมงระดับภูมิภาค (Regional Fisheries Management Organizations: RFMOs) โดยมีวัตถุประสงค์ในการป้องกันและยับยั้ง และขจัดการทำประมงผิดกฎหมาย ทั้งนี้ได้กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของรัฐทั้งปวง รวมถึงรัฐเจ้าของธง อาทิ

- 1) การทบทวนกฎหมายประมงและการบังคับใช้กฎหมายให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการฯ
- 2) การกำหนดเครื่องมือตรวจสอบ เพื่อใช้ในการต่อต้านการทำประมงผิดกฎหมาย
- 3) การสนับสนุนให้ชาวประมงปฏิบัติตามกฎข้อบังคับด้านการประมง โดยวิธีการสร้างสรรค์
- 4) การปรับปรุงการตรวจตรา และตรวจสอบเรือประมง

อย่างไรก็ดี ประเทศที่เกี่ยวข้องสามารถนำแผนดังกล่าวเป็นหลักการในการกำหนดมาตรการ ตลอดจนการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติในการป้องกัน ยับยั้ง และขจัดการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม นอกจากนี้ การจัดประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสไทย - สหภาพยุโรป ครั้งที่ 15 ได้มีการหารือเกี่ยวกับประเด็นการต่อต้านประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (IUU – fishing) ซึ่งได้มีการจัดตั้ง ASEAN Network for Combating Illegal, Unreported and Unregulated Fishing (AN-IUU) โดยมีประเทศไทยเป็นผู้ประสานงานหลัก ซึ่งจะช่วยขับเคลื่อนนโยบายการแก้ไขปัญหาการประมงผิดกฎหมาย รวมถึงแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารด้านการประมง และสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งในการต่อต้านการประมงผิดกฎหมายภายในภูมิภาค

2.2.2 | กรอบความร่วมมือพหุภาคีระดับภูมิภาค

2.2.2.1 ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือระดับภูมิภาคเพื่อการต่อต้านการกระทำอันเป็นโจรสลัด และการปล้นเรือโดยใช้อาวุธในเอเชีย (Regional Cooperation Agreement on Combating Piracy and Armed Robbery against Ships in Asia: ReCAAP)

มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเล โดยมุ่งเน้นการต่อต้านโจรสลัดและการกระทำผิดกฎหมายในทะเล สำหรับเป้าหมายของความตกลง ReCAAP คือ การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด และ การปล้นเรือโดยใช้อาวุธในเอเชีย โดยมีการจัดตั้งศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูล (The ReCAAP Information Sharing Centre: ReCAAP ISC) ตั้งอยู่ที่ประเทศสิงคโปร์ ทั้งนี้ ศูนย์แลกเปลี่ยนดังกล่าวมีบทบาทสำคัญในการติดต่อสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูล

ระหว่างรัฐภาคี รวมถึงจัดทำรายงานเกี่ยวกับโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธในภูมิภาคเอเชียเพื่อนำไปสู่การป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ และเพื่อประกันความปลอดภัยของเรือและลูกเรือให้ดียิ่งขึ้น ความตกลงดังกล่าวได้มีการกำหนดให้รัฐภาคี ซึ่งประเทศไทยเป็นสมาชิกมีหน้าที่ต่าง ๆ อาทิ

1

ดำเนินมาตรการทางกฎหมายและทางบริหารเพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธในเอเชีย

2

จับกุมโจรสลัดหรือบุคคลรวมถึงยึดเรือหรืออากาศยานที่กระทำความผิดฐานปล้นเรือโดยใช้อาวุธในเอเชีย

3

ให้ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับรัฐภาคีอื่น ๆ ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง

2.2.2.2 ความร่วมมือในกรอบอาเซียน

ประเด็นความมั่นคงทางทะเลเป็นองค์ประกอบหนึ่งในกรอบความร่วมมือของอาเซียนภายใต้เสาหลักประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ภายใต้แผนงานการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political -Security Community Blueprint) รวมทั้งได้มีกติกาและกลไกส่งเสริมความร่วมมือทางทะเลที่เชื่อมโยงมิติต่าง ๆ อย่างเป็นองค์รวม (Cross-cutting issues) ประกอบด้วย

1) การแสดงเจตนารมณ์ทางการเมือง อาทิจ

เอกสาร ASEAN Outlook on the Indo-Pacific ซึ่งได้ระบุถึงข้อผูกพันระหว่างประเทศสมาชิก รวมถึงประเทศคู่เจรจาในการร่วมกันรักษาและส่งเสริมสันติภาพ ความมั่นคง และเสถียรภาพระดับภูมิภาค บนพื้นฐานของการแก้ไขประเด็นพิพาทด้วยสันติวิธี การเคารพต่อกระบวนการทางกฎหมาย และการทูต รวมทั้งการหลีกเลี่ยงการคุกคามหรือการใช้กำลังทหาร

ปณิญาว่าด้วยการปฏิบัติของภาคีในทะเลจีนใต้ (Declaration on the Conduct of Parties in the South China Sea: DOC) แสดงถึงหลักการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนและสาธารณรัฐประชาชนจีน เกี่ยวกับการจัดการพื้นที่ในทะเลจีนใต้ระหว่างที่ยังมีข้อพิพาทเรื่องเขตแดน มีวัตถุประสงค์เพื่อกระชับมิตรภาพและสร้างความเชื่อมั่นระหว่างกันบนพื้นฐานของความเท่าเทียมและเคารพซึ่งกันและกัน โดยยึดหลักการสำคัญ อาทิจ การเคารพในอธิปไตยและบูรณภาพแห่งดินแดน การไม่รุกรานและไม่แทรกแซงกิจการภายใน รวมทั้งความเสมอภาคและความร่วมมือเพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน ตลอดจนการอยู่อย่างสันติและการส่งเสริมความร่วมมือเชิงสร้างสรรค์

2) การผลักดันความร่วมมือทางทะเลแบบรายประเด็น ได้แก่

ด้านสิ่งแวดล้อม อาทิจกรอบปฏิบัติการอาเซียนว่าด้วยขยะทะเล (ASEAN Framework of Action on Marine Debris) ได้รับการรับรองในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน (ASEAN Summit) เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2563 โดยให้ความสำคัญต่อการลดขยะทะเลในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งประกอบด้วยกรอบการปฏิบัติงาน 4 ด้าน ได้แก่

- 1) การส่งเสริม สนับสนุนมาตรการเชิงนโยบาย กฎหมาย ข้อตกลง รวมทั้งพัฒนาแผนปฏิบัติงานในระดับภูมิภาคเพื่อต่อต้านปัญหาขยะทะเล
- 2) การวิจัย นวัตกรรมและการเสริมสร้างศักยภาพ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในการดำเนินนโยบายป้องกันและจัดการปัญหาขยะทะเล
- 3) การดำเนินกิจกรรมเชิงรุก เพื่อเสริมสร้างการตระหนักรู้ และลดปัญหาขยะทะเล ตลอดจนส่งเสริมการแบ่งปันความรู้ในการร่วมกันแก้ไขปัญหาขยะทะเล
- 4) การมีส่วนร่วมของภาคเอกชน ในการส่งเสริมการปฏิบัติงาน การลงทุนร่วมกับภาคเอกชน เพื่อแก้ไขปัญหาขยะทะเล

การดำเนินการภายใต้กรอบดังกล่าวนำไปสู่การจัดทำแผนปฏิบัติการภูมิภาคอาเซียนว่าด้วยการต่อต้านขยะทะเล พ.ศ. 2564 - 2568 (ASEAN Regional Action Plan for Combating Marine Debris 2021- 2025) ซึ่งเป็นแผนการดำเนินงานที่จะช่วยส่งเสริมความร่วมมือในการลดปัญหาขยะทะเลในภูมิภาคอาเซียน ปฏิญญา Declaration for a Decade of Coastal and Marine Environmental Protection in the South China Sea (2017-2027) และแนวปฏิบัติ Best Practices and Non-binding Guidelines for Cooperative Activities on Marine Environmental Protection in the South China Sea

ด้านการคมนาคมทางทะเล อาทิ Master Plan on ASEAN Connectivity (MPAC) 2025 ASEAN Declaration on an ASEAN Travel Corridor Arrangement Framework ASEAN Comprehensive Recovery Framework (ACRF) 2020 ซึ่งรวมถึงประเด็นการเตรียมความพร้อมทางสาธารณสุข และการส่งเสริมความเชื่อมโยงระหว่างประเทศแบบ New normal

ด้านความปลอดภัยทางทะเล อาทิ ASEAN Declaration on Cooperation in Search and Rescue of Persons and Vessels in Distress at Sea

ส่วนที่ 3

ความสอดคล้องกับเป้าหมาย
การพัฒนาที่ยั่งยืน
(Sustainable Development
Goals: SDGs) แห่งสหประชาชาติ

DECENT WORK AND
ECONOMIC GROWTH

9

AND INFRASTRUCTURE

10

REDUCED
INEQUALITIES

14

LIFE
BELOW WATER

15

LIFE
ON LAND

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) คือ กรอบการพัฒนาของโลกเพื่อร่วมกันบรรลุการพัฒนาทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืนโดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ภายในปี ค.ศ. 2030 (พ.ศ. 2573) โดย SDGs ประกอบด้วย 17 เป้าหมาย (Goal) 169 เป้าหมายย่อย (SDG Targets) และ 247 ตัวชี้วัด ซึ่งครอบคลุม 5 มิติ (5Ps) ได้แก่ 1) การพัฒนาคน (People) 2) สิ่งแวดล้อม (Planet) 3) เศรษฐกิจและความมั่นคง (Prosperity) 4) สันติภาพและความยุติธรรม (Peace) และ 5) ความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา (Partnership) สำหรับประเทศไทยได้มีการดำเนินการขับเคลื่อน SDGs ผ่านการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับประเทศไทย

(Thailand's SDG Roadmap) ซึ่งครอบคลุมการดำเนินการใน 6 ด้านหลัก อาทิ 1) การสร้างการตระหนักรู้ 2) การเชื่อมโยงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนกับแผน 3 ระดับของประเทศ และ 3) ความร่วมมือกับภาคีการพัฒนาเพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ดังนั้น แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2566 - 2570) ในฐานะแผนระดับที่ 3 จึงจำเป็นต้องดำเนินการตามกรอบแนวทาง Thailand's SDG Roadmap เพื่อสนับสนุนแนวทางการพัฒนา และนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาของประเทศที่ครอบคลุมมิติต่าง ๆ อย่างสมดุลและบูรณาการ โดยเฉพาะด้านกิจการทางทะเลของประเทศ

1

**สถานะการขับเคลื่อน
เป้าหมายที่ 14 อนุรักษ์
และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร
ทะเล และทรัพยากรทางทะเล
อย่างยั่งยืน เพื่อการพัฒนา
ที่ยั่งยืน**

การประเมินสถานการณ์ความก้าวหน้าของการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 14 อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน อ้างอิงจากรายงานความก้าวหน้าเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย พ.ศ. 2559 – 2563 จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) โดยมีค่าสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายย่อย แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

ตารางการกำหนดค่าสีแสดงสถานะของเป้าหมาย

ค่าสี	สถานะ	รายละเอียด
แดง	ต่ำกว่าค่าเป้าหมายขั้นวิกฤต	สถานการณ์ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของค่าเป้าหมาย
ส้ม	ต่ำกว่าค่าเป้าหมายระดับเสี่ยง	สถานการณ์อยู่ในช่วงร้อยละ 50 - 74 ของค่าเป้าหมาย
เหลือง	ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย	สถานการณ์อยู่ในช่วงร้อยละ 75 - 99 ของค่าเป้าหมาย
เขียว	บรรลุค่าเป้าหมาย	บรรลุค่าเป้าหมายร้อยละ 100

เป้าหมายที่ 14 (SDG 14) อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ประกอบด้วย 10 เป้าหมายย่อย โดยผลการประเมินสถานะของ SDG 14 มีจำนวน 3 เป้าหมายย่อยที่บรรลุค่าเป้าหมายแล้ว และ 7 เป้าหมายย่อยที่ยังไม่บรรลุค่าเป้าหมาย ได้แก่

SDG 14	เป้าหมายย่อย (SDG Targets)
SDG 1401	ป้องกันและลดมลพิษทางทะเลทุกประเภทอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะจากกิจกรรมบนแผ่นดิน รวมถึงเศษซากขยะในทะเลและมลพิษจากธาตุอาหาร (Nutrient pollution) ภายในปี 2568
SDG 1405	อนุรักษ์พื้นที่ทางทะเลและชายฝั่งอย่างน้อยร้อยละ 10 โดยให้เป็นไปตามกฎหมายระหว่างประเทศและภายในประเทศ และอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ที่ดีที่สุดที่มีอยู่ ภายในปี 2563
SDG 1403	ลดและแก้ไขปัญหาผลกระทบจากภาวะการเป็นกรดในมหาสมุทร โดยรวมถึงผ่านทางการเพิ่มพูนความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์ในทุกระดับ
SDG 140B	จัดให้ชาวประมงพื้นบ้านรายเล็กเข้าถึงทรัพยากรทางทะเลและตลาด
SDG 140C	เพิ่มพูนการอนุรักษ์และการใช้มหาสมุทรและทรัพยากรอย่างยั่งยืน โดยดำเนินการให้เกิดผลตามกฎหมายระหว่างประเทศตามที่สะท้อนใน UNCLOS ซึ่งเป็นกรอบทางกฎหมายสำหรับการอนุรักษ์และการใช้มหาสมุทรและทรัพยากรเหล่านั้นอย่างยั่งยืน ตามที่ระบุในย่อหน้า 158 ของเอกสาร The Future We Want
SDG 1404	ให้กำกับการทำประมงอย่างมีประสิทธิภาพ และยุติการประมงเกินขีดจำกัด การประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (IUU) รวมถึงยุติแนวปฏิบัติด้านการประมงที่เป็นไปในทางทำลายและดำเนินการให้เป็นผลตามแผนการบริหารจัดการที่อยู่บนพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เพื่อจะฟื้นฟูมวลสัตว์น้ำ (Fish stock) อย่างน้อยที่สุดให้อยู่ในระดับผลผลิตสูงสุดที่ยั่งยืน (Maximum sustainable yield) ตามคุณลักษณะทางชีววิทยาของสัตว์น้ำเหล่านั้นภายในเวลาที่สั้นที่สุดที่จะเป็นไปได้ ภายในปี 2563
SDG 140A	เพิ่มความรู้ทางวิทยาศาสตร์ พัฒนาขีดความสามารถในการวิจัย และถ่ายทอดเทคโนโลยีทางทะเล โดยคำนึงถึงหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการถ่ายทอดเทคโนโลยีทางทะเลของคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลว่าด้วยสมุทรศาสตร์ เพื่อจะปรับปรุงคุณภาพของมหาสมุทรและเพิ่มพูนให้ความหลากหลายทางชีวภาพทางทะเลมีส่วนสนับสนุนการพัฒนาของประเทศกำลังพัฒนามากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรัฐกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็กและประเทศพัฒนาน้อยที่สุด

SDG 14	เป้าหมายย่อย (SDG Targets)
SDG 1402	บริหารจัดการและปกป้องระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งเพื่อหลีกเลี่ยงผลกระทบทางลบที่มีนัยสำคัญ รวมถึงการเสริมภูมิคุ้มกันและปฏิบัติการเพื่อฟื้นฟู เพื่อบรรลุการมีมหาสมุทรที่มีสุขภาพดีและมีผลผลิตภายในปี 2563
SDG 1406	ยับยั้งการอุดหนุนการประมงบางรูปแบบที่มีส่วนทำให้เกิดการประมงเกินขีดจำกัด ขจัดการอุดหนุนที่มีส่วนทำให้เกิดการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม และระงับการริเริ่มการอุดหนุนในลักษณะดังกล่าว โดยตระหนักว่าการปฏิบัติที่เป็นพิเศษและแตกต่างที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพสำหรับประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาน้อยที่สุด ควรเป็นส่วนควบในการเจรจาการอุดหนุนการประมงขององค์การการค้าโลก ภายในปี 2563
SDG 1407	เพิ่มผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจแก่รัฐกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็กและประเทศกลุ่มพัฒนาน้อยที่สุดจากการใช้ทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน รวมถึงผ่านทางการบริหารจัดการอย่างยั่งยืนในด้านการประมง การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการท่องเที่ยว ภายในปี 2573

ทั้งนี้ รายงานความก้าวหน้าเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย พ.ศ. 2559 – 2563 ยังกล่าวถึงการดำเนินการที่ผ่านมาของเป้าหมายย่อยทั้ง 7 ข้อ ซึ่งยังไม่บรรลุค่าเป้าหมาย ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะและหยิบยกความท้าทายของการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อันจะส่งผลให้หน่วยงานที่รับผิดชอบในประเด็นดังกล่าวทราบถึงความก้าวหน้าและสามารถดำเนินการขับเคลื่อนเป้าหมายที่ประเทศไทยยังไม่บรรลุผลสำเร็จต่อไป อาทิ

SDG 1405

เป้าหมายที่ 14.5 อนุรักษ์พื้นที่ทางทะเลและชายฝั่งอย่างน้อยร้อยละ 10 โดยให้เป็นไปตามกฎหมายระหว่างประเทศและภายในประเทศ และอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ที่ดีที่สุดที่มีอยู่ ภายในปี 2563

มีสถานะต่ำกว่าค่าเป้าหมายขั้นวิกฤต (สถานการณ์ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของค่าเป้าหมาย) ถึงแม้ว่าที่ผ่านมาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการประกาศพื้นที่คุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเลเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 5.39 แต่ยังไม่สามารถบรรลุค่าเป้าหมายของ SDG 1405 ที่กำหนดไว้อย่างน้อยร้อยละ 10 ภายในปี 2563 เนื่องจากมีความท้าทายในการประกาศพื้นที่คุ้มครองทางทะเลซึ่งเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนการดำเนินงานหลายขั้นตอน จึงจำเป็นต้องผลักดันและขับเคลื่อนประเด็นดังกล่าวอย่างต่อเนื่องภายใต้แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2566 – 2570) โดยให้ความสำคัญกับการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในมิติของการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจที่หน่วยงานได้รับมอบหมายและการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน

ให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถใช้แนวทางการดำเนินการภายใต้แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2566 – 2570) เพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายย่อยต่าง ๆ อาทิ แนวทางการดำเนินการที่ 3 การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเล มีโครงการสำคัญภายใต้แนวทางการดำเนินการ คือ โครงการประเมินและติดตามคุณภาพระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งเพื่อรองรับการเติบโตด้านสังคมและเศรษฐกิจภาคทะเลของประเทศ ของสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) และแนวทางการดำเนินการที่ 7 การบริหารจัดการผลประโยชน์ของชาติทางทะเลของภาครัฐ ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาเครื่องมือกลางที่หน่วยงานทางทะเลสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกัน เป็นต้น

2

ความสอดคล้อง ของเป้าหมาย การพัฒนาที่ยั่งยืน และแผนความมั่นคง แห่งชาติทางทะเลฯ

1. เป้าหมาย (Goal)

**เป้าหมายที่ 14 อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเล
อย่างยั่งยืน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Goal 14 : Life below water)**

กำหนดเป้าหมายเพื่อฟื้นฟู รักษา ตลอดจนปรับปรุง
แนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลให้มีประสิทธิภาพ
ประกอบด้วย 7 เป้าประสงค์สำคัญ อาทิ 1) การป้องกัน
และลดมลพิษทางทะเลทุกประเภทอย่างมีนัยสำคัญ
2) การบริหารจัดการและป้องกันระบบนิเวศทางทะเล
และชายฝั่ง 3) การอนุรักษ์พื้นที่ทางทะเลและชายฝั่ง
และ 4) การยับยั้งรูปแบบการอุดหนุนการประมงที่มีส่วน
ทำให้เกิดการประมงเกินขีดจำกัด (Over Fishing) ทั้งนี้
แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2566 - 2570)
มีความสอดคล้องกับเป้าหมายดังกล่าว โดยเป็นส่วนสำคัญ
ในการสนับสนุนการปกป้อง รักษา ฟื้นฟู และอนุรักษ์

ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล รวมทั้งการแสวงหา
ประโยชน์จากทะเลอย่างสมดุลและยั่งยืน อาทิ 1) การส่งเสริม
การทำประมงอย่างถูกกฎหมายและสอดคล้องตาม
ข้อตกลงระหว่างประเทศที่ไทยเป็นภาคี 2) การพัฒนา
ขีดความสามารถในการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม
ทางทะเล โดยเฉพาะกฎหมาย เครื่องมือ รวมทั้งกลไก
การบริหารจัดการ 3) การส่งเสริมความมั่นคงและพัฒนา
คุณภาพชีวิตชุมชนชายฝั่งทะเล และ 4) การเสริมสร้าง
องค์ความรู้และการตระหนักรู้ความสำคัญของทะเลให้
ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

2. เป้าหมายย่อย (Target)

2.1 SDG 1401

SDG 1401 กำหนดเป้าหมาย คือ ป้องกันและลดมลพิษทางทะเลทุกประเภทอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะจากกิจกรรมบนแผ่นดิน รวมถึงเศษซากขยะในทะเลและมลพิษจากราตุอาหาร (Nutrient pollution) ภายในปี 2568

แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ได้กำหนดแนวทางการดำเนินการที่มุ่งเน้นการป้องกันและแก้ไขปัญหที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทางทะเล โดยเฉพาะปัญหาที่เกิดจากการดำเนินกิจกรรมของมนุษย์ ทั้งทางบกและทางทะเล รวมถึงการแสวงประโยชน์จากทะเลอย่างขาดความรับผิดชอบ อาทิ 1) การติดตามสถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทางทะเล เช่น ขยะทะเลและมลพิษทางทะเล 2) การส่งเสริมแนวคิดเศรษฐกิจสีน้ำเงิน (Blue Economy) และการแบ่งเขตการใช้ประโยชน์

เชิงพื้นที่ตามแนวคิดการวางแผนเชิงพื้นที่ทางทะเล (Marine Spatial Planning : MSP) ในการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และ 3) การยกระดับบทบาทด้านกิจการทางทะเลของไทยบนเวทีความร่วมมือระหว่างประเทศในประเด็นที่สร้างสรรค์และมีความพร้อม เช่นการแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมายขาดการรายงานและไร้การควบคุม (IUU Fishing) และการจัดการขยะทะเล (Marine Debris)

2.2 SDG 1403

SDG 1403 กำหนดเป้าหมาย คือ ลดและแก้ไขปัญหาลผลกระทบจากภาวการณ์เป็นกรดในมหาสมุทร โดยรวมถึงผ่านทางการเพิ่มพูนความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์ในทุกระดับ

แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ได้กำหนดแนวทางการดำเนินการที่สำคัญที่มุ่งเน้นการป้องกันและแก้ไขปัญหาลผลกระทบที่เกิดจากความเป็นกรดในมหาสมุทรโดยเฉพาะปัญหาที่เกิดจากมลพิษทางทะเล อาทิ ขยะทะเล การรั่วไหลของสารเคมี และการใช้ประโยชน์จากการดำเนินกิจกรรมทางทะเล รวมถึงได้กำหนดแนวทางในการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ อาทิ 1) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง 2) การพัฒนาความร่วมมือเชิงสร้างสรรค์ร่วมกับอาเซียนในประเด็นสำคัญ เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการจัดการปัญหาขยะทะเล และ 3) การจัดตั้งองค์กรจัดการความรู้ทางทะเลภายใต้มหาวิทยาลัยในกำกับดูแลของรัฐให้เป็นศูนย์กลางข้อมูลเชิงวิชาการทางทะเลของประเทศ โดยเฉพาะด้านความมั่นคงและวิทยาศาสตร์ทางทะเล

2.3 SDG 1404

SDG 1404 กำหนดเป้าหมาย คือ ภายในปี 2563 ให้กำกับการทำประมงอย่างมีประสิทธิภาพ และยุติการประมงเกินขีดจำกัด การประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (IUU) รวมถึงยุติแนวปฏิบัติด้านการประมงที่เป็นไปในทางทำลาย และดำเนินการให้เป็นผลตามแผนการบริหารจัดการที่อยู่บนพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เพื่อจะฟื้นฟูมวลสัตว์น้ำ (Fish stock) อย่างน้อยที่สุดให้อยู่ในระดับผลผลิตสูงสุดที่ยั่งยืน (Maximum sustainable yield) ตามคุณลักษณะทางชีววิทยาของสัตว์น้ำเหล่านั้นภายในเวลาที่สั้นที่สุดที่จะเป็นไปได้

โดยแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ได้กำหนดแนวทางการดำเนินการที่มุ่งเน้นการอนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายของระบบนิเวศทางทะเลให้มีความสมดุลและยั่งยืนโดยเฉพาะสัตว์ทะเลหายาก รวมถึงการมีบทบาทสำคัญของประเทศไทยในการแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมายเพื่อให้เป็นไปตามข้อตกลงและพันธกรณีระหว่างประเทศ อาทิ 1) การส่งเสริมการทำประมงอย่างถูกกฎหมายและสอดคล้องตามข้อตกลง

หรือพันธกรณีระหว่างประเทศที่ไทยเป็นภาคี โดยเน้นย้ำการใช้เครื่องมือการทำประมงที่ถูกต้องตามกฎหมาย 2) การสนับสนุนการนำแนวคิดการวางแผนเชิงพื้นที่ทางทะเล (MSP) มาปรับใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเล โดยเฉพาะด้านการประมง และ 3) การมีบทบาทสำคัญของไทยบนเวทีความร่วมมือระหว่างประเทศในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงานและไร้การควบคุม (IUU Fishing)

2.4 SDG 1405

SDG 1405 กำหนดเป้าหมาย คือ ภายในปี 2563 อนุรักษ์พื้นที่ทางทะเลและชายฝั่งอย่างน้อยร้อยละ 10 โดยให้เป็นไปตามกฎหมายระหว่างประเทศและภายในประเทศ และอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ที่ดีที่สุดที่มีอยู่

แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ได้กำหนดแนวทางการดำเนินการที่มุ่งเน้นส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการอนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ทางทะเลและชายฝั่งตามข้อตกลงและพันธกรณีระหว่างประเทศ รวมถึงกรอบกฎหมายภายในประเทศ นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญต่อการพัฒนาองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ทางทะเลและการพัฒนาเครื่องมือกลางที่หน่วยงานทางทะเลสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกัน เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมทางทะเล อาทิ 1) การสนับสนุนการนำแนวคิดเศรษฐกิจสีน้ำเงิน

(Blue Economy) และแนวคิดการวางแผนเชิงพื้นที่ทางทะเล (MSP) มาปรับใช้ในการบริหารจัดการประโยชน์พื้นที่ทางทะเลและชายฝั่งเพื่อลดผลกระทบต่อระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพของทะเล และ 2) การพัฒนาเครื่องมือกลางได้แก่ แผนที่บูรณาการสถานการณ์ทางทะเล (One Marine Chart) และการแบ่งเขตปกครองทางทะเลรวมถึงการส่งเสริมการใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อบริหารจัดการการใช้ประโยชน์พื้นที่ทางทะเลได้อย่างสมดุลและยั่งยืน

2.5 SDG 140A

SDG 140A กำหนดเป้าหมาย คือ เพิ่มความรู้ทางวิทยาศาสตร์ พัฒนาขีดความสามารถในการวิจัย และถ่ายทอดเทคโนโลยีทางทะเล โดยคำนึงถึงหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการถ่ายทอดเทคโนโลยีทางทะเลของคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลว่าด้วยสมุทรศาสตร์ เพื่อจะปรับปรุงคุณภาพของมหาสมุทรและเพิ่มพูนให้ความหลากหลายทางชีวภาพทางทะเลมีส่วนสนับสนุนการพัฒนาของประเทศกำลังพัฒนามากขึ้น โดยเฉพาะในรัฐกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็กและประเทศพัฒนาน้อยที่สุด

แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ได้กำหนดแนวทางการดำเนินการที่มุ่งเน้นการพัฒนาองค์ความรู้ทางทะเลในทุกมิติ โดยเฉพาะองค์ความรู้และการวิจัยเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางทะเล เพื่อนำไปสู่การเสริมสร้างความตระหนักรู้ความสำคัญเกี่ยวกับทะเลและมหาสมุทรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมถึงการนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน อาทิ

1) การจัดตั้งองค์กรจัดการความรู้ทางทะเลภายใต้มหาวิทยาลัยในกำกับดูแลของรัฐ เพื่อทำหน้าที่ในการพัฒนาองค์ความรู้ รวมถึงการวิจัยทางทะเลในประเด็นต่าง ๆ และ 2) การใช้องค์ความรู้และนวัตกรรมเพื่อนำไปสู่การพัฒนาเครื่องมือกลางทางทะเล อาทิ แผนที่บูรณาการสถานการณ์ทางทะเล (One Marine Chart) และแนวคิดการวางแผนเชิงพื้นที่ทางทะเล (MSP) ตลอดจนการใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อภารกิจในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

2.6 SDG 140B

SDG 140B กำหนดเป้าหมาย คือ จัดให้ชาวประมงพื้นบ้านรายเล็กเข้าถึงทรัพยากรทางทะเลและตลาด

แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ได้กำหนดแนวทางการดำเนินการที่มุ่งเน้นการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนที่ดำเนินกิจกรรมทางทะเลโดยเฉพาะชาวประมงพาณิชย์ขนาดเล็กและชาวประมงพื้นบ้าน เพื่อให้มีโอกาสเข้าถึงการบริการขั้นพื้นฐาน องค์ความรู้ทางทะเลรวมถึงทรัพยากรทางทะเลต่าง ๆ ได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม โดยคำนึงถึงความอุดมสมบูรณ์

ของทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเป็นสำคัญ อาทิ การสร้างความมั่นคงและพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนชายฝั่งให้เข้าถึงการบริการ ด้านการศึกษา บริการด้านสาธารณสุขและสวัสดิการสังคมต่าง ๆ รวมทั้งการจัดตั้งเครือข่ายและอาสาสมัครภาคประชาชนในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้เกิดการปกป้องดูแลสิทธิของคนและชุมชนในพื้นที่ในการเข้าถึงทรัพยากรต่าง ๆ

2.7 SDG 140C

SDG 140C กำหนดเป้าหมาย คือ เพิ่มพูนการอนุรักษ์และการใช้มหาสมุทรและทรัพยากรอย่างยั่งยืน โดยดำเนินการให้เกิดผลตามกฎหมายระหว่างประเทศตามที่สะท้อนใน UNCLOS ซึ่งเป็นกรอบทางกฎหมายสำหรับการอนุรักษ์และการใช้มหาสมุทรและทรัพยากรเหล่านั้นอย่างยั่งยืน ตามที่ระบุในย่อหน้า 158 ของเอกสาร The Future We Want

แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ได้กำหนดแนวทางการดำเนินการที่มุ่งเน้นการอนุรักษ์และคุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งให้มีความอุดมสมบูรณ์ภายใต้ข้อตกลงและพันธกรณีระหว่างประเทศที่ไทยเป็นภาคี นอกจากนี้ได้ให้ความสำคัญต่อการปรับปรุงและพัฒนากฎหมายภายในที่เกี่ยวข้องกับกิจการทางทะเลของประเทศในมิติต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวสอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ แนวทางที่สำคัญ อาทิ 1) การเสริมสร้างความร่วมมือและการปฏิบัติ

ตามพันธกรณีของอนุสัญญาระหว่างประเทศที่ไทยเป็นภาคี โดยเฉพาะอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 และ 2) การเร่งรัดการจัดทำปรับปรุง แก้ไข กฎหมายภายในให้สอดคล้องกับหลักกฎหมายและพันธกรณีระหว่างประเทศ เพื่อสนับสนุนและให้ความรู้แก่ผู้ปฏิบัติงานให้สามารถบริหารจัดการพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับหลักกฎหมายรวมถึงประเด็นต่าง ๆ ที่ประเทศไทยยังไม่มีมาตรการรองรับ

ส่วนที่ 4

สาระสำคัญ ของแผน

1 การประเมินสถานการณ์ ปัญหา และความจำเป็น ของแผนฯ

1.1 สถานการณ์และสภาวะแวดล้อมความมั่นคงทางทะเล ในระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570)

1.1.1 | ความสำคัญของทะเล

ประเทศไทยตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยมีพื้นที่ชายฝั่งทะเล 2 ด้าน คือ ด้านตะวันตกเป็นทะเลอันดามันและช่องแคบมะละกา และด้านตะวันออกเป็นอ่าวไทย มีพื้นที่เขตทางทะเลประมาณ 320,000 ตารางกิโลเมตร มีความยาวชายฝั่งทะเลรวม 3,010 กิโลเมตร (ด้านอ่าวไทย 1,972.5 กิโลเมตร และด้านอันดามัน 1,037.5 กิโลเมตร) การแบ่งทะเลของไทยประกอบด้วยน่านน้ำภายใน (Internal Waters) ทะเลอาณาเขต (Territorial Sea) เขตต่อเนื่อง (Contiguous Zone) เขตไหล่ทวีป (Continental Shelf Zone) และเขตเศรษฐกิจจำเพาะ (Exclusive Economic Zone : EEZ) นอกจากนี้ น่านน้ำอ่าวไทยยังมีลักษณะเป็นทะเลกึ่งปิด ที่ห้อมล้อมด้วยน่านน้ำที่เป็นเขตเศรษฐกิจจำเพาะของประเทศต่าง ๆ ถึง 2 ชั้นโดยชั้นใน คือ ประเทศกัมพูชา เวียดนาม และมาเลเซีย และชั้นนอก คือ ประเทศจีน อินโดนีเซียและ

ฟิลิปปินส์ ส่วนทางด้านตะวันตกในพื้นที่ตอนเหนือของช่องแคบมะละกาถูกโอบล้อมด้วยน่านน้ำของประเทศมาเลเซีย และอินโดนีเซีย ส่วนพื้นที่ตอนบนของทะเลอันดามันถูกโอบล้อมด้วยน่านน้ำของประเทศอินเดียและเมียนมาด้วยลักษณะทางภูมิศาสตร์ดังกล่าว ทำให้ประเทศไทยมีเส้นทางออกสู่ 2 มหาสมุทรคือมหาสมุทรแปซิฟิก และมหาสมุทรอินเดียซึ่งส่งผลให้ประเทศไทยเป็นจุดกระจายสินค้าและเส้นทางขนส่งสินค้าทางทะเลที่สำคัญภายในภูมิภาค ประกอบกับการมีทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลที่อุดมสมบูรณ์จึงสามารถตอบสนองต่อการใช้ประโยชน์จากทะเลได้อย่างหลากหลายเนื่องจากการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลในหลายรูปแบบ ทั้งด้านการท่องเที่ยว การขนส่งทางทะเลและพาณิชย์นาวี อุตสาหกรรมทางทะเลรวมถึงแหล่งพลังงานของประเทศ

ทะเลเป็นแหล่งทรัพยากรทางธรรมชาติที่สำคัญของประเทศไทย จากประเมินผลประโยชน์ทางทะเลของไทยด้านเศรษฐกิจภาคทะเลใน พ.ศ. 2557 สูงถึง 24 ล้านล้านบาท หรือในช่วง พ.ศ. 2550 - 2558 มูลค่าเพิ่มของเศรษฐกิจภาคทะเลคิดเป็นประมาณร้อยละ 30 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ ปัจจุบันประเทศไทยใช้ต้นทุนทางทรัพยากรธรรมชาติในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสร้างมูลค่าเพิ่มจากการกิจกรรมทางทะเล อาทิ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทย มีต้นทุนทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมประมาณ 226,833 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 18.89 ของรายได้ประชาชาติด้านการท่องเที่ยวของประเทศ (Tourism GDP) ด้านการประมงเพื่อเป็นแหล่งอาหารและเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศ โดยในปี 2564 ไทยส่งออกอาหารทะเลกระป๋องและแปรรูปอยู่ที่ 109,954.85 ล้านบาท ด้านการขนส่งทางเรือระหว่างประเทศปี 2564 การขนส่งทางเรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 67.2 ของการขนส่งทั้งหมด มีมูลค่ารวมกว่า 11.49 ล้านล้านบาท และมีสัดส่วนการเติบโตอยู่ที่ร้อยละ 28.8 เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันในปี 2563 โดยตลาดส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น สหรัฐฯ ตามลำดับและสินค้าสำคัญ เช่น น้ำมันปิโตรเลียมดิบชิ้นส่วนรถยนต์ น้ำมันปิโตรเลียมอื่น ๆ เป็นต้น จากข้อมูลดังกล่าว คาดการณ์ว่าการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังเผชิญกับความท้าทายด้านภูมิรัฐศาสตร์ แม้ว่าไม่ได้อยู่ในเขตพื้นที่ขัดแย้งทางทะเลอย่างพื้นที่ทะเลจีนใต้และมหาสมุทรอินเดีย แต่ยังมีเขตทางทะเลที่เชื่อมต่อกัน จึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างสมดุลและความร่วมมือเพื่อป้องกันและส่งเสริมให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่หลากหลายจาก

ทะเลและมหาสมุทรให้เป็นไปอย่างยั่งยืนนอกจากนี้ ยังมีประเด็นด้านความปลอดภัยทางทะเล ทั้งการใช้แรงงานในทะเล ความปลอดภัยของเส้นทางการเดินเรือ และด้านสิ่งแวดล้อมทางทะเล ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศการกัดเซาะชายฝั่ง การทำประมงเกินขนาด และมลพิษทางทะเล ส่งผลให้สมดุลของระบบนิเวศทางทะเลถูกทำลาย ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในหลายมิติทั้งเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

ด้วยปัจจัยดังกล่าว การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลจึงต้องครอบคลุมในมิติการเมือง การทหาร สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ ความมั่นคงของมนุษย์การต่างประเทศ ตลอดจนการบริหารจัดการของภาครัฐที่มีธรรมาภิบาล ซึ่งประเทศไทยจะสามารถใช้เส้นทางคมนาคมทางทะเลได้อย่างสะดวกและปลอดภัยก็ต่อเมื่อพื้นที่เขตทางทะเลของไทยและบริเวณใกล้เคียงปราศจากความขัดแย้งและภัยคุกคาม ตลอดจนทะเลไทยและทรัพยากรธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์ ซึ่งจะเป็นต้นทุนที่สำคัญของประเทศ นอกจากนี้ ผลประโยชน์ทางทะเลของประเทศไทยไม่จำกัดอยู่เฉพาะภายในพื้นที่เขตทางทะเลของประเทศไทยเท่านั้น หากยังรวมถึงทะเลหลวง และเขตทางทะเลของประเทศอื่นทั่วโลก รวมทั้งยังเป็นแหล่งที่มาของกำลังอำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา ทหาร วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี พลังงานและสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมความมั่นคงและความมั่งคั่งของชาติ จึงเห็นได้ว่าความยั่งยืนของทะเลส่งผลต่อการพัฒนาและขับเคลื่อนประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ดังนั้นการดูแลปกป้องและสร้างความยั่งยืนให้กับทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลอันเป็นผลประโยชน์สำคัญของชาติ จึงทวีความสำคัญมากขึ้นในอนาคต

1.1.2 | การประเมินสถานการณ์ความมั่นคงทางทะเลในระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566–2570)

1 สถานการณ์ระดับโลก

1.1 ภาพรวม

สภาพแวดล้อมซึ่งจะส่งผลกระทบต่อกิจการทางทะเลระดับโลกต่อไปในระยะ 5 ปี สามารถจำแนกเป็นด้านที่สำคัญ ประกอบด้วย การเมืองและความมั่นคงระหว่างประเทศ การบริหารจัดการด้านเศรษฐกิจ ภัยคุกคามข้ามชาติ รวมถึงระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง ดังนี้

1.2 สภาพแวดล้อมด้านการเมืองและความมั่นคงระหว่างประเทศ

1.2.1 การปรับเปลี่ยนของระเบียบโลก

การดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในระยะ 5 ปี ข้างหน้า มีลักษณะของการกลับมาให้ความสำคัญต่อภูมิรัฐศาสตร์ (Geopolitics) หรือการพิจารณาเงื่อนไขเกี่ยวกับตัวแสดงที่เป็นรัฐและพื้นที่การขยายอิทธิพลของรัฐ อีกทั้งระบบโลกมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนผ่านไปสู่ระบบหลายขั้วอำนาจอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น โดยประเทศมหาอำนาจทั้งในระดับโลกและภูมิภาค อาทิ สหรัฐอเมริกา จีน รัสเซีย กลุ่มประเทศในยุโรป อินเดีย ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย มีการแข่งขันเพื่อรักษาผลประโยชน์ในกิจการระหว่างประเทศทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นการทหาร การค้าและการลงทุน การพัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยีและความเชื่อมโยงของระบบโครงสร้างพื้นฐาน อาทิ ไซเบอร์ อวกาศ ปัญญาประดิษฐ์ และปฏิบัติการใต้น้ำ รวมถึง

การกำหนดกฎกติกาและกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นเงื่อนไขในการต่อรองเพื่อจำกัดอิทธิพลของคู่แข่งหรือเสริมสร้างบทบาทที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ความขัดแย้งระหว่างประเทศ รวมถึงบริบททางทะเลซึ่งมีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการแข่งขันเพื่อควบคุมเส้นทางคมนาคมกรณีพิพาทเรื่องเขตแดน และการแย่งชิงทรัพยากรยังเป็นปัจจัยของการสะสมอาวุธในหลายพื้นที่ทั่วโลก ขณะที่กลไกพหุภาคีของระดับโลกมีข้อจำกัดในการรับมือกับปัญหาความท้าทายต่าง ๆ ได้ส่งผลให้บางประเทศมีแนวโน้มให้ความสำคัญต่อการจัดตั้งกลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศที่มีสมาชิกจำกัด ซึ่งสามารถขับเคลื่อนเพื่อตอบสนองต่อผลประโยชน์แห่งชาติได้อย่างคล่องตัวมากกว่าด้วย

1.2.2 สภาพแวดล้อมการบริหารจัดการด้านเศรษฐกิจ

การดำเนินมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ได้เร่งให้เกิดการปรับเปลี่ยนรูปแบบของห่วงโซ่อุปทานของระบบเศรษฐกิจอย่าง การนำระบบงานซึ่งอาศัยเทคโนโลยีดิจิทัลมาทดแทนแรงงานคน (Digital transformation) เพื่อส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมแบบลดการสัมผัส และยกระดับศักยภาพของอุตสาหกรรมการขนส่ง

ทางเรือไปสู่ระบบอัตโนมัติขั้นสูง การกำหนดนโยบายและมาตรการรักษาความปลอดภัยของโครงสร้างพื้นฐานสำคัญ (Critical Infrastructure) ทางดิจิทัล หรือความปลอดภัยทางไซเบอร์ (Cyber Security) จึงทวีความสำคัญต่อการสนับสนุนให้เศรษฐกิจภาคการขนส่งทางทะเลสามารถปรับตัวต่อเทคโนโลยีใหม่ดังกล่าว

1.2.3 สภาพแวดล้อมด้านภัยคุกคามข้ามชาติ

ความเชื่อมโยงของการค้าและการคมนาคมระหว่างประเทศแบบโลกาภิวัตน์ยังคงเป็นช่องทางของการก่ออาชญากรรมข้ามชาติประเภทต่าง ๆ รวมถึง ในบริบททางทะเล อาทิ การกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ การก่อการร้าย การโยกย้ายถิ่นฐาน การค้ามนุษย์การค้าสิ่งผิดกฎหมาย รวมถึงยาเสพติด อาวุธและสินค้าที่ใช้ได้สองทาง

(Dual-use goods) สัตว์ป่าและพันธุ์พืชในประเภทที่ได้รับการคุ้มครอง ตลอดจนสินค้าหนีภาษีหรือละเมิดลิขสิทธิ์ นอกจากนี้การดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการค้าและการคมนาคมทางทะเลที่พึ่งพาเทคโนโลยีดิจิทัลมากขึ้น ยังเพิ่มความเปราะบางต่อภัยคุกคามทางไซเบอร์อีกด้วย

1.2.4 สภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง

การดำเนินกิจกรรมของมนุษย์ยังก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งอย่างต่อเนื่อง โดยสามารถจำแนกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

มลพิษ (Pollution)

พบว่าพลาสติกเป็นขยะทะเลที่มีปริมาณมากที่สุด รวมถึงขยะทางการแพทย์ ในห่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

ความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศ (Ecological degradation)

มีที่มาจากการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรแบบเกินขีดความสามารถของการฟื้นตัวตามธรรมชาติ ซึ่งอาจนำไปสู่ปัญหาการขาดแคลนหรือการสูญพันธุ์ในระยะยาว

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change)

พบว่าปริมาณการปล่อยสารคาร์บอนจากกิจกรรมของมนุษย์ยังเพิ่มสูงขึ้น โดยอาจทำให้อุณหภูมิเฉลี่ยของโลกเพิ่มสูงถึง 2 องศาเซลเซียสภายในปี 2593

ทั้งนี้ สืบเนื่องจากสถานการณ์ข้างต้น การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) มีแนวโน้มจะกลายเป็นบรรทัดฐานของการดำเนินกิจกรรมด้านการพัฒนา การจัดการทรัพยากรทางทะเล การผลิตสินค้าและบริการ การศึกษาวิจัย ตลอดจนความร่วมมือระหว่างประเทศต่อไป

ทวีปเอเชีย รวมถึงบริเวณมหาสมุทรอินเดียและมหาสมุทรแปซิฟิก เป็นจุดศูนย์กลางของความขัดแย้งและการแข่งขันเชิงยุทธศาสตร์ที่มีความสำคัญระดับโลกแห่งหนึ่ง โดยการเปลี่ยนแปลงของดุลอำนาจในภูมิภาคอันเป็นผลจากการขึ้นสู่สถานะประเทศมหาอำนาจระดับโลกของจีน ประกอบกับการเพิ่มบทบาทของประเทศมหาอำนาจอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอกพื้นที่เพื่อการรักษาผลประโยชน์ทางทะเลของตนได้ทำให้เกิดสถานการณ์ที่ประเทศผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกิจการระดับภูมิภาคต่างมีจุดยืนทางการเมือง ลักษณะการตีความหลักกฎหมายระหว่างประเทศ และแนวทางการส่งเสริมระเบียบระหว่างประเทศ (Regional order) แตกต่างกันไป รวมถึงเป็นเงื่อนไขให้เกิดความขัดแย้งเกี่ยวกับการจัดการและใช้ประโยชน์จากเส้นทางคมนาคมทางทะเลพื้นที่ที่มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ ทั้งนี้ แนวโน้มของสถานการณ์ความมั่นคงทางทะเลระดับภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก สามารถพิจารณาได้จากพัฒนาการของประเด็นความมั่นคงในภูมิภาค ประกอบกับการกำหนดยุทธศาสตร์ของประเทศที่มีบทบาทในภูมิภาค ดังนี้

2.1 สถานการณ์บริเวณช่องทางคมนาคมทางทะเลซึ่งมีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์

2.1.1 มหาสมุทรแปซิฟิก

1) ทะเลจีนใต้

ยังคงมีประเด็นความขัดแย้งอันเนื่องมาจากข้อพิพาทเรื่องการอ้างกรรมสิทธิ์และการบริหารจัดการพื้นที่บริเวณหมู่เกาะพาราเซลส์และสแปรตลีย์ อีกทั้งมีแนวโน้มของความตึงเครียดมากขึ้นจากการนำกำลังทหารของฝ่ายต่าง ๆ เข้ามาในพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาท่าเรือทางทะเลของรัฐชายฝั่งและการปฏิบัติการทางทหารของประเทศผู้ใช้เส้นทางคมนาคมทางทะเลจากนอกภูมิภาค

2) ช่องแคบมะละกา

ยังเกิดเหตุการณ์ทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือ โดยใช้อาวุธอย่างต่อเนื่อง

3) ทะเลตะวันออก

ข้อพิพาทเกี่ยวกับเขตแดนทางทะเล ได้แก่ การอ้างสิทธิทับซ้อนระหว่างญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ บริเวณหมู่เกาะทาเคชิมะ/ตอกโด อีกทั้งการอ้างสิทธิทับซ้อนระหว่างจีน ญี่ปุ่น และไต้หวัน บริเวณหมู่เกาะเตียวหยู/เซนกากู ซึ่งนำไปสู่การตอบโต้ระหว่างกันด้วยมาตรการทางเศรษฐกิจ การทูต ตลอดจนการฝึกซ้อมทางทะเล

4) ช่องแคบไต้หวัน

ไต้หวันถือเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญต่อการรักษาอำนาจอิทธิพลและบูรณภาพแห่งดินแดนของจีนที่ไม่สามารถประนีประนอมได้ อีกทั้งเป็นประเด็นละเอียดอ่อนที่สุดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างจีน - สหรัฐฯ โดยมีความเสี่ยงที่สถานการณ์ความตึงเครียดจะยกระดับเป็นความขัดแย้งอันเนื่องมาจากการใช้กำลังเพราะการประเมินที่ผิดพลาด ไม่ว่าจะเป็นการฝึกซ้อมรบของทั้งฝ่ายจีนและไต้หวัน การปฏิบัติการ FONOPs ของสหรัฐฯ ร่วมกับกลุ่ม QUAD

5) คาบสมุทรเกาหลี

ยังคงมีความตึงเครียดและกระทบต่อความสัมพันธ์ภายในภูมิภาคและระดับโลก เนื่องจากการพัฒนานิวเคลียร์และอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง รวมถึงการทดสอบขีปนาวุธของเกาหลีเหนือ นำไปสู่การตอบโต้ของเกาหลีใต้และประเทศนอกภูมิภาคอย่างสหรัฐอเมริกา ตลอดจนการเสริมสร้างศักยภาพทางทหารและกำลังอาวุธของประเทศภายในภูมิภาค

2.1.2 มหาสมุทรอินเดีย

ประเทศซึ่งมีบทบาทการรักษาความมั่นคงในเส้นทางมหาสมุทรอินเดียแต่เดิม อาทิ อินเดีย สหรัฐฯ ฝรั่งเศสมีข้อห่วงกังวลเรื่องการขยายอิทธิพลของจีนผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการลงทุนในเส้นทาง Belt and Road และ Maritime Silk Road ซึ่งอาจมีการใช้ประโยชน์ด้านการทหารควบคู่ไปกับกิจกรรมด้านเศรษฐกิจ จนกระทั่งเป็นอุปสรรคต่อการสัญจรทางทะเล กลุ่มประเทศดังกล่าวจึงมีแนวโน้มจะกระชับความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเล รวมถึงการยืนยันเสรีภาพการเดินเรือและบินผ่าน การพัฒนาระบบการตระหนักรู้ภาพสถานการณ์ทางทะเล (Maritime Domain Awareness) และการต่อต้านภัยคุกคามข้ามชาติทางทะเล โดยแม้ว่าสถานการณ์ในพื้นที่ดังกล่าวยังไม่ถือเป็นความขัดแย้ง แต่การมีปฏิสัมพันธ์ในลักษณะการแข่งขันมากกว่าความร่วมมืออย่างโปร่งใสและเปิดกว้าง สามารถนำไปสู่บรรยากาศของความหวาดระแวงต่อไป นอกจากนี้ สถานการณ์บริเวณช่องทางคมนาคมสำคัญยังมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1) อ่าวเอเดนและชายฝั่งสาธารณรัฐโซมาเลีย การกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือมีความรุนแรงลดลง แต่ยังคงเฝ้าระวังปัจจัยสนับสนุน อาทิ สถานการณ์ความยากจนในประเทศชายฝั่งแอฟริกาตะวันออก และความเคลื่อนไหวของกลุ่มก่อการร้ายในเยเมน

2) อ่าวโอมาน (ช่องแคบฮอร์มุซ) ยังคงมีสถานะเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญเพราะเป็นเส้นทางการขนถ่ายพลังงานจากตะวันออกกลางไปยังทั่วโลก อย่างไรก็ตาม ความปลอดภัยในการเดินเรือผ่านช่องทางดังกล่าวได้รับผลกระทบจากความขัดแย้งระหว่างสหรัฐฯ และอิหร่าน

2.1.3 เส้นทางคมนาคมทางทะเลบริเวณ อื่นที่เชื่อมโยงกับมหาสมุทรอินเดียและ แปซิฟิก

1) **ทะเลดำ** ความปลอดภัยในการเดินเรือบริเวณทะเลดำและพื้นที่ใกล้เคียงอาจได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียกับประเทศรอบบ้าน รวมถึงผู้สนับสนุนจากสหรัฐอเมริกา กลุ่มประเทศยุโรปตะวันตก และองค์การสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ (North Atlantic Treaty Organization) ยกตัวอย่างความขัดแย้งกรณียูเครนในปี 2565 ซึ่งกระทบต่อห่วงโซ่อุปทานการขนส่งสินค้าผ่านทะเลดำ อีกทั้งมีการออกมาตรการเกี่ยวกับท่าเรืออันสืบเนื่องจากการลงโทษทางเศรษฐกิจตลอดจนการใช้กำลังระหว่างคู่ขัดแย้งเพื่อโจมตีเรือหรือสินทรัพย์เกี่ยวกับการขนส่งทางทะเล

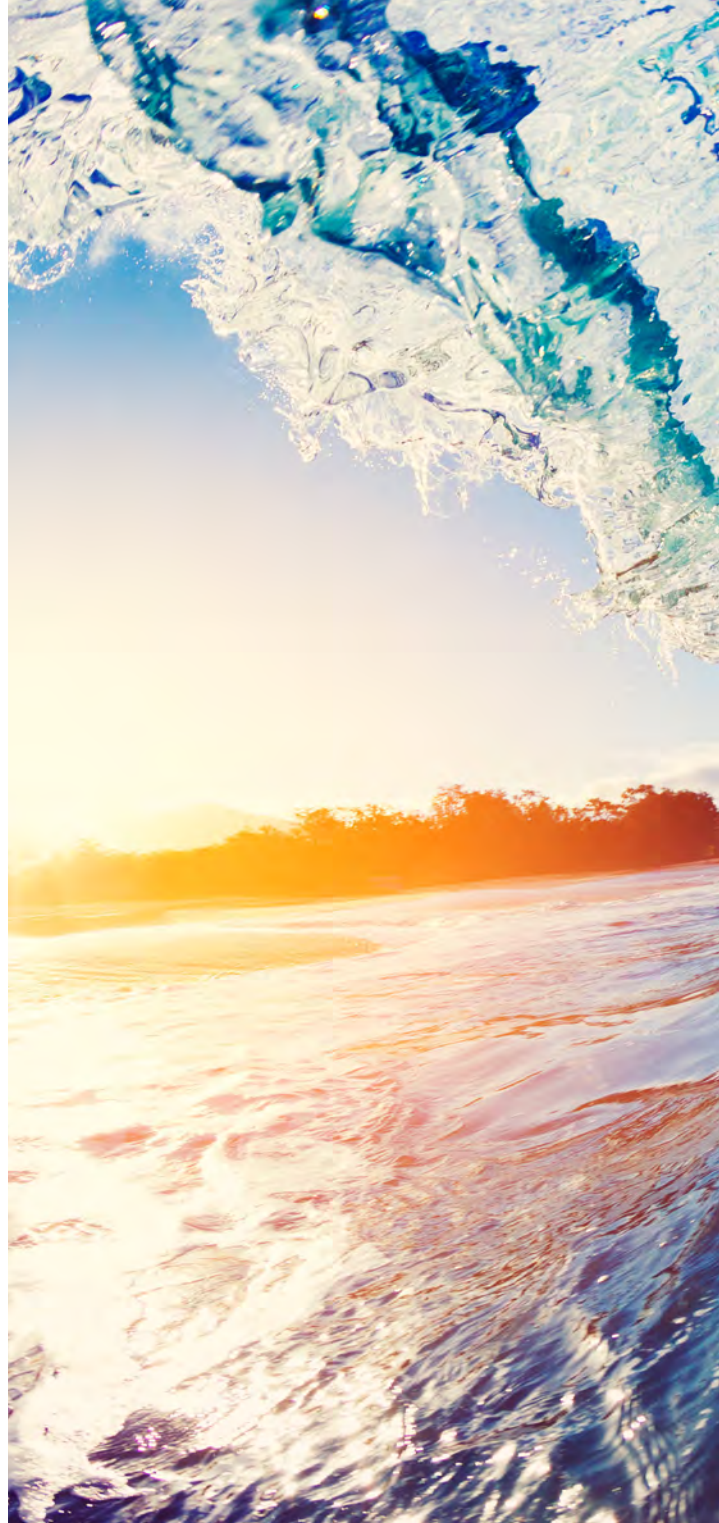
2) **ทะเลอาร์กติก** ปรากฏการณ์น้ำแข็งละลายบริเวณขั้วโลกเหนือ อันเป็นผลสืบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ส่งผลให้นานาประเทศเล็งเห็นผลประโยชน์จากการเข้าถึงพื้นที่ดังกล่าวเพื่อทรัพยากรธรรมชาติและใช้เส้นทางสัญจรทางทะเล จึงมีแนวโน้มที่นานาประเทศจะแข่งขันกันเพื่อจัดสรรผลประโยชน์ในพื้นที่ดังกล่าวต่อไป อาทิ รัสเซีย แคนาดา จีน สหรัฐฯ ญี่ปุ่น กลุ่มประเทศในสหภาพยุโรป องค์การ NATO และ Arctic Council

2.2 การรวมตัวของกลุ่มความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเลที่มีนัยสำคัญต่อภูมิภาค

1) **กลุ่ม Quadrilateral Security Dialogue หรือ QUAD** ประกอบด้วยสหรัฐฯ ออสเตรเลีย อินเดียและญี่ปุ่น ได้ยกระดับเป็นแนวร่วมทางการเมืองระดับภูมิภาคเพื่อท้าทายอิทธิพลของจีน โดยมีการขยายขอบเขตความร่วมมือจากประเด็นทางการเมืองและความมั่นคงอย่างการส่งเสริมคุณค่าของระเบียบโลกแบบเสรีนิยม รวมถึงการยืนยันต่อหลักเสรีภาพการเดินเรือและบินผ่านในช่องทางคมนาคมทางทะเลไปสู่ความร่วมมือเชิงเศรษฐกิจและการพัฒนาเพื่อลดการพึ่งพาอิทธิพลของจีน อาทิ การจัดทำกรอบความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ Indo-Pacific

Economic Framework (IPEF) ซึ่งสาขาที่ส่งผลต่อกิจการทางทะเลจะรวมถึงประเด็นการรับมือต่อความเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การส่งเสริมเศรษฐกิจภาคทะเล และการควบคุมห่วงโซ่อุปทานของสินค้าและระบบโครงสร้างพื้นฐานสำคัญของโครงข่ายสารสนเทศที่มีความสำคัญเชิงยุทธวิธี

2) **กรอบความเป็นหุ้นส่วนความมั่นคงไตรภาคี (Trilateral Security Partnership) หรือ AUKUS** ประกอบด้วย ออสเตรเลีย สหราชอาณาจักรและสหรัฐฯ ซึ่งจัดตั้งขึ้นเมื่อเดือนกันยายน 2564

มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนาขีดความสามารถด้านการปฏิบัติการร่วม (Interoperability) รวมถึงการปฏิบัติการใต้น้ำ (Underwater capabilities) ซึ่งออสเตรเลียจะได้รับการสนับสนุนด้านเทคโนโลยีเรือดำน้ำพลังงานนิวเคลียร์ (Nuclear-powered submarines) ให้เข้ามาประจำการ ซึ่งจะส่งผลต่อความมั่นคงระดับภูมิภาค รวมถึงการเพิ่มประสิทธิภาพของการปฏิบัติการเชิงรุกเพื่อเฝ้าระวังและป้องปรามความเคลื่อนไหวด้านการทหารของจีนการเร่งพลวัตการแข่งขันด้านการทหารและผลกระทบต่อบทบาทของอาเซียน

2.3 สถานการณ์ภัยคุกคามข้ามชาติทางทะเลที่สำคัญ

1) การกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ ซึ่งมีปัจจัยเสริม ได้แก่ สภาพเศรษฐกิจที่ชะลอตัวหลังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้ประชากรในพื้นที่ชายฝั่งอาจหันมาก่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจโดยพื้นที่ที่ควรเฝ้าระวัง ได้แก่ ช่องแคบมะละกา ช่องแคบสิงคโปร์ ทะเลชูลู-เซลเบส น่านน้ำโซมาเลียและอ่าวเอเดนและอ่าวกีนี

2) การก่อการร้าย มีจำนวนการก่อเหตุต่ำ แต่ยังคงต้องมีการเฝ้าติดตามระยะต่อไป

3) การแพร่ขยายอาวุธ โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับโครงการพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์และขีปนาวุธของเกาหลีเหนือ

4) ภัยข้ามชาติประเภทอื่น ๆ อาทิ การโยกย้ายถิ่นฐาน การค้ามนุษย์ การค้าสิ่งผิดกฎหมาย รวมถึง ยาเสพติด อาวุธและสินค้าที่ใช้ได้สองทาง (Dual-use goods) สัตว์ป่าและพันธุ์พืชในประเภทที่ได้รับการคุ้มครอง ตลอดจนสินค้าหนีภาษีหรือละเมิดลิขสิทธิ์

2.4 การกำหนดยุทธศาสตร์ทางทะเลของประเทศที่มีบทบาทสำคัญในภูมิภาค

1) เครือรัฐออสเตรเลีย นโยบายด้านการป้องกันประเทศตามเอกสาร 2020 Defence Strategic Update มุ่งเน้นการป้องปรามแบบเชิงรุกเพื่อตอบสนองต่อการแข่งขันเชิงยุทธศาสตร์ระดับภูมิภาค โดยออสเตรเลียอยู่ระหว่างการส่งเสริมปฏิสัมพันธ์และความเป็นหุ้นส่วนด้านความมั่นคงทางทะเล อาทิ ปฏิบัติการ Indo - Pacific Endeavour เพื่อเยือนกองทัพเรือและการฝึกกับมิตรประเทศ อีกทั้งได้ทำความตกลง AUKUS เพื่อรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีการปฏิบัติการใต้น้ำจากสหราชอาณาจักรและสหรัฐฯ

2) สาธารณรัฐประชาชนจีน ได้เร่งพัฒนาขีดความสามารถของกำลังทางเรืออันสอดคล้องกับเป้าหมายทางยุทธศาสตร์อันรวมถึง (1) การรักษากรรมสิทธิ์เหนือเกาะในทะเลจีนใต้ และทะเลจีนตะวันออก (2) การคุ้มครองเส้นทางขนส่งทางทะเล (3) การยกระดับสถานะเพื่อเป็นมหาอำนาจระดับโลก และ (4) การปฏิบัติการป้องกันประเทศทางทะเลในระยะไกล (Far-Sea Defense) โดยจีนอยู่ระหว่างพัฒนาท่าเรือและสิ่งอำนวยความสะดวกภายใต้นโยบายความริเริ่มแถบและเส้นทาง (Belt and Road Initiative : BRI) หรือเส้นทางสายไหมทางทะเลแห่งศตวรรษที่ 21 (21st Century Maritime Silk Road) เพื่อรองรับการขนส่งสินค้าและพลังงาน นอกจากนี้ จีนยังส่งเสริมบทบาทนำภายใต้กรอบแนวคิดเศรษฐกิจภาคทะเล (Blue Economy) ซึ่งให้ความสำคัญกับความร่วมมือ 5 สาขา ได้แก่ (1) การพัฒนาสีเขียว (Green development) (2) ความมั่งคั่งทางทะเล (Ocean-based prosperity) (3) ความมั่นคงทางทะเล (Maritime security) (4) การเติบโตทางนวัตกรรม (Innovative growth) และ (5) การจัดการปกครองโดยร่วมมือกัน (Collaborative governance)

3) กลุ่มประเทศในทวีปยุโรป สหภาพยุโรป มีการกำหนดยุทธศาสตร์ต่อภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกตามที่ปรากฏในเอกสาร EU Strategy for Cooperation in the Indo-Pacific 2021 และ EU Strategic Compass 2022 ซึ่งให้ความสำคัญต่อความร่วมมือเพื่อส่งเสริมและปกป้องสันติภาพ เสถียรภาพ และสถาปัตยกรรมด้านความมั่นคงในภูมิภาคที่เปิดกว้างและอิงกฎกติการะหว่างประเทศ ย้ำการสนับสนุนความเป็นศูนย์กลางของอาเซียน (ASEAN centrality) และกระบวนการที่นำโดยอาเซียนในการจัดทำประมวลการปฏิบัติในทะเลจีนใต้ (Code of Conduct in the South China Sea: COC) ตลอดจนเน้นย้ำความสำคัญของประเด็นสมุทรภิบาล (Ocean Governance) เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลที่ยั่งยืน โดยมุ่งเน้นกิจกรรมอันได้แก่ (1) การส่งกำลังทางเรือมาร่วมปฏิบัติการด้านความมั่นคงทางทะเล

(Naval presence) ตามกรอบกฎหมายภายใต้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 (United Nations Convention on the Law of the Sea: UNCLOS) ค.ศ. 1982 และการแสดงอำนาจทางทะเลอย่างสอดคล้องประสาน (Coordinated Maritime Presences: CMP) (2) การดำเนินโครงการสร้างเสริมขีดความสามารถด้านความมั่นคงทางทะเล รวมถึงความตระหนักรู้ภาพสถานการณ์ทางทะเลให้กับประเทศชายฝั่ง (3) การเพิ่มบทบาทในสถาปัตยกรรมด้านความมั่นคงของอาเซียน และ (4) การหารืออย่างต่อเนื่องกับประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก เช่น จีน เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น และไทย ในเรื่องประมง IUU และการส่งเสริมประมงแบบยั่งยืน นอกจากนี้ ยังมีการดำเนินบทบาทของรายประเทศ ได้แก่ **สาธารณรัฐฝรั่งเศส สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน และสหราชอาณาจักร** ที่ร่วมส่งเรือรบสัญจรผ่านบริเวณทะเลจีนใต้บ่อยครั้งเพื่อยืนยันต่อหลักเสรีภาพการเดินเรือและบินผ่านตั้งแต่ปี 2564 เป็นต้นมา

3) สาธารณรัฐอินเดีย ให้ความสำคัญต่อการรักษาและปกป้องผลประโยชน์ทางทะเล โดยเฉพาะในมหาสมุทรอินเดียซึ่งมีความสำคัญในเชิงยุทธศาสตร์ต่ออินเดียทั้งด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ และพลังงาน รวมทั้งเส้นทางคมนาคมขนส่งทางทะเลที่สำคัญ โดยการขยายบทบาทของจีนเมื่อมีการดำเนินโครงการ Belt and Road Initiative ประกอบกับกรณีพิพาทเรื่องเขตแดนทางบกส่งผลให้อินเดียพยายามสร้างเสริมขีดความสามารถด้านความมั่นคงทางทะเลร่วมกับมิตรประเทศเพื่อท้าทายอิทธิพลของจีนอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น โดยร่วมสนับสนุนหลักเสรีภาพการเดินเรือและบินผ่านในทะเลจีนใต้และความร่วมมือแบบพหุภาคีในภูมิภาค อีกทั้งยังส่งเสริมความร่วมมือและการพัฒนาภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจภาคทะเล ซึ่งประกอบด้วย 7 ประเด็นสำคัญ ได้แก่ สมุทรภิบาล การวางแผนเชิงพื้นที่ทางทะเล (Marine Spatial Planning) บริเวณชายฝั่ง และการท่องเที่ยว การทำประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การพัฒนาเทคโนโลยีและการผลิต

ภาคอุตสาหกรรมความเชื่อมโยงของระบบโลจิสติกส์การทำเหมืองแร่และการขุดเจาะพลังงานนอกชายฝั่ง และการปฏิสัมพันธ์กับต่างประเทศในเชิงยุทธศาสตร์และความมั่นคง

4) ญี่ปุ่น มุ่งเสริมสร้างความร่วมมือทั้งประเทศที่มีทัศนคติใกล้เคียงกัน รวมถึงแบบพหุภาคีทั้งในกรอบของกลุ่ม QUAD และอาเซียน เพื่อสร้างความเข้มแข็งของแนวร่วมในการสกัดกั้นการขยายอิทธิพลทางทะเลของจีน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อข้อพิพาทบริเวณทะเลจีนตะวันออก ทั้งนี้ได้ดำเนินบทบาทเชิงรุกอย่างการให้ความช่วยเหลือเพื่อเผยแพร่แนวคิดเสรีภาพการเดินเรือและบินผ่านหลักนิติธรรม (Rule of Law) ในการดำเนินกิจกรรมทางทะเล รวมถึงร่วมลงทุนทางวิชาการและเศรษฐกิจภาคทะเล

5) สหรัฐอเมริกา ให้ความสำคัญกับการปกป้องผลประโยชน์และความมั่นคงทางทะเล จากเส้นทางเดินเรือและขนส่งสินค้า รวมถึงการติดตามความเคลื่อนไหวของประเทศคู่ขัดแย้งและกลุ่มอาชญากรรมข้ามชาติที่จะเป็นภัยคุกคามต่อผลประโยชน์ดังกล่าว ตลอดจนการเตรียมการเพื่อรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทั้งนี้สหรัฐฯ ให้ความสำคัญต่อมหาสมุทรแปซิฟิกและภูมิภาคเอเชียยิ่งขึ้น สืบเนื่องจากการเผยแพร่นโยบาย Free and Open Indo-Pacific ซึ่งมีนัยของการสกัดกั้นอิทธิพลของจีนในภูมิภาค ประกอบด้วย (1) หลักอธิปไตยและการเป็นอิสระของชาติต่าง ๆ (2) การแก้ไขความขัดแย้งด้วยสันติวิธี (3) การค้าและการลงทุนเพื่อพัฒนาความเชื่อมโยงระหว่างประเทศที่เปิดกว้าง เสรี และเป็นธรรม และ (4) การรักษากติการะหว่างประเทศ รวมถึงหลักเสรีภาพการเดินเรือและบินผ่าน ในทางปฏิบัติ สหรัฐฯ ดำเนินความร่วมมือกับเครือข่ายพันธมิตร หุ้นส่วน และคู่เจรจาหลายระดับ รวมถึงกลุ่ม QUAD กลุ่มความร่วมมือไตรภาคี AUKUS กลุ่มพันธมิตรด้านข่าวกรองทางความมั่นคง Five Eyes กลุ่มอาเซียนและการดำเนินนโยบาย Build Back Better ร่วมกับกลุ่มประเทศ G7

การรวมกลุ่มระดับภูมิภาคภายใต้กรอบอาเซียนมีความรู้หน้าเกี่ยวกับการผลักดันความร่วมมือทางทะเลในระดับระหว่างรัฐบาลซึ่งครอบคลุมทั้งมิติการเมืองและความมั่นคง เศรษฐกิจ และสังคมและวัฒนธรรม โดยอาเซียนยังพัฒนาบทบาทเป็นแกนกลางเพื่อประสานความร่วมมือระหว่างประเทศผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมถึงประเทศคู่เจรจาจากนอกภูมิภาค อย่างไรก็ดี การดำเนินบทบาทร่วมกันของประเทศสมาชิกอาเซียนยังคงต้องเผชิญกับความท้าทายอันเกิดจากการแข่งขันทางยุทธศาสตร์ระดับภูมิภาคอันเป็นผลสืบเนื่องจากทั้งปัจจัยภายนอก ได้แก่ การขยายอิทธิพลของจีน ประกอบกับนโยบายของสหรัฐอเมริกา รวมถึงประเทศพันธมิตรและหุ้นส่วน ซึ่งหันกลับมาให้ความสนใจต่อเอเชียเพื่อรักษาผลประโยชน์ทางทะเล โดยเฉพาะกรณีการจัดการความขัดแย้งในทะเลจีนใต้ อีกทั้งพลวัตภายในเกี่ยวกับการดำเนินยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงของแต่ละประเทศ อาทิ การจัดการข้อพิพาทเขตแดนการสะสมอาวุธเพื่อการป้องกันประเทศและการป้องปราม และการสร้างเครือข่ายพันธมิตรด้านการทหาร

3.1 พัฒนาการสำคัญของการสร้างเสริมความร่วมมือทางทะเลภายใต้กรอบอาเซียน

อาเซียนได้กำหนดท่าทีด้านการเมืองและความมั่นคงตามเอกสาร ASEAN Outlook on the Indo Pacific ซึ่งมุ่งเน้นการดำเนินปฏิสัมพันธ์แบบยึดถือกฎกติกา (Rule-Based Order) การปฏิบัติตามกฎหมายระหว่างประเทศ การแก้ไขความขัดแย้งด้วยสันติวิธี และการส่งเสริมความร่วมมือในทุกมิติ รวมถึงความร่วมมือทางทะเล ในทางปฏิบัติได้มีการส่งเสริมความร่วมมือทางทะเลอย่างเป็นองค์รวม โดยนอกจากจะบรรจุประเด็นดังกล่าวอยู่ในแผนงาน ASEAN Political-Security Community (APSC) Blueprint ซึ่งกำหนดให้มีการจัดตั้งกลไกหารือ ASEAN Maritime Forum (AMF) เพื่อแลกเปลี่ยนมุมมอง ผลักดัน และติดตามความร่วมมือทางทะเลในภาพรวม อีกทั้งมีการผลักดันความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเลผ่านกลไกต่าง ๆ อาทิ ASEAN Regional Forum (ARF) Inter-session Meeting

on Maritime Security (ISM), ASEAN Defense Minister's Meeting (ADMM) ASEAN Defense Minister's Meeting - Plus (ADMM-Plus) และกลไก ASEAN Ministerial Meeting on Transnational Crime (AMMTC)/ASEAN Senior Officials Meeting on Transnational Crime (SOMTC) และการเจรจาจัดทำประมวลการปฏิบัติในทะเลจีนใต้ (Code of Conduct in the South China Sea: COC) ร่วมกับจีน อาเซียนยังบรรลุผลในการกำหนดท่าทีและแผนงานด้านความร่วมมือทางทะเลสาขาอื่น ๆ อาทิ ด้านการทำประมง ด้านการคมนาคม การส่งเสริมการท่องเที่ยว รวมถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ซึ่งเมื่อปี 2564 มีการรับรองปฏิญญา ASEAN Declaration on the Blue Economy และการเปิดตัวแผนปฏิบัติการ ASEAN Regional Action Plan (RAP) on Combating Marine Debris

3.2 การดำเนินยุทธศาสตร์ทางทะเลของประเทศสมาชิกอาเซียน

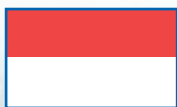
มีแนวโน้มให้ความสำคัญต่อการสร้างเสริมขีดความสามารถด้านการป้องกันประเทศทางทะเลให้ทันต่อสมดุลกำลังทหาร (Balance of force) และการดำเนินยุทธศาสตร์การป้องกันปราม ประกอบกับการส่งเสริมความร่วมมือทางทะเลแบบพหุภาคี ได้แก่

บรูไนดารุสซาลาม

สาธารณรัฐสิงคโปร์

สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

สหพันธรัฐมาเลเซีย

ราชอาณาจักรกัมพูชา

สาธารณรัฐฟิลิปปินส์

สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

MYANMAR

THAILAND

CAMBODIA

MALAYSIA

SINGAPORE

สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

มีนโยบายปรับปรุงขีดความสามารถด้านการป้องกันและปราบปรามและการปฏิบัติการทางทะเลระยะไกลฝั่งด้วยการนำเรือดำน้ำมาประจำการ โดยสืบเนื่องจากกรณีพิพาทกับบังกลาเทศเกี่ยวกับการจัดการเขตแดนทางทะเล การปกป้องผลประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ประกอบกับความต้องการปรับสมดุลของกำลังทางเรือให้ทันต่อกำลังของประเทศเพื่อนบ้านในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทั้งนี้ การแข่งขันระหว่างประเทศมหาอำนาจระดับภูมิภาคเป็นโอกาสซึ่งทำให้เมียนมาได้รับมอบเรือดำน้ำมาประจำการทั้งจากอินเดียและเมียนมา และเมียนมายังมีแผนจัดซื้อเรือดำน้ำเพิ่มจากรัสเซียในอนาคต

ราชอาณาจักรกัมพูชา

มุ่งเน้นดำเนินยุทธศาสตร์ความมั่นคงทางทะเลเชิงป้องกันตามแผนพัฒนาประเทศ “ยุทธศาสตร์สี่เหลี่ยม” ซึ่งให้ความสำคัญกับการจัดการปัญหาข้อพิพาทเขตแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน อีกทั้งอยู่ระหว่างการดำเนินการโครงการพัฒนาท่าเรือน้ำลึก ได้แก่ 1) ท่าเรือของเขตการท่องเที่ยวดาราซากอร์ ซึ่งได้รับทุนสนับสนุนจากกองทุน Belt and Road Initiative และ 2) การปรับปรุงฐานทัพเรือเรียม

สหพันธรัฐมาเลเซีย

ให้ความสำคัญต่อการประเ็นการจัดการข้อพิพาทเขตแดนทางทะเลรวมถึงกรณีทะเลจีนใต้ความไม่สงบบริเวณฝั่งตะวันออกของรัฐซาบารุห์ซึ่งพบความเคลื่อนไหวในทะเลชูลูและเซเลเบส และภัยคุกคามข้ามชาติทางทะเลในการนี้จึงอยู่ระหว่างการปรับปรุงขีดความสามารถด้านการป้องกันประเทศและรักษาผลประโยชน์ทางทะเลซึ่งมุ่งเน้นการป้องกันการค้าลักลอบทางทะเล การปรับโครงสร้างกำลังทางเรือบริเวณจุดสำคัญทางยุทธศาสตร์ โดยเฉพาะพื้นที่รัฐซาราวัก และฝั่งตะวันออกของรัฐซาบารุห์ รวมถึงการบูรณาการหน่วยงานด้านความมั่นคงทางทะเลให้เป็นเอกภาพ ซึ่งมีการจัดตั้งหน่วยเฉพาะกิจแห่งชาติ (National Task Force) เพื่อจัดการปัญหาผู้ลักลอบเข้าเมืองทางทะเลในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

สาธารณรัฐสิงคโปร์

สืบเนื่องจากการที่ภาคเศรษฐกิจสำคัญพึ่งพาการคมนาคมทางทะเลสิงคโปร์จึงให้ความสำคัญต่อความมั่นคงทางทะเลในมิติของการรักษาความปลอดภัยของการเดินเรือและการต่อต้านภัยคุกคามข้ามชาติโดยเป็นประเทศที่ตั้งของศูนย์ข้อมูลความตระหนักรู้ภาพสถานการณ์ทางทะเลระดับภูมิภาค ได้แก่ ศูนย์ Information Sharing Center ของกรอบความร่วมมือ Regional Cooperation Agreement on Combating Piracy and Armed Robbery against Ships in Asia (ReCAAP) และศูนย์ Information Fusion Center (IFC) นอกจากนี้ ข้อพิพาทเขตแดนทางทะเลกับมาเลเซียและความขัดแย้งกรณีทะเลจีนใต้ซึ่งมีผลกระทบต่อการใช้เส้นทางคมนาคมทางทะเลยังทำให้สิงคโปร์เพิ่มขีดความสามารถด้านการป้องกันประเทศทางทะเลยิ่งขึ้น

VIETNAM

PHILIPPINES

BRUNEI
DARUSSALAM

INDONESIA

สาธารณรัฐฟิลิปปินส์

ให้ความสำคัญต่อประเด็นการรักษาอธิปไตยเหนืออาณาเขตทางทะเลและเขตเศรษฐกิจจำเพาะ และการแก้ไขข้อพิพาทเขตแดนทางทะเลซึ่งรวมทั้งกรณีทะเลจีนใต้และอาณาเขตทางทะเลที่ติดต่อกับอินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ การปกป้องทรัพยากรธรรมชาติ การรักษาความปลอดภัยทางทะเล รวมถึงการต่อต้านการกระทำอันเป็นโจรสลัด และการปล้นเรือ การค้ามนุษย์ การก่อเหตุความไม่สงบ อีกทั้งการจัดการปัญหาความขัดแย้งภายในประเทศ ที่นำไปสู่การก่อเหตุรุนแรง ในการนี้ฟิลิปปินส์มุ่งเน้นการปรับปรุงขีดความสามารถของกองทัพให้ทันสมัย ประกอบกับการดำเนินความสัมพันธ์และความร่วมมือกับมิตรประเทศอย่างสมดุล

สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

สืบเนื่องจากข้อพิพาทกรณีทะเลจีนใต้ประกอบกับตำแหน่งที่ตั้งใกล้กับจีนเวียดนามมีการปรับปรุงกำลังการป้องกันประเทศทางทะเลอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามก็ยังมีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศโดยมุ่งเน้นการแก้ไขข้อพิพาทด้วยสันติวิธีและหลักกฎหมายระหว่างประเทศ อีกทั้งยึดถือหลักการรักษาสันติภาพจากการไม่เข้าเป็นพันธมิตรทางทหารของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งและส่งเสริมความร่วมมือด้านความมั่นคงกับมิตรประเทศอย่างรอบด้าน

บรูไนดารุสซาลาม

ให้ความสำคัญต่อการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลจากการต่อต้านการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ การกำกับดูแลทรัพยากรธรรมชาติ และการจัดการภัยพิบัติ โดยมีการจัดตั้งกลไกเพื่อการบูรณาการกิจการความมั่นคงทางทะเลทั้งระดับนโยบายและกองกำลังเฉพาะกิจ (Special Force)

สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

มีเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมบทบาทนำด้านกิจการทางทะเล (Global Maritime Fulcrum) ซึ่งพิจารณาถึงพลวัตของสถานการณ์ซึ่งเชื่อมโยงกันทั้งฝั่งมหาสมุทรอินเดียและแปซิฟิก (Between the two continents and two oceans worldview) หรือ (Pan-Indo-Pacific vision) โดยอาศัยกลไกอาเซียนเพื่อผลักดันความเป็นแกนกลางขององค์กรระดับภูมิภาค การแก้ไขความขัดแย้งด้วยสันติวิธีและการยึดถือหลักกฎหมายระหว่างประเทศตาม และการคัดค้านกิจกรรมด้านการทหารซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพระดับภูมิภาค อีกด้านหนึ่ง อินโดนีเซียอยู่ระหว่างการพัฒนาขีดความสามารถด้านการป้องกันประเทศให้ทันสมัยตามยุทธศาสตร์ Minimum Essential Force 2005 – 2024 (MEF) การส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และดำเนินความร่วมมือทางทะเลกับประเทศมหาอำนาจอย่างสมดุล

4 สถานการณ์ความสัมพันธ์ ระหว่างไทยและประเทศรอบบ้าน

การรักษาผลประโยชน์ทางทะเลบริเวณอาณาเขตไทยยังคงมีความท้าทายจากประเด็นความมั่นคงอันมีลักษณะข้ามเขตแดน รวมถึงการรุกล้ำอาณาเขตการลักลอบค้าและลำเลียงสิ่งผิดกฎหมาย การโยกย้ายถิ่นฐาน การค้ามนุษย์ และการทำประมงผิดกฎหมาย ขณะเดียวกัน ความสัมพันธ์กับประเทศรอบบ้านในมิติของการจัดการเขตแดนทางทะเลเป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลต่อการร่วมมือในการจัดการปัญหาข้างต้น รวมถึงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

4.1 ความมั่นคงบริเวณอาณาเขตทางทะเล

4.1.1 การรุกล้ำอาณาเขตทางทะเล

พบว่ากรณีส่วนใหญ่เกิดจากเรือประมงในประเทศเพื่อนบ้านซึ่งอาจมีข้อจำกัดเรื่องเทคโนโลยีระบุพิกัดเรือ หรือมีเจตนาเข้ามาหาสัตว์น้ำในพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์

4.1.2 การลักลอบค้าและขนส่งสินค้าผิดกฎหมาย

ได้แก่ 1) ยาเสพติด มีเส้นทางการลำเลียงผ่านประเทศไทย รวมถึงที่มีการส่งต่อไปยังประเทศที่สาม ได้แก่ (1) เส้นทางสามเหลี่ยมทองคำและแม่น้ำโขงหรืออ่าวไทย และ (2) เส้นทางทะเลอันดามันเพื่อเข้าสู่ไทยและมาเลเซีย ทั้งนี้ การแพร่กระจายยาเสพติดทางทะเลมีปัจจัยเพิ่มเติมการตั้งโรงงานผลิตใหม่ในประเทศเพื่อนบ้าน อีกทั้งการปิดพรมแดนทางบกในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้มีการเปลี่ยนเส้นทางจากทางบกไปสู่ทางทะเลมากขึ้น 2) น้ำมันเชื้อเพลิง มีปัจจัยผลักดันหลักคือราคาจำหน่ายในประเทศเพื่อนบ้านซึ่งต่ำกว่าราคาในไทย โดยพบความพยายามขนถ่ายน้ำมันในเขตน่านน้ำสากลเพื่อเลี่ยงการจับกุมมากขึ้น 3) สินค้าเกี่ยวกับอาชญากรรมด้านสิ่งเสพติด 4) สินค้าอื่น ๆ รวมถึงอาวุธ สินค้าละเมิดลิขสิทธิ์และสินค้าหนีภาษี ซึ่งอาจมีความเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมอื่น ๆ อาทิ การฟอกเงิน หรือการก่อเหตุรุนแรง

4.1.3 การลักลอบเข้าเมือง

สภาพเศรษฐกิจตกต่ำอันสืบเนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ประกอบกับสถานการณ์ความขัดแย้งในประเทศเพื่อนบ้าน อาทิ เมียนมาตลอดจนประเทศในภูมิภาคใกล้เคียง เป็นปัจจัยผลักดันให้เกิดการโยกย้ายถิ่นฐานและการลักลอบเข้าเมืองจากทั้งทางบกและทางทะเล การโยกย้ายถิ่นฐานดังกล่าวมีลักษณะผสม (Mixed migration) ซึ่งสามารถพบผู้โยกย้ายถิ่นฐานหลายประเภทที่สำคัญ ได้แก่

1) **ผู้โยกย้ายถิ่นฐานโดยมีแรงจูงใจทางเศรษฐกิจ** โดยแรงงานจากประเทศรอบบ้านได้เป็นส่วนสำคัญของภาคเศรษฐกิจของไทยที่ต้องอาศัยแรงงานเป็นหลัก (Labor-intensive Industry) รวมถึงอุตสาหกรรมประมง

2) **ผู้หลบหนีเข้าเมืองเนื่องจากหนีภัยการสู้รบหรือความขัดแย้งในประเทศ** นอกจากนี้ การลักลอบเข้าเมืองซึ่งไม่ผ่านการคัดกรองตามกระบวนการตรวจคนเข้าเมือง ยังเป็นปัจจัยนำไปสู่ภัยข้ามชาติประเภทอื่น ๆ อาทิ เครือข่ายการนำพาข้ามแดน (Human smuggling) หรือขบวนการค้ามนุษย์ (Human trafficking)

4.2 ความสัมพันธ์วิภาคด้านการทางทะเลกับประเทศรอบบ้าน มีสถานะความคืบหน้าเกี่ยวกับการจัดการเขตทางทะเลเป็นรายประเทศ ดังนี้

4.2.1 สาธารณรัฐอินเดีย

ไทยและอินเดียได้แบ่งเขตทางทะเลทั้งเขตไหล่ทวีปและ เขตเศรษฐกิจจำเพาะเสร็จสิ้นแล้วโดยได้จัดทำความตกลงร่วมกันทั้งสิ้น 4 ฉบับ และหนังสือแลกเปลี่ยน ว่าด้วยการกำหนดเขตเศรษฐกิจจำเพาะระหว่างสองประเทศในทะเลอันดามันซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2542

4.2.2 สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

ไทยและเมียนมาได้มีการแบ่งเขตทางทะเลแล้วบางส่วนโดยคงเหลือการแบ่งพื้นที่ตั้งแต่ปากแม่น้ำกระบุรี/ปากจั่นถึงทะเลปิดระหว่างเกาะสุรินทร์และเกาะคริสต์ ยาวประมาณ 50 ไมล์ทะเล เนื่องจากไทยและเมียนมาต่างอ้างกรรมสิทธิ์เหนือเกาะ 3 เกาะบริเวณปากแม่น้ำปากจั่น ซึ่งส่งผลต่อการกำหนดเขตทางทะเลตาม UNCLOS ค.ศ. 1982 ทำให้ทั้งสองฝ่ายอ้างเส้นเขตทางทะเลไม่ตรงกันและก่อให้เกิดพื้นที่อ้างสิทธิทับซ้อน ซึ่งประเด็นดังกล่าวจะได้รับการเจรจาโดยคณะกรรมการเขตแดนร่วมไทย-เมียนมาต่อไป

4.2.3 สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

ไทยและอินโดนีเซียได้จัดทำความตกลงร่วมกันทั้งสิ้น 4 ฉบับ และได้ยึดถือเส้นแบ่งเขตทางทะเลตามความตกลงดังกล่าวเป็นเส้นแบ่งเขตไหล่ทวีปและเขตเศรษฐกิจจำเพาะมายาวนาน ล่าสุดเมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2531 ประเทศไทยมีพระบรมราชโองการประกาศเขตเศรษฐกิจจำเพาะของราชอาณาจักรไทย ด้านทะเลอันดามันโดยกำหนดจุดพิกัดภูมิศาสตร์ (Geographical Co-ordinates) เป็นจุดเดียวกันกับประกาศเขตไหล่ทวีปซึ่งหลังจากแจ้งให้ประเทศต่าง ๆ ทราบแล้วและไม่มีการคัดค้าน

4.2.4 มาเลเซีย

การเจรจาเพื่อกำหนดเขตแดนทางทะเลระหว่างไทยและมาเลเซีย คงเหลือบริเวณซึ่งมีการอ้างสิทธิในพื้นที่ทับซ้อนประมาณ 7,250 ตารางกิโลเมตร โดยรัฐบาลทั้งสองประเทศจึงได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจระหว่างราชอาณาจักรไทยและมาเลเซียเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์การร่วมเพื่อแสวงประโยชน์จากทรัพยากรในพื้นที่ดินใต้ทะเลในบริเวณที่กำหนดของไหล่ทวีปของประเทศทั้งสองในอ่าวไทย (Memorandum of Understanding between Malaysia and the Kingdom of Thailand on the Establishment of the Joint Authority for the Exploitation of the Resources of the Sea Bed in a Defined Area of the Continental Shelf of the Two Countries in the Gulf of Thailand) พ.ศ. 2522 ซึ่งได้กำหนดพื้นที่พัฒนาร่วมไทย - มาเลเซีย (Joint Development Area : JDA) และองค์การร่วมไทย-มาเลเซีย (Malaysia - Thailand Joint Authority: MTJA) เพื่อรวมสิทธิและความรับผิดชอบแทนรัฐบาลทั้งสองในการสำรวจและแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ดินใต้ทะเลและใต้ดินที่ไม่มีชีวิตในบริเวณเหลื่อมล้ำกันเป็นเวลาห้าสิบปีนับจากวันที่บันทึกดังกล่าวมีผลบังคับใช้ ทั้งนี้ สืบเนื่องจากข้อ 6 (2) ของบันทึกความเข้าใจ ทั้งรัฐบาลไทยและมาเลเซียได้ยืนยันการมีผลบังคับใช้ต่อไปของบันทึกความเข้าใจ แล้วเมื่อปี 2560

4.2.5 ราชอาณาจักรกัมพูชา

การจัดการเขตทางทะเลมีความคืบหน้าดังนี้

- 1) กัมพูชาประกาศเขตไหล่ทวีปเมื่อปี 2515 และไทยประกาศเขตไหล่ทวีปเมื่อปี 2516 โดยการประกาศเขตไหล่ทวีปของทั้งสองประเทศทำให้เกิดพื้นที่อ้างสิทธิในไหล่ทวีปทับซ้อนกันประมาณ 26,000 ตารางกิโลเมตรและ
- 2) ไทยและกัมพูชาได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจ (MoU) ระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลกัมพูชาว่าด้วยพื้นที่ที่ไทยกัมพูชาอ้างสิทธิในไหล่ทวีปทับซ้อนกัน (OCA) เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2544 ซึ่งแสดงเจตนาของทั้งสองฝ่ายในการเร่งเจรจาเพื่อแก้ไขปัญหาพื้นที่ที่ไทยและกัมพูชาอ้างสิทธิในไหล่ทวีปทับซ้อนกัน ทั้งนี้ ไทยและกัมพูชาอยู่ระหว่างการเจรจาในกรอบกลไกคณะกรรมการร่วมด้านเทคนิค ไทย - กัมพูชา (Joint Technical Committee: JTC) บนพื้นฐานของ MoU ปี 2544

4.2.6 สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

ไทยและเวียดนามมีการเจรจาเขตทางทะเลร่วมกันตั้งแต่ปี 2515 นำไปสู่การแบ่งเขตทางทะเลตามความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาล แห่งสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามว่าด้วยการแบ่งเขตทางทะเลระหว่างประเทศทั้งสองในอ่าวไทย ซึ่งลงนามเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2540 และแลกเปลี่ยนสัตยาบันสารเมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2541 ทั้งนี้ เมื่อไทยและมาเลเซียได้ตกลงจัดตั้ง JDA เมื่อปี 2522 ยังมีพื้นที่ทับซ้อนกับเส้นเขตไหล่ทวีปที่เวียดนามอ้างสิทธิเป็นเนื้อที่ประมาณ 867 ตารางกิโลเมตร ทำให้ทั้งไทย มาเลเซีย และเวียดนามไม่สามารถแสวงประโยชน์จากทรัพยากรในพื้นที่ดังกล่าวได้ จึงมีการเจรจาอย่างเป็นทางการซึ่งนำไปสู่การตกลงในหลักการให้จัดทำพื้นที่พัฒนาร่วมสามฝ่ายและตกลงสัดส่วนการแบ่งผลประโยชน์จากทรัพยากรที่ไม่มีชีวิต พร้อมทั้งจัดตั้งกลไก Informal Working Group (IWG) เพื่อการหารือในรายละเอียดอย่างใกล้ชิด ทั้งสามฝ่ายเห็นชอบร่วมกันว่าความตกลงนี้จะไม่ส่งผลกระทบต่อการแบ่งเขตไหล่ทวีปและเขตทางทะเลต่าง ๆ ในอนาคต

การประเมินสถานการณ์การใช้ประโยชน์จากทะเล รวมถึงโอกาสและความท้าทายของไทยระยะ 5 ปี เพื่อส่งเสริมความมั่นคงอย่างเป็นองค์รวม (Comprehensive security) มีการพิจารณาปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

5.1 เศรษฐกิจเกี่ยวกับทะเลและชายฝั่ง

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ประกอบกับการดำเนินมาตรการด้านสาธารณสุขซึ่งให้ งดเว้นกิจกรรมที่มีการรวมตัวและเคลื่อนย้ายของประชาชน เป็นปัจจัยสำคัญให้ภาคเศรษฐกิจหยุดชะงัก หรือชะลอตัว โดยโอกาสของฟื้นตัวขึ้นอยู่กับ การควบคุมโรคและการผ่อนคลามาตรการเชิงป้องกัน ซึ่งอนุญาตให้มีการเดินทางพร้อมกับการกำกับดูแลทางสาธารณสุขอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ กิจกรรมทางเศรษฐกิจในภาคส่วนที่สำคัญยังมีปัจจัยเสริม ดังนี้

1) การทำประมง มีโอกาสจาก การเปิดช่องทางการค้าและ คมนาคมระหว่างประเทศหลัง การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

อย่างไรก็ดีควรมีการเตรียมการเพื่อปรับตัวต่อ กฎระเบียบทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี อาทิ มาตรการ ด้านสุขอนามัย แรงงานและสิ่งแวดล้อม

2) การท่องเที่ยวทางทะเล และชายฝั่ง มีโอกาสการฟื้นตัว จากการผ่อนปรนให้มีการเดินทาง ของนักท่องเที่ยวต่างชาติ

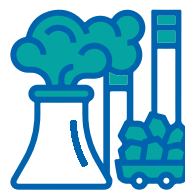
อย่างไรก็ดีการปรับทิศทางของภาครัฐมาสู่การส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบ ยังต้องมีการ บริหารจัดการกำกับจำนวนนักท่องเที่ยวและ รูปแบบกิจกรรมให้อยู่ภายในขีดความสามารถ ของระบบนิเวศทางธรรมชาติต่อไป

3) การขนส่งทางทะเล การพัฒนาความเชื่อมต่อ ด้านการค้าและคมนาคมของ ประเทศได้รับแรงกระตุ้นจาก

การดำเนินโครงการพัฒนาซึ่งมีความสำคัญ เชิงยุทธศาสตร์ของประเทศมหาอำนาจ อาทิ

โครงการ Belt and Road Initiative ของจีน และเส้นทางการเดินเรือเส้นทางเลียบชายฝั่ง ในกรอบความคิดริเริ่มแห่งอ่าวเบงกอลสำหรับ ความร่วมมือหลากหลายสาขาวิชาการและ เศรษฐกิจ (BIMSTEC) อีกทั้งพลวัตจากภายนอก อาทิ มาตรฐานระหว่างประเทศหลังการแพร่ระบาดของ โรคโควิด-19 ซึ่งให้ความสำคัญต่อการเฝ้าระวัง ทางสาธารณสุข การส่งเสริมสิทธิของคนเรือ การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาทดแทนแรงงานคน (Digital transformation) และความยั่งยืน ด้านสิ่งแวดล้อมยิ่งขึ้น

4) การผลิตพลังงานเชื้อเพลิง

การผลิตก๊าซธรรมชาติจาก แหล่งในทะเลมีความสำคัญ อย่างยิ่งต่อความมั่นคงด้าน พลังงานของประเทศ โดยเป็นแหล่งหลักที่จัดหา ก๊าซธรรมชาติส่วนใหญ่ของความต้องการใช้ภายใน ประเทศไม่ว่าการผลิตไฟฟ้า อุตสาหกรรม การขนส่ง และครัวเรือน (เช่น แหล่งเอราวัณ แหล่งบงกช แหล่งอาทิตย์)

5.2 กรรพยการรรมชาติและลิ่งแวดล่อม

การระงับกิจกรรมทางสังคมและเศรษฐกิจช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยเฉพาะการท่องเที่ยว ประกอบกับการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์อย่างต่อเนื่อง เป็นปัจจัยให้เกิดการฟื้นฟูสภาพแวดล้อมทางทะเลอย่างมีนัยสำคัญ อย่างไรก็ตาม การรักษาระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งของประเทศไทย ยังมีความท้าทายจาก

1) ปัญหามลพิษ โดยเฉพาะการปล่อยน้ำเสียบริเวณอ่าวไทยตอนใน น้ำมันรั่วไหล ขยะทางการแพทย์และบรรจุภัณฑ์อาหาร

การใช้ประโยชน์จากที่ดินชายฝั่ง อาทิ การบุกรุกพื้นที่อนุรักษ์ ความทับซ้อนของที่ทำกินของประชาชนกับพื้นที่ของรัฐ และการจัดการกรรมสิทธิ์ที่ดินนอกใหม่หลังแนวป้องกันการกัดเซาะ

2) ความขัดแย้งเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากร รวมถึง (1) ความขัดแย้งเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรประมง

(2) การดำเนินโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ซึ่งอาจกระทบต่อวิถีทางเศรษฐกิจและสังคมซึ่งอาศัยฐานทรัพยากรธรรมชาติ และ (3) ความขัดแย้งเกี่ยวกับ

3) ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศระยะยาว ซึ่งรวมถึงการเปลี่ยนแปลงของลมประจำฤดู

(Monsoon) สภาพอากาศและภัยธรรมชาติรุนแรง (Extreme weather) และการเพิ่มระดับอุณหภูมิ

5.3 ความมั่นคงของมนุษย์ (Human security)

พบกลุ่มประชากรที่มีความเปราะบางในพื้นที่ทางทะเลและชายฝั่ง ได้แก่

1) ประชากรชุมชนชายฝั่งซึ่งมีความเสี่ยงที่จะได้รับผลกระทบจากอุบัติเหตุทางทะเลโดยตรง

2) กลุ่มชาติพันธุ์ทางทะเลซึ่งประสบปัญหาความไม่มั่นคงในที่อยู่อาศัยและที่ทำกิน การไร้สัญชาติ และการเข้าถึงบริการของรัฐ

3) แรงงานประมงทะเลซึ่งแรงงานลักลอบหลบหนีเข้าเมืองจะมีข้อจำกัดเรื่องการเข้าถึงสวัสดิการและบริการสาธารณะ อีกทั้งมีความเสี่ยงที่จะถูกนำเข้าสู่วาระของการค้ามนุษย์และการบังคับใช้แรงงาน

5.4 ความมั่นคงปลอดภัยทางทะเล (Maritime security and maritime safety)

5.4.1 อาชญากรรมและการกระทำผิด

1) การหลบหนีเข้าเมืองจากประเทศรอบบ้าน

2) การลักลอบขนส่งสินค้าผิดกฎหมายโดยเฉพาะยาเสพติด น้ำมันเถื่อน สินค้าหนีภาษี หรือละเมิดลิขสิทธิ์

3) การกระทำผิดเกี่ยวกับการทำประมง รวมถึงการใช้เครื่องมือทำประมงที่ไม่ได้รับอนุญาตการใช้แรงงานที่ไม่ได้รับการจดทะเบียนตามกฎหมายและการลักลอบทำประมงในน่านน้ำไทยโดยเรือต่างชาติ

5.4.2 อุบัติภัยทางทะเล

พบเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งที่เกิดจากภัยธรรมชาติและเหตุอื่น ได้แก่

1) อุบัติภัยทางเรือ อาทิ เรือล่ม เรือโดนกัน ชนกัน หรืออัปปาง ซึ่งนอกเหนือจากที่ทำให้ลูกเรือพลัดตกน้ำหรือสูญหายแล้ว อาจก่อให้เกิดมลพิษจากคราบน้ำมันรั่วไหล และ

2) อุบัติภัยบนแท่นผลิตหรือชุดเจาะพลังงาน เชื้อเพลิง และเรือขนส่งสินค้า โดยเฉพาะเหตุระเบิดและไฟไหม้ ซึ่งในกรณีที่เกิดเหตุดังกล่าวมีวัตถุไวไฟและมีตำแหน่งใกล้เคียงพื้นที่ชุมชน อาจส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินเป็นวงกว้างได้

5.5 การส่งเสริมขีดความสามารถด้านสมุทรภิบาล (Ocean governance)

การบังคับใช้พระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. 2562 ระยะที่ผ่านมา ได้ทำให้มีกลไกสำหรับการบริหารจัดการทางทะเลให้เป็นเอกภาพ ทั้งการกำหนดและขับเคลื่อนนโยบายและแผนระดับชาติ และการบูรณาการการบังคับใช้กฎหมายทางทะเล อย่างไรก็ตามการบริหารจัดการของภาครัฐ ด้านกิจการทางทะเลระดับปฏิบัติยังมีข้อจำกัดในส่วนของการพัฒนาเครื่องมือกลางสำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วนสามารถใช้ประโยชน์จากทะเลและมหาสมุทรร่วมกันโดยมีการรักษาสมดุลระหว่างการใช้อย่างยั่งยืนทางเศรษฐกิจและการรักษาทรัพยากรอย่างยั่งยืนอีกทั้งมีความสอดคล้องกับทั้งกฎหมายภายในและพันธกรณีตามกฎหมายระหว่างประเทศ ตลอดจนเป้าหมายการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้สามารถจำแนกประเด็นการบริหารจัดการของภาครัฐที่สามารถส่งเสริม ดังนี้

5.5.1 การบริหารจัดการซึ่งขับเคลื่อนด้วยองค์ความรู้ ซึ่งรวมถึงการสร้างเสริมองค์ความรู้

ให้กับผู้ปฏิบัติงานภาครัฐ การจัดตั้งองค์กรที่จัดการความรู้ทางทะเลแบบองค์รวม และการเตรียมความพร้อมทางเทคโนโลยีใหม่ อาทิ ฐานข้อมูลทางทะเลแบบ Big Data และ Open Government Data

5.5.2 การปรับปรุงกฎหมายภายในประเทศ

เพื่อให้สอดคล้องกับพันธกรณีตามกฎหมายระหว่างประเทศซึ่งไทยเป็นภาคี โดยเฉพาะการอนุวัติการอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล (UNCLOS) ค.ศ. 1982 ซึ่งจะนำไปสู่การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศอันสอดคล้องกับผลประโยชน์ของชาติทางทะเลในสาขาต่าง ๆ รวมถึงประเด็นความร่วมมือที่เกิดขึ้นใหม่ อาทิ การอนุรักษ์และการใช้อย่างยั่งยืนซึ่งความหลากหลายทางชีวภาพทางทะเลในพื้นที่นอกเขตอำนาจรัฐ (Biological Diversity of Areas beyond National Jurisdiction : BBNJ)

5.5.3 การจัดทำเครื่องมือกลางสำหรับการใช้ประโยชน์ร่วมกันจากทะเล

รวมถึงการพัฒนาแผนที่ One Marine Chart การแบ่งเขตการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเล และชายฝั่งตามแนวคิดการวางแผนเชิงพื้นที่ทางทะเลระดับชาติ (Marine Spatial Planning: MSP) การแบ่งเขตจังหวัดทางทะเล และการนำดัชนีคุณภาพมหาสมุทร (Ocean Health Index : OHI) มาใช้วัดผลการจัดการทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน

5.5.4 การเตรียมความพร้อมสำหรับประเด็นเกิดใหม่

รวมถึงการศึกษาพัฒนาการปัจจุบัน การกำหนดผลประโยชน์และท่าทีของไทย และการแบ่งมอบหน่วยงานผู้รับผิดชอบ อาทิ ประเด็นเศรษฐกิจภาคทะเล (Blue Economy) ความเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) ความหลากหลายทางชีวภาพทางทะเล ตลอดจนการพิจารณาเข้าเป็นภาคีหรือปฏิบัติตามอนุสัญญาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.2 เหตุผลความจำเป็นของแผนฯ

1.2.1 | พัฒนาการของนโยบาย/แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเลเป็นประเด็นที่รัฐบาลให้ความสำคัญและได้มอบหมายให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและนโยบาย (สมช.) รับผิดชอบและประสานการดำเนินการจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์ระดับชาติ เพื่อเป็นกรอบแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน สมช. ได้มีการจัดทำนโยบาย/แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลมาแล้ว 4 ฉบับ ได้แก่

- 1) นโยบายและยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาและรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (พ.ศ. 2536)
- 2) นโยบายความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2542 – 2546)
- 3) นโยบายความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2548 – 2552)
- 4) แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2558 - 2564)

ทั้งนี้ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2558 - 2564) ซึ่งเป็นแผนฉบับล่าสุด ได้สิ้นสุดการบังคับใช้ในปี 2565 เนื่องจากได้มีการปรับหัวระยะเวลาการบังคับใช้ถึงปี พ.ศ. 2565 ตามมติสภาความมั่นคงแห่งชาติ ครั้งที่ 1/2563 เมื่อวันที่ 23 มกราคม 2563 เพื่อให้เชื่อมโยงกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) และแผนสำคัญระดับชาติฉบับต่าง ๆ ในระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566 – 2570)

ภาพรวมนโยบาย/แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลเป็นการผลักดัน ขับเคลื่อน และแสวงหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาเพื่อให้การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลเป็นไปอย่างต่อเนื่องทั้งในมิติด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการกิจการทางทะเล รวมถึงการพัฒนาต่อยอดประเด็นสำคัญทางทะเลในแต่ละช่วงเวลาให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันสรุปพัฒนาการของนโยบาย/แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลของประเทศไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ดังนี้

นโยบาย/แผน	สรุปสาระสำคัญของ นโยบาย/แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล ฉบับที่ 1 - 4
1. นโยบายและยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาและรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (พ.ศ. 2536)	มุ่งเน้นปกป้องเอกราช อธิปไตยในการรักษาความสงบและความปลอดภัยทางทะเลโดยการส่งเสริมขีดความสามารถของกองทัพอย่างเหมาะสม การยึดหลักกฎหมายระหว่างประเทศในการแก้ไขปัญหาการแบ่งเขตทางทะเล และการส่งเสริมการใช้และดูแลผลประโยชน์ทางทะเลด้านเศรษฐกิจ ทั้งในด้านการขนส่งสินค้าทางเรือ พาณิชยนาวี กิจการประมง รวมถึงการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ
2. นโยบายความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2542 – 2546)	มุ่งเน้นการต่อการพัฒนาประเด็นสำคัญทางทะเลอย่างต่อเนื่อง และให้ความสำคัญกับการใช้ประโยชน์จากการเมืองระหว่างประเทศในการลดความขัดแย้งทางทะเลและร่วมมือกับประเทศในภูมิภาค ริเริ่มนโยบายการพัฒนาศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) และส่งเสริมให้ประชาชนมีจิตสำนึกและเห็นความสำคัญของทะเล ตลอดจนใช้และแสวงประโยชน์จากทะเลอย่างถูกวิธี
3. นโยบายความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2548 – 2552)	มุ่งเน้นการติดตามผลและเพิ่มขีดความสามารถ ต่อยอดจากนโยบายฉบับเดิมให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลมากขึ้น โดยในปี 2554 ประเทศไทยได้ให้สัตยาบันในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 รวมถึงยกระดับนโยบายด้านการศึกษาและการวิจัยทางสมุทรศาสตร์ เพื่อใช้ประโยชน์ต่อนโยบายและยุทธศาสตร์เกี่ยวกับความมั่นคงทางทะเล
4. แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2558 - 2564)	มุ่งเน้นความต่อเนื่องจากนโยบายความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ฉบับที่ผ่านมา โดยดำเนินนโยบายเสริมสร้างความมั่นคงแบบองค์รวมเพื่อให้ครอบคลุมการดำเนินงานความมั่นคงทางทะเลในทุกมิติ ทั้งความมั่นคงของรัฐ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคงของมนุษย์และสิ่งแวดล้อม รวมถึงการยกระดับการบริหารจัดการทางทะเลและการรักษาผลประโยชน์ทางทะเลให้เป็นระบบมากขึ้น อาทิ การตราและบังคับใช้พระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. 2562 และการจัดตั้งศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) การเผยแพร่องค์ความรู้ทางทะเล ตลอดจนมีการติดตาม ประสานงาน ประเมินผลเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ และต่อยอดในการบริหารงานและเสริมสร้างประสิทธิภาพให้ยั่งยืนมากยิ่งขึ้น

1.2.2 | การประเมินผลการดำเนินงานตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2558 – 2564)

การขับเคลื่อนแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2558 – 2564) ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยเป็นการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงานรับผิดชอบที่ได้มอบหมายไว้ใน 6 ยุทธศาสตร์ 37 แนวทาง ดำเนินการ รวมทั้งการขับเคลื่อนเชิงบูรณาการผ่านแผนงานหรือโครงการเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญ (Flagship Project) ผ่าน**คณะอนุกรรมการประสานแผนและติดตามผลการปฏิบัติตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล** ซึ่งเป็นกลไกภายใต้คณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (นปท.) สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) ได้มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2558 – 2564) ในภาพรวมทั้งฉบับ โดยได้รวบรวมผลการดำเนินงาน ซึ่งประกอบไปด้วย ผลผลิต (Output) ผลลัพธ์ (Outcome) และปัญหาอุปสรรคของหน่วยงานรับผิดชอบหลักและหน่วยงานรับผิดชอบร่วม ผ่านกลไก**คณะอนุกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล** และได้รายงานผลการปฏิบัติงานดังกล่าวให้แก่ นปท. ทราบ ในการประชุม นปท. ครั้งที่ 1/2564 เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2564

สำหรับการดำเนินงานตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ในภาพรวมเป็นไปตามเป้าหมายการดำเนินงาน ทั้ง 6 ประเด็นยุทธศาสตร์ ได้แก่

- 1) ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาศักยภาพความมั่นคงของชาติทางทะเล
.....
- 2) ยุทธศาสตร์ที่ 2 การคุ้มครองการใช้ประโยชน์จากทะเล
.....
- 3) ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความสงบเรียบร้อยและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากทะเล
.....
- 4) ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความสมดุลและยั่งยืนของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
.....
- 5) ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ องค์ความรู้และความตระหนักรู้ความสำคัญของทะเล
.....
- 6) ยุทธศาสตร์ที่ 6 การบริหารจัดการผลประโยชน์ของชาติทางทะเลโดยองค์กรของรัฐ
.....

อย่างไรก็ดี การจัดทำแผนงาน/กิจกรรม/โครงการตามประเด็นยุทธศาสตร์บางส่วน ยังคงพบปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายการดำเนินงาน อาทิ การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด - 19) ส่งผลให้ต้องมีการเลื่อนหรือปรับแผนการดำเนินงานการไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอ รวมถึงการขัดกันของกฎหมาย และระเบียบต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน ทำให้ไม่สามารถขับเคลื่อนงานได้อย่างเต็มศักยภาพ

สำหรับการติดตามผลการดำเนินกิจกรรม/โครงการ ภายใต้แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ สามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1) กิจกรรม/โครงการที่ได้ดำเนินการเสร็จสิ้นและบรรลุเป้าหมาย อาทิ การประชุมระหว่างประเทศว่าด้วยความร่วมมือด้านกิจการทางทะเลในกรอบต่าง ๆ และการจัดทำมาตรการ ระเบียบ ประกาศและหนังสืออนุญาตที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ

2) กิจกรรม/โครงการที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องตามวงรอบกิจกรรม อาทิ การตรวจตราเฝ้าระวังและคุ้มครองพื้นที่ทางทะเลและชายฝั่ง และการฝึกผสม/ฝึกร่วมตามวงรอบการฝึกและตามคำเชิญในระดับทวิภาคีและระดับพหุภาคีร่วมกับประเทศพันธมิตร

3) กิจกรรม/โครงการที่อยู่ระหว่างการดำเนินการ และมีความจำเป็นที่จะต้องติดตามผลการดำเนินงาน หรือเร่งรัดให้บรรลุผลตามเป้าหมายภายใต้แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2566 – 2570) ต่อไป อาทิ การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานคมนาคมทางน้ำ การแบ่งเขตการปกครองทางทะเล และการปรับปรุงกฎหมายภายในให้เป็นไปตามพันธกรณีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982

จากการประเมินผลการปฏิบัติตามแผนข้างต้น ประเด็นที่ควรนำมาพิจารณาประกอบการจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฉบับใหม่ เพื่อขับเคลื่อนการปฏิบัติงานในระยะต่อไปให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เห็นควรให้มีการดำเนินการต่าง ๆ ในเชิงรุก เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้น อาทิ การกำหนดแผนการดำเนินงานให้สามารถรองรับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 เช่น การจัดทำข้อมูลหรือเอกสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์/ออนไลน์ เพื่อให้กิจกรรม/แผนงาน/โครงการ สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลในเชิงปริมาณ เพื่อให้สามารถวัดผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานตามแผนดังกล่าวได้อย่างครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ ครอบคลุมการดำเนินงานในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลในทุกมิติต่อไป

1.2.3 | นโยบาย/ยุทธศาสตร์ทางทะเลของต่างประเทศ

ความมั่นคงทางทะเลเป็นประเด็นที่หลายประเทศให้ความสำคัญเป็นลำดับต้น ๆ ในการรักษาความมั่นคงของชาติในภาพรวม โดยเฉพาะประเทศที่มีลักษณะเป็นเกาะหรือมีชายฝั่งทะเลเป็นระยะทางหลายร้อยกิโลเมตรซึ่งประเทศดังกล่าวล้วนใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลในลักษณะต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการทำการประมง การขุดเจาะแหล่งพลังงานใต้ทะเล กิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลและชายฝั่ง รวมถึงการใช้ทะเลเป็นเส้นทางการคมนาคมขนส่ง แต่ละประเทศจึงได้กำหนดแผน นโยบาย หรือยุทธศาสตร์ด้านทะเล เพื่อให้การใช้ประโยชน์จากทะเล รวมทั้งการรักษาความมั่นคงทางทะเลของประเทศ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ โดยกองความมั่นคงทางทะเล ได้รวบรวมและศึกษาข้อมูลแผนงานนโยบาย หรือยุทธศาสตร์ระดับชาติด้านความมั่นคงทางทะเลของประเทศต่าง ๆ เพื่อประกอบการจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2566 – 2570) จำนวน 6 ประเทศ และ 1 กลุ่มประเทศ ดังนี้

1

ยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (National Strategy for Maritime Security) ของสหราชอาณาจักร

โดยกระทรวงกลาโหม (The Secretary of State for Defence) บังคับใช้เมื่อเดือนพฤษภาคม 2557 ได้กำหนดคำจำกัดความของความมั่นคงทางทะเล กำหนดเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ กำหนดทิศทางในอนาคต รวมทั้งได้ประเมินสถานการณ์และสภาพปัญหา อย่างไรก็ตาม ไม่ได้ระบุถึงวิธีการประเมินผลยุทธศาสตร์ฯ ได้กำหนดแนวทางในการรักษาความมั่นคงทางทะเล แบ่งเป็น 5 แนวทาง ได้แก่

(1) การส่งเสริมให้สภาพแวดล้อมทางทะเลระหว่างประเทศมีความมั่นคง รวมถึงการรักษากติการะหว่างประเทศด้านกิจการทางทะเลโดยเน้นย้ำการดำเนินการร่วมกับประเทศอื่น ๆ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับระเบียบโลกที่อยู่บนพื้นฐานของกฎกติกา (Rules-based international system) โดยเฉพาะการปฏิบัติตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 และการเตรียมการรับมือจากผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อเส้นทางคมนาคมทางทะเล

(2) การเสริมสร้างขีดความสามารถในการบริหารจัดการทางทะเล (Maritime governance) อาทิ ประเทศบริเวณคาบสมุทรแอฟริกาตะวันออกและอ่าวกินี ซึ่งประสบปัญหาอาชญากรรมจากการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือ รวมทั้งเสริมสร้างขีดความสามารถด้านการปฏิบัติงานของหน่วยยามฝั่งและกองทัพให้กับกลุ่มประเทศดังกล่าวให้กำกับดูแลเรือในสัญชาติของตนและบังคับใช้กฎหมายในเขตทางทะเลได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดจนพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อลดปัญหาความยากจนอันเป็นสาเหตุหนึ่งของ การก่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

(3) การคุ้มครองสหราชอาณาจักรในดินแดนโพ้นทะเลพลเมือง และภาคเศรษฐกิจ โดยกำหนดมาตรการความมั่นคงและปลอดภัยของการขนส่งทางเรือ (Shipping) ติดตั้งระบบเตือนภัยและบริหารจัดการสถานการณ์การก่อการร้ายทางทะเลเฝ้าระวังและยับยั้งกิจกรรมผิดกฎหมายในทะเล ตลอดจนปกป้องโครงสร้างพื้นฐานสำคัญ (Critical Infrastructure) ในทะเล ซึ่งรวมถึงแท่นขุดเจาะพลังงานเชื้อเพลิง โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ และสายเคเบิลใต้ทะเล

(4) การคุ้มกันความมั่นคงของเส้นทางการค้าและการขนส่งพลังงานทางทะเลของสหราชอาณาจักร อาทิ ช่องแคบ Dover Gibraltar และ Hormuz โดยให้ดำเนินการมาตรการประกอปกกันทั้งมิติการทูต การทหาร และการบังคับใช้กฎหมาย

(5) การปกป้องทรัพยากรและประชากรของสหราชอาณาจักรและดินแดนโพ้นทะเล จากกิจกรรมที่ผิดกฎหมายหรือเป็นอันตราย รวมถึงองค์การอาชญากรรมและการก่อการร้าย โดยการบริหารจัดการชายแดนการลาดตระเวนและบังคับใช้กฎหมายการกำกับดูแลการทำประมงการรักษาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ และการดำเนินความร่วมมือกับมิตรประเทศ

ยุทธศาสตร์ความมั่นคงทางทะเลของนิวซีแลนด์ ค.ศ.2020 (New Zealand: Maritime Security Strategy 2020)

โดย คณะกรรมการพิจารณาสถานการณ์ความมั่นคงทางทะเลแห่งนิวซีแลนด์ (Maritime Security Oversight Committee) ประกอบด้วย

(1) **เนื้อหาเชิงยุทธศาสตร์** ประกอบด้วย ความสำคัญของทะเล นิยามความมั่นคงทางทะเล อาณาเขตทางทะเลของนิวซีแลนด์ ประเด็นความมั่นคงทางทะเล รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีและแนวทางดำเนินการในรูปแบบใหม่ ตลอดจนประเด็นที่ต้องการขับเคลื่อนหรือเปลี่ยนแปลงในอนาคต (The Need for Change)

(2) **วิสัยทัศน์และแนวทาง** ประกอบด้วย นโยบายรัฐบาลต่อความมั่นคงทางทะเลวิสัยทัศน์ และแนวทาง 4 แนวทาง ได้แก่

- การสร้างความรู้ความเข้าใจ ประกอบด้วย การตรวจสอบ ตรวจสอบตรากิจกรรมทางทะเล ประเมิน วิเคราะห์ และประมวลข้อมูลภาพสถานการณ์ทางทะเล (MDA) รวมทั้งข้อมูลข่าวกรอง เพื่อประเมินสถานการณ์ทางทะเลของประเทศ ตลอดจนประเมินความสามารถและบทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการความมั่นคงทางทะเล
- การมีส่วนร่วม ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับระหว่างประเทศ

- การป้องกัน เพื่อป้องกันกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดภัยคุกคามต่าง ๆ โดยการจัดการกับปัญหาที่ต้นเหตุ การเสริมสร้างความมั่นคงทางทะเลกับนานาชาติ การยับยั้งภัย และเสริมสร้างระบบ/มาตรการเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดภัยคุกคาม
- การตอบสนอง เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการรับมือและบรรเทาผลกระทบจากภัยคุกคาม หรือภัยพิบัติทางทะเลอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการเสริมสร้างศักยภาพบุคลากร พัฒนาระบบเครื่องมือ รวมทั้งปรับปรุงกฎหมาย นโยบาย และแนวทางปฏิบัติต่าง ๆ

(3) **การนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ** ประกอบด้วย

- การจัดลำดับความสำคัญในการปฏิบัติ ซึ่งแบ่งเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ การบูรณาการการทำงาน การประเมินและการจัดทำแผนงานรองรับสถานการณ์ และการพัฒนาศักยภาพของประชาชน ระบบ และเครื่องมือ
- การประเมินผล ซึ่งในเอกสารฯ ระบุเพียงหน่วยงานที่มีหน้าที่ทำการประเมินผล แต่ไม่ได้ระบุถึงรายละเอียดการประเมินผล
- ทิศทางในอนาคต

ยุทธศาสตร์ความมั่นคงทางทะเลของอินเดีย ค.ศ.2015 (Indian Maritime Security Strategy 2015)

โดย กองทัพเรือ สาธารณรัฐอินเดีย ได้กล่าวถึงวิสัยทัศน์ ทักษะเกี่ยวกับความมั่นคงทางทะเล ประกอบด้วย เนื้อหาที่เพิ่มเติมจากแผนเดิม ปัจจัยกำหนดการวางแผนฉบับปัจจุบัน (Key determinations) นิยามผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เป้าหมาย วัตถุประสงค์ของแผน ความสำคัญและปัจจัยที่ส่งผล ต่อความมั่นคงทางทะเลโลกิธานศัพท์ ทั้งนี้ ไม่มีการประเมินผล สำหรับยุทธศาสตร์มี 5 ด้าน ได้แก่

(1) ยุทธศาสตร์เพื่อการป้องปราม (Deterrence)

จากภัยรูปแบบต่าง ๆ อาทิ ภัยจากอาวุธนิวเคลียร์ เรือดำน้ำพลังงานนิวเคลียร์การป้องปรามทาง การทหารแบบดั้งเดิม รวมถึงภัยคุกคามทางทะเล รูปแบบใหม่

(2) ยุทธศาสตร์เมื่อเกิดความขัดแย้ง โดยยึดหลัก ปฏิบัติในการใช้กำลังที่เหมาะสมกับสถานการณ์ การตอบโต้ที่ได้สัดส่วน และการคำนึงถึงผลกระทบ เชิงยุทธศาสตร์ที่อาจได้รับ รวมทั้งการใช้กลไก สนับสนุนการปฏิบัติการ การสกัดกั้นฝ่ายตรงข้าม การปกป้องเส้นทางคมนาคมทางทะเล และปฏิบัติ การด้านข้อมูลข่าวสารในการสงคราม (Information Warfare)

(3) ยุทธศาสตร์เพื่อการสร้างสภาพแวดล้อม ทางทะเลที่เกื้อหนุนและเป็นบวก ผ่านหลักการ Net Maritime Security คือการมุ่งสร้างศักยภาพ ในการปรับสมดุลระหว่างภัยคุกคามที่อาจเกิดขึ้น ความเสี่ยง และการแข่งขันต่าง ๆ กับความสามารถ ในการโต้ตอบ ฝ้าระวัง และรองรับภัยเหล่านั้น โดยใช้กิจกรรมต่าง ๆ เช่น การสร้างบรรยากาศที่ดี ระหว่างประเทศ (maritime diplomacy)

การให้ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ รวมถึงการจัดเวที แลกเปลี่ยน เช่น Maritime Security Focus in IORA, Indian Ocean Naval Symposium และ Maritime Security Multilateral Cooperation

(4) ยุทธศาสตร์เพื่อความมั่นคงชายฝั่งและ

นอกชายฝั่ง อาทิ ปรับปรุงศักยภาพการดำเนินการกิจ ด้านการลาดตระเวน การใช้ประโยชน์จากภาค ประชาชน โดยเฉพาะชุมชนประมงชายฝั่ง เป็นแหล่ง ข้อมูลให้แก่หน่วยบังคับใช้กฎหมาย ผ่านโครงการ Community Interaction Programmes มุ่งเน้น การประสานงานระหว่างหน่วยยามฝั่ง ตำรวจน้ำ และกองทัพเรือ รวมถึงยึดหลักการธรรมาภิบาล ภาวะทะเล (Maritime Governance)

(5) ยุทธศาสตร์เพื่อการจัดการกำลังรบทางทะเล

และการพัฒนาศักยภาพ อาทิ พัฒนาการกรอบ ความคิด ทรัพยากรบุคคล ระดับกำลังและ การพัฒนาขีดความสามารถ จัดมาตรฐานต่าง ๆ ให้สามารถเข้ากันได้ เช่น การใช้มาตรฐานอุปกรณ์ อาวุธ ฯลฯ ร่วมกันได้ระหว่างหน่วยงานเพื่อเป็น การประหยัทรัพยากร

โดย คณะกรรมการนโยบายมหาสมุทร (Headquarters for Ocean Policy) บังคับใช้เมื่อปี 2561 และมีการทบทวนทุก ๆ 5 ปี ประกอบด้วย

(1) บทนำ กล่าวถึงภาพรวมสถานการณ์ความมั่นคงทางทะเลตั้งแต่เริ่มมีนโยบายมหาสมุทรบังคับใช้ รวมทั้งสถานการณ์ทางทะเลในปัจจุบัน ความริเริ่มต่าง ๆ ของญี่ปุ่น หน่วยงานรับผิดชอบเกี่ยวกับภารกิจทางทะเล

(2) นโยบายมหาสมุทรในภาพรวม ทิศทางนโยบายเกี่ยวกับมหาสมุทรใน 10 ปีข้างหน้า และนโยบายพื้นฐานประเด็นต่าง ๆ

(3) มาตรการด้านมหาสมุทรและการนำไปปฏิบัติ โดยหน่วยราชการ แบ่งเป็นประเด็นย่อย ดังนี้

- ความมั่นคงทางทะเล กล่าวถึงการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลในอาณาเขตทางทะเล การคุ้มครองเส้นทางคมนาคมทางทะเลที่สำคัญ และการเสริมสร้างระเบียบทางทะเลระหว่างประเทศ (International Maritime Order)
- การส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากทะเลในด้านอุตสาหกรรม อาทิ การส่งเสริม การใช้แหล่งพลังงานและทรัพยากรแร่ธาตุในทะเล การส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันให้แก่อุตสาหกรรม ทางทะเล การรักษาความปลอดภัยให้แก่การขนส่งทางทะเลและพาณิชย์นาวี รวมทั้งการส่งเสริมและการจัดการทรัพยากรประมง
- การคุ้มครองและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางทะเล อาทิ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ทางทะเล และการบริหารจัดการพื้นที่ชายฝั่ง
- การเสริมสร้างขีดความสามารถในการตระหนักรู้ ภาพสถานการณ์ทางทะเล อาทิ การพัฒนาระบบรวบรวมและแลกเปลี่ยนข้อมูล การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้าน MDA
- การส่งเสริมการวิจัยและเทคโนโลยีทางทะเล อาทิ การส่งเสริมการทำวิจัยมหาสมุทร รวมทั้งการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลและเทคโนโลยี
- การอนุรักษ์เกาะที่อยู่ห่างไกลและการพัฒนาเขตเศรษฐกิจจำเพาะ อาทิ การจัดเก็บข้อมูลเกาะ Okinotorishima ทั้งทางกายภาพ ชีวภาพ โดยใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ รวมถึงบริเวณไหล่ทวีป ตลอดจนแสวงหาความร่วมมือในการแก้ปัญหาพื้นที่อ้างสิทธิ์ทับซ้อนกับประเทศเพื่อนบ้านในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ
- การส่งเสริมนโยบายอาร์กติกของญี่ปุ่น อาทิ การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาร่วมกับนานาชาติ ประเทศในการศึกษา อนุรักษ์ และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนจากพื้นที่อาร์กติก
- การเสริมสร้างความร่วมมือและการประสานงานระหว่างประเทศ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยทางทะเล อาทิ การลงนามเป็นภาคีสัญญา/ปฏิญญาต่าง ๆ การจัดการอบรม การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับนานาชาติ รวมทั้งสนับสนุนการจัดทำระบบแจ้งเตือนภัยสึนามิ
- พัฒนาบุคลากรและเสริมสร้างองค์ความรู้ทางทะเล อาทิ การจัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ การส่งเสริมการศึกษาแก่เด็กและเยาวชนเกี่ยวกับทะเล และการยกระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทะเลให้แก่ประชาชน

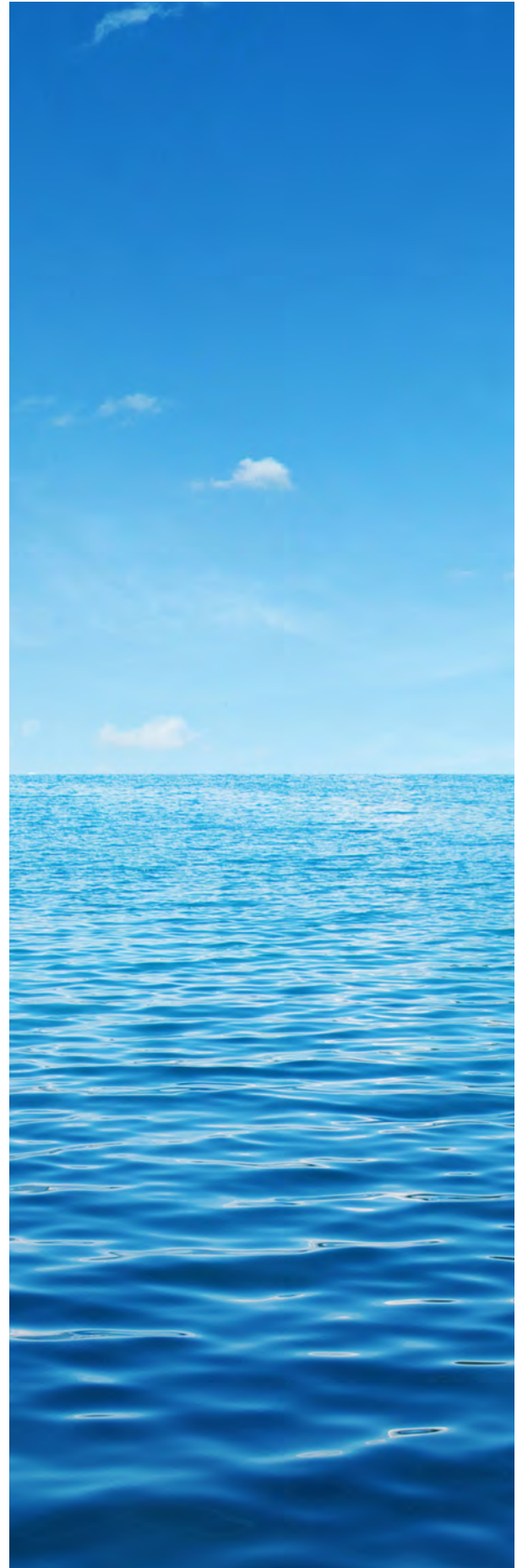
โดย Department of Defense และ Homeland Security บังคับใช้เมื่อเดือนกันยายน 2548 ประกอบด้วย

(1) บทนำ กรอบแนวคิดว่าด้วยความมั่นคงทางทะเล

(2) การประเมินภัยคุกคามทางทะเล ประกอบด้วย ภัยจากตัวแสดงที่เป็นรัฐ การก่อการร้ายอาชญากรรมข้ามชาติและการกระทำอันเป็นโจรสลัด การทำลายสิ่งแวดล้อม และการเข้าเมืองผิดกฎหมาย ผ่านช่องทางทางทะเล

(3) เป้าหมายทางยุทธศาสตร์ แบ่งเป็น 4 ประเด็นย่อย ดังนี้

- การป้องกันการก่อการร้าย รวมถึงอาชญากรรมหรือการกระทำที่เป็นภัยคุกคาม (Hostile Acts) ซึ่งรวมถึงการสืบหา ป้องปราม ยับยั้ง และยุติการก่อเหตุดังกล่าว อาทิ การลาดตระเวนตามเขตแดนทางทะเล เขตเศรษฐกิจจำเพาะ ตลอดจนทะเลหลวงในพื้นที่ที่มีผลประโยชน์ของชาติ รวมทั้งการยับยั้งการเคลื่อนย้ายของกลุ่มก่อการร้าย และเส้นทางการเงินขององค์กรดังกล่าว
- การปกป้องโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางทะเล และผู้อยู่อาศัย โดยเฉพาะทรัพยากรที่มีความสำคัญ ระบบการคมนาคม ระบบไซเบอร์ ท่าเรือ พื้นที่อ่าว ชายแดน และชายฝั่งทะเล
- การลดความเสียหายและเพิ่มประสิทธิภาพการฟื้นฟูจากการถูกโจมตีที่เกิดขึ้นในทะเล ไม่ว่าจะเป็นการถูกโจมตีจากการก่อการร้ายหรือภัยธรรมชาติขนาดใหญ่ โดยอาศัยความร่วมมือทั้งจากหน่วยงานรัฐและภาคเอกชน
- การปกป้องมหาสมุทรและทรัพยากรธรรมชาติจากการแสวงประโยชน์ที่ไม่ชอบ ด้วยกฎหมาย รวมถึงการสร้างความปลอดภัยโดยเจตนา อาทิ การรุกรานน้ำเพื่อทำการประมงผิดกฎหมาย

(4) การดำเนินการเพื่อตอบสนองเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ แบ่งเป็น 5 ประเด็นย่อยดังนี้

- การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ อาทิ การปฏิบัติตามมาตรฐานของการรักษาความปลอดภัยระหว่างประเทศ และ World Customs Organization เพื่อป้องกันไม่ให้สินค้าหรือผู้คนที่ จะเข้ามาในสหรัฐฯ ก่อเหตุ รวมทั้งพัฒนาและเพิ่มการใช้งานระบบการตรวจสอบทะเบียนเรือ และสินค้าอัตโนมัติให้แพร่หลายมากขึ้น
- การพัฒนาขีดความสามารถด้านการตระหนักรู้สถานการณ์ทางทะเล โดยการพัฒนาขีดความสามารถของระบบ อาทิ ใช้เทคโนโลยีเซนเซอร์ การรวบรวมข้อมูลการข่าว การประเมินผลข้อมูล เพื่อใช้ในการตรวจตราสภาพการณ์ทางทะเล และการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ ในการวิเคราะห์ การจัดการข้อมูล
- การเผยแพร่หลักปฏิบัติด้านความมั่นคงไปสู่ภาคการค้าของเอกชน โดยการจัดทำ/ปรับปรุงกฎหมาย เพื่อให้ภาคเอกชนนำแนวทางที่เป็นสากลไปปฏิบัติใช้
- การบูรณาการกิจการความมั่นคงหลายระดับ (Layered Security) ตั้งแต่ระดับเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงาน การประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในการตรวจสอบเรือสินค้า ตลอดจน การตอบสนองทางกฎหมายและทางทหาร
- การกำกับดูแลระบบการคมนาคมทางน้ำให้มีความต่อเนื่อง ในกรณีที่พบอุบัติเหตุหรือภัยคุกคามที่ส่งผลต่อการคมนาคมขนส่งทางน้ำ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีแผนรับมือเพื่อให้เส้นทางการคมนาคมสามารถกลับมาใช้งาน ได้โดยเร็วที่สุด เพื่อลดผลกระทบทางเศรษฐกิจ

(5) บทสรุป กล่าวถึงวิสัยทัศน์ต่อความมั่นคงทางทะเลในอนาคต ซึ่งมีปัจจัยกำหนด ที่สำคัญอย่างสภาพแวดล้อมที่ไม่มีความแน่นอนและภัยคุกคามที่คาดการณ์ไม่ได้ และมีลักษณะข้ามชาติ (Unpredictable and transnational threats)

(6) ภาคผนวก ได้แก่ รายการแผนงานรองรับ (Supporting Implementation Plans) ในประเด็นแยกย่อยที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงทางทะเล อาทิ National Plan to Achieve Maritime Domain Awareness, Maritime Operational Threat Response Plan, Maritime Infrastructure Recovery Plan และ Maritime Transportation System Security Plan

โดย คณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council of the European Union) ประกอบด้วย

(1) บริบทแวดล้อม เกริ่นนำความสำคัญของ
ภาคทะเลกับสหภาพยุโรป

(2) วัตถุประสงค์และขอบเขต ความสัมพันธ์
ระหว่างสหภาพยุโรปและรัฐสมาชิก รวมไปถึง
ขอบเขตทางกายภาพการบังคับใช้แผน

(3) หลักการและเป้าหมายของแผน ประกอบด้วย

- การจัดทำแผนอยู่บนพื้นฐานการบูรณาการและ
การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและ
เอกชน
- การทำงานอย่างประสานสอดคล้องกันระหว่าง
ประเทศสมาชิก โดยใช้กลไกที่มีอยู่เดิม
- การเคารพหลักกฎหมายระหว่างประเทศ
โดยเฉพาะ UNCLOS 1982
- การยึดหลักความร่วมมือพหุภาคีในประเด็น
ทางทะเล

**(4) ผลประโยชน์ด้านความมั่นคงทางทะเล
ของสหภาพยุโรป** ประกอบด้วยความมั่นคงของ
โครงสร้างพื้นฐานทางทะเล สิ่งแวดล้อม เสรีภาพ
ในการเดินเรือ ความมั่นคงปลอดภัยทางเศรษฐกิจ
และคุณภาพชีวิตของประชากรสหภาพยุโรป

**(5) ความเสี่ยงและภัยคุกคามต่อความมั่นคง
ทางทะเล** อาทิ ภัยต่ออำนาจอธิปไตยของประเทศ
สมาชิกและสหภาพฯ ความขัดแย้งทางทะเล
การคุกคามเสรีภาพในการเดินเรือ อาชญากรรม
ข้ามชาติทางทะเล การก่อการร้ายบริเวณท่าเรือ
เรือประเภทต่าง ๆ ลักเรือและผู้โดยสาร รวมทั้ง
ระบบไซเบอร์ ตลอดจนภัยต่อสิ่งแวดล้อมทางทะเล
การลักขโมยวัตถุทางโบราณคดีใต้ทะเลและ
การทำวิจัยทางโบราณคดีใต้ทะเลที่ผิดกฎหมาย

(6) การเสริมสร้างความเข้มแข็งและการตอบสนอง
ประกอบด้วยแนวทางดำเนินการ 5 ด้าน ได้แก่

- การประสานความร่วมมือกับภายนอก เช่น UN
NATO, ASEAN, Africa Union และองค์กรหรือ
มิตรประเทศอื่น ๆ ในการรักษาผลประโยชน์นอก
เขตน่านน้ำ เช่น การคุ้มครองเรือประมง การคุ้มกัน
เส้นทางเดินเรือ โดยการเคารพกฎหมาย อาทิ
UNCLOS 1982 กฎหมายของ EU รวมไปถึง
กฎหมายระหว่างประเทศอื่น ๆ และหลักการต่าง ๆ
เช่น เสรีภาพในการเดินเรือและการบินผ่าน
การส่งเสริมหลักสิทธิมนุษยชน และการใช้
ประโยชน์จากทะเลอย่างยั่งยืน

- การมุ่งสร้างความตระหนักรู้ร่วมกัน ทั้งในเรื่องภัยคุกคาม ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างชาติสมาชิก การส่งเสริมการศึกษาวิจัยและนวัตกรรมใหม่ ๆ การดำเนินความร่วมมือเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ กับมิตรประเทศ
- การพัฒนาขีดความสามารถในด้านต่าง ๆ มุ่งพัฒนาเทคโนโลยีใช้สองทาง (Dual use) เพื่อประโยชน์ทางการทหารและการพัฒนาเศรษฐกิจการแบ่งปันองค์ความรู้ระหว่างกัน
- การเสริมสร้างความร่วมมือในการบริหารจัดการภัยพิบัติทางทะเล รวมไปถึงการป้องกันโครงสร้างพื้นฐานทางทะเลและการรักษาสีงแวดล้อม

- การส่งเสริมการวิจัยนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางทะเล การศึกษา และการฝึกอบรมโดยการแบ่งปันองค์ความรู้ระหว่างกันระหว่างหน่วยงานทหารและพลเรือน หน่วยงานรัฐและเอกชน รวมทั้งสร้างเครือข่ายการวิจัยและพัฒนา กับนานาชาติ

(7) การติดตามประเมินผล กำหนดให้มีการทบทวนแผนอยู่เสมอ โดยประธานและคณะทำงานของคณะมนตรียุโรป (The European Council) ในระดับปฏิบัติจะมีแผนปฏิบัติการ ซึ่งจะระบุการประเมินความคืบหน้าของการดำเนินการไว้ด้วย

7

นโยบายมหาสมุทรแห่งชาติของอินโดนีเซีย (Indonesian Ocean Policy)

จัดทำโดย Coordinating Ministry for Maritime & Investment Affairs บังคับใช้เมื่อปี 2560 มีเนื้อหาประกอบด้วย

(1) **บทนำ** สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ได้ปรับมุมมองของการรักษาความมั่นคงทางทะเล ซึ่งจากเดิมให้ความสำคัญกับการรักษาความมั่นคงและความปลอดภัยในการเดินเรือหรือการสัญจรทางน้ำเป็นหลัก ไปสู่การดำเนินนโยบายที่ให้ความสำคัญกับการรักษาความมั่นคงแบบองค์รวมมากยิ่งขึ้น (Holistic approach)

(2) **อาณาเขตทางทะเล** ประเทศอินโดนีเซียถือเป็นประเทศหมู่เกาะ (Archipelago) ที่ใหญ่ที่สุดในโลก มีจำนวนเกาะทั้งสิ้น 16,671 เกาะ ซึ่งได้รับการรับรองจากองค์การสหประชาชาติเมื่อปี ค.ศ. 2018 ภายใต้กลไก United Nations Conference on the Standardization of Geographical Names

(3) **ความท้าทายและประเด็นการพัฒนาทางทะเล** ภายใต้การนำของประธานาธิบดีโจโกวี ได้ดำเนินยุทธศาสตร์การผลักดันให้อินโดนีเซียเป็นประเทศ

ศูนย์กลางทางทะเล (Global Maritime Fulcrum: GMF) ซึ่งให้มุ่งให้ความสำคัญกับการเป็นแกนกลางในการรักษาสันติภาพและความมั่นคงในภูมิภาคอาเซียน การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน รวมถึง การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเชื่อมโยงระหว่างหมู่เกาะในประเทศอย่างทั่วถึง ตลอดจน ยกระดับการบังคับใช้กฎหมายในอาณาเขตทางทะเลอย่างเข้มงวด และการดำเนินการในลักษณะสมุทราภิบาล (Ocean governance)

(4) **เสาหลัก 7 ประการ** อินโดนีเซียได้กำหนดนโยบายด้านการรักษาความมั่นคงทางทะเลโดยแบ่งเป็น 7 เสาหลัก ผ่านการพัฒนาระบบงบประมาณ การปรับปรุงกฎหมาย การพัฒนาระบบการบริหารจัดการขององค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและการติดตามประเมินผล ได้แก่

- การพัฒนาการบริหารจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล และทรัพยากรมนุษย์
- การยกระดับการบังคับใช้กฎหมาย การป้องกันทางทหาร ความมั่นคง และความปลอดภัยทางทะเล
- การพัฒนาระบบการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความมั่นคงทางทะเลในลักษณะสมุทรภิบาล (Ocean governance)
- การพัฒนาเศรษฐกิจ และโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทะเล
- การพัฒนาการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องกับปกป้องทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล
- การอนุรักษ์ภูมิปัญญา ประเพณี และวัฒนธรรมดั้งเดิมที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางทะเล (Maritime culture)
- การพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศ การทูตว่าด้วยกิจการทางทะเล (Maritime diplomacy)

1.3 กระบวนการจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2566 – 2570)

1.3.1 | แนวทางการจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2566 – 2570)

หน่วยงานรับผิดชอบหลักและหน่วยงานรับผิดชอบร่วมได้ดำเนินโครงการ/แผนงานที่เกี่ยวข้องภายใต้แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล(พ.ศ. 2558–2564)อย่างต่อเนื่อง ซึ่งแผนดังกล่าวครบระยะเวลากการบังคับในปี 2564 ตามมติการประชุมสภาความมั่นคงแห่งชาติ ครั้งที่ 1/2563 เมื่อวันที่ 23 มกราคม 2563 ประกอบกับสถานการณ์ความมั่นคงทางทะเลในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว อันเนื่องมาจากปัจจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศซึ่งส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเลของประเทศไทยในทุกมิติ โดยประเทศต่าง ๆ ได้มีแนวคิดในการใช้และแสวงประโยชน์จากทะเลมากขึ้น อาทิ แนวคิดเศรษฐกิจสีน้ำเงิน (Blue Economy) แนวคิดอินโด – แปซิฟิก (Free and Open Indo – Pacific: FOIP) และข้อริเริ่มสายแถบและเส้นทาง (Belt and Road Initiative: BRI) รวมทั้งปรากฏภัยคุกคามที่มีแนวโน้มขยายตัว และส่งผลกระทบอย่างกว้างขวาง อาทิ การทำประมงผิดกฎหมาย การลักลอบขนส่งสิ่งผิดกฎหมาย การหลบหนีเข้าเมือง และความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประกอบกับการเกิดขึ้นของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ อาทิ การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

(โควิด - 19) และการติดตั้งสิ่งปลูกสร้างลอยน้ำในทะเล (Sea stading) นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญได้กำหนดให้มีการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและแผนสำคัญระดับชาติต่าง ๆ ตลอดจนการมีพระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. 2562 ล้วนส่งผลต่อการขับเคลื่อนระบบการบริหารจัดการภารกิจทางทะเลในประเทศ จึงได้มีการทบทวนแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล เพื่อให้การจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฉบับใหม่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย

สมช. ได้จัดทำแนวทางการจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2566 – 2570) เสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล (นปท.) ครั้งที่ 2/2563 เมื่อวันที่ 24 กันยายน 2563 โดยมีรองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) เป็นประธาน ซึ่งที่ประชุมได้พิจารณาเห็นชอบแนวทางการจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2566 – 2570) 5 แนวทางและ สมช. ได้ดำเนินการที่เกี่ยวข้องตามรายละเอียดดังนี้

1. การประเมินและวิเคราะห์สถานการณ์และภัยคุกคาม

เป็นการรวบรวมข้อมูลสถานการณ์และสถานะแวดล้อมด้านความมั่นคงทางทะเลในเชิงยุทธศาสตร์ทั้งในระดับโลก ระดับภูมิภาค และประเทศไทยซึ่งมีแนวโน้มหรือจะส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของประเทศไทยในทางตรงและทางอ้อม ทั้งในด้านการเมือง ด้านความมั่นคงทางทหาร ด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม และด้านความมั่นคงของมนุษย์ โดย นปท. ได้แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาสถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เป็นกลไกหลักในการรวบรวมข้อมูลตรวจสอบ ประเมินและวิเคราะห์สถานการณ์ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

การดำเนินงาน

สมช. ได้จัดการประชุมคณะกรรมการพิจารณาสถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล รวมทั้งการประชุมส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนขอรับการสนับสนุนข้อมูลจากส่วนราชการ เพื่อรวบรวมข้อมูลสถานการณ์และความรุนแรงของภัยคุกคามทางทะเล เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2566 – 2570)

2. การติดตามและประเมินผลการดำเนินการในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

โดยการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องตามประเด็นยุทธศาสตร์ภายใต้แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ในห้วงปี พ.ศ. 2558 - ปัจจุบัน ในพื้นที่ด้านอ่าวไทย และพื้นที่ด้านอันดามันรวมถึงการประมวลสภาพปัญหาสำคัญในการดำเนินการตามแผนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และข้อเสนอแนะ ในการแก้ไขปัญหาเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแผนการดำเนินงานในระยะต่อไป

การดำเนินงาน

สมช. ได้จัดการประชุมคณะกรรมการประสานแผนและติดตามผลการปฏิบัติตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล เพื่อติดตามการดำเนินงานของแผนงานหรือโครงการเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญ (Flagship Project) ตั้งแต่ปี 2562 – 2564 มาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ในการประชุมคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ครั้งที่ 1/2564 เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2564 ที่ประชุมมีมติเห็นชอบการประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2558 - 2564) ในภาพรวมทั้งฉบับ และได้เสนอต่อที่ประชุม นปท. เพื่อทราบ

3. การตรวจสอบและรวบรวม ประเด็นทางทะเลในยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับชาติ

โดยการตรวจสอบและรวบรวมประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการกิจทางทะเล ซึ่งปรากฏในยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับชาติด้านต่าง ๆ เพื่อบูรณาการประเด็นทางทะเลในภาพรวมทุกมิติ

การดำเนินงาน

ในการประชุมคณะอนุกรรมการประสานแผน และติดตามผลการปฏิบัติตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล ครั้งที่ 1/2564 เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2564 ที่ประชุมมีมติเห็นชอบในหลักการกำหนดให้แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฉบับใหม่ (พ.ศ. 2566 - 2570) เป็นแผนระดับที่ 3 สมช. จึงมีความจำเป็นต้องตรวจสอบและรวบรวมประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการกิจทางทะเลที่ปรากฏอยู่ในแผนระดับที่ 1 และแผนระดับที่ 2 อาทิ ยุทธศาสตร์ชาติแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นความมั่นคงและประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ เพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้องและบรรลุผลตามเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนดังกล่าว

4. การประชุมรับฟัง ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

เป็นการหารือและเสวนาเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น รวมทั้งข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสถานการณ์ความมั่นคงทางทะเล การบริหารจัดการทางทะเล และการจัดการความรู้ทางทะเล ร่วมกับส่วนราชการ ภาควิชาการ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ทั้งในเชิงรุกและเชิงรับได้อย่างยืดหยุ่นและรอบด้าน

การดำเนินงาน

สมช. ได้จัดรูปแบบการประชุมหารือเป็น 3 แนวทาง เพื่อรวบรวมข้อมูลในการจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฉบับใหม่ ดังนี้

- (1) การประชุมคณะอนุกรรมการที่ปรึกษาและจัดการความรู้เพื่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (อจชล.) เพื่อให้ความเห็นเชิงวิชาการในการจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ
- (2) การจัดเวทีเสวนารับฟังความคิดเห็นจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งเป็น 3 ครั้ง ได้แก่ ด้านการเมืองและความมั่นคง ด้านวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม และด้านกฎหมาย
- (3) การลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบและติดตามสถานการณ์ความมั่นคงทางทะเลในพื้นที่อ่าวไทย และพื้นที่ทะเลอันดามัน

5. การจัดตั้งกลไกเพื่อจัดทำร่างแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฉบับใหม่

มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจจัดทำร่างแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2566–2570) ภายใต้ นพท. เพื่อเป็นกลไกดำเนินการทบทวนและพัฒนาร่างแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2566 – 2570)

การดำเนินงาน

ประชุม นพท. ครั้งที่ 1/2564 ในวันที่ 13 กันยายน 2564 มีมติเห็นชอบ (ร่าง) คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจจัดทำร่างแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2566 - 2570) เพื่อจัดทำร่างแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และแผนระดับชาติ รวมทั้งสถานะแวดล้อมของประเทศไทย ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2564 รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ)/ประธาน นพท. ได้ลงนามคำสั่ง นพท. แต่งตั้งคณะกรรมการฯ แล้ว โดยองค์ประกอบของคณะกรรมการฯ ได้แก่

- 1) รองเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ที่เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติมอบหมายเป็นประธาน
- 2) อนุกรรมการ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใน นพท. ผู้แทนส่วนราชการ จำนวน 17 หน่วยงาน เป็นอนุกรรมการ
- 3) ผู้อำนวยการกองความมั่นคงทางทะเล สมช. เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ คณะอนุกรรมการฯ มีหน้าที่อำนาจหลักในการจัดทำร่างแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ และรายงานผลการปฏิบัติงานให้ นพท. ทราบ

1.3.2 | กระบวนการเสนอร่างแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2566 – 2570)

ในการประชุมคณะกรรมการประสานแผนและติดตามผลการปฏิบัติตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล ครั้งที่ 3/2564 เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2564 ที่ประชุมได้พิจารณากรอบระยะเวลาในการจัดทำร่างแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ รวมทั้งกระบวนการเสนอร่างแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ไปสู่การบังคับใช้ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

- 1) การเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (นพท.) เนื่องจากพระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลฯ กำหนดให้ นพท. มีหน้าที่ และอำนาจในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล ให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ สมช. เห็นควรเสนอ นพท. เพื่อพิจารณา
- 2) การเสนอต่อสภาความมั่นคงแห่งชาติ เนื่องจากแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ เป็นแนวทางการดำเนินงานด้านความมั่นคงและการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลที่สำคัญระดับประเทศ และสอดคล้องนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ซึ่งจัดทำโดยสภาความมั่นคงแห่งชาติ ดังนั้น หลังจากที่ นพท. มีมติเห็นชอบร่างแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ แล้ว สมช. เห็นควรเสนอแผนดังกล่าวต่อที่ประชุมสภาความมั่นคงแห่งชาติ ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน เพื่อขอความเห็นชอบต่อไป

2 สำคัญ ของแผน

2.1 กรอบแนวคิดเบื้องต้นของการจัดทำแผนความมั่นคง แห่งชาติทางทะเล

การจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2566 – 2570) ควรมีความต่อเนื่องจากแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2558 – 2564) โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างความมั่นคงแบบองค์รวม (Comprehensive Security) ซึ่งขยายกระบวนการทัศน์และการเตรียมพร้อมจากความมั่นคงของรัฐไปสู่ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ความมั่นคงของสังคม ความมั่นคงของมนุษย์ ความมั่นคงของสิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการทางทะเลที่ดี มุ่งสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนเพื่อสะท้อนสถานการณ์และประเด็นทางยุทธศาสตร์ต่าง ๆ อย่างรอบด้านและครอบคลุม โดยการส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการทางทะเลของภาครัฐให้มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นเอกภาพ ตลอดจนมีการสร้างความเชื่อมโยงกับนโยบาย/ยุทธศาสตร์และแผนที่สำคัญของประเทศในระดับต่าง ๆ อาทิ ยุทธศาสตร์ชาติ

20 ปี นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างสอดคล้องและมีทิศทางที่ชัดเจน นอกจากนี้ เนื่องจากแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลเป็นแผนระดับที่ 3 จึงจำเป็นต้องดำเนินการตามคู่มือแนวทางการจัดทำแผนระดับที่ 3 ของ สศช. (มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560 และ วันที่ 15 ธันวาคม 2563) ซึ่งเป็นเครื่องมือสร้างมาตรฐานให้การจัดทำแผนระดับที่ 3 ของส่วนราชการเป็นไปในทิศทางเดียวกัน สามารถถ่ายทอดแผนระดับที่ 1 และแผนระดับที่ 2 ไปสู่การปฏิบัติและนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของแผนดังกล่าวได้อย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ สมช. ยังได้พิจารณากำหนดขั้นตอนการจัดทำแผนตามคู่มือการปฏิบัติงาน เรื่อง กระบวนการจัดทำนโยบาย/ยุทธศาสตร์ความมั่นคงของ สมช. ประกอบการกำหนดเค้าโครงของร่างแผนดังกล่าว

สำหรับการกำหนดแนวทางการดำเนินการ สมช. ได้กำหนดแนวทางดังกล่าวตามรายประเด็นความมั่นคงตามผลลัพธ์ที่ได้จากการวิเคราะห์สถานการณ์ด้านทะเลโดยใช้เครื่องมือ SWOT Analysis เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ จากทั้งภายในและภายนอกประกอบด้วย จุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weaknesses) โอกาส (Opportunities) และภัยคุกคาม (Threats) นอกจากนี้ ได้ใช้เครื่องมือ TOWS Matrix เพื่อนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์หรือแนวทางการดำเนินการที่เหมาะสม ประกอบด้วย กลยุทธ์เชิงรุก (SO Strategy) กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST Strategy) กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO Strategy) และกลยุทธ์เชิงรับ (WT Strategy) ทั้งนี้ ข้อมูลที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินการเป็นข้อมูลที่ได้มาจากการประชุมหารือจากส่วนราชการ ภาควิชาการ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่มีความเกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์จากทะเล รวมทั้งการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลอย่างต่อเนื่อง รายละเอียดการวิเคราะห์ SWOT Analysis มีดังนี้

จุดแข็ง (Strengths)

- S1 การวางตัวเป็นกลางของประเทศไทยทำให้สามารถดำเนินนโยบายและยุทธศาสตร์ทางทะเลได้อย่างเสรี นำไปสู่การเป็นศูนย์กลางในการสร้างเครือข่ายและพัฒนาภายใต้กรอบและกลไกความร่วมมือระหว่างประเทศทางทะเล
- S2 ลักษณะภูมิศาสตร์ของประเทศไทยตั้งอยู่ระหว่างมหาสมุทรแปซิฟิกและมหาสมุทรอินเดีย ส่งผลให้การดำเนินกิจกรรมทางทะเลทั้งในมิติต่าง ๆ เป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ อาทิ ด้านความมั่นคงทางทหาร เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและความร่วมมือด้านการจัดการองค์ความรู้
- S3 ประเทศไทยมียุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ รวมถึงแผนระดับชาติอื่น ๆ ซึ่งให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาความมั่นคงแบบองค์รวมโดยเฉพาะมิติทางทะเล
- S4 ประเทศไทยมี พ.ร.บ. การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. 2562 และศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) ซึ่งเป็นการยกระดับขีดความสามารถในการปกป้องรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล
- S5 ประเทศไทยมีการปลูกฝังแนวคิดในการปกป้องและอนุรักษ์ ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเลซึ่งจะช่วยพัฒนาเศรษฐกิจภาคทะเลให้เกิดความสมดุลและความยั่งยืน

จุดอ่อน (Weaknesses)

- W1 ปัญหาทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่เกิดจากการดำเนินกิจกรรมทางทะเลมีความรุนแรงเพิ่มขึ้น อาทิ ปัญหาขยะทะเล การทิ้งเครื่องมือประมง การทำประมงผิดกฎหมายการบุกรุกพื้นที่ทางทะเล ส่งผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากร รวมถึงวิถีชีวิตของชุมชนชายฝั่งทะเล
- W2 ขาดการส่งเสริมจากภาครัฐในการคุ้มครองการดำเนินกิจกรรมที่แสวงหาและใช้ประโยชน์จากทะเล อาทิ งบประมาณ ฐานข้อมูล และบุคลากร รวมถึงเครื่องมือ อุปกรณ์ และระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัย ซึ่งส่งผลกระทบต่อการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล
- W3 ความล่าช้าของการปรับปรุงกฎหมายและระเบียบภายในเพื่อรองรับพันธกรณีตามกฎหมายระหว่างประเทศทางทะเล ทำให้เกิดข้อจำกัดในการบังคับใช้กฎหมาย
- W4 ประเทศไทยมีอาณาเขตติดต่อทางทะเลเป็นวงกว้าง ส่งผลให้มีความเสี่ยงที่จะเกิดความขัดแย้งระหว่างประเทศในระดับภูมิภาค อาทิ เส้นทางคมนาคมทางทะเล พื้นที่อ้างสิทธิทับซ้อนทางทะเลกับประเทศเพื่อนบ้าน การแข่งขันทางภูมิรัฐศาสตร์ รวมถึงการแย่งชิงทรัพยากรทางทะเล ทำให้เกิดข้อจำกัดในการแสดงท่าที/นโยบายระหว่างประเทศเพื่อรักษาผลประโยชน์ทางทะเลของไทย
- W5 การบริหารจัดการด้านความมั่นคงทางทะเลยังขาดองค์ความรู้ การตระหนักรู้รวมถึงการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการปกป้องและรักษาทรัพยากรทางทะเลในมิติต่าง ๆ โดยเฉพาะประเด็นด้านความมั่นคง และสิ่งแวดล้อม
- W6 ความพร้อมด้านอุปกรณ์และขีดความสามารถของภาครัฐในการป้องกันบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติหรืออุบัติภัยแห่งชาติ

โอกาส (Opportunities)

- O1 การเสริมสร้างบทบาทความร่วมมือในประเด็นความมั่นคงทางทะเลภายใต้กรอบและกลไกความร่วมมือระหว่างประเทศ ทั้งระดับทวิภาคีและพหุภาคีเพื่อจัดการภัยคุกคามและยกระดับความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านซึ่งจะนำไปสู่การเสริมสร้างความมั่นคงของชาติทางทะเลในมิติต่าง ๆ อาทิ การแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมายรวมถึงการแก้ปัญหาขยะทะเล
- O2 การดำเนินมาตรการคุ้มครองการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเล อาทิ การวางแผนการใช้ประโยชน์เชิงพื้นที่ทางทะเล (MSP) การวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล การแบ่งเขตจังหวัดทางทะเล รวมถึงการพัฒนาศักยภาพจังหวัดชายฝั่งทะเลเป็นตามมาตรฐานสากล
- O3 การใช้และพัฒนาพลังอำนาจแห่งชาติ (National Power) ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ซึ่งมีความสมดุลและสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปและยกระดับขีดกำลังทางทะเลให้ทันสมัย อาทิ การพัฒนากำลังทางเรือ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางทะเล การยกระดับมาตรการประกอบกิจกรรมทางทะเล การแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านวิชาการและข่าวกรอง
- O4 การใช้ประโยชน์จากข้อมูลของหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการจัดตั้งฐานข้อมูลซึ่งเอื้อต่อการบริหารจัดการด้านการดำเนินกิจการทางทะเล เพื่อให้เกิดการสร้างเครือข่าย และพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับพื้นที่และภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- O5 การส่งเสริมกระบวนการสมุทรภิบาล (Ocean Governance) เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่าง ๆ ในการบริหารจัดการ ปกป้อง และดูแลรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลเป็นไปในทางที่เหมาะสมและยั่งยืน

ภัยคุกคาม (Threats)

- T1 การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศและการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อความหลากหลายของระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง อาทิ การเพิ่มขึ้นของปริมาณขยะทะเล อุณหภูมิน้ำทะเลสูงขึ้น รวมถึงการเกิดอุบัติเหตุทางทะเล
- T2 การขยายอิทธิพลทางทะเลของประเทศมหาอำนาจ รวมถึงการพัฒนาเทคโนโลยีและสะสมอาวุธของประเทศเพื่อนบ้าน ส่งผลให้เกิดความตึงเครียดในการดำเนินกิจกรรมทางทะเลและเกิดความหวาดระแวงระหว่างประเทศภายในภูมิภาค
- T3 ผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจถดถอยเนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบอาชญากรรมข้ามชาติที่ซับซ้อน ส่งผลให้เกิดการก่อการร้ายและปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติที่มีความรุนแรงเพิ่มขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การรักษาความมั่นคงและความปลอดภัยทางทะเลที่ยากมากขึ้น
- T4 การดำเนินนโยบาย/ยุทธศาสตร์ในการรักษาความมั่นคงทางทะเลของประเทศเพื่อนบ้าน และประเทศในภูมิภาค ตลอดจนการขยายอิทธิพลของประเทศมหาอำนาจในพื้นที่ทะเลจีนใต้ และมหาสมุทรอินเดีย ทำให้เกิดข้อจำกัดในการดำเนินนโยบาย และการแสดงบทบาทของไทยในเวทีความร่วมมือระหว่างประเทศ
- T5 ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ และภัยคุกคามทางไซเบอร์ นำไปสู่การพัฒนา รูปแบบของอาชญากรรมทางทะเลเพิ่มมากขึ้น อาทิ ขีปนาวุธความเร็วระดับเหนือเสียงการใช้โจมตีทางไซเบอร์ต่อโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางทะเล ซึ่งเป็นห่วงโซ่อุปทานของการขนส่งระหว่างประเทศ และฐานการปฏิบัติการทางทะเล
- T6 การก่อการร้ายทางทะเล (Maritime terrorism) อันเป็นผลกระทบจากเปลี่ยนแปลงทางการเมืองศาสนาจากประเทศเพื่อนบ้านและความเคลื่อนไหวของกลุ่มก่อการร้ายที่แผ่อิทธิพลในภูมิภาคอาเซียน ประกอบกับการแย่งชิงผลประโยชน์ของประเทศมหาอำนาจอาจเป็นเป้าหมายของการก่อการร้ายทางทะเลในการโจมตีเรือบรรทุกสินค้าที่ใช้เส้นทางคมนาคมในภูมิภาค

การกำหนดกลยุทธ์โดยใช้เครื่องมือ TOWS Matrix

กลยุทธ์เชิงรุก (SO Strategy)

- SO1 การยกระดับบทบาทของไทยในฐานะศูนย์ความร่วมมือด้านกิจการทางทะเลร่วมกับอาเซียนและประเทศนอกภูมิภาค ด้านความมั่นคง การทำประมงผิดกฎหมาย การจัดการขยะทะเล การบริหารทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล และเศรษฐกิจสีน้ำเงิน
- SO2 การส่งเสริมการบริหารจัดการทางทะเลที่ดี (Ocean Governance) และกรอบความร่วมมือต่าง ๆ กับประเทศชายฝั่งระหว่างมหาสมุทรแปซิฟิกและมหาสมุทรอินเดีย ในมิติต่าง ๆ อาทิ ด้านความมั่นคงทางทหาร เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และความร่วมมือด้านการจัดการองค์ความรู้
- SO3 การจัดทำระบบฐานข้อมูลเพื่อการดำเนินกิจการทางทะเลสำหรับหน่วยงานและการเผยแพร่องค์ความรู้ทางทะเลให้แก่ประชาชนเป็นส่วนหนึ่งของแผน เพื่อให้เกิดการปฏิบัติ และบูรณาการระหว่างหน่วยงาน
- SO4 ใช้และขยายความร่วมมือเชิงสร้างสรรค์ในประเด็นความมั่นคงทางทะเลภายใต้กรอบและกลไกความร่วมมือระหว่างประเทศในการปกป้องและอนุรักษ์ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเลซึ่งจะช่วยพัฒนาเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมภาคทะเลให้เกิดความสมดุลและความยั่งยืน

กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST Strategy)

- ST1 การพัฒนายุทธศาสตร์และนโยบายการบริหารจัดการการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ให้มีความพร้อมรับมือกับภัยคุกคามและภาวะวิกฤติ
- ST2 การบริหารผลประโยชน์ทางทะเลอย่างรอบด้านโดยใช้พระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. 2562 และศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) เพื่อลดความเสี่ยงจากปัญหาภัยคุกคามทางไซเบอร์ และภัยคุกคามทางทะเลรูปแบบใหม่
- ST3 การบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดเพื่อรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล รวมทั้งปรับปรุง เพื่อให้สอดคล้องกับอาชญากรรมข้ามชาติ
- ST4 สร้างเครือข่ายและพัฒนาภายใต้กรอบและกลไกความร่วมมือระหว่างประเทศทางทะเลในการป้องกันภัยคุกคามข้ามชาติทางทะเลเพื่อร่วมกันรักษาความมั่นคงและความปลอดภัย
- ST5 ส่งเสริมบทบาทการรักษาเสถียรภาพและการใช้ประโยชน์จากทะเลระหว่างมหาสมุทรแปซิฟิกและมหาสมุทรอินเดียในการรักษาความสงบ ป้องกันอาชญากรรม และความปลอดภัยของเส้นทางเดินเรือเพื่อลดการแข่งขันระหว่างประเทศมหาอำนาจในภูมิภาค

การกำหนดกลยุทธ์โดยใช้เครื่องมือ TOWS Matrix

กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO Strategy)

- WO1 การจัดตั้งองค์กรจัดการความรู้ทางทะเลเป็นศูนย์บูรณาการและประสานงานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับทะเลในการปกป้องและรักษาทรัพยากรทางทะเลในมิติต่าง ๆ และสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
- WO2 การดำเนินการปรับปรุงกฎหมายและระเบียบภายในของไทย สอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมาย ค.ศ.1982 เพื่อลดข้อจำกัดทางกฎหมายในการดำเนินมาตรการคุ้มครองการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเล และเสริมสร้างความร่วมมือภายใต้กรอบกฎหมายได้อย่างเต็มที่
- WO3 ขีดความสามารถในการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมทางทะเลจากระบบฐานข้อมูลในการติดตามผลการบริหารจัดการทรัพยากรชายฝั่ง การจัดการปัญหามลพิษทางทะเล การทำประมงผิดกฎหมาย ส่งผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อนำใช้ในการวางแผนการดำเนินงานและแสดงให้เห็นความก้าวหน้าหรือผลกระทบของปัญหาอย่างต่อเนื่อง
- WO4 ดำเนินมาตรการคุ้มครองการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลโดยใช้แบ่งเขตการใช้ประโยชน์เชิงพื้นที่ (MSP) ในการบริหารจัดการปัญหาทางทะเลต่าง ๆ

กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST Strategy)

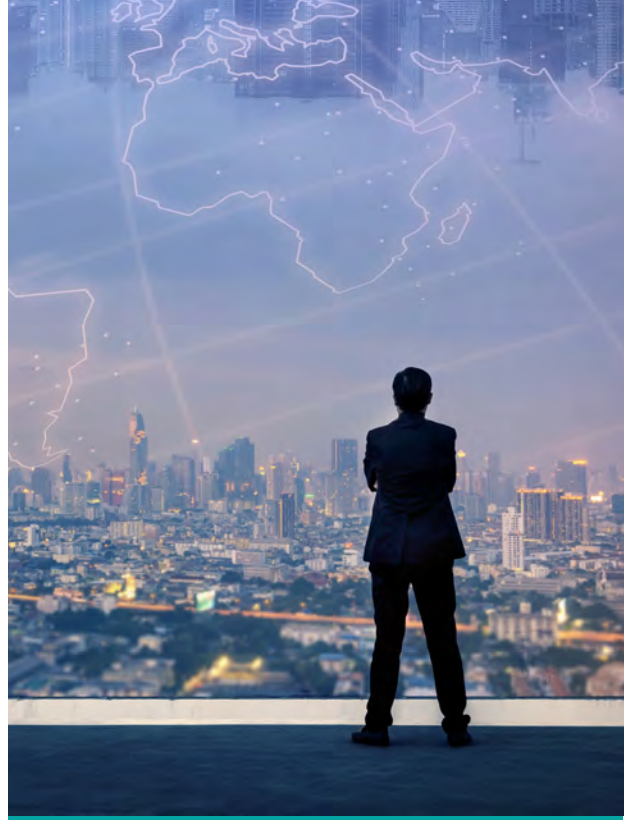

- WT1 การเสริมสร้างความร่วมมือในประเด็นร่วมกับอาเซียนและประเทศนอกภูมิภาคเพื่อลดความตึงเครียดภายในภูมิภาค อาทิ การฝึกซ้อมร่วม การวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล และแสวงหาความร่วมมือที่สร้างสรรค์ในประเด็นใหม่
- WT2 สนับสนุนการปฏิบัติและเคารพกฎหมายระหว่างประเทศทางทะเลเพื่อการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งระหว่างประเทศ และลดความตึงเครียดในดำเนินกิจกรรมทางทะเล
- WT3 การสร้างความตระหนักรู้ต่อปัญหาทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เพื่อการปลูกฝังแนวคิดในการปกป้องและอนุรักษ์ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเลอย่างยั่งยืน
- WT4 จัดทำแนวทางปฏิบัติเพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ในการแสดงท่าทีของประเทศไทยต่อประเด็นความมั่นคง เพื่อหลีกเลี่ยงการนำไปสู่ความขัดแย้ง การแข่งขันทางยุทธศาสตร์ในรูปแบบที่ทำให้เกิดการเผชิญหน้าทางทหาร
- WT5 เตรียมความพร้อมในการรับมือกับอาชญากรรมทางทะเลที่อาจเพิ่มมากขึ้น อาทิ ฐานข้อมูล และบุคลากรรวมถึงเครื่องมือ อุปกรณ์ และระบบเทคโนโลยี

2.2 วิสัยทัศน์

“ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลอย่างมีประสิทธิภาพทั้งในมิติความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน พร้อมทั้งมีบทบาทสำคัญด้านความมั่นคงทางทะเลเป็นที่ยอมรับในเวทีระหว่างประเทศ ด้วยการบูรณาการพลังอำนาจของชาติในทุกมิติ”

2.3 วัตถุประสงค์

2.3.1 เพื่อปกป้องและรักษาอำนาจอธิปไตย บูรณภาพแห่งดินแดน สิทธิอธิปไตย เขตอำนาจของชาติทางทะเล และอ้างไว้ซึ่งพลังอำนาจของชาติทางทะเล

2.3.2 เพื่อจัดการและควบคุมการดำเนินกิจกรรมทางทะเล รวมทั้งป้องกันและปราบปรามภัยคุกคามทางทะเลในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งส่งผลต่อสิทธิ ชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน

2.3.3 เพื่อปกป้อง รักษา และฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล รวมทั้งส่งเสริมให้มีการแสวงประโยชน์จากทะเลอย่างสมดุลและยั่งยืน

2.3.4 เพื่อคุ้มครองความปลอดภัย สิทธิและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนที่ดำเนินกิจกรรมหรือมีความเกี่ยวข้องกับทะเลในทุกมิติอย่างเหมาะสม

2.3.5 เพื่อส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการพัฒนาศักยภาพกิจกรรมเศรษฐกิจภาคทะเลของไทย รวมทั้งบริหารจัดการเพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

2.3.6 เพื่อเสริมสร้างบทบาทของไทยในการดำเนินความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเลให้มีความสำคัญเป็นที่ยอมรับในเวทีระหว่างประเทศ

2.3.7 เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการทางทะเลของภาครัฐและขีดความสามารถของบุคลากรตลอดจนการขับเคลื่อนการบริหารจัดการองค์ความรู้ และรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนอย่างมีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล

2.4 เป้าหมาย ค่าเป้าหมาย และตัวชี้วัด

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย (รายปี)				
		2566	2567	2568	2569	2570
1.ประเทศไทยสามารถรับมือและควบคุมภัยคุกคามทางทะเลได้อย่างมีประสิทธิภาพในทุกมิติ	ค่าคะแนนดัชนีความมั่นคงทางทะเล (Maritime Security Index: MSI) ในภาพรวม	65 คะแนน	66 คะแนน	67 คะแนน	68 คะแนน	69 คะแนน
2.ประเทศไทยสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจได้อย่างสมดุลและยั่งยืน	ค่าคะแนนดัชนีคุณภาพมหาสมุทร (Ocean Health Index: OHI)	75 คะแนน	75 คะแนน	75 คะแนน	75 คะแนน	75 คะแนน
3.ประเทศไทยมีการบริหารจัดการผลประโยชน์ของชาติทางทะเลอย่างมีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล	ร้อยละความสำเร็จในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการองค์ความรู้ทางทะเล	ร้อยละ 40 ของแผนการดำเนินการ จัดตั้งองค์กรจัดการความรู้ทางทะเล	ร้อยละ 60 ของแผนการดำเนินการ จัดตั้งองค์กรจัดการความรู้ทางทะเล	ร้อยละ 80 ของแผนการดำเนินการ จัดตั้งองค์กรจัดการความรู้ทางทะเล	ร้อยละ 100 ของแผนการดำเนินการ จัดตั้งองค์กรจัดการความรู้ทางทะเล	องค์กรสามารถสร้างองค์ความรู้ทางทะเลสนับสนุนระดับนโยบายและประชาชน

หมายเหตุ ค่าคะแนนดัชนีความมั่นคงทางทะเล (Maritime Security Index: MSI) ในภาพรวมเป็นดัชนีที่อยู่ระหว่างการจัดทำ โดยหน่วยงานของไทย ทั้งนี้ สามารถใช้ค่าคะแนนดัชนีความมั่นคงทางทะเลของสากลไปวางก่อนจนกว่าดัชนีความมั่นคงทางทะเลที่จัดทำโดยหน่วยงานของไทยแล้วเสร็จ

แนวทาง การดำเนินการ

ปัจจุบันประเด็นความมั่นคงทางทะเลมีพัฒนาการที่ซับซ้อนหลากหลายรูปแบบ อีกทั้งยังส่งผลกระทบเชื่อมโยงเป็นวงกว้างต่อความมั่นคงของประเทศในหลายมิติ ดังนั้นการบริหารจัดการด้านความมั่นคงทางทะเลจึงควรมุ่งส่งเสริม ป้องกัน และเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจัดการภัยคุกคามทางทะเลอย่างรอบด้านและเท่าทันต่อสถานการณ์ทางทะเล นอกจากนี้ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2566 – 2570) จัดเป็นแผนระดับที่ 3 จึงต้องมีความสอดคล้องกับแผนระดับที่ 1 และแผนระดับที่ 2 อาทิ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566 - 2570) ซึ่งได้ให้ความสำคัญกับประเด็นการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ดังนั้น ในการกำหนดแนวทางดำเนินการภายใต้แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ จึงต้องถ่ายทอดเป้าหมายและขับเคลื่อนการปฏิบัติการกิจเพื่อดำเนินการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม

จากรายงานการประเมินสถานการณ์ความมั่นคงทางทะเลในระยะ 5 ปี และการวิเคราะห์โดยใช้เครื่องมือ SWOT Analysis และ TOWS Metrix แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ได้กำหนดให้มีวัตถุประสงค์ 7 ข้อ ซึ่งประกอบด้วยประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับกิจการทางทะเล 7 ด้าน ได้แก่ 1) การเมืองและความมั่นคงระหว่างประเทศ 2) อาชญากรรมข้ามชาติทางทะเล 3) สิ่งแวดล้อม 4) ความมั่นคงมนุษย์ทางทะเล 5) เศรษฐกิจภาคทะเล 6) ความร่วมมือระหว่างประเทศและ 7) การบริหารจัดการของภาครัฐ นอกจากนี้ ภายใต้วัตถุประสงค์ในแต่ละข้อ ได้มีการกำหนดแนวทางการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียดดังนี้

แนวทางการดำเนินการที่ 1

การพัฒนาศักยภาพ การเมืองและความมั่นคง ทางทะเล

01

วัตถุประสงค์

เพื่อปกป้องและรักษาอำนาจอธิปไตย บูรณภาพแห่งดินแดน สิทธิอธิปไตย เขตอำนาจของชาติทางทะเล และอ้างไว้ ซึ่งพลังอำนาจของชาติทางทะเล

เป้าหมายระดับแนวทางการดำเนินการ

- 1) หน่วยงานที่มีภารกิจในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลสามารถรับมือกับภัยคุกคามทางทะเลในทุกรูปแบบโดยไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารของประเทศ
- 2) ประเทศไทยมีเครื่องมือและยุทธโศปกรณ์อย่างเหมาะสมบนพื้นฐานพลังอำนาจของชาติเพื่อป้องกันประเทศจากภัยคุกคาม และสามารถรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลให้มั่นคงและยั่งยืน
- 3) ประเทศไทยมีความสัมพันธ์ที่ดีกับนานาชาติในการรักษาคุณภาพและการส่งเสริมความร่วมมือด้านความมั่นคงอย่างใกล้ชิดในการบริหารจัดการสถานการณ์หรือภัยคุกคามทางทะเลทั้งภายในและระหว่างประเทศ

ตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินการ

- 1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับการพัฒนาศักยภาพในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล
- 2) ประเทศไทยมีความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศต่าง ๆ ส่งผลให้ไทยสามารถรักษาเขตอำนาจของชาติทางทะเลได้

แนวทางการดำเนินการย่อย

1

เสริมสร้างและพัฒนาหน่วยงานด้านความมั่นคงทางทะเลให้สอดคล้องกับสถานการณ์ภายในประเทศและระหว่างประเทศ โดยให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการรักษาเสถียรภาพทางทะเล รวมถึงการใช้พลังอำนาจของชาติทั้งมวลในการจัดการกับภัยคุกคามที่เป็นรัฐด้วยแนวความคิดเชิงป้องกันและปราบปราม ตลอดจนใช้กลไกการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นโดยสันติวิธี เน้นการเจรจาทางการเมืองและการทูตเป็นหลัก ทั้งนี้ ในสถานการณ์ที่หลีกเลี่ยงการใช้กำลังไม่ได้ จะต้องมีความพร้อมและศักยภาพในการควบคุมและคลี่คลายสถานการณ์ไม่ให้งานปลายจนส่งผลกระทบต่อสิทธิและอธิปไตยของประเทศ

2

ส่งเสริมและสนับสนุนการเฝ้าระวัง การรักษาเสถียรภาพและความปลอดภัยทางทะเล รวมถึงการใช้ประโยชน์จากทะเล ทั้งน่านน้ำภายในและนอกทะเลอาณาเขตของประเทศ โดยเฉพาะเส้นทางการเดินเรือ การขนส่งสินค้า รวมถึงการดำเนินกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลของไทย

3

ให้มีการติดตามและประเมินสถานการณ์ภัยคุกคามทางทะเลทุกรูปแบบ รวมถึงการแข่งขันทางภูมิรัฐศาสตร์ภายในภูมิภาคอย่างใกล้ชิด เพื่อใช้สนับสนุนการพิจารณากำหนดท่าทีและแนวทางดำเนินการที่เหมาะสมของประเทศไทย เพื่อป้องกันและบรรเทาผลกระทบต่อผลประโยชน์และความมั่นคงของไทย รวมทั้งธำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพและความมั่นคงในภูมิภาค

4

ผนึกพลังอำนาจแห่งชาติทั้งมวลในการเร่งรัดการแก้ไขปัญหาเขตแดนทางทะเลกับประเทศเพื่อนบ้านให้บรรลุผลโดยเร็ว โดยเน้นการเจรจาทางการเมืองและการทูตเพื่อให้สามารถตกลงแบ่งเขตแดนทางทะเลกันได้ทั้งหมดหรือให้เหลือพื้นที่ขัดแย้งน้อยที่สุด โดยพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการจัดทำพื้นที่พัฒนาร่วมหรืออื่น ๆ บนพื้นฐานของการดำรงบูรณภาพแห่งดินแดนและความสัมพันธ์อันดีที่ยั่งยืนระหว่างประเทศ

5

พัฒนาความร่วมมือและยกระดับความสัมพันธ์กับหน่วยงาน องค์กร หรือกรอบความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเลกับประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศ ในทุกระดับ เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์และแนวปฏิบัติที่ดี อาทิ การฝึกการลาดตระเวนร่วม การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทางทะเลและการถ่ายทอดเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติการกิจในทะเล

โครงการสำคัญภายใต้แนวทางการดำเนินการ

โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	หน่วยงานรับผิดชอบ
กิจกรรมการป้องกันประเทศและคุ้มครองรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล	ร้อยละความสำเร็จในการจัดกำลังกองทัพเรือในการป้องกันประเทศและการคุ้มครองรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลได้ตามแผนที่กำหนด	กองทัพเรือ

แนวทางการดำเนินการที่ 2

การป้องกันและปราบปราม อาชญากรรมทางทะเล

02

วัตถุประสงค์

เพื่อจัดการและควบคุมการดำเนินกิจกรรมทางทะเล รวมทั้ง ป้องกันและปราบปรามภัยคุกคามทางทะเลในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งส่งผลต่อสิทธิ ชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน

เป้าหมายระดับแนวทางการดำเนินการ

- 1) ประเทศไทยสามารถบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางทะเลได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) ประเทศไทยมีมาตรการและกลไกความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางทะเล รวมทั้งกลไกการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารอย่างทันท่วงที
- 3) หน่วยงานต่าง ๆ มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูล อุปกรณ์ และบุคลากรเพื่อเพิ่มศักยภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อรับมือภัยคุกคามความมั่นคงได้ทันต่อสถานการณ์
- 4) การดำเนินการป้องกัน เฝ้าระวังอาชญากรรมบริเวณชายฝั่งทะเลของประเทศไทยมีการบูรณาการบนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนให้สามารถรับมือภัยคุกคามความมั่นคงได้ทันต่อสถานการณ์

ตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินการ

- 1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถควบคุมป้องกัน และลดการเกิดอาชญากรรมทางทะเล
- 2) หน่วยงานมีอุปกรณ์ เครื่องมือ และเทคโนโลยีสนับสนุนการดำเนินงานส่งผลให้การปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพรวดเร็ว
- 3) หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายทางทะเลสามารถดำเนินการควบคุมการกระทำผิดกฎหมายเพื่อรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลได้อย่างสมบูรณ์มากขึ้น
- 4) ชุมชนชายฝั่งและภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง และรักษาความปลอดภัยเพื่อป้องกันอาชญากรรมทางทะเลได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

แนวทางการดำเนินการย่อย

1

เฝ้าระวัง ติดตาม และประเมินสถานการณ์ความมั่นคงและอาชญากรรมทางทะเลที่มีความรุนแรงขึ้น อาทิ การกระทำความผิดเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ การก่อการร้าย การลักลอบขนส่งอาวุธ การลักลอบขนส่งสินค้าผิดกฎหมาย การโยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ การค้ามนุษย์ และภัยคุกคามทางไซเบอร์

2

เพิ่มขีดความสามารถของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางทะเล โดยการเสริมสร้างกำลังทางเรือและพัฒนาฐานข้อมูล เครื่องมือ อุปกรณ์ ระบบตรวจการณ์ เพื่อเฝ้าตรวจติดตาม ควบคุมเรือ และพิสูจน์ทราบเป้าหมายต่าง ๆ ทางทะเล ให้มีความพร้อมในการสนับสนุนการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงทางทะเล ตลอดจนเป็นการเสริมสร้างศักยภาพในการค้นหาและช่วยเหลือเรือหรือผู้ประสบภัยจากอาชญากรรมทางทะเลได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

3

ส่งเสริมความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางทะเลในรูปแบบต่าง ๆ ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อพัฒนาและสร้างกลไกให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานสากล รวมถึงสนับสนุนให้มีการฝึกการลาดตระเวนร่วม การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยี และเรียนรู้แนวปฏิบัติที่ดีที่สามารถนำมาปรับใช้กับบริบทอาชญากรรมทางทะเลของไทย

4

สร้างเครือข่ายภาคประชาชน ชุมชนบริเวณชายฝั่งทะเลและเกาะแก่ง ตลอดจนผู้ใช้ประโยชน์จากทะเลต่าง ๆ ให้มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมทางทะเลส่งเสริมกลไกการบูรณาการการดำเนินการกิจทางทะเลระหว่างหน่วยงานภายในภาครัฐและระหว่างประเทศ รวมทั้งสร้างการมีส่วนร่วมของภาคส่วนอื่น ๆ เพื่อขับเคลื่อนการรับมือภัยคุกคามความมั่นคงให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันต่อสถานการณ์

โครงการสำคัญภายใต้แนวทางการดำเนินการ

โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	หน่วยงานรับผิดชอบ
1) การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในเขตน่านน้ำ และการรักษาความสงบเรียบร้อยทางทะเล	ออกตรวจดูแลและรักษาความสงบเรียบร้อยในเขตน่านน้ำตามค่าเป้าหมายที่กำหนดในแต่ละปี	กองบังคับการตำรวจน้ำ
2) การลาดตระเวนทางเรือเพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางศุลกากร	นำเรือออกลาดตระเวนตามค่าเป้าหมายที่กำหนดในแต่ละปี	กรมศุลกากร
3) โครงการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าว และการค้ามนุษย์ด้านการประมง (กิจกรรมจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าว และการค้ามนุษย์ด้านการประมง)	- ตรวจร่วมเรือประมง และแรงงานภาคประมง ตามค่าเป้าหมายที่กำหนดในแต่ละปี - แรงงานประมงได้รับการคุ้มครองผ่านระบบการออกหนังสือคนประจำเรือสำหรับต่างด้าว ตามค่าเป้าหมายที่กำหนดในแต่ละปี	กรมประมง
4) โครงการพัฒนาประสิทธิภาพการตระหนักรู้ภาพสถานการณ์ทางทะเล (Maritime Domain Awareness : MDA)	ร้อยละความสำเร็จในการพัฒนาระบบเชื่อมโยงฐานข้อมูลข่าวสารทางทะเลตามแผนที่กำหนดให้สามารถวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ความมั่นคงทางทะเลได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ศรชล.

An underwater photograph showing a clear plastic bottle floating near the surface, with several small fish swimming below it. The water is a deep blue-green color.

แนวทางการดำเนินการที่ 3

**การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์
จากทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อมทางทะเล**

03

วัตถุประสงค์

เพื่อปกป้อง รักษา และฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล รวมทั้งส่งเสริมให้มีการแสวงประโยชน์จากทะเลอย่างสมดุลและยั่งยืน

เป้าหมายระดับแนวทางการดำเนินการ

- 1) ทรัพยากร สิ่งแวดล้อมทางทะเล ได้รับการอนุรักษ์ ค้ำครอง ฟื้นฟูอย่างสมดุลและยั่งยืน เพื่อรักษาความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศภายใต้การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
- 2) มีมาตรการหรือกฎหมายรองรับการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล เพื่อสร้างสมดุลระหว่างการใช้อย่างประโยชน์และการอนุรักษ์
- 3) มีการนำแนวคิดทางวิทยาศาสตร์ เครื่องมือ และนวัตกรรมเข้ามาใช้เพื่อให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล
- 4) ประเทศไทยสามารถใช้ประโยชน์จากกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมทางทะเล

ตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินการ

- 1) ระบบนิเวศทางทะเลของประเทศไทยมีความอุดมสมบูรณ์ขึ้น
- 2) สถานการณ์ด้านทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งมีแนวโน้มที่ดีขึ้นและประชาชนสามารถใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน
- 3) ประเทศไทยมีความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมทางทะเลร่วมกับประเทศต่าง ๆ เพื่อป้องกันผลกระทบและคงความสมบูรณ์ของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล
- 4) ประเทศไทยมีมาตรการในการต่อต้านการทำประมงผิดกฎหมายและสามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างเคร่งครัด โปร่งใส และเป็นธรรม

แนวทางการดำเนินการย่อย

1

ส่งเสริมให้ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการใช้ประโยชน์จากกิจกรรมทางทะเลมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในพื้นที่ตนเอง ตลอดจนเสริมสร้างองค์ความรู้และการตระหนักรู้ความสำคัญของทะเลให้แก่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควบคู่กับส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกระบวนการทางนโยบายและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของภาครัฐ

2

ส่งเสริมการทำการประมงอย่างถูกกฎหมายและสอดคล้องตามข้อตกลงหรือพันธกรณีระหว่างประเทศที่ไทยเป็นภาคี โดยเน้นย้ำการใช้เครื่องมือการทำประมงที่ถูกต้องตามกฎหมายและไม่เป็นเครื่องมือที่ห้ามใช้ในการประมง เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการขาดแคลนทรัพยากรประมงในอนาคต

3

ให้มีการติดตามสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทางทะเล อาทิ ขยะทะเลมลพิษทางทะเล รวมทั้งสิ่งติดตังในทะเล เพื่อป้องกันปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม โดยให้ดำเนินมาตรการในการบังคับใช้กฎหมายต่อการกระทำผิดหรือกิจกรรมทางทะเลที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งทางตรงและทางอ้อมอย่างเคร่งครัด อาทิ การใช้หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (Polluter Pays Approach) และการกำหนดมูลค่าทางเศรษฐกิจของพื้นที่ทางทะเลในมิติต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นกรอบในการปฏิบัติงานที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

4

พัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมทางทะเลในด้านกลไกเครื่องมือและปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ให้ครอบคลุมต่อการเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเลในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ การกัดเซาะชายฝั่งทะเล การคุ้มครองสัตว์ทะเลเลี้ยงลูกด้วยนม การบุกรุกป่าชายเลน และการรื้อถอนสิ่งติดตังในทะเล รวมทั้งส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรชายฝั่งอย่างมีประสิทธิภาพ

5

จัดระเบียบ รณรงค์ และให้ความรู้แก่ภาคเอกชนที่ประกอบธุรกิจที่ใช้ประโยชน์จากทะเล มีความรับผิดชอบและตระหนักถึงความสำคัญในการอนุรักษ์ คุ้มครอง และฟื้นฟูระบบนิเวศ เพื่อให้เกิดการบริหารทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลอย่างสมดุลและสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน

6

นำแนวคิดการวางแผนเชิงพื้นที่ทางทะเล (Marine Spatial Planning) และการกำหนดเขตพื้นที่ปกครองทางทะเลมาปรับใช้ในการบริหารจัดการประโยชน์ทรัพยากรทางทะเลในด้านการประมง การท่องเที่ยว การคมนาคมขนส่งทางทะเล และกิจกรรมทางทะเล เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบ รวมทั้งลดผลกระทบต่อระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพของทะเล

7

พัฒนาความร่วมมือเชิงสร้างสรรค์ในด้านสิ่งแวดล้อมร่วมกับอาเซียน อาทิ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การจัดการปัญหาขยะทะเล และประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ และขยายกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมที่กระทบต่อความมั่นคงทางทะเลอุตสาหกรรม เศรษฐกิจ การท่องเที่ยวและความมั่นคงทางอาหาร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โครงการสำคัญภายใต้แนวทางการดำเนินการ

โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	หน่วยงานรับผิดชอบ
1) โครงการบริหารจัดการขยะทะเล	จัดเก็บขยะตกค้างในระบบนิเวศทางทะเลตามค่าเป้าหมายที่กำหนดในแต่ละปี	กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
2) โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย (กิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย)	ตรวจติดตาม และเฝ้าระวังการทำประมงให้เป็นไปตามกฎหมาย ตามค่าเป้าหมายที่กำหนดในแต่ละปี	กรมประมง
3) แผนงานป้องกันและปราบปรามรองรับแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย (IUU)	- พิจารณาแนวทาง และผลกระทบเพื่อลดการทำประมงผิดกฎหมายลดการบุกรุกทำลายทรัพยากรทางทะเล โดยการออกปฏิบัติงานในพื้นที่อ่าวไทย และอันดามันตามค่าเป้าหมายที่กำหนดในแต่ละปี - สร้างความรู้ ความเข้าใจให้เจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย - สร้างความรู้ ความเข้าใจให้ชาวประมง ชุมชนชายฝั่ง ประมงพาณิชย์ ฯลฯ ในการทำประมงผิดกฎหมายในขณะปฏิบัติหน้าที่	กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
4) โครงการกำหนดเขตพื้นที่และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการพื้นที่คุ้มครองทางทะเล	- จัดตั้งและประกาศพื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งตามค่าเป้าหมายที่กำหนดในแต่ละปี - ติดตามและประเมินประสิทธิภาพการจัดการพื้นที่คุ้มครอง พื้นที่ที่ประกาศ - ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่ที่ประกาศ - ส่งเสริมบทบาทชุมชน เอกชนในการมีส่วนร่วมอนุรักษ์พื้นที่ทรัพยากรเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชน พื้นที่ที่ประกาศ	กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
5) โครงการประเมินและติดตามคุณภาพระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง เพื่อรองรับการเติบโตด้านสังคมและเศรษฐกิจภาคทะเลของประเทศ	- พัฒนาระบบแผนที่กลางทางทะเลและชายฝั่งแบบออนไลน์ (Marine GI Portal Platform) เพื่อเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการคุณภาพระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งอย่างมีประสิทธิภาพ แล้วเสร็จ - จัดทำฐานข้อมูลทางทะเลและชายฝั่งเพื่อขับเคลื่อนนโยบายของประเทศทั้ง 5 ด้าน แล้วเสร็จ	สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)

แนวทางการดำเนินการที่ 4

**การเสริมสร้างความมั่นคง
ปลอดภัยให้แก่ประชาชน
และชุมชนที่ใช้ประโยชน์
จากทะเล**

วัตถุประสงค์

เพื่อคุ้มครองความปลอดภัย สิทธิ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนที่ดำเนินกิจกรรมหรือมีความเกี่ยวข้องกับทะเลในทุกมิติอย่างเหมาะสม

เป้าหมายระดับแนวทางการดำเนินการ

- 1) คุณภาพชีวิตชุมชนชายฝั่งมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นจากการบริหารจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล
- 2) มีการบริหารจัดการแรงงานภาคทะเลในด้านการบังคับใช้กฎหมายการคุ้มครองสิทธิอย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) มีการป้องกันพื้นที่ชายฝั่งทะเลในกรณีการเกิดภัยพิบัติสาธารณภัยและภัยธรรมชาติเพื่อลดผลกระทบต่อความปลอดภัยของประชาชนที่ใช้ประโยชน์จากทะเล
- 4) มีการสร้างความเข้าใจและเครือข่ายเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยทางทะเลเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมและสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยงานภาครัฐ

ตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินการ

- 1) ประเทศไทยมีแนวทางการบริหารจัดการเฝ้าระวังและป้องกันอุบัติเหตุทางทะเลอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการลดจำนวนของอุบัติเหตุทางทะเล ลดจำนวนผู้บาดเจ็บ ลดจำนวนผู้เสียชีวิต
- 2) รายได้ต่อครัวเรือนของประชาชนพื้นที่ชายฝั่งทะเลเพิ่มขึ้น
- 3) ชุมชนชายฝั่งและภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและดูแลสิ่งแวดล้อมทางทะเล ตลอดจนสามารถสร้างการตระหนักรู้ถึงผลกระทบของการทำลายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
- 4) หน่วยงานมีการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการอุบัติเหตุทางทะเลอย่างมีประสิทธิภาพและบูรณาการได้มากยิ่งขึ้น

แนวทางการดำเนินการย่อย

1

ส่งเสริมความมั่นคงและพัฒนาคุณภาพชีวิตชุมชนชายฝั่ง ทั้งชาวประมงพื้นบ้าน และกลุ่มชาติพันธุ์ทางทะเล โดยการสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐาน และองค์ความรู้ต่าง ๆ จัดบริการการศึกษา บริการสาธารณสุข และบริการสวัสดิการสังคมต่าง ๆ อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม โดยสอดคล้องกับอัตลักษณ์และวิถีชีวิตของชุมชน

2

เสริมสร้างขีดความสามารถในการบริหารจัดการแรงงานในกิจการภาคทะเลตามมาตรฐานสากลควบคู่กับการตรวจสอบและคุ้มครองสิทธิแรงงานกิจการภาคทะเล เพื่อลดความเสี่ยงจากการตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ โดยให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังและติดตามผลลัพธ์ความก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่อง

3

ปฏิบัติตามมาตรการด้านสาธารณสุขต่อผู้ใช้แรงงานในกิจการภาคทะเลหรือผู้ที่เดินทางทางทะเล เพื่อรับมือกับสถานการณ์ที่ไม่ปกติในห้วงที่มีโรคติดต่ออันตรายตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข อาทิ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พร้อมทั้งติดตามและปรับปรุงกฎระเบียบภายในให้สอดคล้องกับข้อบังคับหรือกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

4

พัฒนาระบบเตือนภัยล่วงหน้า การคาดการณ์ และระบบการประชาสัมพันธ์ เพื่อรองรับการบริหารจัดการเหตุการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติหรืออุบัติเหตุทางทะเล รวมถึงสนับสนุนการให้ความช่วยเหลือทางทะเลในด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาผลกระทบจากภัยธรรมชาติ ตลอดจนสร้างเครือข่ายชุมชนชายฝั่งเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารในการเฝ้าระวังและแจ้งเตือนภัย

5

เสริมสร้างศักยภาพของคน ชุมชน พื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลและเกาะแก่ง รวมทั้งพัฒนาและจัดตั้งอาสาสมัครในการปกป้องผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ตลอดจนสร้างเครือข่ายข้อมูลข่าวสารภาคประชาชนเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยงานราชการในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล และเป็นเครือข่ายภาคประชาชนที่เข้มแข็งในการร่วมมือกันปกป้องดูแลสิทธิของคนและชุมชนในพื้นที่

โครงการสำคัญภายใต้แนวทางการดำเนินการ

โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	หน่วยงานรับผิดชอบ
1) กิจกรรมการจัดกำลังช่วยเหลือประชาชนและบรรเทาสาธารณภัยในทะเล	ร้อยละความสำเร็จในการจัดกำลังเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยธรรมชาติในพื้นที่รับผิดชอบของกองทัพเรือได้ตามแผนงาน/ได้รับการร้องขอ	กองทัพเรือ
2) โครงการการฝึกการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	จัดการฝึกแผนปฏิบัติการภัยสึนามิ ปก. ในพื้นที่ 6 จังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการบริหารจัดการความเสี่ยงจากภัยสึนามิ	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

แนวทางการดำเนินการที่ 5

การพัฒนาเศรษฐกิจ ภาคทะเล

05

วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการพัฒนาศักยภาพ
กิจกรรมเศรษฐกิจภาคทะเลของไทยรวมทั้งบริหารจัดการ
เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

เป้าหมายระดับแนวทางการดำเนินการ

- 1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการนำแนวคิดเศรษฐกิจสีน้ำเงิน (Blue Economy) เข้ามาใช้ในการดำเนินงาน
- 2) การสร้างมูลค่าเศรษฐกิจภาคทะเลในด้านการคมนาคมขนส่ง การประมง การท่องเที่ยวทางทะเล และกิจการพาณิชย์นาวี ได้รับการส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง
- 3) มีมาตรการในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในการใช้ทรัพยากรทางทะเล
- 4) มีมาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยงจากโรคระบาด ภัยพิบัติ สาธารณภัย และอุบัติเหตุทางทะเล

ตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินการ

- 1) หน่วยงานมีการนำแนวคิดเศรษฐกิจสีน้ำเงินมาปรับใช้ในแผนงานเพิ่มขึ้น
- 2) อัตราการขยายตัวของอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจภาคทะเลเพิ่มขึ้น
- 3) หน่วยงานมีแนวทางหรือมาตรการรองรับการพัฒนา ศักยภาพกิจกรรมเศรษฐกิจภาคทะเลเพิ่มขึ้นและลดอุปสรรคจากการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล ทำให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน
- 4) ประเทศไทยสามารถพัฒนาเครือข่ายทางเศรษฐกิจ ความเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคม และความปลอดภัยภายใน ภูมิภาคเพิ่มขึ้น

แนวทางการดำเนินการย่อย

1

ส่งเสริมการนำแนวคิดเศรษฐกิจสีน้ำเงิน (Blue Economy) มาใช้ในการดำเนินกิจกรรมทางทะเลของทุกภาคส่วน โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจภาคทะเลของไทย ควบคู่ไปกับการรักษาระบบนิเวศและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน

2

ส่งเสริมให้มีการพัฒนาการอำนวยความสะดวกและการเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมทางทะเลระหว่างภูมิภาคทั้งฝั่งอ่าวไทยและฝั่งอันดามันในรูปแบบที่เหมาะสม รวมทั้งพัฒนาท่าเรือน้ำลึกเพื่อเชื่อมโยงระบบขนส่งสินค้าทางบกในโครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก หรือโครงการต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์/แผนแม่บทฯ เพื่อสร้างเครือข่ายการคมนาคมทางทะเลอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

3

ส่งเสริมและสนับสนุนกิจการพาณิชย์นาวีเพื่อพัฒนาการขนส่งทางทะเลของไทยและเพิ่มมูลค่าเศรษฐกิจทางทะเล อาทิ การจัดตั้งสายการบินเรือแห่งชาติ การซ่อมบำรุงเรือ การปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางทะเล และการประกันภัยทางทะเล ร่วมกับการสร้างแรงจูงใจในการส่งเสริมการลงทุนและการลดภาษีอย่างเหมาะสม

4

ส่งเสริมการท่องเที่ยวทางทะเลในเชิงอนุรักษ์ โดยการปรับปรุงแก้ไข กฎ ระเบียบ มาตรการต่าง ๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวทางทะเลให้มีความสมดุลและยั่งยืนยิ่งขึ้น อาทิ กำหนดพื้นที่ท่องเที่ยว และจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสม เพื่อให้การใช้ประโยชน์จากการท่องเที่ยวทางทะเลและชายฝั่งเป็นไปอย่างสมดุลและยั่งยืน

5

ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่ไม่มีชีวิตใต้ทะเลอย่างสมดุล รวมทั้งพัฒนาอุตสาหกรรมการขุดเจาะและสำรวจแหล่งพลังงานจากใต้ทะเล ตลอดจนตรวจสอบและควบคุมการดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดกิจกรรมดังกล่าวส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในวงกว้าง

6

ส่งเสริมความร่วมมือด้านการรักษาความปลอดภัยของเส้นทางการเดินเรือที่ใช้ในการคมนาคมขนส่ง การประมง การท่องเที่ยวทางทะเลรวมทั้งยกระดับความปลอดภัยบริเวณท่าเรือขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ เพื่อป้องกันปัญหาอาชญากรรมต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น และเป็นการเสริมสร้างความปลอดภัยของเส้นทางเดินเรือ

7

กำหนดให้มีมาตรการเชิงป้องกันและมาตรการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งอันเกิดจากการใช้ทรัพยากรทางทะเลอย่างสันติวิธีและเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย

8

ส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยให้ความสำคัญกับการปกป้อง พื้นฟู และรักษาระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งบนพื้นฐานของการเคารพสิทธิมีความเป็นธรรมต่อชุมชนในพื้นที่เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างผลประโยชน์ทางธุรกิจ วิถีชีวิตชุมชนชายฝั่ง และความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน

9

เสริมสร้างศักยภาพในการบริหารจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติ สาธารณภัย อุบัติภัยทางทะเล และโรคติดต่ออันตรายตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขในทุกภาคส่วน ให้มีการช่วยเหลือ เยียวยา และฟื้นฟูให้มีประสิทธิภาพและมีมาตรฐานตามหลักสากล เพื่อลดการสูญเสียมูลค่าทางเศรษฐกิจและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทางทะเล ทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ

โครงการสำคัญภายใต้แนวทางการดำเนินการ

โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	หน่วยงานรับผิดชอบ
1) โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งเครือข่ายชุมชนชายฝั่งเพื่อการพัฒนาวิถีการดำเนินชีวิตอย่างยั่งยืน	จัดอบรมให้ความรู้ ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากทรัพยากรทางทะเล และให้ความรู้ในการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ รวมถึงให้ความรู้ในการจัดทำช่องทางการจัดจำหน่ายที่เหมาะสมต่อกลุ่มเครือข่ายที่เป็นสมาชิกชุมชนชายฝั่งของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
2) โครงการบริหารจัดการเพื่อการท่องเที่ยวทางทะเลอย่างยั่งยืน	- ประเมินศักยภาพพื้นที่ติดตั้งทุ่นผูกเรือเพื่อการอนุรักษ์ปะการังในพื้นที่ท่องเที่ยวทางทะเลในพื้นที่เป้าหมายที่กำหนด - ติดตามสถานภาพทุ่นผูกเรือในแนวปะการังเพื่อรองรับการซ่อมบำรุงในพื้นที่เป้าหมายที่กำหนด	กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
3) โครงการการคุ้มครองเศรษฐกิจภาคทะเลของไทย กิจกรรมที่ 1 การให้บริการด้านอุทกศาสตร์ สมุทรศาสตร์ และการคมนาคมทางทะเล กิจกรรมที่ 2 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณูปโภคและระบบดิจิทัลในโครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) กิจกรรมที่ 3 การปรับปรุงและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในเขตทหารเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวทางทะเล กิจกรรมที่ 4 การพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างสมดุลทางเศรษฐกิจในพื้นที่โครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)	ร้อยละความสำเร็จของการให้บริการข้อมูลภูมิสารสนเทศทางอุทกศาสตร์และเวลามาตรฐานประเทศ ร้อยละความสำเร็จในการปฏิบัติตามแผนงานและโครงการที่กำหนด ร้อยละความสำเร็จในการจัดทำแผนงานและปรับปรุงแหล่งเรียนรู้เขตทหารรองรับการท่องเที่ยวในพื้นที่กองทัพเรือ ร้อยละความสำเร็จในการยกระดับสาธารณสุขในพื้นที่ EEC (แพทย์ฉุกเฉิน/ เฉพาะทาง / ครบวงจร) ลดการส่งต่อเข้า กทม. ของ รพ. ในกำกับ ทร.	กองทัพเรือ

แนวทางการดำเนินการที่ 6

การส่งเสริมความร่วมมือ
ระหว่างประเทศทางทะเล

06

วัตถุประสงค์

เพื่อเสริมสร้างบทบาทของไทยในการดำเนินความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเลให้มีความสำคัญเป็นที่ยอมรับในเวทีระหว่างประเทศ

เป้าหมายระดับแนวทางการดำเนินการ

- 1) ประเทศไทยมีบทบาทสำคัญในการผลักดันความร่วมมือระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงทางทะเล
- 2) ประเทศไทยสามารถพัฒนาความร่วมมือผ่านกลไกระหว่างประเทศ รวมทั้งกรอบกฎหมายที่ไทยเป็นภาคี เพื่อประโยชน์ในการประสานงานและผลักดันความร่วมมือในมิติต่าง ๆ ที่เพิ่มมากขึ้นในอนาคต
- 3) ประเทศไทยสามารถใช้ประโยชน์จากการฝึกร่วมทางทะเล การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทางทะเลตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างบทบาทของไทย รวมทั้งเป็นการดำรงความสัมพันธ์ที่ดีและสร้างความไว้วางใจระหว่างกัน

ตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินการ

- 1) ประเทศไทยมีบทบาทในการร่วมกำหนดทิศทาง/ประเด็นความมั่นคงทางทะเลเพิ่มขึ้น
- 2) มีการส่งเสริมความร่วมมือเพื่อพัฒนาหรือยกระดับความร่วมมือที่มีอยู่แล้วหรือประเด็นใหม่เพิ่มขึ้น
- 3) ระดับความคืบหน้าในการจัดทำ ปรับปรุงกฎหมายภายในที่เกี่ยวข้องกับการรักษามลประโยชน์ของชาติทางทะเลให้สอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 (UNCLOS 1982)

แนวทางการดำเนินการย่อย

1

ส่งเสริมความร่วมมือกับนานาชาติ ประเทศ ด้านความมั่นคงในมิติต่าง ๆ อาทิ ด้านความปลอดภัยทางทะเล ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ ด้านความมั่นคงของมนุษย์ และด้านการบริหารจัดการภัยพิบัติ เพื่อสนับสนุนการดำเนินการสร้างมาตรการ เครื่องมือ และกลไกในการบริหารจัดการภารกิจทางทะเลร่วมกัน ตลอดจนการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานของไทยในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินความร่วมมือดังกล่าว

2

ส่งเสริมบทบาทสำคัญของไทยในการสร้างและขยายความสัมพันธ์ ความเข้าใจ ความไว้วางใจระหว่างประเทศ การเคารพกฎหมาย รวมถึงการดำเนินการแก้ไขข้อพิพาทและการยุติความขัดแย้งระหว่างประเทศอย่างสันติ ทั้งในและนอกภูมิภาค เพื่อลดความขัดแย้งและแรงกดดันต่อการใช้กำลังและขีดความสามารถทางทหารโดยไม่จำเป็น พร้อมทั้งรักษาดุลยภาพระหว่างประเทศและสนับสนุนการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล รวมถึงการส่งเสริมภาพลักษณ์ของไทยในเวทีความมั่นคงระหว่างประเทศ

3

ยกระดับบทบาทสำคัญด้านกิจการทางทะเลของไทยบนเวทีความร่วมมือระหว่างประเทศในประเด็นที่สร้างสรรค์และไทยมีความพร้อม อาทิ การแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม การจัดการขยะทะเล รวมทั้งพัฒนาศักยภาพหน่วยงานภายในที่รับผิดชอบประเด็นดังกล่าวเพื่อผลักดันความร่วมมือระหว่างประเทศให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

4

ประสานและบูรณาการการพัฒนากฎหมายให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบทบัญญัติของอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยกิจการทางทะเลที่ไทยเป็นภาคีโดยเฉพาะอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 เพื่อรักษาโอกาสในการใช้สิทธิและรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลตามอนุสัญญาฯ ได้อย่างเต็มศักยภาพ

5

พิจารณากำหนดท่าทีของไทยต่ออนุสัญญาระหว่างประเทศทางทะเล ทั้งที่ไทยเป็นภาคีและยังไม่ได้เป็นภาคี รวมทั้งกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศทางทะเล โดยคำนึงถึงผลประโยชน์และดุลยภาพในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเป็นสำคัญ

โครงการสำคัญภายใต้แนวทางการดำเนินการ

โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	หน่วยงานรับผิดชอบ
1) การเข้าร่วมประชุมระหว่างประเทศเพื่อส่งเสริมบทบาทของไทยในประเด็นความมั่นคงทางทะเลทั้งในกรอบทวิภาคีและพหุภาคี	สามารถส่งเสริมบทบาทไทยในประเด็นความมั่นคงทางทะเลให้เป็นที่ยอมรับในเวทีระหว่างประเทศ	กระทรวงการต่างประเทศ
2) กิจกรรมการพัฒนาเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือทางทหาร	ร้อยละความสำเร็จในการจัด/เข้าร่วมกิจกรรมการสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทางทหารได้ตามแผนที่กำหนด	กองทัพเรือ

แนวทางการดำเนินการที่ 7

การบริหารจัดการ ผลประโยชน์ของชาติ ทางทะเลของภาครัฐ

07

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการทางทะเลของภาครัฐ และขีดความสามารถของบุคลากร ตลอดจนการขับเคลื่อนการบริหารจัดการองค์ความรู้ และรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนอย่างมีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล

เป้าหมายระดับแนวทางการดำเนินการ

- 1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำแนวคิดการบริหารจัดการกิจการทางทะเลมาพัฒนาการปฏิบัติงานในการปกป้องและรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล
- 2) มีการเร่งรัดการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนากฎหมายภายในที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ทางทะเลให้สอดคล้องกับกฎหมาย พันธกรณีและกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ
- 3) มีการจัดตั้งองค์กรจัดการความรู้ทางทะเลเพื่อบริหารจัดการและให้ข้อเสนอแนะ/ผลงาน ทางวิชาการ รวมถึงเป็นคลังสมองของประเทศด้านกิจการทางทะเล
- 4) มีการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพบุคลากร รวมถึงองค์ความรู้เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเลในทุกภาคส่วนอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง
- 5) การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลไปสู่การปฏิบัติรวมทั้งการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกัน และการติดตามประเมินผลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ

ตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินการ

- 1) การมีอุปกรณ์และเครื่องมือ บุคลากร รวมถึงเทคโนโลยีสำหรับการปฏิบัติงานในการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเลเพิ่มขึ้นและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- 2) ประชาชนมีความตระหนักรู้ถึงความสำคัญและการใช้ประโยชน์จากทะเลอย่างยั่งยืน
- 3) องค์กรจัดการความรู้ทางทะเลสามารถส่งเสริมความเข้มแข็งทางด้านนโยบาย และสร้างการตระหนักรู้ทางทะเลให้แก่ประชาชน

แนวทางการดำเนินการย่อย

1

ส่งเสริมการนำแนวคิดการบริหารจัดการกิจการทางทะเลที่ดี (Ocean governance) มาใช้ในการดำเนินงานของหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับกิจการทางทะเล เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนการรักษาสภาพประโยชน์ของชาติทางทะเลอย่างมีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดพัฒนาทางทะเลอย่างสมดุลและยั่งยืน ตลอดจนสามารถรับมือกับภาวะวิกฤติต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2

จัดตั้งองค์กรจัดการความรู้ทางทะเลภายใต้มหาวิทยาลัยในกำกับดูแลของรัฐ ให้เป็นศูนย์กลางข้อมูลเชิงวิชาการทางทะเล เพื่อทำหน้าที่พัฒนาและจัดการองค์ความรู้เกี่ยวกับทะเลในรูปแบบที่เหมาะสมแก่ทุกภาคส่วน รวมทั้งสามารถให้ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบายด้านกิจการทางทะเลแก่หน่วยงานภาครัฐและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

3

พัฒนาศักยภาพบุคลากรภาครัฐที่มีภารกิจด้านกิจการทางทะเลให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในสาขาที่รับผิดชอบ รวมถึงมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ที่ดี (Best practices) กับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้เท่าทันต่อสถานการณ์ทางทะเลที่เปลี่ยนแปลงไป

4

พัฒนาเครื่องมือกลางที่หน่วยงานทางทะเลสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกัน อาทิ แผนที่บูรณาการสถานการณ์ทางทะเล (One Marine Chart) การวางแผนเชิงพื้นที่ทางทะเล (Marine Spatial Planning : MSP) และการแบ่งเขตปกครองทางทะเล เพื่อให้การใช้ประโยชน์จากทะเลของทุกภาคส่วนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยไม่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางทะเลของประเทศ รวมทั้งส่งเสริมการใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อภารกิจในการรักษาสภาพประโยชน์ของชาติทางทะเล

5

เร่งรัดการจัดทำ ปรับปรุง แก้ไข กฎหมายภายในที่เกี่ยวข้องกับภารกิจทางทะเล ให้สอดคล้องกับหลักกฎหมายและพันธกรณีระหว่างประเทศเพื่อสนับสนุนและให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถบริหารจัดการพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับหลักกฎหมายรวมถึงประเด็นต่าง ๆ ที่ประเทศไทยยังไม่มีมาตรการรองรับ

6

เผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับทะเลให้กับนักเรียน นักศึกษา รวมถึงประชาชนทั่วไปได้รับทราบ โดยเฉพาะการสร้างความรู้ความตระหนักรู้ถึงความสำคัญและการใช้ประโยชน์จากทะเลอย่างยั่งยืน พร้อมทั้งส่งเสริมให้ภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาคประชาสังคม มีส่วนร่วมในการรักษาสภาพประโยชน์ของชาติทางทะเล

7

ให้มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ เพื่อให้การถ่ายทอดเป้าหมายจากแผนระดับที่ 1 และแผนระดับที่ 2 เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม

โครงการสำคัญภายใต้แนวทางการดำเนินการ

โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	หน่วยงานรับผิดชอบ
1) โครงการขับเคลื่อนการสร้างองค์ความรู้ทางทะเล และมหาสมุทร และผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ไปสู่การเรียนรู้ การสอนในสถานศึกษา	- จัดทำกรอบเนื้อหาหลักสูตร (ท้องถิ่น) วิชาเขตทางทะเลของประเทศไทย และเขตทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และผลประโยชน์ของชาติทางทะเล - ขับเคลื่อนการสร้างองค์ความรู้ทางทะเล และมหาสมุทร ไปสู่การเรียนรู้ การสอน ในสถานศึกษาในพื้นที่นาร่อง 23 จังหวัดชายทะเล	สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
2) โครงการจัดตั้งองค์กรจัดการความรู้ทางทะเลของประเทศไทย	ร้อยละความสำเร็จของการจัดตั้งองค์กรจัดการความรู้ทางทะเลของประเทศไทย	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
3) โครงการกำหนดและปรับปรุงพื้นที่เขตการปกครองของจังหวัดทางทะเล	- จัดทำร่างกฎหมายและแผนที่ท้ายๆ - ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นผู้เกี่ยวข้อง ตามมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	กรมการปกครอง

หมายเหตุ : รายละเอียดโครงการสำคัญภายใต้แนวทางการดำเนินการ ระบุใน ภาคผนวก ฉ รายละเอียด โครงการสำคัญภายใต้แนวทางการดำเนินการ

2.6

โครงการสำคัญภายใต้แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2566 – 2570)

เป้าหมายของแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล	โครงการสำคัญ	ตัวชี้วัด (ค่าฐานปี 2565/ค่าเป้าหมายรายปี)	หน่วยงานรับผิดชอบ												
เป้าหมายที่ 1 ประเทศไทยสามารถรับมือและควบคุมภัยคุกคามทางทะเลได้อย่างมีประสิทธิภาพในทุกมิติ	1. โครงการพัฒนาประสิทธิภาพการตระหนักรู้ภาพสถานการณ์ทางทะเล (Maritime Domain Awareness : MDA)	ร้อยละความสำเร็จในการพัฒนาระบบเชื่อมโยงฐานข้อมูลข่าวสารทางทะเลตามแผนที่กำหนดให้สามารถวิเคราะห์ และประเมินสถานการณ์ความมั่นคงทางทะเลได้อย่างมีประสิทธิภาพ <table><tr><td colspan="4">ค่าเป้าหมาย/กรอบระยะเวลาปีงบประมาณ (พ.ศ. 2566 – 2570)</td></tr><tr><td>2566</td><td>2567</td><td>2568</td><td>2569</td></tr><tr><td>ร้อยละ 80</td><td>ร้อยละ 80</td><td>ร้อยละ 80</td><td>ร้อยละ 80</td></tr></table>	ค่าเป้าหมาย/กรอบระยะเวลาปีงบประมาณ (พ.ศ. 2566 – 2570)				2566	2567	2568	2569	ร้อยละ 80	ร้อยละ 80	ร้อยละ 80	ร้อยละ 80	ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล
ค่าเป้าหมาย/กรอบระยะเวลาปีงบประมาณ (พ.ศ. 2566 – 2570)															
2566	2567	2568	2569												
ร้อยละ 80	ร้อยละ 80	ร้อยละ 80	ร้อยละ 80												
เป้าหมายที่ 2 ประเทศไทยสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจได้อย่างสมดุลและยั่งยืน	2. การป้องกันและแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย	ตรวจติดตาม และเฝ้าระวังการทำประมงให้เป็นไปตามกฎหมาย จำนวน 172,000 ครั้ง <table><tr><td colspan="4">ค่าเป้าหมาย/กรอบระยะเวลาปีงบประมาณ (พ.ศ. 2566 – 2570)</td></tr><tr><td>2566</td><td>2567</td><td>2568</td><td>2569</td></tr><tr><td>172,000 ครั้ง</td><td>172,000 ครั้ง</td><td>172,000 ครั้ง</td><td>172,000 ครั้ง</td></tr></table>	ค่าเป้าหมาย/กรอบระยะเวลาปีงบประมาณ (พ.ศ. 2566 – 2570)				2566	2567	2568	2569	172,000 ครั้ง	172,000 ครั้ง	172,000 ครั้ง	172,000 ครั้ง	กรมประมง
ค่าเป้าหมาย/กรอบระยะเวลาปีงบประมาณ (พ.ศ. 2566 – 2570)															
2566	2567	2568	2569												
172,000 ครั้ง	172,000 ครั้ง	172,000 ครั้ง	172,000 ครั้ง												

เป้าหมายที่ 2 ประเทศไทยสามารถ
ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเล
เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจได้อย่าง
สมดุลและยั่งยืน

3. การกำหนดเขตพื้นที่และ
เพิ่มประสิทธิภาพการบริหาร
จัดการพื้นที่คุ้มครองทางทะเล

- จัดตั้งและประกาศพื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง 6 พื้นที่
• ติดตามและประเมินประสิทธิภาพการจัดการพื้นที่คุ้มครอง
พื้นที่ที่ประกาศ
- ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่ที่ประกาศ
- ส่งเสริมบทบาทชุมชน เอกชนในการมีส่วนร่วมอนุรักษ์ฟื้นฟู
ทรัพยากรเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชน พื้นที่ที่ประกาศ

กรมทรัพยากร
ทางทะเลและชายฝั่ง

ค่าเป้าหมาย/กรอบระยะเวลาปีงบประมาณ (พ.ศ. 2566 – 2570)	
2566	- จัดตั้งและประกาศ 5 พื้นที่/บริหารจัดการ 6 พื้นที่ที่ประกาศแล้ว - ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และบทบาทชุมชน เอกชนในการมีส่วนร่วมอนุรักษ์ฟื้นฟู ทรัพยากรเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชน พื้นที่ที่ประกาศ
2567	- จัดตั้งและประกาศ 6 พื้นที่/บริหารจัดการ 11 พื้นที่ที่ประกาศแล้ว - ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และบทบาทชุมชน เอกชนในการมีส่วนร่วมอนุรักษ์ฟื้นฟู ทรัพยากรเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชน พื้นที่ที่ประกาศ
2568	- จัดตั้งและประกาศ 5 พื้นที่/บริหารจัดการ 11 พื้นที่ที่ประกาศแล้ว - ส่งเสริมบทบาทชุมชน เอกชน ในการมีส่วนร่วมอนุรักษ์ฟื้นฟู ทรัพยากรเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชน พื้นที่ที่ประกาศ
2569	- จัดตั้งและประกาศ 2 พื้นที่/บริหารจัดการ 11 พื้นที่ที่ประกาศแล้ว - ส่งเสริมบทบาทชุมชน เอกชน ในการมีส่วนร่วมอนุรักษ์ฟื้นฟู ทรัพยากรเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชน พื้นที่ที่ประกาศ
2570	- บริหารจัดการ 5 พื้นที่ที่ประกาศแล้ว - เอกชนมีส่วนร่วมอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชน พื้นที่ที่ประกาศ

เป้าหมายของแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล

โครงการสำคัญ

ตัวชี้วัด (ค่าฐานปี 2565/ค่าเป้าหมายรายปี)

หน่วยงานรับผิดชอบ

เป้าหมายที่ 3 ประเทศไทยมีการบริหารจัดการผลประโยชน์ของชาติทางทะเลอย่างมีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล

4. การจัดตั้งองค์กรจัดการความรู้ทางทะเลของประเทศ

ร้อยละความสำเร็จในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการองค์ความรู้ทางทะเล

ค่าเป้าหมาย/กรอบระยะเวลาปีงบประมาณ (พ.ศ. 2566 – 2570)	
2566	ร้อยละ 40 ของแผนการดำเนินการจัดตั้งองค์ความรู้ทางทะเล (การประชุมเพื่อพิจารณาคัดเลือกสถาบันทางวิชาการที่เหมาะสม รวมทั้งหารือกับสถาบันที่ได้รับการเสนอชื่อถึงรายละเอียดการจัดตั้งองค์ความรู้ทางทะเล)
2567	ร้อยละ 60 ของแผนการดำเนินการจัดตั้งองค์ความรู้ทางทะเล (การประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาจัดร่างกฎหมาย/กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องในการจัดตั้งองค์กรฯ)
2568	ร้อยละ 80 ของแผนการดำเนินการจัดตั้งองค์ความรู้ทางทะเล (ร่างกฎหมาย/กฎระเบียบฯ ผ่านความเห็นชอบจากกลไกของมหาวิทยาลัยและได้จัดทำเป็นประกาศมหาวิทยาลัย/ข้อตกลงอื่น ๆ พร้อมทั้งมีการจัดทำข้อเสนอแนะทางวิชาการเกี่ยวกับกิจการทางทะเล)
2569	ร้อยละ 100 ของแผนการดำเนินการจัดตั้งองค์ความรู้ทางทะเล (การจัดตั้งองค์กรฯ สำเร็จ และสามารถขยายเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) กับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงนำร่องจัดทำองค์ความรู้เกี่ยวกับกิจการทางทะเล)
2570	องค์กรสามารถจัดทำองค์ความรู้ ที่สนับสนุนการตัดสินใจของกลไกระดับนโยบายของประเทศ และมีการสร้างความรู้และความตระหนักรู้ทางทะเลให้แก่ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย 1 ประเด็น

สำนักงาน
สภาความมั่นคงแห่งชาติ

หมายเหตุ : หากมีปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จของตัวชี้วัด ให้สามารถปรับตัวชี้วัดได้ตามความเหมาะสม

2.7.1 การขับเคลื่อนแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลไปสู่การปฏิบัติภายใต้กลไกระดับต่าง ๆ

1) ระดับนโยบาย

คณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (นปท.) โดยมี นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ มีหน้าที่และอำนาจในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล ให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ ตลอดจนติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของส่วนราชการและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และเสนอผลการดำเนินงานต่อสภาความมั่นคงแห่งชาติและคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบรวมถึงมีการจัดตั้งคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องตามความจำเป็น

2) ระดับปฏิบัติทั้งในส่วนกลางและในพื้นที่เป้าหมาย

(1) คณะอนุกรรมการประสานแผน และติดตามผลการปฏิบัติตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล เป็นกลไกหลักรับผิดชอบการประสานแผน และการติดตามผลการปฏิบัติงาน รวมทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลโดยมีรองเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติที่เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติมอบหมาย เป็นประธาน และผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นอนุกรรมการและเลขานุการ มีหน้าที่พิจารณากำหนดแผนงานหรือโครงการที่เกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญประจำปีรองรับแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีและแผนการใช้จ่ายงบประมาณด้านความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล ตลอดจนรายงานผลการดำเนินการต่อประธานหรือคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

(2) ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) เป็นหน่วยงานภายใต้สำนักนายกรัฐมนตรี อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี ซึ่งมีตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการ ศรชล. มีฐานะเป็นส่วนราชการรูปแบบเฉพาะ มีหน้าที่และอำนาจและรับผิดชอบเกี่ยวกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล โดยมีขอบเขตรับผิดชอบการดำเนินงานทั้งในส่วนกลางและในพื้นที่เป้าหมาย ประกอบด้วย 7 หน่วยปฏิบัติหลัก ได้แก่ กองทัพเรือ กองบังคับการตำรวจน้ำ กรมศุลกากร กรมเจ้าท่า กรมประมง กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน มีเสนาธิการทหารเรือเป็นเลขาธิการ ศรชล. โดย ศรชล. มีหน้าที่และอำนาจในการวางแผน อำนวยการ ประสานงาน สั่งการ และสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล รวมทั้งการจัดตั้งหน่วยย่อยของ ศรชล. ได้แก่ ศรชล.ภาค (1 - 3)/ศรชล.จังหวัด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการประสานการปฏิบัติในระดับพื้นที่เป้าหมาย ซึ่งเป็นไปตามแนวทางการขับเคลื่อนที่เกี่ยวข้องกับกลไกการบริหารแผนพัฒนาในระดับพื้นที่แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. 2565

2.7.2 การติดตามและประเมินผลแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2566 – 2570)

การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานภายใต้แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2566 – 2570) มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ถึงการดำเนินงานเกี่ยวกับความมั่นคงทางทะเลให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับแนวทางการดำเนินการภายใต้แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ รวมทั้งเป็นการประเมินผลลัพธ์ในการตอบสนองต่อวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และตัวชี้วัดของแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ตลอดจนเป็นการรับทราบปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลฯ ในระยะต่อไป ทั้งนี้ การติดตามประเมินผล ประกอบด้วย ระยะเวลา กลไก และขั้นตอนการติดตามประเมินผล ดังนี้

1) ระยะเวลาการติดตามและประเมินผล แบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ

(1) ระยะ 1 ปี

เป็นการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของส่วนราชการถึงความคืบหน้าและผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนดของแผนฯ รวมทั้งรายงานปัญหาอุปสรรคเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำผลการประเมินที่ได้มาใช้ในการประกอบการพิจารณาปรับปรุงแผนงาน โครงการและแนวทางการปฏิบัติให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ และสามารถบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ อาจพิจารณาให้มีการติดตามและประเมินผลเป็นรายไตรมาส แล้วแต่กรณี

(2) ระยะ 5 ปี

เป็นการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของส่วนราชการถึงความคืบหน้าและผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนด เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาของแผน เพื่อรวบรวมปัญหา อุปสรรคจากการดำเนินงานตามแนวทางการปฏิบัติที่ได้เสนอไว้ในแผนฯ มาใช้ประกอบการจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลในอนาคต

2) กลไกการติดตามประเมินผล มีดังนี้

(1) คณะอนุกรรมการประสานแผน และติดตามผลการปฏิบัติตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล โดยองค์ประกอบของกรรมการ ประกอบด้วยผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง มีอำนาจหน้าที่ในการประสานแผน และติดตามผลการปฏิบัติงาน รวมทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลแก่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง รวมถึงพิจารณากำหนดแผนงานหรือโครงการที่เกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ เพื่อรองรับแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล และรายงานผลการดำเนินการต่อคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (นปท.)

(2) คณะอนุกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล โดยองค์ประกอบของกรรมการ ประกอบด้วย กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล และผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง มีอำนาจหน้าที่ในกำหนดแนวทางการประเมินผลการปฏิบัติตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล รวมทั้งติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินการต่อคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (นปท.)

(3) สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการข้างต้น มีหน้าที่รวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแนวทางดำเนินการภายใต้แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2566–2570) และจัดทำรายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงาน เพื่อรายงานต่อคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (นปท.) สภาความมั่นคงแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรี เพื่อทราบ โดยผ่านกลไกคณะกรรมการต่าง ๆ รวมถึงจัดทำคู่มือการติดตามประเมินผลแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2566–2570) โดยมีข้อมูลตัวชี้วัด รวมทั้งแนวทางการประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานรับผิดชอบหลักเพื่อใช้ในการติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบต่อไป

2.7.3 | ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

การขับเคลื่อนแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลให้สามารถปฏิบัติและบูรณาการได้อย่างเป็นเอกภาพและเป็นรูปธรรมจำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อปัจจัยเกื้อหนุนต่าง ๆ อันจะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายของแผน ดังนี้

1

การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลได้รับการกำหนดเป็นวาระสำคัญของรัฐบาล

เนื่องจากกิจกรรมทางทะเลสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับประเทศเป็นจำนวนมาก จึงต้องมีการบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนอย่างเข้มแข็งเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเลอย่างจริงจัง ซึ่งการได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูงของประเทศจะส่งผลดีทั้งในการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติและการสร้างความตระหนักรู้ความสำคัญของทะเลอย่างเป็นวงกว้าง

2

การกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมาย และสาระสำคัญของแผนที่ชัดเจน

เพื่อให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจที่ตรงกัน พร้อมทั้งสามารถถ่ายทอดแนวทางการดำเนินการที่สอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงานไปสู่หน่วยงานปฏิบัติ โดยเฉพาะความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุผล (Causal Relation : XYZ) เพื่อมุ่งเน้นการมองเป้าหมายร่วมกันทั้งยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติฯ รวมถึงการแบ่งมอบความรับผิดชอบภารกิจให้แก่หน่วยงานรับผิดชอบหลัก และหน่วยงานรับผิดชอบร่วมตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลได้อย่างชัดเจน

3

การบริหารจัดการของภาครัฐที่มีความรวดเร็ว โปร่งใส และการบังคับใช้กฎหมาย

โดยมีกฎหมายรองรับที่มีความเชื่อมโยงกับการดำเนินงานภายใต้แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล และแผนระดับต่าง ๆ รวมทั้งทันต่อสถานการณ์ทางทะเลที่เปลี่ยนแปลงไปเพื่อให้หน่วยงานสามารถนำแผนไปปฏิบัติได้ตลอดจนมีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ระดับชาติที่เกี่ยวข้องเพื่อสามารถผลักดันงบประมาณและขับเคลื่อนการดำเนินตามแนวทางพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องมีประสิทธิภาพและมีการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน

การกำหนดโครงการสำคัญให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล โดยมีกลไกที่สอดคล้องตั้งแต่การจัดทำแผนจนนำไปสู่การปฏิบัติ และการติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบทั้งในระดับนโยบายและอำนาจการปฏิบัติ และมีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานในการจัดทำแผนงานโครงการเพื่อกำกับดูแล บริหารจัดการ ปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ นำไปสู่การดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

การสร้างความสมดุลและสอดคล้องในการรักษาความมั่นคงทางทะเลอย่างครอบคลุมทุกมิติ โดยหน่วยงานต่าง ๆ มีความเข้าใจหลักการของการใช้ทะเลและมีการกำหนดตัวชี้วัดที่เหมาะสมสามารถวัดผลสัมฤทธิ์ได้ รวมทั้งมีการประเมินผลหรือตัดสินใจร่วมกันของหน่วยงานเพื่อให้สอดคล้องกับความซับซ้อนของกิจกรรมทางทะเลที่มีความหลากหลาย

การสร้างและขยายความร่วมมือในประเด็นที่เกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลในระดับต่าง ๆ

เพื่อสร้างความตระหนักรู้ของประชาชนต่อความสำคัญของทะเลตลอดจนสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล และขยายความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพด้านกิจการทางทะเล

การนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้เพื่อส่งเสริมการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ทั้งในด้านการพัฒนาเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ และการติดตามตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานในการขับเคลื่อนตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล รวมทั้งแผนระดับต่าง ๆ อาทิ ระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (Electronic Monitoring and Evaluation System of National Strategy and Country Reform : eMENSCR) หรือ ระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการรายงานผลการดำเนินงานขับเคลื่อนแผนความมั่นคงเฉพาะเรื่อง (Electronic Assessment Report: EAR) ซึ่งจะช่วยให้มีการเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบและแสดงให้เห็นพัฒนาการของสถานการณ์และความก้าวหน้าในการดำเนินงานของหน่วยงานส่งผลให้การวางแผนในอนาคตมีความครอบคลุมมากขึ้น

3

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับการนำแผนฯ ไปดำเนินการ

ตารางการแบ่งมอบหน่วยงานรับผิดชอบ
ตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล
(พ.ศ. 2566 – 2570)

แนวทางการดำเนินการที่เป็นการที่ 1 การพัฒนาศักยภาพการเมืองและความมั่นคงทางทะเล

วัตถุประสงค์	แนวทางการดำเนินการย่อย	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
1. เพื่อปกป้องและรักษาอำนาจอธิปไตย บูรณภาพแห่งดินแดน สิทธิอธิปไตยเขตอำนาจของชาติทางทะเล และอ้างรัฐวิสัยพลังอำนาจของชาติทางทะเล	1.1 เสริมสร้างและพัฒนาหน่วยงานด้านความมั่นคงทางทะเลให้สอดคล้องกับสถานการณ์ภายในประเทศและระหว่างประเทศ โดยให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม และเพียงพอต่อการรักษาเสถียรภาพทางทะเล รวมถึงการใช้พลกำลังอำนาจของชาติทั้งมวลในการจัดการกับภัยคุกคามที่เป็นรัฐด้วยแนวความคิดเชิงป้องกันและปราบปราม ตลอดจนใช้กลไกการแก้ไขปัญหามาจัดแย้งที่เกิดขึ้นโดยสันติวิธี เน้นการเจรจาทางการเมืองและการทูตเป็นหลัก ทั้งนี้ ในสถานการณ์ที่หลีกเลี่ยงการใช้กำลังไม่ได้ต้องมีความพร้อมและศักยภาพในการควบคุมและคลี่คลายสถานการณ์ไม่ให้บานปลายจนส่งผลกระทบต่อสิทธิและอธิปไตยของประเทศ 1.2 ส่งเสริมและสนับสนุนการเฝ้าระวัง การศึกษาเสถียรภาพและความปลอดภัยทางทะเล รวมถึงการใช้ประโยชน์จากทะเลทั้งน่านน้ำภายในและนอกทะเลอาณาเขตของประเทศ โดยเฉพาะเส้นทางการเดินเรือ การขนส่งสินค้า รวมถึงการดำเนินกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลของไทย	กระทรวงกลาโหม (กองทัพบเรือ)	1. กระทรวงกลาโหม 1.1 สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม 1.2 กองบัญชาการกองทัพไทย 2. กระทรวงการต่างประเทศ 3. ครรชล. 4. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กองบังคับการตำรวจน้ำ) 5. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 6. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
	1.2 ส่งเสริมและสนับสนุนการเฝ้าระวัง การศึกษาเสถียรภาพและความปลอดภัยทางทะเล รวมถึงการใช้ประโยชน์จากทะเลทั้งน่านน้ำภายในและนอกทะเลอาณาเขตของประเทศ โดยเฉพาะเส้นทางการเดินเรือ การขนส่งสินค้า รวมถึงการดำเนินกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลของไทย	กระทรวงกลาโหม (กองทัพบเรือ)	1. กระทรวงกลาโหม (สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม) 2. ครรชล. 3. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กองบังคับการตำรวจน้ำ) 4. กรมเจ้าท่า 5. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์	แนวทางการดำเนินการย่อย	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
1.3 ให้มีการติดตามและประเมินสถานการณ์ภัยคุกคามทางทะเลทุกรูปแบบ รวมถึงการแข่งขันทางภูมิรัฐศาสตร์ภายในภูมิภาคอย่างใกล้ชิดเพื่อใช้สนับสนุนการพิจารณากำหนดท่าที และแนวทางดำเนินการที่เหมาะสมของประเทศไทย เพื่อป้องกันและบรรเทาผลกระทบต่อผลประโยชน์และความมั่นคงของไทย รวมทั้งสร้างไว้ซึ่งเสถียรภาพและความมั่นคงในภูมิภาค 1.4 ผนึกพลังอำนาจแห่งชาติทั้งมวลในการเร่งรัดการแก้ไขปัญหาเขตแดนทางทะเลกับประเทศเพื่อนบ้านให้บรรลุผลโดยเร็ว โดยเน้นการเจรจาทางการเมืองและการทูต เพื่อให้สามารถตกลงแบ่งเขตแดนทางทะเลกันได้ทั้งหมดหรือให้เหลือพื้นที่ขัดแย้งน้อยที่สุด โดยพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการจัดทำพื้นที่พัฒนาร่วมหรืออื่น ๆ บนพื้นฐานของการดำรงบูรณภาพแห่งดินแดนและความสัมพันธ์อันดีที่ยั่งยืนระหว่างประเทศ	1.3 ให้มีการติดตามและประเมินสถานการณ์ภัยคุกคามทางทะเลทุกรูปแบบ รวมถึงการแข่งขันทางภูมิรัฐศาสตร์ภายในภูมิภาคอย่างใกล้ชิดเพื่อใช้สนับสนุนการพิจารณากำหนดท่าที และแนวทางดำเนินการที่เหมาะสมของประเทศไทย เพื่อป้องกันและบรรเทาผลกระทบต่อผลประโยชน์และความมั่นคงของไทย รวมทั้งสร้างไว้ซึ่งเสถียรภาพและความมั่นคงในภูมิภาค	กระทรวงกลาโหม (กองทัพเรือ)	1. กระทรวงการต่างประเทศ 2. ครชล. 3. สำนักข่าวกรองแห่งชาติ 4. สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ 5. กระทรวงกลาโหม (สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม) 6. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
	1.4 ผนึกพลังอำนาจแห่งชาติทั้งมวลในการเร่งรัดการแก้ไขปัญหาเขตแดนทางทะเลกับประเทศเพื่อนบ้านให้บรรลุผลโดยเร็ว โดยเน้นการเจรจาทางการเมืองและการทูต เพื่อให้สามารถตกลงแบ่งเขตแดนทางทะเลกันได้ทั้งหมดหรือให้เหลือพื้นที่ขัดแย้งน้อยที่สุด โดยพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการจัดทำพื้นที่พัฒนาร่วมหรืออื่น ๆ บนพื้นฐานของการดำรงบูรณภาพแห่งดินแดนและความสัมพันธ์อันดีที่ยั่งยืนระหว่างประเทศ	กระทรวงการต่างประเทศ	1. กระทรวงกลาโหม 1.1 กองทัพเรือ 1.2 กองบัญชาการกองทัพไทย 1.3 สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม 2. กระทรวงพลังงาน 3. กระทรวงมหาดไทย 4. สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ 5. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
	1.5 พัฒนาความร่วมมือและยกระดับความสัมพันธ์กับหน่วยงานองค์กร หรือกรอบความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเลกับประเทศเพื่อนบ้านและมีมิตรประเทศในทุกระดับ เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์และแนวปฏิบัติที่ดี อาทิ การฝึก การลาดตระเวนร่วม การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทางทะเล และการถ่ายทอดเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติภารกิจในทะเล	ครชล.	1. กระทรวงกลาโหม 1.1 กองทัพเรือ 1.2 สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม 2. กระทรวงการต่างประเทศ 3. กระทรวงมหาดไทย 4. สำนักข่าวกรองแห่งชาติ 5. สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ 6. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

แนวทางการดำเนินการที่ 2 การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางทะเล

วัตถุประสงค์	แนวทางการดำเนินการย่อย	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
2. เพื่อจัดการและควบคุมการดำเนินกิจกรรมทางทะเล รวมทั้งป้องกันและปราบปรามภัยคุกคามทางทะเลในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งส่งผลต่อสิทธิ ชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน	2.1 เผื่อระวัง ติดตาม และประเมินสถานการณ์ความมั่นคงและอาชญากรรมทางทะเลที่มีความรุนแรงขึ้น อาทิ การกระทำความผิดเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ การก่อการร้าย การลักลอบขนส่งอาวุธ การลักลอบขนส่งสินค้าผิดกฎหมาย การโยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ การค้ามนุษย์ และภัยคุกคามทางไซเบอร์ 2.2 เพิ่มขีดความสามารถของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางทะเล โดยการเสริมสร้างกำลังทางเรือและพัฒนาฐานข้อมูล เครื่องมือ อุปกรณ์ ระบบตรวจการณ์เพื่อเฝ้าตรวจติดตาม ควบคุมเรือ และพิสูจน์ทราบเป้าหมายต่าง ๆ ทางทะเล ให้ความร่วมมือในการสนับสนุนการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงทางทะเล ตลอดจนเป็นการเสริมสร้างศักยภาพในการค้นหาและช่วยเหลือเรือหรือผู้ประสบภัยจากอาชญากรรมทางทะเลได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ	สรชล.	1. กระทรวงกลาโหม 1.1 กองทัพเรือ 1.2 สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม 2. กระทรวงการต่างประเทศ 3. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมประมง) 4. กระทรวงมหาดไทย 5. สำนักงานคณะกรรมการการรักษากฎหมาย 6. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ 6.1 สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง 6.2 กองบังคับการตำรวจน้ำ 7. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
	2.2 เพิ่มขีดความสามารถของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางทะเล โดยการเสริมสร้างกำลังทางเรือและพัฒนาฐานข้อมูล เครื่องมือ อุปกรณ์ ระบบตรวจการณ์เพื่อเฝ้าตรวจติดตาม ควบคุมเรือ และพิสูจน์ทราบเป้าหมายต่าง ๆ ทางทะเล ให้ความร่วมมือในการสนับสนุนการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงทางทะเล ตลอดจนเป็นการเสริมสร้างศักยภาพในการค้นหาและช่วยเหลือเรือหรือผู้ประสบภัยจากอาชญากรรมทางทะเลได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ	สรชล.	1. กระทรวงกลาโหม 1.1 กองทัพเรือ 1.2 กรมอุทกศาสตร์ 1.3 สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม 2. กระทรวงคมนาคม (กรมเจ้าท่า) 3. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์	แนวทางการดำเนินการย่อย	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
	2.3 ส่งเสริมความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางทะเลในรูปแบบต่าง ๆ ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อพัฒนาและสร้างกลไกให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานสากล รวมถึงสนับสนุนให้มีการฝึกการลาดตระเวนร่วม การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเทคโนโลยี และเรียนรู้แนวปฏิบัติที่ดีที่สามารถนำมาปรับใช้กับบริบทอาชญากรรมทางทะเลของไทย	ศรชล.	1. กระทรวงกลาโหม 1.1 กองทัพเรือ 1.2 สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม 2. กระทรวงคมนาคม (กรมเจ้าท่า) 3. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม 4. กระทรวงมหาดไทย 5. สำนักข่าวกรองแห่งชาติ 6. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ 6.1 สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง 6.2 กองบังคับการตำรวจน้ำ 7. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 8. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
	2.4 สร้างเครือข่ายภาคประชาชน ชุมชนบริเวณชายฝั่งทะเลและเกาะแก่ง ตลอดจนผู้ใช้ประโยชน์จากทะเล ให้มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมทางทะเล ส่งเสริมกลไกการบูรณาการการดำเนินงานภารกิจทางทะเลระหว่างหน่วยงานภายในภาครัฐและระหว่างประเทศ รวมทั้งสร้างการมีส่วนร่วมของภาคส่วนอื่น ๆ เพื่อขับเคลื่อนการรับมือภัยคุกคามความมั่นคงอย่างมีประสิทธิภาพและทันต่อสถานการณ์	กระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง)	1. กระทรวงมหาดไทย (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย) 2. ศรชล. 3. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

แนวทางการดำเนินการที่เป็นการที่ 3 การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเล

วัตถุประสงค์	แนวทางการดำเนินการย่อย	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
3. เพื่อปกป้องรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล รวมทั้งส่งเสริมให้มีการใช้ประโยชน์จากทะเลอย่างสมดุลและยั่งยืน	3.1 ส่งเสริมให้ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการใช้ประโยชน์จากกิจกรรมทางทะเลมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง และดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ตนเอง ตลอดจนเสริมสร้างองค์ความรู้และการตระหนักรู้ความสำคัญของทะเลให้แก่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควบคู่กับส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกระบวนการทางนโยบายและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของภาครัฐ	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	1. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม 2. กระทรวงศึกษาธิการ 3. ครุสธ. 4. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
	3.2 ส่งเสริมการทำประมงอย่างถูกกฎหมายและสอดคล้องตามข้อตกลงหรือพันธกรณีระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องเป็นภาคี โดยเน้นย้ำการใช้เครื่องมือการทำประมงที่ถูกต้องตามกฎหมายและไม่เป็นเครื่องมือที่ห้ามใช้ในการประมงเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการขาดแคลนทรัพยากรประมงในอนาคต	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมประมง)	1. กระทรวงมหาดไทย 2. ครุสธ. 3. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
	3.3 ให้มีการติดตามสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทางทะเล อาทิ ขยะทะเล มลพิษทางทะเล รวมทั้งสิ่งติดค้างในทะเล เพื่อป้องกันปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม โดยให้ดำเนินการในการบังคับใช้กฎหมายต่อการกระทำผิดหรือกิจกรรมทางทะเลที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งทางตรง และทางอ้อมอย่างเคร่งครัด อาทิ การใช้หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (Polluter Pays Approach) และการกำหนดมูลค่าทางเศรษฐกิจของพื้นที่ทางทะเลในมิติต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นกรอบในการปฏิบัติงานที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กรมควบคุมมลพิษ)	1. กระทรวงคมนาคม 2. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง) 3. กระทรวงพลังงาน 4. กระทรวงมหาดไทย 5. กระทรวงอุตสาหกรรม 6. ครุสธ. 7. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์	แนวทางการดำเนินการย่อย	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
3.4 พัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมทางทะเลในต้นกลไก เครื่องมือ และปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้ครอบคลุมต่อการเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเลในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ การกีดเซาะชายฝั่งทะเล การคุ้มครองสัตว์ทะเลเลี้ยงลูกด้วยนม การอนุรักษ์ปะการัง และการรื้อถอนสิ่งติดตั้งในทะเล รวมทั้งส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรชายฝั่งอย่างมีประสิทธิภาพ	3.5 จัดระเบียบ รณรงค์ และให้ความรู้แก่ภาคเอกชนที่ประกอบธุรกิจที่ใช้ประโยชน์จากทะเลมีความรับผิดชอบและตระหนักถึงความสำคัญในการอนุรักษ์ คุ้มครอง และฟื้นฟูพุ่มไม้แนวชายฝั่ง เพื่อให้เกิดการบริหารทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลอย่างสมดุล และสามารถใช้อย่างยั่งยืน	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง)	1. กระทรวงกลาโหม 1.1 กองทัพเรือ 1.2 สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม 2. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 2.1 กรมควบคุมมลพิษ 2.2 กรมทรัพยากรธรณี 2.3 กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช 2.4 สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 3. กระทรวงพลังงาน 4. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
		กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง)	1. กระทรวงพลังงาน 2. กระทรวงมหาดไทย 3. ศรชล. 4. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์	แนวทางการดำเนินการย่อย	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
	3.6 นำแนวคิดการวางแผนเชิงพื้นที่ทางทะเล (Marine Spatial Planning) และการกำหนดเขตพื้นที่ปกครองทางทะเลมาปรับใช้ในการบริหารจัดการประโยชน์ทรัพยากรทางทะเลในด้านการประมง การท่องเที่ยว การคมนาคมขนส่งทางทะเล และกิจกรรมทางทะเล เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบ รวมทั้งลดผลกระทบต่อบริเวณและความหลากหลายทางชีวภาพของทะเล	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง)	- กระทรวงกลาโหม 1.1 กองทัพเรือ 1.2 กรมอุทกศาสตร์ 1.3 สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม - กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา - กระทรวงคมนาคม (กรมเจ้าท่า) - กระทรวงพลังงาน - กระทรวงพาณิชย์ - กระทรวงมหาดไทย - ศรีชล. - สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ - หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
	3.7 พัฒนาความร่วมมือเชิงสร้างสรรค์ในด้านสิ่งแวดล้อมร่วมกับอาเซียน อาทิ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การจัดการปัญหาขยะทะเล และประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ และขยายกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมที่กระทบต่อความมั่นคงทางทะเล อุตสาหกรรม เศรษฐกิจ การท่องเที่ยว และความมั่นคงทางอาหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	- กระทรวงการต่างประเทศ - กระทรวงคมนาคม - กระทรวงพลังงาน - ศรีชล. - หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

แนวทางการดำเนินการที่ 4 การเสริมสร้างความมั่นคงและปลอดภัยให้แก่ประชาชน และชุมชนที่ใช้ประโยชน์จากทะเล

วัตถุประสงค์	แนวทางการดำเนินการย่อย	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
4. เพื่อคุ้มครองความปลอดภัย และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนที่ดำเนินกิจกรรมหรือมีความเกี่ยวข้องกับทะเลในทุกระดับที่เหมาะสม	4.1 ส่งเสริมความมั่นคงและพัฒนาคุณภาพชีวิตชุมชนชายฝั่งทั้งชาวประมงพื้นบ้าน และกลุ่มชาติพันธุ์ทางทะเล โดยการสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐานและองค์ความรู้ จัดบริการการศึกษา บริการสาธารณสุข และบริการสวัสดิการสังคมต่าง ๆ อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม โดยสอดคล้องกับอัตลักษณ์และวิถีชีวิตของชุมชน 4.2 เสริมสร้างขีดความสามารถในการบริหารจัดการแรงงานในกิจการภาคทะเลตามมาตรฐานสากล ควบคู่กับการตรวจสอบและคุ้มครองสิทธิแรงงานกิจการภาคทะเล เพื่อลดความเสี่ยงจากการตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ โดยให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังและติดตามผลลัพธ์ความก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่อง 4.3 ปฏิบัติตามมาตรฐานการด้านสาธารณสุขต่อผู้ใช้แรงงานในกิจการภาคทะเลหรือผู้ที่เดินทางทางทะเล เพื่อรับมือกับสถานการณ์ที่ไม่ปกติในห่วงโซ่มูลค่าที่มีโรคติดต่ออันตรายตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข อาทิ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พร้อมทั้งติดตามและปรับปรุงกฎ ระเบียบภายในให้สอดคล้องกับข้อบังคับหรือกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง	กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน กระทรวงสาธารณสุข	1. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 2. กระทรวงยุติธรรม 3. กระทรวงวัฒนธรรม 4. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง 1. กระทรวงกลาโหม 1.1 กองทัพเรือ 1.2 สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม 2. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 3. กระทรวงมหาดไทย 4. ครุสธ. 5. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง 1. กระทรวงคมนาคม (กรมเจ้าท่า) 2. กระทรวงมหาดไทย 3. กระทรวงแรงงาน 4. ครุสธ. 5. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กองบังคับการตำรวจน้ำ) 6. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์	แนวทางการดำเนินการย่อย	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
	4.4 พัฒนาระบบเตือนภัยล่วงหน้า การคาดการณ์ และระบบการประชาสัมพันธ์ เพื่อรองรับการบริหารจัดการเหตุการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติหรืออุบัติภัยทางทะเล รวมถึงสนับสนุนการให้ความช่วยเหลือทางทะเลในด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาผลกระทบจากภัยธรรมชาติ ตลอดจนสร้างเครือข่ายชุมชนชายฝั่งเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารในการเฝ้าระวังและแจ้งเตือนภัย	กระทรวงมหาดไทย (กรมป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย)	- กระทรวงกลาโหม - กองทัพอากาศ - กรมอุทกศาสตร์ - สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม - กระทรวงคมนาคม (กรมเจ้าท่า) - ศรชล. - สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กองบังคับการตำรวจน้ำ) - กรมประชาสัมพันธ์ - หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
	4.5 เสริมสร้างศักยภาพของคน ชุมชน พื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลและเกาะแก่ง รวมทั้งพัฒนาและจัดตั้งอาสาสมัครในการปกป้องผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ตลอดจนสร้างเครือข่ายข้อมูลข่าวสารภาคประชาชนเพื่อสนับสนุน การปฏิบัติของหน่วยงานราชการในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล และเป็นเครือข่ายภาคประชาชนที่เข้มแข็ง ในการร่วมมือกันปกป้องดูแลสิทธิของคนและชุมชนในพื้นที่	กระทรวงมหาดไทย	- กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง - กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม - ศรชล. - สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กองบังคับการตำรวจน้ำ) - สำนักงานสภาพัฒนาการความมั่นคงแห่งชาติ - กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายใน ราชอาณาจักร - หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

แนวทางการดำเนินการที่ 5 การพัฒนาเศรษฐกิจภาคทะเล

วัตถุประสงค์	แนวทางการดำเนินการย่อย	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
5. เพื่อส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการพัฒนาศักยภาพกิจกรรมเศรษฐกิจภาคทะเลของไทย รวมทั้งบริหารจัดการเพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน	5.1 ส่งเสริมการนำแนวคิดเศรษฐกิจสีน้ำเงิน (Blue Economy) มาใช้ในการดำเนินกิจกรรมทางทะเลของทุกภาคส่วน โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจภาคทะเลของไทยควบคู่ไปกับการรักษาระบบนิเวศและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลและชายฝั่งยั่งยืน	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง)	1. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา 2. กระทรวงคมนาคม 3. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 3.1 กรมควบคุมมลพิษ 3.2 กรมทรัพยากรธรณี 3.3 กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม 3.4 กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช 3.5 องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก 4. กระทรวงพลังงาน 5. กระทรวงพาณิชย์ 6. กระทรวงมหาดไทย 7. กระทรวงอุตสาหกรรม 8. ครุสท. 9. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
	5.2 ส่งเสริมให้มีการพัฒนา การอำนวยความสะดวก และการเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมทางทะเลระหว่างภูมิภาคทั้งฝั่งอ่าวไทยและฝั่งอันดามันในรูปแบบที่เหมาะสม รวมทั้งพัฒนาท่าเรือหลักเพื่อเชื่อมโยงระบบขนส่งสินค้าทางบกในโครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก หรือโครงการต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์/แผนแม่บทฯ เพื่อสร้างเครือข่ายการคมนาคมทางทะเลอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ	กระทรวงคมนาคม	1. กระทรวงการคลัง (กรมศุลกากร) 2. ครุสท. 3. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กองบังคับการตำรวจน้ำ) 4. กรมประชาสัมพันธ์ 5. สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก 6. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์	แนวทางการดำเนินการย่อย	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
	5.3 ส่งเสริมและสนับสนุนกิจการพาณิชย์นาวีเพื่อพัฒนาการขนส่งทางทะเลของไทยและเพิ่มมูลค่าเศรษฐกิจทางทะเล อาทิ การจัดตั้งสายการบินเร็วแห่งชาติ การซ่อมบำรุงเรือ การปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางทะเล และการประกันภัยทางทะเล ร่วมกับการสร้างแรงจูงใจในการส่งเสริมการลงทุนและการลดภาษีอย่างเหมาะสม	กระทรวงคมนาคม	1. กระทรวงกลาโหม (สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม) 2. กระทรวงการคลัง 3. กระทรวงการต่างประเทศ 4. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา 5. กระทรวงพาณิชย์ 6. กระทรวงอุตสาหกรรม 7. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน 8. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
	5.4 ส่งเสริมการท่องเที่ยวทางทะเลในเชิงอนุรักษ์โดยการปรับปรุงแก้ไขกฎ ระเบียบ มาตรการต่าง ๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวทางทะเล ให้มีความสมดุลและยั่งยืนขึ้น อาทิ กำหนดพื้นที่ท่องเที่ยว และจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสม เพื่อให้การใช้ประโยชน์จากการท่องเที่ยวทางทะเลและชายฝั่งเป็นไปอย่างสมดุลและยั่งยืน	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	1. กระทรวงคมนาคม 2. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 2.1 กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง 2.2 กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม 3. ศรชล. 4. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กองบังคับการตำรวจน้ำ) 5. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์	แนวทางการดำเนินการย่อย	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
	5.5 ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่ไม่มีชีวิตใต้ทะเลอย่างสมดุล รวมทั้งพัฒนาอุตสาหกรรมการขุดเจาะและสำรวจแหล่งพลังงานจากใต้ทะเล ตลอดจนตรวจสอบและควบคุมการดำเนินการ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการดั่งกล่าว ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในวงกว้าง	กระทรวงพลังงาน	1. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 1.1 กรมควบคุมมลพิษ 1.2 กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง 1.3 กรมทรัพยากรธรณี 1.4 กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม 1.5 กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช 1.6 สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติฯ 2. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
	5.6 ส่งเสริมความร่วมมือด้านการรักษามรดกทางวัฒนธรรมของเส้นทางเดินเรือที่ใช้ในการคมนาคมขนส่ง การประมง การท่องเที่ยวทางทะเล รวมทั้งยกระดับความปลอดภัยบริเวณท่าเรือขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ เพื่อป้องกันปัญหาอาชญากรรมที่อาจเกิดขึ้น และเป็นการเสริมสร้างความปลอดภัยของเส้นทางเดินเรือ	ศรชล.	1. กระทรวงกลาโหม 1.1 กองทัพเรือ 1.2 สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม 2. กระทรวงคมนาคม (กรมเจ้าท่า) 3. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กองบังคับการตำรวจน้ำ) 4. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์	แนวทางการดำเนินการย่อย	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
	5.7 กำหนดให้มีมาตรการเชิงป้องกัน และมาตรการแก้ไขปัญหาคืบคลานขึ้นอีกจากการใช้ทรัพยากรทางทะเลอย่างสันติวิธี และเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา - กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ - กระทรวงคมนาคม (กรมเจ้าท่า) - กระทรวงพลังงาน - กระทรวงมหาดไทย - ศรชล. - หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
	5.8 ส่งเสริมการค้าในกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยให้ความสำคัญกับการปกป้อง ฟันฟู และรักษาระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งบนพื้นฐานของการพลวัติ มีความเป็นธรรมต่อชุมชนในพื้นที่ เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างผลประโยชน์ทางธุรกิจ วิธีชีวิต ชุมชนชายฝั่ง และความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศทางทะเล และชายฝั่งอย่างยั่งยืน	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา - กระทรวงคมนาคม (กรมเจ้าท่า) - กระทรวงพลังงาน - กระทรวงมหาดไทย - กระทรวงอุตสาหกรรม - หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
	5.9 เสริมสร้างศักยภาพในการบริหารและจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติ สาธารณภัย อุบัติภัยทางทะเล และโรคติดต่ออันตราย ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขในทุกภาคส่วน ให้มีการช่วยเหลือ เยียวยา และฟื้นฟูให้มีประสิทธิภาพและมาตรฐานตามหลักสากล เพื่อลดการสูญเสียมูลค่าทางเศรษฐกิจและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทางทะเล ทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพ	กระทรวงมหาดไทย (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย)	- กระทรวงกลาโหม - กองทัพอากาศ - สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม - กระทรวงการคลัง (กรมศุลกากร) - กระทรวงคมนาคม (กรมเจ้าท่า) - กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - ศรชล. - สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กองบังคับการตำรวจน้ำ) - สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและนโยบาย - หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

แนวทางการดำเนินการที่เป็นการที่ 6 การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศทางทะเล

วัตถุประสงค์	แนวทางการดำเนินการย่อย	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
6. เพื่อเสริมสร้างบทบาทของไทยในการดำเนินงานร่วมกันด้านความมั่นคงทางทะเลให้มีความมั่นคงทางทะเลให้มีความสำคัญเป็นที่ยอมรับในเวทีระหว่างประเทศ	6.1 ส่งเสริมความร่วมมือกับนานาประเทศด้านความมั่นคงในมิติต่าง ๆ อาทิ ด้านความปลอดภัยทางทะเล ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ ด้านความมั่นคงของมนุษย์ และด้านการบริหารจัดการภัยพิบัติ เพื่อสนับสนุนการดำเนินการ การสร้างมาตรการเครื่องมือ และกลไกในการบริหารจัดการภารกิจทางทะเลร่วมกัน ตลอดจนการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานของไทยในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินความร่วมมือดังกล่าว 6.2 ส่งเสริมบทบาทสำคัญของไทยในการสร้างและขยายความสัมพันธ์ ความเข้าใจ ความไว้วางใจระหว่างประเทศ การเคารพกฎหมาย รวมถึงการดำเนินการแก้ไขข้อพิพาทและการยุติความขัดแย้งระหว่างประเทศอย่างสันติ ทั้งในและนอกภูมิภาค เพื่อลดความขัดแย้งและแรงกดดันต่อการใช้กำลังและขีดความสามารถทางทหารโดยไม่จำเป็น พร้อมทั้งรักษาดุลยภาพระหว่างประเทศ และสนับสนุนการรักษาสันติภาพของชาติทางทะเล รวมถึงการส่งเสริมภาพลักษณ์ของไทยในเวทีความมั่นคงระหว่างประเทศ	กระทรวงการต่างประเทศ	- กระทรวงกลาโหม (สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม) - กระทรวงคมนาคม - กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กระทรวงพลังงาน - กระทรวงมหาดไทย - ศรชล. - สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและ - หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
	6.2 ส่งเสริมบทบาทสำคัญของไทยในการสร้างและขยายความสัมพันธ์ ความเข้าใจ ความไว้วางใจระหว่างประเทศ การเคารพกฎหมาย รวมถึงการดำเนินการแก้ไขข้อพิพาทและการยุติความขัดแย้งระหว่างประเทศอย่างสันติ ทั้งในและนอกภูมิภาค เพื่อลดความขัดแย้งและแรงกดดันต่อการใช้กำลังและขีดความสามารถทางทหารโดยไม่จำเป็น พร้อมทั้งรักษาดุลยภาพระหว่างประเทศ และสนับสนุนการรักษาสันติภาพของชาติทางทะเล รวมถึงการส่งเสริมภาพลักษณ์ของไทยในเวทีความมั่นคงระหว่างประเทศ	กระทรวงการต่างประเทศ	- กระทรวงกลาโหม - กองทัพเรือ - สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม - กระทรวงมหาดไทย - ศรชล. - สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและ - หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์	แนวทางการดำเนินการย่อย	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
	6.3 ยกระดับบทบาทสำคัญด้านกิจการทางทะเลของไทยบนเวทีความร่วมมือระหว่างประเทศในประเทศไทยที่สร้างสรรค์และไทยมีความพร้อม อาทิ การแก้ไขปัญหาค่าการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม การจัดการขยะทะเล รวมทั้งพัฒนาศักยภาพหน่วยงานภายในที่รับผิดชอบประเด็นดังกล่าว เพื่อผลักดันความร่วมมือระหว่างประเทศให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม	กระทรวงการต่างประเทศ	1. กระทรวงกลาโหม 1.1 กองทัพเรือ 1.2 สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม 2. กระทรวงการคลัง (กรมศุลกากร) 3. กระทรวงคมนาคม (กรมเจ้าท่า) 4. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 4.1 กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง 4.2 กรมควบคุมมลพิษ 4.3 กรมทรัพยากรธรณี 4.4 กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช 5. กระทรวงพลังงาน 6. ครุฑ. 7. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กองบังคับการตำรวจน้ำ) 8. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์	แนวทางการดำเนินการย่อย	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
6.4 ประสานและบูรณาการการพัฒนากฎหมายให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ของอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการทางทะเลที่ไทยเป็นภาคี โดยเฉพาะอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 เพื่อรักษาโอกาสในการใช้สิทธิและรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลตามอนุสัญญาฯ ได้อย่างเต็มศักยภาพ	กระทรวงการต่างประเทศ	1. กระทรวงกลาโหม 1.1 กองทัพเรือ 1.2 สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม 2. กระทรวงการคลัง (กรมศุลกากร) 3. กระทรวงคมนาคม (กรมเจ้าท่า) 4. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 5. กระทรวงพลังงาน 6. กระทรวงยุติธรรม 7. ครุฑ 8. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา 9. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กองบังคับการตำรวจน้ำ) 10. สำนักงานอัยการสูงสุด 11. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง	1. กระทรวงกลาโหม 1.1 กองทัพเรือ 1.2 สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม 2. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 3. กระทรวงคมนาคม 4. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 5. กระทรวงมหาดไทย 6. ครุฑ 7. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและ 8. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
6.5 พิจารณากำหนดท่าทีของไทยต่ออนุสัญญาระหว่างประเทศทางทะเล ทั้งที่ไทยเป็นภาคีและยังไม่ได้เป็นภาคี รวมทั้งกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศทางทะเล โดยคำนึงถึงผลประโยชน์และดุลยภาพในการดำเนินการดำเนินการสัมพันธภาพระหว่างประเทศเป็นสำคัญ	กระทรวงการต่างประเทศ		

แนวทางการดำเนินการที่ 7 การบริหารจัดการผลประโยชน์ของชาติทางทะเลของภาครัฐ

วัตถุประสงค์	แนวทางการดำเนินการย่อย	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
7. เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการทางทะเลของภาครัฐ และขีดความสามารถของบุคลากร ตลอดจนการขับเคลื่อนการองค์ความรู้ และการองค์ความรู้ และรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนอย่างมีประสิทธิภาพ และมีธรรมาภิบาล	7.1 ส่งเสริมการนำแนวคิดการบริหารจัดการกิจการทางทะเลที่ดี (Ocean governance) มาใช้ในการดำเนินงานของหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับการทางทะเล เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลอย่างมีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดพัฒนาทางทะเลอย่างสมดุลและยั่งยืน ตลอดจนสามารถรับมือกับภาวะวิกฤติต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	สำนักงานสภาพัฒนาการ แห่งชาติ	1. กระทรวงกลาโหม 1.1 กองทัพเรือ 1.2 สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม 2. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา 3. กระทรวงคมนาคม 4. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม 4.1 กรมควบคุมมลพิษ 4.2 กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง 4.3 กรมทรัพยากรธรณี 4.4 กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม 4.5 กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และ พันธุ์พืช 4.6 องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือน กระจก 5. กระทรวงพลังงาน 6. กระทรวงมหาดไทย 7. กระทรวงศึกษาธิการ 8. ครุสธ. 9. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบ ราชการ 10. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์	แนวทางการดำเนินการย่อย	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
	7.2 จัดตั้งองค์การจัดการความรู้ทางทะเลภายใต้มหาวิทยาลัยในกำกับดูแลของรัฐ ให้เป็นศูนย์กลางข้อมูลเชิงวิชาการทางทะเลเพื่อทำหน้าที่พัฒนาและจัดการองค์ความรู้เกี่ยวกับทะเลในรูปแบบที่เหมาะสมแก่ทุกภาคส่วน รวมทั้งสามารถให้ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบายด้านกิจการทางทะเลแก่หน่วยงานภาครัฐและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	- กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม - กระทรวงคมนาคม - กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กระทรวงพลังงาน - กระทรวงมหาดไทย - ครุฑ - สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน - สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ - หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์	แนวทางการดำเนินการย่อย	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
	7.3 พัฒนาศักยภาพบุคลากรภาครัฐที่มีภารกิจด้านกิจการทางทะเล ให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ในสาขาที่รับผิดชอบ รวมถึงมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ที่ดีกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้เท่าทันต่อสถานการณ์ทางทะเลที่เปลี่ยนแปลงไป	ศรชล.	1. กระทรวงกลาโหม 1.1 กองทัพเรือ 1.2 สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม 2. กระทรวงการคลัง (กรมศุลกากร) 3. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม 4. กระทรวงคมนาคม (กรมเจ้าท่า) 5. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 5.1 สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 5.2 กรมควบคุมมลพิษ 5.3 กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง 5.4 กรมทรัพยากรธรณี 5.5 กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม 5.6 สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 6. กระทรวงศึกษาธิการ 7. กระทรวงมหาดไทย 8. กระทรวงอุตสาหกรรม (กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่) 9. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กองบังคับการตำรวจน้ำ) 10. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 11. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์	แนวทางการดำเนินการย่อย	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
	7.4 พัฒนาเครื่องมือกลางที่หน่วยงานทางทะเลสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกัน อาทิ แผนปฏิบัติการสถานการณ์ทางทะเล (One Marine Chart) การวางแผนเชิงพื้นที่ทางทะเล (Marine Spatial Planning : MSP) และการแบ่งเขตปกครองทางทะเล เพื่อให้การใช้ประโยชน์จากทะเลของทุกภาคส่วนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยไม่ส่งผลกระทบต่อกความมั่นคงทางทะเลของประเทศ รวมทั้งส่งเสริมการใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อภารกิจในการรักษาสภาพประโยชน์ของชาติทางทะเล	ศรชล.	1. กระทรวงกลาโหม 1.1 กองทัพเรือ 1.2 สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม 2. กระทรวงการคลัง (กรมศุลกากร) 3. กระทรวงคมนาคม (กรมเจ้าท่า) 4. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 4.1 กรมควบคุมมลพิษ 4.2 กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง 4.3 กรมทรัพยากรธรณี 4.4 กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช 5. กระทรวงพลังงาน 6. กระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) 7. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กองบังคับการตำรวจน้ำ) 8. สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) 9. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์	แนวทางการดำเนินการย่อย	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
	7.5 เร่งรัดการจัดทำ ปรับปรุง แก้ไขกฎหมายภายในที่เกี่ยวข้องกับการกิจทางทะเล ให้สอดคล้องกับหลักกฎหมายและพันธกรณีระหว่างประเทศ เพื่อสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถบริหารจัดการพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับหลักกฎหมาย รวมถึงประเด็นต่าง ๆ ที่ประเทศไทยยังไม่มีการรองรับ	กระทรวงการต่างประเทศ	1. กระทรวงกลาโหม 1.1 กองทัพเรือ 1.2 สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม 2. กระทรวงการคลัง (กรมศุลกากร) 3. กระทรวงคมนาคม (กรมเจ้าท่า) 4. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 4.1 กรมควบคุมมลพิษ 4.2 กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง 4.3 กรมทรัพยากรธรณี 4.4 กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช 5. กระทรวงพลังงาน 6. กระทรวงยุติธรรม 7. ครุสธ. 8. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา 9. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กองบังคับการตำรวจน้ำ) 10. สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน 11. สำนักงานอัยการสูงสุด 12. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์	แนวทางการดำเนินการย่อย	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
7.6 เผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับทะเลให้กับนักเรียน นักศึกษา รวมถึงประชาชนทั่วไปได้รับทราบ โดยเฉพาะการสร้างความตระหนักรู้ถึงความสำคัญและการใช้ประโยชน์จากทะเลอย่างยั่งยืน พร้อมทั้งส่งเสริมให้ภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาคประชาสังคมมีส่วนร่วมในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	1. กระทรวงกลาโหม 1.1 กองทัพเรือ 1.2 สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม 2. กระทรวงการคลัง (กรมศุลกากร) 3. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม 4. กระทรวงคมนาคม (กรมเจ้าท่า) 5. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 5.1 กรมควบคุมมลพิษ 5.2 กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง 5.3 กรมทรัพยากรธรณี 5.4 กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม 5.5 กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช 5.6 องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก 6. กระทรวงศึกษาธิการ 6.1 สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ 6.2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 6.3 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 7. กรมประชาสัมพันธ์ 8. ศรชล. 9. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กองบังคับการตำรวจน้ำ) 10. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง	

วัตถุประสงค์	แนวทางการดำเนินการย่อย	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบร่วม
7.7 ให้มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ เพื่อให้การถ่ายทอดเป้าหมายจากแผนระดับที่ 1 และแผนระดับที่ 2 เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม	สำนักงานสภาพัฒนาการ แห่งชาติ	1. กระทรวงกลาโหม 1.1 กองทัพเรือ 1.2 สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม 2. กระทรวงการคลัง (กรมศุลกากร) 3. กระทรวงการต่างประเทศ 4. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา 5. กระทรวงคมนาคม (กรมเจ้าท่า) 6. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 6.1 กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง 6.2 สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 7. กระทรวงพลังงาน 8. กระทรวงมหาดไทย 9. กระทรวงศึกษาธิการ 10. ศรชล. 11. สำนักงานประมง 12. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ 13. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กองบังคับการตำรวจน้ำ) 14. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง	

ส่วนที่ 5

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

อภิธานศัพท์

อธิปไตยในแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2566 - 2570)

1 | กิจการพาณิชย์นาวี (Maritime Transport)

การขนส่งทางทะเล การประกันภัยทางทะเล การเดินเรือ กิจการอยู่เรือ และกิจการท่าเรือ และหมายความรวมถึงกิจกรรมอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องโดยตรง หรือเป็นส่วนประกอบกับกิจกรรมดังกล่าวตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

2 | กิจการสมุทรทะเล (Maritime Activities)

การดำเนินการเพื่อใช้ประโยชน์จากทะเลรูปแบบต่าง ๆ อาทิ การขนส่งและพาณิชย์นาวี การประมง การท่องเที่ยวและสันทนาการ การผลิตน้ำจืดจากทะเลอุตสาหกรรมชายฝั่ง การแสวงหาทรัพยากรที่ไม่มีชีวิต การสำรวจและวิจัยทางวิทยาศาสตร์ การใช้ประโยชน์จากกระแสน้ำและกระแสลม การวางสายเคเบิล ฯลฯ

3 | ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (Marine and Coastal Resources)

สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติในทะเลและที่เกี่ยวข้องกับทะเล ทั้งที่อยู่ในและใต้พื้นท้องทะเล ทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตและมนุษย์สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ เพื่อการดำรงชีวิตของตนและเพื่อความเจริญของประเทศชาติ เช่น น้ำทะเลหาดทราย ชายฝั่งทะเล ปะการัง สิ่งมีชีวิตต่าง ๆ ที่อาศัยอยู่ในทะเลและชายฝั่ง แร่ธาตุ และพลังงาน

4 | โครงสร้างพื้นฐานทางทะเลและทรัพยากรทางทะเลหลัก (Maritime Critical Infrastructure and Key Resources)

โครงสร้างพื้นฐานทางทะเลอันประกอบด้วยสิ่งปลูกสร้างสำคัญอันใช้ในการอำนวยความสะดวก ความปลอดภัย ต่อกิจกรรมทางทะเลทั้งปวงทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น ท่าเรือ เรือ แหล่งผลิตพลังงานในทะเล ระบบเทคโนโลยี/สารสนเทศ ระบบสื่อสาร ระบบขนส่ง ระบบรักษาความปลอดภัยและระบบการให้บริการประเภทต่าง ๆ ในท่าเรือ แกะเรือ คนประจำเรือ และผู้ใช้บริการประเภทต่าง ๆ หากเมื่อสิ่งเหล่านี้ได้รับผลกระทบหรือความเสียหายกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม สาธารณสุข พลังงานและความมั่นคงของชาติทางทะเลในภาพรวมโดยมีทรัพยากรทางทะเลหลักประกอบด้วย บุคลากร อากาศยาน เรือ ระบบสื่อสาร เครื่องมือเครื่องใช้ในการอำนวยความสะดวกในการบริหาร การให้บริการ การให้ความช่วยเหลือต่อกิจกรรมทางทะเลทุกประเภทที่ส่งผลต่อการรักษาผลประโยชน์และความมั่นคงของชาติทางทะเล

5 | สภาพแวดล้อมทางทะเล (Marine Environment)

สิ่งต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับทะเลทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต ทั้งที่มองเห็นด้วยตาเปล่าและไม่สามารถมองเห็นด้วยตาเปล่า ทั้งที่เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติและมนุษย์สร้างขึ้นมา เพื่อตอบสนองความต้องการของตน รวมทั้งผลกระทบอันเกิดจากการใช้งานนั้น

6 | ผลประโยชน์ของชาติ (National Interests)

สิ่งที่เป็นความปรารถนา หรือแนวคิดสูงสุดของชาติอันเกี่ยวข้องกับความปลอดภัย (Survival) เอกราช (Independence) เกียรติและศักดิ์ศรี (National Integrity) ความเจริญรุ่งเรืองของชาติและประชาชน (Prosperity of State and People)

7 | ผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (National Maritime Interests)

ผลประโยชน์ของประเทศอันพึงได้รับโดยการแสวงหาและการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ จากทะเล หรือใต้ดินท้องทะเล หรืออากาศเหนือท้องทะเลโดยตรงและโดยทางอ้อมในการดำเนินการใด ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์แห่งชาติขึ้นมา เพื่อดำรงคงอยู่ของประเทศที่จะใช้ทะเลได้อย่างอิสระ ปลอดภัย และสามารถสร้างความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจ ได้อย่างยั่งยืน

8 | แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (National Maritime Security Plan)

แนวทางในการพัฒนาและใช้พลังอำนาจของชาติทั้งมวล ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ การทหาร สังคมจิตวิทยา และวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี เพื่อดำรงไว้ซึ่งผลประโยชน์ของชาติทางทะเลอย่างยั่งยืน

9 | พลังอำนาจของชาติ (National Power)

ขีดความสามารถของชาติในการด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การพลังงาน สิ่งแวดล้อม ฯลฯ ในการดำเนินการตามนโยบายของรัฐเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของชาติที่กำหนดไว้

10 | เขตอำนาจ (Jurisdiction)

อำนาจของรัฐชายฝั่งในการออกกฎหมายและบังคับใช้กฎหมายในพื้นที่ทางทะเล ในเขตทางทะเลที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 อันได้แก่ น่านน้ำภายใน ทะเลอาณาเขต เขตต่อเนื่อง เขตเศรษฐกิจจำเพาะและไหล่ทวีป

11 | อำนาจอธิปไตย (Sovereignty)

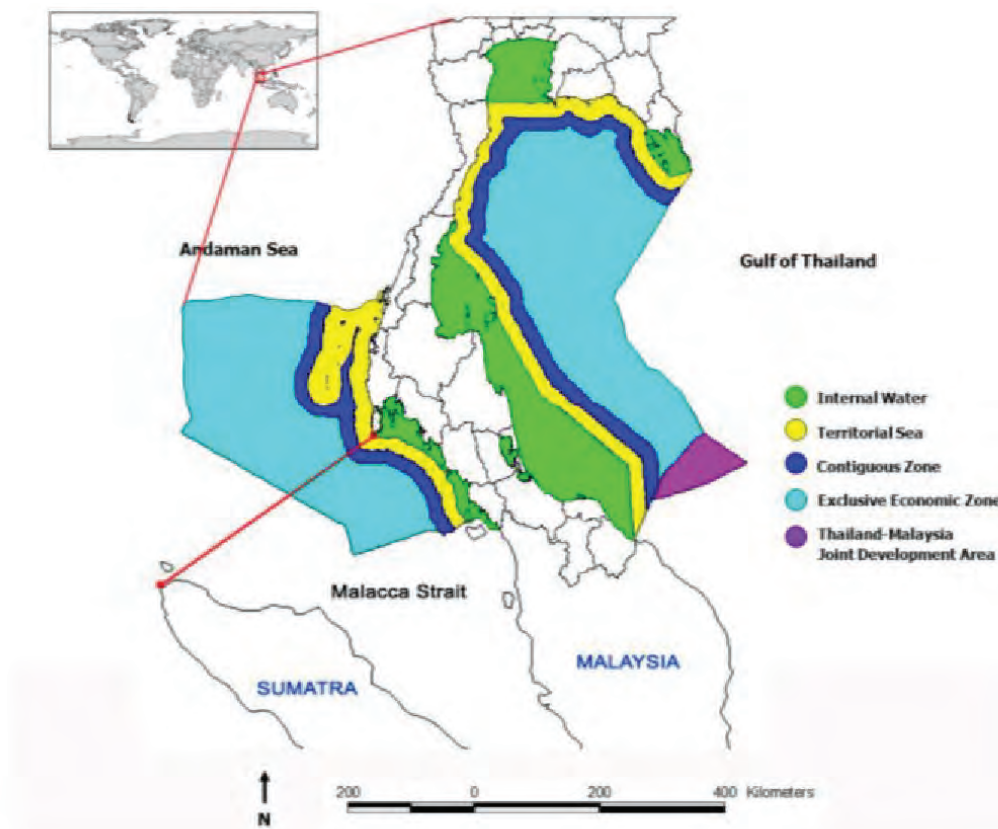
อำนาจสูงสุดของรัฐในการปกครองประเทศที่จะดำเนินกิจกรรมใด ๆ ในทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ภายในอาณาเขตแห่งรัฐ ซึ่งเป็นไปตามหลักของกฎหมายระหว่างประเทศ

12 | สิทธิอธิปไตย (Sovereign Rights)

สิทธิในการสำรวจและแสวงประโยชน์การอนุรักษ์และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งที่มีชีวิตหรือไม่มีชีวิตในน้ำเหนือพื้นดินท้องทะเล และในพื้นดินท้องทะเลกับใต้ดินท้องทะเลนั้น และมีสิทธิในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อการแสวงประโยชน์และการสำรวจทางเศรษฐกิจ เช่น การผลิตพลังงานจากน้ำ กระแสน้ำและลมในเขตเศรษฐกิจจำเพาะและไหล่ทวีป

13 | น่านน้ำภายใน (Internal Waters)

น่านน้ำทางด้านแผ่นดินของเส้นฐานแห่งทะเลอาณาเขตโดยรัฐชายฝั่งมีอำนาจอธิปไตยเหนือน่านน้ำภายในของตนอย่างเต็มที่ (Full Sovereignty) เช่นเดียวกับที่รัฐชายฝั่งมีอำนาจอธิปไตยเหนือดินแดน (Territory) นอกจากน่านน้ำด้านแผ่นดินของเส้นฐานปกติแล้ว ประเทศไทยได้ประกาศให้อ่าวไทยตอนในเป็นอ่าวประวัติศาสตร์ ทำให้น่านน้ำในอ่าวประวัติศาสตร์มีสถานะเป็นน่านน้ำภายใน และได้ประกาศเส้นฐานตรงและน่านน้ำภายในของประเทศไทยรวม 4 บริเวณ ได้แก่ บริเวณแหลมลิ้งถึงหลักเขตแดนไทย - กัมพูชา บริเวณตั้งแต่แหลมใหญ่ถึงแหลมหน้าถ้ำ บริเวณตั้งแต่เกาะภูเก็ตถึงพรมแดนไทย - มาเลเซีย และบริเวณเกาะกงออกถึงพรมแดนไทย - มาเลเซีย (พื้นที่สีเขียวตามภาพ)

14 | อ่าวประวัติศาสตร์ (Historic Bay)

อ่าวซึ่งตั้งอยู่ในเขตรัฐเดี่ยว อีกทั้งรัฐนั้นได้ยึดถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของรัฐมาอย่างช้านานและได้รับการยอมรับจากนานาประเทศ สำหรับประเทศไทยได้ประกาศให้อ่าวไทยตอนในเหนือเส้นฐานจากจุดที่หนึ่ง ณ แหลมบ้านช่องแสมสาร ละติจูด $12^{\circ} 35' 45''$ เหนือลองจิจูด $100^{\circ} 57' 45''$ ตะวันออก ตามเส้นขนานละติจูดไปทางทิศตะวันตกถึงจุดที่สอง ณ ฝั่งทะเลตรงข้ามละติจูด $12^{\circ} 35' 45''$ เหนือ ลองจิจูด $99^{\circ} 57' 30''$ ตะวันออกเป็นอ่าวประวัติศาสตร์ และน่านน้ำเหนือเส้นฐานดังกล่าวนี้เป็นน่านน้ำภายในของประเทศไทย

15 | ทะเลอาณาเขต (Territorial Sea)

แนวทะเลที่อยู่ถัดจากอาณาเขตทางบกและน่านน้ำภายในออกไปไม่เกิน 12 ไมล์ทะเลโดยวัดจากเส้นฐานที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้วัดความกว้างของทะเลอาณาเขตซึ่งอำนาจอธิปไตยของรัฐชายฝั่งขยายไปถึงห้วงอากาศ (Air Space) เหนือทะเลอาณาเขตตลอดจนพื้นดินท้องทะเล (Sea - bed) กับดินใต้ผิวดิน (Subsoil) แห่งทะเลอาณาเขตด้วย (พื้นที่สีเหลืองตามภาพ)

16 | เขตต่อเนื่อง (Contiguous Zone)

ทะเลที่อยู่ถัดจากทะเลอาณาเขตออกไปไม่เกิน 24 ไมล์ทะเลจากเส้นฐานซึ่งใช้วัดความกว้างของทะเลอาณาเขต โดยรัฐชายฝั่งอาจดำเนินการควบคุมที่จำเป็นเพื่อป้องกันการฝ่าฝืนกฎหมายและข้อบังคับเกี่ยวกับศุลกากร (Customs) การคลัง (Fiscal) การเข้าเมือง (Immigration) หรือการสุขาภิบาล (Sanitation) ภายในอาณาเขตหรือทะเลอาณาเขตของตน และลงโทษการฝ่าฝืนกฎหมายและข้อบังคับดังกล่าว ซึ่งได้กระทำภายในอาณาเขตหรือทะเลอาณาเขตของตน (พื้นที่สีน้ำเงินตามภาพ)

17 | เขตเศรษฐกิจจำเพาะ (Exclusive Economic Zone)

บริเวณที่ประชิดและอยู่เลยไปจากทะเลอาณาเขตโดยเขตเศรษฐกิจจำเพาะจะต้องไม่ขยายออกไปเลย 200 ไมล์ทะเลจากเส้นฐาน ซึ่งใช้วัดความกว้างของทะเลอาณาเขต ในเขตเศรษฐกิจจำเพาะรัฐชายฝั่งมีสิทธิอธิปไตยเพื่อความมุ่งประสงค์ในการสำรวจ (Exploration) และการแสวงประโยชน์ (Exploitation) การอนุรักษ์ (Conservation) และการจัดการ (Management) ทรัพยากรธรรมชาติทั้งที่มีชีวิตหรือไม่มีชีวิตในน้ำเหนือพื้นดิน ท้องทะเล (Water Superjacent to the Sea - bed) และในพื้นดินท้องทะเล (Sea - bed) กับดินใต้ผิวดิน (Subsoil) ของพื้นดินท้องทะเลนั้น และมีสิทธิอธิปไตยในส่วนที่เกี่ยวกับกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อการแสวงประโยชน์และการสำรวจทางเศรษฐกิจในเขตเช่น การผลิตพลังงานจากน้ำ (Water) กระแสน้ำ (Currents) และลม (Winds) และรัฐชายฝั่งมีสิทธิแต่ผู้เดียว (Exclusive Rights) ที่จะก่อสร้างตลอดจนอนุญาตและวางระเบียบการก่อสร้าง การปฏิบัติงานและการใช้เกาะเทียม (Artificial Islands) สิ่งติดตั้ง (Installations) และสิ่งก่อสร้าง (Structures) เพื่อความมุ่งประสงค์ในการสำรวจและแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่มีชีวิตในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ หรือควบคุมการใช้สิ่งติดตั้งหรือสิ่งก่อสร้างอันอาจรบกวนการใช้สิทธิของรัฐชายฝั่งในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ รวมทั้งเขตอำนาจเกี่ยวกับกฎหมายและข้อบังคับต่าง ๆ ที่ว่าด้วยศุลกากร การคลัง สาธารณสุข ความปลอดภัย และการเข้าเมืองส่วนรัฐอื่น ๆ ยังคงมีเสรีภาพในการเดินเรือ (Freedom of Navigation) การบินผ่าน (Freedom of Overflight) การวางสายเคเบิลและท่อใต้ทะเล (Freedom of the Laying of Submarine Cables and Pipelines) (พื้นที่สีฟ้าและสีม่วงตามภาพ)

18 | เขตไหล่ทวีป (Continental Shelf Zone)

พื้นดินท้องทะเล (Sea - bed) และดินใต้ผิวดิน (Subsoil) ของบริเวณใต้ทะเลซึ่งขยายเลยทะเลอาณาเขตของรัฐตลอดส่วนต่อออกไปตามธรรมชาติ (Natural Prolongation) ของดินแดนทางบกของตนจนถึงริมนอกของขอบทวีป (Continental Margin) หรือจนถึงระยะ 200 ไมล์ทะเลจากเส้นฐานซึ่งใช้วัดความกว้างของทะเลอาณาเขตในกรณีที่ยื่นนอกของขอบทวีปขยายไปไม่ถึงระยะนั้น

19 | ทะเลหลวง (High Sea)

ทุกส่วนของทะเลซึ่งไม่ได้รวมอยู่ในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ (Exclusive Economic Zone) ในทะเลอาณาเขต (Territorial Sea) หรือในน่านน้ำภายใน (Internal Waters) ของรัฐ หรือในน่านน้ำหมู่เกาะ (Archipelagic Waters) ของรัฐหมู่เกาะโดยทะเลหลวงเปิดให้แก่อำนาจอธิปไตยของรัฐชายฝั่ง (Coastal States) หรือรัฐไร้ฝั่งทะเล (Landlocked States) เสรีภาพแห่งทะเลหลวงใช้ได้ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดไว้โดยอนุสัญญาและหลักเกณฑ์อื่น ๆ ของกฎหมายระหว่างประเทศ เช่น เสรีภาพในการเดินเรือ (Freedom of Navigation) เสรีภาพในการบิน (Freedom of Overflight) เสรีภาพในการทำประมง (Freedom of Fishing) โดยหน้าที่สำคัญของรัฐต่าง ๆ ที่ทำการประมงในทะเลหลวง คือต้องร่วมมือกันกำหนดมาตรการในการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรที่มีชีวิตในท้องทะเล

20 | บริเวณพื้นที่ (The Area)

พื้นดินท้องทะเลและพื้นมหาสมุทรและดินใต้ผิวดินที่อยู่พื้นขอบเขตของเขตอำนาจแห่งชาติ

21 | เส้นทางคมนาคมทางทะเล (Sea Line of Communication - SLOC)

เส้นทางระหว่างท่าเรือท่าที่ที่ใช้ในการขนส่งทางทะเล การโลจิสติกส์ และการทหาร

22 | อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ.1982 (United Nations Convention on the Law of the Sea - UNCLOS)

เป็นอนุสัญญาที่รวมหัวข้อของกฎหมายทะเลไว้ทั้งหมด ประกอบด้วยบทบัญญัติทั้งสิ้น 320 ข้อกับอีก 9 ผนวก บทบัญญัติเหล่านี้จะครอบคลุมเรื่องทะเลอาณาเขตต่อเนื่อง การเดินเรือ และช่องแคบรัฐหมู่เกาะ เขตเศรษฐกิจจำเพาะไหล่ทวีป ทะเลหลวง การบริหารและอนุรักษ์สิ่งที่มีชีวิตในทะเลหลวงของรัฐไร้ฝั่งทะเลการแสวงประโยชน์ในพื้นที่กันทะเลระหว่างประเทศการสำรวจทางวิทยาศาสตร์ในทะเล และการระงับกรณีพิพาทระหว่างประเทศเกี่ยวกับทะเล เป็นต้นและการเข้าเป็นภาคีของรัฐจะต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติทั้งหมดโดยไม่มีข้อสงวน

23 | ความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security)

การที่ประชาชนได้รับหลักประกันด้านสิทธิความปลอดภัย โดยมีเป้าหมาย 2 ประการ คือ 1) มนุษย์ทุกคนจะต้องปลอดภัยจากความกลัว (Freedom from fear) 2) ปลอดภัยจากความขาดแคลนหรือความต้องการ (Freedom from want) และสามารถสนองต่อความจำเป็นพื้นฐาน สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี ตลอดจนได้รับโอกาสอย่างเท่าเทียมกันในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง

24 | การประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงานและไร้การควบคุม (Illegal Unreported and Unregulated IUU - Fishing)

การทำประมงที่ผิดกฎหมาย คือ การกระทำที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

- การทำการประมงโดยเรือประมงไทยหรือเรือประมงต่างชาติในเขตอำนาจของรัฐใด ๆ โดยไม่ได้รับอนุญาตหรือขัดต่อกฎหมายหรือระเบียบของรัฐนั้น
- การทำการประมงโดยเรือประมงของรัฐที่เป็นภาคีสมาชิกขององค์กรจัดการประมงระดับภูมิภาค (Regional Fisheries Management Organization: RFMO) ที่ขัดกับมาตรการอนุรักษ์และจัดการขององค์กรจัดการประมงระดับภูมิภาคซึ่งรัฐนั้นมีข้อผูกพัน หรือขัดกับกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง
- การกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมายภายในของรัฐใดหรือพันธกรณีระหว่างประเทศที่รวมถึงการฝ่าฝืนกฎระเบียบขององค์กรจัดการประมงระดับภูมิภาคที่เกี่ยวข้องซึ่งกระทำโดยรัฐที่ให้ความร่วมมือ

การทำประมงที่ขาดการรายงาน คือ การกระทำที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

- ไม่ได้แจ้งหรือรายงาน หรือการรายงานเท็จต่อหน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายและระเบียบของรัฐนั้น
- ไม่ได้แจ้งหรือรายงาน หรือรายงานเท็จต่อองค์กรจัดการประมงระดับภูมิภาคในพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์กรนั้น ซึ่งขัดต่อวิธีปฏิบัติในการรายงานขององค์กรนั้น

การทำการประมงที่ไร้การควบคุม คือ การกระทำที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

- การทำการประมงในพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์กรจัดการประมงระดับภูมิภาคโดยเรือที่ไม่มีสัญชาติหรือเรือสัญชาติของรัฐที่ไม่ได้เป็นภาคีสมาชิก หรือเรือของกลุ่มประเทศที่ไม่มีสถานะเป็นรัฐซึ่งขัดกับมาตรการอนุรักษ์และจัดการ และขัดต่อความรับผิดชอบของรัฐภายใต้การอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศ

25 | ความมั่นคงแบบองค์รวม (Comprehensive Security)

ความมั่นคงที่มีขอบเขตรอบคลุมและเชื่อมโยงกันในทุกระดับ/ทุกมิติ โดยมุ่งเน้นให้ความสำคัญไปที่ “การบริหารจัดการ” สภาวะแวดล้อมของพื้นที่ทางบกและทางทะเลของไทยให้มีความมั่นคง ปลอดภัย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ ทั้งในระดับชาติ สังคม ชุมชน จนถึงระดับความมั่นคงของมนุษย์ ตลอดจนมีความครอบคลุมในทุกมิติ ทั้งมิติทางด้านการทหาร การเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม อาหาร น้ำ และพลังงาน ฯลฯ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคน เครื่องมือ เทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ให้มีความพร้อมในการรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน และที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตได้

26 | กิจกรรมทางทะเล (Marine Activities)

การดำเนินการเพื่อใช้ประโยชน์ในเขตทางทะเลในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การพาณิชย์นาวี การประมง การท่องเที่ยว การแสวงประโยชน์จากทรัพยากรที่ไม่มีชีวิต การวางสายเคเบิลหรือท่อใต้ทะเล การอนุรักษ์และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่ง การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย หรือการสำรวจและวิจัย วิทยาศาสตร์ทางทะเล

27 | สุนทรภิบาล (Ocean Governance)

การดำเนินการตามนโยบาย การกระทำ และกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับทะเลและ มหาสมุทรจะเกี่ยวข้องและได้รับอิทธิพลจากผู้มีส่วนร่วมในภาคส่วนอื่น ๆ อีกเป็นจำนวนมากนอกเหนือจากภาครัฐ ทำให้ภาครัฐไม่ใช่ผู้รับผิดชอบที่สำคัญแต่ผู้เดียวในการวางนโยบายอีกต่อไป ทั้งนี้เพราะความซับซ้อนของประเด็นต่าง ๆ ทางทะเลและมหาสมุทรที่เป็นสมบัติร่วมไม่มีรัฐหรือชาติใดเป็นเจ้าของแต่เพียงผู้เดียวเป็นผลให้มนุษย์ใช้ทรัพยากรต่าง ๆ อย่างขาดสำนึก โดยถือว่าเป็นทรัพยากรดังกล่าว เป็นทรัพยากรร่วมที่ทุกคนสามารถใช้ประโยชน์ได้โดยไม่ต้องร่วมรับผิดชอบในการดูแลรักษา ด้วยเหตุนี้ทำให้เห็นว่ากฎเกณฑ์ในการใช้ทะเลและมหาสมุทรจะต้องดำเนินการโดยผ่านข้อตกลงระหว่างประเทศ ซึ่งทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องมีการบริหารจัดการที่มีธรรมาภิบาลทั้งนี้เพื่อที่จะให้การใช้ประโยชน์ที่หลากหลายจากทะเลและมหาสมุทรเป็นไปในทางที่ควรจะเป็นและยั่งยืน

28 | อาชญากรรมข้ามชาติ (Transnational Crime)

การกระทำความผิดที่มีความต่อเนื่อง เชื่อมโยงจากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่ง หรือมีผลกระทบเกี่ยวเนื่องตั้งแต่ 2 ประเทศขึ้นไป โดยกลุ่มบุคคลเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์และอำนาจที่ขัดต่อหลักกฎหมายและศีลธรรม ก่อให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงของบุคคล องค์กร เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และประเทศชาติ

29 | การก่อการร้ายทางทะเล (Maritime terrorism)

ผลกระทบจากเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ศาสนาจากประเทศเพื่อนบ้านและความเคลื่อนไหวของกลุ่มก่อการร้ายที่แผ่อิทธิพลในภูมิภาคประกอบกับการแย่งชิงผลประโยชน์ของประเทศมหาอำนาจอาจเป็นเป้าหมายของการก่อการร้ายทางทะเลในการโจมตีเรือบรรทุกสินค้าที่ใช้เส้นทางคมนาคม โครงสร้างพื้นฐานการคมนาคมในภูมิภาค

30 | เศรษฐกิจสีน้ำเงิน (Blue Economy)

แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทรัพยากรทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับท้องถิ่นและชุมชน เพื่อให้มีการดำรงชีพและดำเนินธุรกิจได้อย่างยั่งยืน โดยเศรษฐกิจสีน้ำเงินถูกนำมาปรับใช้เพื่อขับเคลื่อนความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการดูแลรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน ไม่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมชายฝั่งและทะเล

31 | องค์กรจัดการความรู้ทางทะเล (Maritime Knowledge Management Organization)

องค์กรจัดการความรู้ทางทะเลภายใต้มหาวิทยาลัยในกำกับดูแลของรัฐเป็นศูนย์กลางข้อมูลเชิงวิชาการทางทะเลเพื่อทำหน้าที่พัฒนาและจัดการองค์ความรู้เกี่ยวกับทะเลในรูปแบบที่เหมาะสมแก่ทุกภาคส่วน รวมทั้งสามารถให้ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบายด้านกิจการทางทะเลแก่หน่วยงานภาครัฐและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

32 | แนวคิดการวางแผนเชิงพื้นที่ทางทะเล (Marine Spatial Planning: MSP)

การวางแผนการใช้ประโยชน์พื้นที่ทางทะเลอย่างมีระเบียบแบบแผนโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองต่อความต้องการด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยคำนึงถึงความสมดุลระหว่างการพัฒนาและการรักษาไว้ซึ่งความสมบูรณ์ของระบบนิเวศอย่างยั่งยืน การวางแผนเชิงพื้นที่ทางทะเลมุ่งจัดการกิจกรรมการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ในทะเลให้จำกัดอยู่ในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งตามวัตถุประสงค์ โดยจำกัดผลกระทบต่อระบบนิเวศและกำหนดกิจกรรมให้สอดคล้องกับลักษณะของพื้นที่ เช่น พื้นที่อนุรักษ์ พื้นที่พัฒนา พื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เป็นต้น

33 | ดัชนีคุณภาพมหาสมุทร (Ocean Health index: OHI)

ตัวชี้วัดระดับคุณภาพของระบบนิเวศทางทะเลในมิติต่าง ๆ โดยมีกรอบแนวคิดที่บูรณาการระหว่างตัวชี้วัดด้านต่าง ๆ ที่ครอบคลุมทั้งด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม คณะนักดัชนี OHI พิจารณาจากหลักเกณฑ์ต่าง ๆ 10 ด้าน ดังนี้ 1) การจัดหาอาหาร (Food Provision) 2) โอกาสในการทำประมงพื้นบ้าน (Artisanal fishing opportunities) 3) ผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติ (Natural Product) 4) การจัดเก็บคาร์บอน (Carbon storage) 5) การป้องกันชายฝั่ง (Coastal Protection) 6) การท่องเที่ยวและสันทนาการ (Tourism & Recreation) 7) วิถีชีวิตและเศรษฐกิจชายฝั่ง (Coastal livelihoods & Economies) 8) การรับรู้ถึงอัตลักษณ์ และคุณค่าของสถานที่ (Sense of place) 9) น้ำสะอาด (Clean water) และ 10) ความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity)

34 | ผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (Polluter Pays Approach)

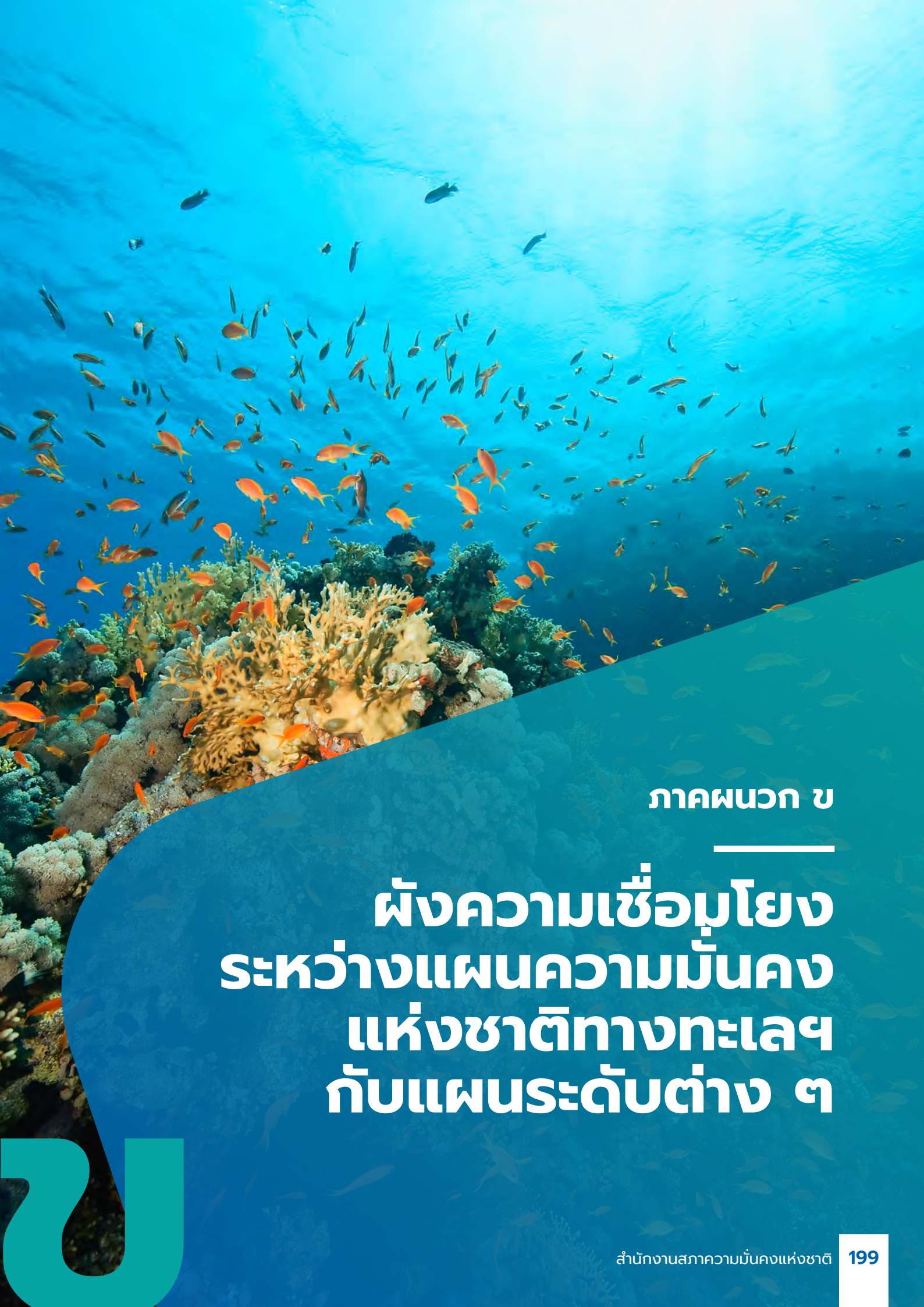
หลักการที่ผู้ก่อมลพิษต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น

35 | การเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมทางทะเลระหว่างภูมิภาคทั้งฝั่งอ่าวไทยและฝั่งอันดามัน (Land Bridge)

การพัฒนาสะพานเศรษฐกิจทางบกเส้นทางใหม่ เป็นการบริการขนส่งทางรางและถนนเชื่อมโยงกับการขนส่งระหว่างทะเลฝั่งอ่าวไทยกับภาคใต้ตอนบนฝั่งอันดามัน

A vibrant underwater scene featuring a diverse coral reef. In the foreground, there are large, branching corals in shades of yellow and orange. Numerous small, bright orange fish are swimming around the coral. In the background, the water is a deep blue, and many more fish of various species are visible, some swimming in schools. The overall atmosphere is bright and healthy, suggesting a thriving marine ecosystem.

ภาคผนวก ข

**ผังความเชื่อมโยง
ระหว่างแผนความมั่นคง
แห่งชาติทางทะเลฯ
กับแผนระดับต่าง ๆ**

ความเชื่อมโยงระหว่างแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2566 - 2570) ยุทธศาสตร์และแผนสำคัญของชาติ กรอบความร่วมมือ และพันธกรณีระหว่างประเทศ

แผนระดับที่ 1

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580)

1. ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง

เป้าหมายที่ 1 บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติ และทุกระดับ

เป้าหมายที่ 2 กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชนมีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง

เป้าหมายที่ 3 ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคง เป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศ

- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง

2. ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้าง ความสามารถในการแข่งขัน

เป้าหมาย ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

• ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว

• ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 โครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงไทย เชื่อมโลก

3. ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้าง การเติบโต บนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

เป้าหมาย ใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโตบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ

• ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล

4. ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

เป้าหมาย ภาครัฐมีขนาดเล็กลง พร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

• ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 ภาครัฐมีความทันสมัย

• ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 บุคลากรภาครัฐเป็นคนดีและเก่ง ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ

• ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 7 กฎหมายมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ และมีเท่าที่จำเป็น

แผนระดับที่ 2

1. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580)

1. แผนแม่บทฯ ประเด็นความมั่นคง

เป้าหมาย ประเทศชาติมีความมั่นคงในทุกมิติ และทุกระดับเพิ่มขึ้น

- แผนย่อยการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง

เป้าหมาย ปัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน (เช่น ปัญหายาเสพติด ความมั่นคงทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์ ฯลฯ) ได้รับการแก้ไขจนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ

• แผนย่อยการบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมทั้งองค์กรภาครัฐและมิใช่ภาครัฐ

เป้าหมายที่ 1 ประเทศไทยมีความมั่นคงและสามารถรับมือกับความท้าทายจากภายนอกได้ทุกรูปแบบสูงขึ้น

เป้าหมายที่ 2 ประเทศไทยมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการกำหนดทิศทางและส่งเสริมเสถียรภาพของภูมิภาคเอเชีย รวมทั้งเป็นประเทศแนวหน้าในภูมิภาคอาเซียน

- แผนย่อยการพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

เป้าหมาย กลไกการบริหารจัดการความมั่นคงมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

2. แผนแม่บทฯ ประเด็นการเติบโตอย่างยั่งยืน

เป้าหมาย สภาพแวดล้อมของประเทศไทยมีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน

- แผนย่อยการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล

เป้าหมาย ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศทางทะเลเพิ่มขึ้น

- แผนย่อยการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ

เป้าหมาย การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยลดลง

• แผนย่อยการจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตร ทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

เป้าหมาย คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำใต้ดิน และแหล่งน้ำทะเลมีคุณภาพเหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์

- แผนย่อยการยกระดับกระบวนทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ

เป้าหมาย คนไทยมีคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดี

3. แผนแม่บทฯ ประเด็นการต่างประเทศ

เป้าหมาย การต่างประเทศไทยมีเอกภาพ ทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน มีมาตรฐานสากล และมีเกียรติภูมิในประชาคมโลก

- แผนย่อยความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างประเทศ

เป้าหมายที่ 1 ประเทศไทยมีความมั่นคงและสามารถรับมือกับความท้าทาย จากภายนอกได้ทุกรูปแบบสูงขึ้น

เป้าหมายที่ 2 ประเทศไทยมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการกำหนดทิศทางและส่งเสริมเสถียรภาพของภูมิภาคเอเชีย รวมทั้งเป็นประเทศแนวหน้าในภูมิภาคอาเซียน

- แผนย่อยการพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ

เป้าหมาย ประเทศไทยมีการพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลในทุกมิติและสามารถมีบทบาทเชิงรุกในการร่วมกำหนดมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น

4. แผนแม่บทฯ ประเด็นการวิจัยและพัฒนาวัตกรรม

เป้าหมาย ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี และด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ของประเทศเพิ่มขึ้น

- แผนย่อยการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านสิ่งแวดล้อม

เป้าหมาย การประยุกต์ใช้ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจสีเขียวอย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้น

ความเชื่อมโยงระหว่างแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2566 - 2570) ยุทธศาสตร์และแผนสำคัญของชาติ กรอบความร่วมมือ และพันธกรณีระหว่างประเทศ

2. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)

1. หมายเหตุที่ 5 ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค

- เป้าหมายที่ 3 ไทยเป็นประตูและทางเชื่อมโครงข่ายคมนาคมและ โลจิสติกส์ของภูมิภาค

2. หมายเหตุที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ

- เป้าหมายที่ 2 ทรัพยากรธรรมชาติได้รับการอนุรักษ์ฟื้นฟูและมีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

3. หมายเหตุที่ 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

- เป้าหมายที่ 1 ความเสียหายและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศลดลง
- เป้าหมายที่ 2 ความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศลดลง
- เป้าหมายที่ 3 สังคมไทยมีภูมิคุ้มกันจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

3. นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566 - 2570)

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ 4 การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

- เป้าหมายที่ 1 ประเทศไทยสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงทางทะเลได้อย่างต่อเนื่อง จนไม่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศ
- เป้าหมายที่ 2 ประเทศไทยมีการบริหารจัดการองค์ความรู้ทางทะเลที่ช่วยสนับสนุน การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

แผนระดับที่ 3 ที่เกี่ยวข้อง

แผนปฏิบัติการ 5 ปี ศรชล.
พ.ศ. 2566 - 2570
โดยศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.)

แผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติ
พ.ศ. 2564 - 2565
โดยกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (ทช.)

(ร่าง) นโยบายและแผนบริหารจัดการประมง
พ.ศ. 2566 - 2570
โดยกรมประมง (กปม.)

แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม
พ.ศ. 2560 - 2564
โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.)

แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ
พ.ศ. 2564 - 2570
โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.)

กรอบความร่วมมือและพันธกรณีระหว่างประเทศ

1. เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)

เป้าหมายที่ 14 อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเลและทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

2. กฎหมายระหว่างประเทศ

- อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 (The United Nations Convention on the Law of the Sea : UNCLOS 1982)
- สนธิสัญญา/อนุสัญญาอื่นเกี่ยวกับกิจการทางทะเลซึ่งไทยเป็นภาคี
- ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางทะเล

3. กรอบความร่วมมือ และพันธกรณีระหว่างประเทศ

- กรอบความร่วมมือพหุภาคีระดับโลกและระดับภูมิภาค อาทิ แผนปฏิบัติการระดับสากลเพื่อป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม พ.ศ. 2554 (IPOA-IUU) และความตกลงว่าด้วยความร่วมมือระดับภูมิภาคเพื่อการต่อต้านโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธในเอเชีย (ReCAAP)
- ความร่วมมือแบบทวิภาคี อาทิ ความร่วมมือทางทะเลอินโดจีนเนื่องจากการประชุมคณะทำงานเฉพาะกิจด้านความมั่นคงทางทะเลระหว่างไทย - อินโดจีน

แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2566 - 2570)

1. การพัฒนาศักยภาพการเมืองและความมั่นคงทางทะเล

2. การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางทะเล

3. การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเล

4. การเสริมสร้างความมั่นคงและปลอดภัยให้แก่ประชาชนและชุมชนที่ใช้ประโยชน์จากทะเล

5. การพัฒนาเศรษฐกิจภาคทะเล

6. การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศทางทะเล

7. การบริหารจัดการผลประโยชน์ของชาติทางทะเลของภาครัฐ

ภาคผนวก ก

รายงานการประเมิน สถานการณ์ความมั่นคง ทางทะเลในระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) (ฉบับสมบูรณ์)

1.1 ภาพรวม

สภาพแวดล้อมซึ่งจะส่งผลกระทบต่อกิจการทางทะเลระดับโลกต่อไปในระยะ 5 ปี สามารถจำแนกเป็นด้านที่สำคัญประกอบด้วย การเมืองและความมั่นคงระหว่างประเทศ การบริหารจัดการด้านเศรษฐกิจ ภัยคุกคามข้ามชาติ รวมถึงระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง ดังนี้

1.2 สภาพแวดล้อมด้านการเมืองและความมั่นคงระหว่างประเทศ

1.2.1 การปรับเปลี่ยนของระเบียบโลก การดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ในปัจจุบันรวมถึงห้วงเวลา 5 ปีต่อไปมีลักษณะของการกลับมาให้ความสำคัญต่อภูมิรัฐศาสตร์ (Geopolitics) หรือความสัมพันธ์บนพื้นฐานของการพิจารณาเงื่อนไขเกี่ยวกับตัวแสดงที่เป็นรัฐ รวมถึงพื้นที่การขยายอิทธิพลของรัฐ การยกระดับบทบาทของจีนอันเนื่องมาจากการเติบโตทางเศรษฐกิจและการค้า ประกอบกับการให้ความช่วยเหลือและบริการระหว่างประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ ได้เป็นปัจจัยผลักดันให้ระบบโลกเปลี่ยนผ่านไปสู่ระบบหลายขั้วอำนาจ (Multi-polar international system) อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น โดยประเทศมหาอำนาจทั้งในระดับโลกและภูมิภาค อาทิ สหรัฐอเมริกา จีน รัสเซีย กลุ่มประเทศในยุโรป อินเดีย ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย มีการแข่งขันเพื่อรักษาผลประโยชน์ในกิจการระหว่างประเทศทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นการทหาร การค้าและการลงทุน การพัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยี และความเชื่อมโยงของระบบโครงสร้างพื้นฐาน อาทิ ไซเบอร์ อวกาศ ปัญญาประดิษฐ์ และปฏิบัติการใต้น้ำ รวมถึงการกำหนดกฎกติกาและกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นเงื่อนไขในการต่อรองเพื่อจำกัดอิทธิพลของคู่แข่งหรือเสริมสร้างบทบาทที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม การแข่งขันทางยุทธศาสตร์ที่ปรากฏเด่นชัดที่สุด คือ การแข่งขันระหว่าง 1) สหรัฐอเมริกา รวมถึงประเทศพันธมิตรและหุ้นส่วนซึ่งยึดถือระเบียบโลกเสรี (Liberal Order) รวมถึงหลักการเมืองแบบเสรีนิยมประชาธิปไตยและเศรษฐกิจแบบตลาดเสรี และ 2) จีน ซึ่งชูสิทธิของแต่ละประเทศในการเลือกวิถีการพัฒนาประเทศตามแนวทางของตน หลักการการเคารพซึ่งกันและกัน และการไม่แทรกแซงกิจการภายใน รวมถึงให้ความสำคัญต่อหลักพหุภาคีนิยมและการสร้างความเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ

ทั้งนี้ ในส่วนของกิจการทางทะเล ประเด็นสิทธิการจัดการและใช้ประโยชน์จากทะเลจะเป็นศูนย์กลางของการแข่งขันและความขัดแย้งระหว่างประเทศในระยะต่อไป โดยความขัดแย้งในมิติของกิจการทางทะเล โดยเฉพาะรูปแบบของข้อพิพาทเขตแดนและการแข่งขันเพื่อควบคุมเส้นทางคมนาคมที่มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ จะเป็นปัจจัยส่วนหนึ่งที่ส่งผลให้อัตราการสะสมอาวุธทั่วโลกเพิ่มขึ้น

นอกจากนี้ ขณะที่ การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตของประชากรในพื้นที่ต่าง ๆ ของโลกรุนแรงยิ่งขึ้น เนื่องจากประเทศต่าง ๆ มีขีดความสามารถในการฟื้นตัวจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 รวมทั้งการกระจายเวชภัณฑ์สำหรับการป้องกันโรคและ การฟื้นฟูเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน ขณะเดียวกัน กลไกพหุภาคีของสหประชาชาติ อาทิ โครงการ Global Humanitarian Response Plan 2020 รวมถึงการหารือในกรอบ G7 และ G20 ยังมีข้อจำกัดในการระดมทุนความช่วยเหลือระหว่างประเทศ ความเหลื่อมล้ำดังกล่าวส่งผลต่อการกลับมาดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในสภาวะปกติใหม่ (New normal) ในระดับโลกด้วย อย่างไรก็ตาม การที่กลไกพหุภาคีของสหประชาชาติและองค์กรระหว่างประเทศมีข้อจำกัดในการรับมือกับปัญหาความท้าทายกับโลกทำให้ประเทศต่าง ๆ มีแนวโน้มให้ความสำคัญต่อการจัดตั้งกลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศที่มีสมาชิกจำกัดเพิ่มขึ้น เนื่องจากตอบสนองต่อผลประโยชน์แห่งชาติมีความคล่องตัวสูง และรับมือกับปัญหาความท้าทายใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.3 | สภาพแวดล้อมการบริหารจัดการด้านเศรษฐกิจ

การดำเนินมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ซึ่งมีการจำกัดการรวมตัวของคนในสถานประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม อีกทั้งการระงับการเดินทางทั้งภายในและระหว่างประเทศ ได้ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมต่อของห่วงโซ่อุปทานระดับโลก (Global supply chain) รวมถึงการขนส่งสินค้าและการคมนาคมทางทะเล อาทิ การเกิดวิกฤติเกี่ยวกับการเปลี่ยนผลัดแรงงานการขนส่งทางทะเล รวมถึงคนประจำเรือ (Seafarers) และการขาดแคลนตู้ขนส่งสินค้า (Container) ปรากฏการณ์ดังกล่าวได้เร่งให้เกิดการปรับเปลี่ยนรูปแบบของห่วงโซ่อุปทานของระบบเศรษฐกิจอย่างการนำระบบงานซึ่งอาศัยเทคโนโลยีดิจิทัลมาทดแทนแรงงานคน (Digital transformation) เพื่อส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมแบบลดการสัมผัส (Non-contact action) และยกระดับศักยภาพของอุตสาหกรรม การขนส่งทางเรือไปสู่ระบบอัตโนมัติขั้นสูง (Advanced Automation) รวมถึงแพลตฟอร์มดิจิทัลและระบบประมวลผล อาทิ การวิเคราะห์ข้อมูล (Data analytics) แบบจำลองดิจิทัล (Digital twins) หุ่นยนต์ (Robots) และปัญญาประดิษฐ์ (Artificial intelligence) มีแนวโน้มจะได้รับการส่งเสริมให้มีการนำมาขับเคลื่อนระบบการบริหารจัดการของการขนส่ง (Logistic management) และท่าเรือ (Port management) มากขึ้น พร้อมกับการเผยแพร่หลักการประหยัดต้นทุนดำเนินการ และการให้บริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Low-carbon economy) ทั้งนี้ การกำหนดนโยบายและมาตรการรักษาความปลอดภัยของโครงสร้างพื้นฐานสำคัญ (Critical Infrastructure) ทางดิจิทัล หรือความปลอดภัยทางไซเบอร์ (Cyber Security) จึงทวีความสำคัญต่อการสนับสนุนให้เศรษฐกิจภาคการขนส่งทางทะเลสามารถปรับตัวต่อเทคโนโลยีใหม่ดังกล่าว

1.4 | สภาพแวดล้อมด้านภัยคุกคามข้ามชาติ

ความเชื่อมโยงของการค้า การคมนาคม และระบบสารสนเทศผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ยังคงเป็นช่องทางของการก่ออาชญากรรมข้ามชาติทางทะเลประเภทต่าง ๆ อาทิ การกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ (Piracy and Armed Robbery) การก่อการร้าย การลักลอบเข้าเมือง การค้ามนุษย์ การค้าสิ่งผิดกฎหมาย รวมถึงยาเสพติด อาวุธและสินค้าที่ใช้ได้สองทาง (Dual-use goods) สัตว์ป่าและพันธุ์พืชในประเภทที่ได้รับการคุ้มครอง ตลอดจนสินค้าหนีภาษีหรือละเมิดลิขสิทธิ์ อีกทั้งมีความเสี่ยงที่ตัวแสดงที่ไม่ใช่รัฐสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีอันตรายได้ง่ายขึ้น อาทิ อาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูง (Weapons of Mass Destruction: WMD) ซึ่งรวมถึงอาวุธเคมี ชีวภาพ รังสีและนิวเคลียร์ อุปกรณ์ทางสงครามไซเบอร์ และระบบหุ่นยนต์และระบบอาวุธทำลายล้างแบบอัตโนมัติ (Lethal Autonomous Weapons Systems: LAWS) โดยอาวุธดังกล่าวสามารถนำมาใช้ก่อความรุนแรงที่สร้างความเสียหายเป็นวงกว้าง เช่น การทำลายโครงสร้างพื้นฐาน รวมถึงการก่อการร้ายซึ่งอาศัยเทคโนโลยีและระบบเครือข่ายจากระยะไกลในการปลูกฝังแนวความคิดเพื่อการสร้างแรงจูงใจและการก่อเหตุ

นอกจากนี้ การดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการค้าและการคมนาคมทางทะเลที่พึ่งพาเทคโนโลยีดิจิทัลมากขึ้น ยังเพิ่มความเสี่ยงต่อภัยคุกคามทางไซเบอร์ โดยรูปแบบของการก่อเหตุสามารถจำแนกเป็น 2 ประเภทหลัก ได้แก่ 1) การทำให้ระบบการทำงานแบบดิจิทัลติดขัดหรือล่าช้า และ 2) การจารกรรมข้อมูล รวมถึงข้อมูลของรัฐ ข้อมูลเชิงพาณิชย์ และข้อมูลส่วนตัว

1.5 | สภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง

การดำเนินกิจกรรมของมนุษย์ยังก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งอย่างต่อเนื่อง โดยสามารถจำแนกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) **มลพิษ (Pollution)** ซึ่งพบว่าพลาสติกเป็นขยะทะเลประเภทที่มีปริมาณมากที่สุด โดยมีการคาดการณ์ว่าการปล่อยขยะพลาสติกสู่ทะเลจะเพิ่มขึ้นกว่าสองเท่าภายในปี 2573 รวมถึงจะทำให้เกิดผลข้างเคียงอย่างสารพิษที่เป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตในทะเลและสุขภาพของผู้บริโภคสัตว์น้ำ 2) **ความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศ (Ecological degradation)** มีที่มาจากการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรแบบเกินขีดความสามารถของการฟื้นตัวตามธรรมชาติซึ่งอาจนำไปสู่ปัญหาการขาดแคลนหรือการสูญพันธุ์ในระยะยาว นอกจากนี้ ยังเป็นผลสืบเนื่องจากการปรากฏการณ์ระดับโลก ได้แก่ การเพิ่มจำนวนประชากร การขยายชุมชนเมือง รวมถึงการเติบโตของเศรษฐกิจ

ภาคการค้าอุตสาหกรรม และพัฒนานวัตกรรมซึ่งอาศัยต้นทุนจากทรัพยากรธรรมชาติ อีกทั้งระบบเศรษฐกิจแบบตลาด (Market economy) ยังเอื้อต่อการดำเนินกิจกรรมที่ใช้ต้นทุนการประกอบการต่ำแต่สร้างผลิตภาพสูง อันส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและเป็นอุปสรรคต่อการอนุรักษ์ อาทิ การใช้พลังงานเชื้อเพลิงจากฟอสซิล (Fossil Fuels) การทำเกษตรและประมงแบบไม่ยั่งยืน (Non-sustainable agriculture) การทำเหมืองแร่ และการปล่อยมลพิษจากกิจกรรมด้านคมนาคม และ 3) การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) ซึ่งพบว่าปริมาณการปล่อยสารคาร์บอนจากกิจกรรมของมนุษย์ยังเพิ่มสูงขึ้น โดยอาจทำให้อุณหภูมิเฉลี่ยของโลกเพิ่มสูงถึง 2 องศาเซลเซียส ภายในปี 2593 ปรากฏการณ์ดังกล่าวส่งผลโดยตรงต่อระบบนิเวศของทะเลและมหาสมุทรหลายรูปแบบ ได้แก่

1.5.1 การเพิ่มอุณหภูมิของน้ำทะเล (Ocean warming) เมื่อมหาสมุทรกักเก็บความร้อนได้น้อยลงและปล่อยคลื่นความร้อน (Heat wave) จะทำให้เกิดปรากฏการณ์สึบเนื่อง ประกอบด้วย

1) การเปลี่ยนแปลงของกระแสน้ำและสภาพอากาศ ซึ่งนำไปสู่การเกิดสภาพอากาศสุดโต่ง (Extreme weather) รวมถึงการเกิดภัยพิบัติ เช่น พายุ น้ำท่วม และภัยแล้ง

2) ปรากฏการณ์ปะการังฟอกขาว (Coral bleaching) และการขยายตัวของบริเวณไร้ออกซิเจน (Dead zone) ซึ่งส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของสิ่งมีชีวิตใต้ทะเล การย้ายถิ่นฐานของสัตว์น้ำ และภาวะขาดแคลนทรัพยากรสัตว์น้ำในบริเวณที่อุณหภูมิเพิ่มสูง

3) การละลายของน้ำแข็งบริเวณขั้วโลกและการเพิ่มระดับน้ำทะเล ซึ่งอาจเพิ่มขึ้นถึง 2 เมตร ภายในปี 2643 โดยจะส่งผลกระทบต่อที่อยู่อาศัยและการจัดการเขตแดนทางทะเลของรัฐชายฝั่ง

1.5.2 สภาพน้ำทะเลเป็นกรด (Ocean acidification) เกิดจากการทำปฏิกิริยาระหว่างคาร์บอนไดออกไซด์กับน้ำทะเล โดยอาจนำไปสู่ปรากฏการณ์การสูญพันธุ์ครั้งใหญ่ (Mass extinction) ของสัตว์ทะเล สืบเนื่องจากสถานการณ์ข้างต้น การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) มีแนวโน้มจะกลายเป็นบรรทัดฐานของการดำเนินกิจกรรมด้านการพัฒนา การจัดการทรัพยากรทางทะเล การผลิตสินค้าและบริการ การศึกษาวิจัย ตลอดจนความร่วมมือระหว่างประเทศต่อไป โดยมีพัฒนาการที่สำคัญ ดังนี้

1) การกำหนดแนวคิด เป้าหมาย และตัวชี้วัดด้านการพัฒนา ให้ความสำคัญต่อการรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้มีความยั่งยืน โดยเพียงพอต่อการใช้ในระยะยาวข้ามชั่วรุ่นหรือมีการนำกลับมาใช้แบบหมุนเวียน อาทิ (1) แนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) รวมถึงการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน ค.ศ. 2030 (2030 Agenda for Sustainable Development) ซึ่งเป้าหมายที่ 14 ระบุให้มีการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทะเลและมหาสมุทรอย่างยั่งยืน อีกทั้งมีการพัฒนาตัวชี้วัดดัชนีคุณภาพมหาสมุทร (Ocean Health Index: OHI) เพื่อเป็นเกณฑ์สำหรับการประเมินขีดความสามารถของทะเลและมหาสมุทรในการให้ประโยชน์แก่มนุษย์แบบเป็นองค์รวมทั้งมิติด้านระบบนิเวศ เศรษฐกิจ และสังคม (2) แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน (Bio-Circular-Green Economy: BCG) ซึ่งส่งเสริมการใช้ทรัพยากรแบบหมุนเวียนในภาคเศรษฐกิจ

นอกจากนี้ ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 สหประชาชาติและองค์กรในเครือข่ายรวมถึงองค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) และโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (UN Environment Program: UNEP) ยังเสนอแนวคิดการฟื้นตัวจากวิกฤติในรูปแบบที่มีความยั่งยืน (Green recovery) ซึ่งรวมถึงการปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากทะเลและมหาสมุทร อาทิ การลดการปล่อยมลพิษจากพาหนะการขนส่ง การสนับสนุนเทคโนโลยีและโครงสร้างพื้นฐานที่ปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เป็นศูนย์ (Zero-emissions) การลดปริมาณการใช้เชื้อเพลิงจากฟอสซิล การเลิกใช้พลังงานถ่านหิน รวมถึงการฟื้นฟูพื้นที่ป่า

2) การดำเนินโครงการความร่วมมือ อาทิ โครงการทศวรรษแห่งสมุทรศาสตร์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน พ.ศ. 2564 - 2573 (United Nations Decade of Ocean Science for Sustainable Development 2021 – 2030) ซึ่งส่งเสริมการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลเพื่อนำไปสู่องค์ความรู้ด้านการอนุรักษ์ระบบนิเวศของมหาสมุทรและการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน

3) การหารือภายใต้กลไกพหุภาคี ในประเด็นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางทะเลและมหาสมุทร ในเวทีต่าง ๆ รวมถึง (1) การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยมหาสมุทร (UN Ocean Conference) ซึ่งเริ่มขึ้นเมื่อปี 2560 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนข้อที่ 14 (2) การประชุมรัฐภาคีกรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UN Climate Change Conference of the Parties: COP) ซึ่งมีการหารือในประเด็นเกี่ยวกับทะเลและมหาสมุทร อาทิ การปกป้องแหล่งคาร์บอนสีน้ำเงิน (Blue Carbon Asset) การเพิ่มพื้นที่คุ้มครองทางทะเล หรือพื้นที่ปลอดจากกิจกรรมประมงทำลายล้าง (Agenda 30x30) และการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในการขนส่งทางเรือให้เป็นศูนย์ (Zero Emission Shipping Mission) (3) การประชุม Intergovernmental conference on marine biodiversity of areas beyond national jurisdiction (BBNJ) ซึ่งเริ่มขึ้นเมื่อ ปี 2561 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหารือเกี่ยวกับการขยายรายละเอียดของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล (UNCLOS) ค.ศ. 1982 ในประเด็นการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพใต้ทะเลอย่างยั่งยืนบริเวณนอกอาณาเขตของรัฐชายฝั่ง โดยจะให้บรรลุผลเป็นกลไกทางกฎหมาย

2 สถานการณ์ระดับภูมิภาคเอเชีย

2.1 | ภาพรวม

ทวีปเอเชีย รวมถึงบริเวณมหาสมุทรอินเดียและมหาสมุทรแปซิฟิก เป็นจุดศูนย์กลางของความขัดแย้งและการแข่งขันเชิงยุทธศาสตร์ที่มีความสำคัญระดับโลกแห่งหนึ่ง โดยการเปลี่ยนแปลงของดุลอำนาจในภูมิภาคอันเป็นผลจากการขึ้นสู่สถานะประเทศมหาอำนาจระดับโลกของจีน ประกอบกับการเพิ่มบทบาทของประเทศมหาอำนาจอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอกพื้นที่เพื่อการรักษาผลประโยชน์ทางทะเลของตน ได้ทำให้เกิดสถานการณ์ที่ประเทศผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกิจการระดับภูมิภาคต่างมีจุดยืนทางการเมือง ลักษณะการตีความหลักกฎหมายระหว่างประเทศ และแนวทางการส่งเสริมระเบียบระหว่างประเทศ (Regional order) แตกต่างกันไป รวมถึงเป็นเงื่อนไขให้เกิดความขัดแย้งเกี่ยวกับการจัดการและใช้ประโยชน์จากเส้นทางคมนาคมทางทะเลพื้นที่ที่มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ โดยความขัดแย้งดังกล่าวมีความซับซ้อน เพราะเกี่ยวพันกับทั้งประเด็นที่มีอยู่ดั้งเดิมในภูมิภาคอย่างข้อพิพาทเรื่องเขตแดนทางทะเลรวมถึงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และการแข่งขันทางยุทธศาสตร์ซึ่งมีประเทศมหาอำนาจจากภายนอกภูมิภาคมาเกี่ยวข้อง ขณะเดียวกัน การแข่งขันระหว่างประเทศมหาอำนาจมีส่วนสร้างผลกระทบเชิงบวกอย่างการส่งเสริมบริการสาธารณะ อาทิ การรักษาความมั่นคงและปลอดภัยทางทะเล การศึกษาวิจัยและพัฒนาและการกระจายเงินทุนระหว่างประเทศ แต่ก็ส่งผลกระทบเชิงลบอย่างการทำให้ปฏิสัมพันธ์ในภูมิภาคกลายเป็นเรื่องการทหาร (Militarization) จากการดำเนินกิจกรรม อาทิ การนำกำลังทางเรือออกปฏิบัติการนอกอาณาเขต การสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการทหาร การแข่งขันสะสมอาวุธ (Arms race) และการดำเนินยุทธวิธีแบบไม่เผชิญหน้าอย่างเปิดเผย (Gray-zone Tactics) ด้วยเหตุนี้ การรักษาบรรยากาศของเสถียรภาพและการดำเนินปฏิสัมพันธ์แบบยึดถือกติกา (Rule-based order) จึงจำเป็นต้องทำความเข้าใจผลประโยชน์และท่าทีของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นองค์รวม เพื่อหลีกเลี่ยงสถานการณ์คลุ้มเครือที่สามารถนำไปสู่ความเข้าใจผิดและการใช้กำลังเผชิญหน้า นอกจากนี้ ภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกยังพบปัญหาภัยคุกคามข้ามชาติอันกระทบต่อความมั่นคงปลอดภัยของประเทศผู้ใช้เส้นทางสัญจรและเสถียรภาพของภูมิภาค อาทิ การกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ การลักลอบค้าสิ่งผิดกฎหมาย และการแพร่ขยายอาวุธ

ทั้งนี้ แนวโน้มของสถานการณ์ความมั่นคงทางทะเลระดับภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก สามารถพิจารณาได้จากพัฒนาการของประเด็นความมั่นคงในภูมิภาค ประกอบกับการกำหนดยุทธศาสตร์ทางทะเลของประเทศที่มีบทบาทในภูมิภาค มีรายละเอียดดังนี้

2.2 | สถานการณ์บริเวณช่องทางคมนาคมทางทะเลซึ่งมีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์

2.2.1 มหาสมุทรแปซิฟิก

1) ทะเลจีนใต้ ยังคงมีประเด็นความขัดแย้งอันเนื่องมาจากข้อพิพาทเรื่องการอ้างกรรมสิทธิ์ การบริหารจัดการ และการใช้ประโยชน์จากพื้นที่บริเวณหมู่เกาะ Paracels และหมู่เกาะ Spratlys โดยแม้ว่าปัจจุบันยังไม่มีการสู้รบอย่างเปิดเผย แต่สถานการณ์มีแนวโน้มตึงเครียดมากขึ้นจากการนำกำลังทหารของฝ่ายต่าง ๆ เข้ามาในพื้นที่ ขณะเดียวกันประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เกี่ยวข้องกับการอ้างกรรมสิทธิ์เหนือพื้นที่พิพาทยังได้พัฒนาขีดความสามารถของกำลังทางทะเลเพื่อรับมือต่อกิจกรรมการขยายอิทธิพลของฝ่ายจีน ทำให้มีผลต่อการปรับเปลี่ยนสมดุลของกำลังทหาร (Balance of force) ระดับภูมิภาค นอกจากนี้ ความขัดแย้งในทะเลจีนใต้ยังมีแนวโน้มที่จะยกระดับไปเป็นประเด็นระดับโลก เมื่อประเทศผู้ใช้เส้นทางคมนาคมทางทะเลรายสำคัญจากนอกภูมิภาคมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการใช้สิทธิเสรีภาพ การเดินเรือและบินผ่านในพื้นที่ดังกล่าว รวมถึงรูปแบบของการฝึกซ้อมรบและการหารือเกี่ยวกับการพัฒนากลไกพหุภาคีเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยทางทะเลจากสถานการณ์ดังกล่าวจึงทำให้เกิดความเสี่ยงที่ฝ่ายต่าง ๆ อาจมีการใช้กำลังตอบโต้กันและยกระดับเป็นการสู้รบซึ่งเนื่องมาจากอุบัติเหตุหรือความเข้าใจผิดได้

2) ช่องแคบมะละกา พบการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธอย่างต่อเนื่อง โดยเรือที่มีความเสี่ยงสูง ได้แก่ เรือบรรทุกสินค้าและน้ำมันที่มีการรักษาความปลอดภัยและมีความเร็วระดับต่ำ การก่อเหตุส่วนใหญ่กระจายตัวอยู่ทั้งบริเวณช่องแคบสิงคโปร์ และเส้นทางต่อเนื่องอย่างทะเลจีนใต้ ฟิลิปปินส์ บังกลาเทศ อินเดีย โดยเฉพาะการปล้นเรือที่มีจำนวนเหตุการณ์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ซึ่งประเมินว่าความยากจนเป็นแรงจูงใจสำคัญของผู้ก่อเหตุและอาจเป็นปัจจัยต่อเนื่องทำให้อาชญากรรมดังกล่าวยังปรากฏในระยะต่อไป และหากสถานการณ์การก่อเหตุรุนแรงยิ่งขึ้นก็อาจเป็นเงื่อนไขให้ประเทศที่ต้องการขยายบทบาทในภูมิภาคเข้าแทรกแซงสถานการณ์ได้

3) ทะเลตะวันออก ยังคงมีประเด็นข้อพิพาทเกี่ยวกับเขตแดนทางทะเลของรัฐชายฝั่งซึ่งดำเนินมาอย่างต่อเนื่องรวมถึงการอ้างสิทธิทับซ้อนระหว่างญี่ปุ่นและเกาหลีใต้บริเวณหมู่เกาะทาเคชิมะ/ตอกโด การอ้างสิทธิทับซ้อนระหว่างจีน ญี่ปุ่น และไต้หวันบริเวณหมู่เกาะเตียวหยู/เซนกากุ โดยขณะที่การยุติข้อพิพาทยังไม่มีความคืบหน้า การเผชิญหน้าระหว่างประเทศคู่พิพาททั้งในรูปแบบของการตอบโต้ทางเศรษฐกิจและการทูต ตลอดจนการฝึกซ้อมทางทะเลต่าง ๆ อาจเกิดขึ้นได้

4) ช่องแคบไต้หวัน ไต้หวันถือเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญต่อการรักษาอำนาจอิทธิพลและบูรณภาพแห่งดินแดนของจีนที่ไม่สามารถประนีประนอมได้ อีกทั้งยังเป็นประเด็นละเอียดอ่อนที่สุดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างจีน - สหรัฐฯ ด้วย ขณะที่ไต้หวันภายใต้การบริหารของรัฐบาลประธานาธิบดีไช่ อิงเหวิน มีนโยบายชูสถานะตัวตนและความต้องการเป็นเอกราชของไต้หวันในเวทีระหว่างประเทศ โดยใช้ประโยชน์จากการสนับสนุนจากสหรัฐฯ อีกด้านหนึ่งสหรัฐฯ ได้ใช้ประเด็นของไต้หวันเพื่อยั่วและกดดันจีนอย่างต่อเนื่อง อาทิ การปฏิบัติการเสรีภาพในการเดินเรือ (Freedom of Navigations – FONOPs) ร่วมกับกลุ่ม QUAD และพันธมิตรชาติตะวันตกบริเวณช่องแคบไต้หวัน การลงนามกับไต้หวันในบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือหน่วยยามฝั่งเมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2564 เพื่อตอบโต้การออกกฎหมายหน่วยยามฝั่งของจีนเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2564 การขายอาวุธยุทโธปกรณ์ให้กับไต้หวัน รวมถึงส่งบุคลากรกองทัพสหรัฐฯ ไปช่วยฝึกทหารไต้หวัน ขณะเดียวกัน ทั้งฝ่ายจีนและไต้หวันฝึกซ้อมรบด้วยกระสุนจริงและส่งเรือลาดตระเวนเข้าไปในทะเลจีนใต้อย่างต่อเนื่อง จึงส่งผลให้ทวีความตึงเครียดบริเวณช่องแคบไต้หวัน รวมถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดสถานการณ์การประเมินที่ผิดพลาด (Miscalculation)

5) คาบสมุทรเกาหลี ยังคงมีความตึงเครียดและกระทบต่อความสัมพันธ์ภายในภูมิภาคและระดับโลก เนื่องจากการพัฒนานิวเคลียร์และอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง รวมถึงการทดสอบขีปนาวุธของเกาหลีเหนือนำไปสู่การตอบโต้ของเกาหลีใต้และประเทศนอกภูมิภาคอย่างสหรัฐอเมริกา ตลอดจนการเสริมสร้างศักยภาพทางทหารและกำลังอาวุธของประเทศภายในภูมิภาค

2.2.2 มหาสมุทรอินเดีย การขยายอิทธิพลทางทะเลของจีนเป็นปัจจัยกระตุ้นให้เกิดการแข่งขันเชิงยุทธศาสตร์เพื่อการควบคุมเส้นทางคมนาคมในมหาสมุทรอินเดียชัดเจนขึ้น โดยในด้านหนึ่ง จีนกระชับความสัมพันธ์กับรัฐชายฝั่งในภูมิภาคเพื่อดำเนินโครงการเส้นทางสายไหมทางทะเล (Maritime Silk Road Initiative) ซึ่งมีการพัฒนาท่าเรือน้ำลึกเชื่อมต่อเส้นทางเดินเรือระหว่างเมืองท่าสำคัญของจีนกับมหาสมุทรอินเดีย-อ่าวเปอร์เซีย-คลองสุเอซ จนถึงทะเลเมดิเตอร์เรเนียน เพื่อรองรับการใช้เส้นทางขนส่งสินค้าและพลังงาน เมื่อเศรษฐกิจของจีนขยายตัว อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่าการดำเนินการดังกล่าวได้ควบคู่ไปกับมิติความมั่นคง ยกตัวอย่าง การก่อสร้างท่าเรือน้ำลึกซึ่งมีลักษณะที่สามารถนำไปใช้ได้สองวัตถุประสงค์ทั้งการรองรับเรือพาณิชย์และเรือสำหรับภารกิจด้านการทหาร ในกรณีนี้ประเทศซึ่งมีบทบาทการรักษาความมั่นคงในเส้นทางมหาสมุทรอินเดีย อาทิ อินเดีย สหรัฐฯ ฝรั่งเศส จึงมีแนวโน้มที่จะห่วงกังวลเรื่องการใช้ประโยชน์จากเส้นทางคมนาคมในเส้นทางมหาสมุทรอินเดีย โดยกระชับความสัมพันธ์และความร่วมมือในการกิจเกี่ยวกับความมั่นคงทางทะเล รวมถึงการยืนยันเสรีภาพการเดินเรือและบินผ่าน การส่งเสริมขีดความสามารถด้านการตระหนักรู้ภาพสถานการณ์ทางทะเล (Maritime Domain Awareness) และการต่อต้านภัยคุกคามข้ามชาติทางทะเลบริเวณพื้นที่ดังกล่าว ทั้งนี้ แม้ว่าสถานการณ์ในมหาสมุทรอินเดียยังไม่ถือเป็นความขัดแย้งระหว่างประเทศมหาอำนาจโดยตรง แต่การมีปฏิสัมพันธ์ด้านการทหารในลักษณะของการแข่งขันมากกว่าความร่วมมือในฐานะหุ้นส่วนซึ่งมีกติการ่วมกันอย่างโปร่งใสและเปิดกว้าง สามารถนำไปสู่บรรยากาศความหวาดระแวงในระยะต่อไป

นอกจากนี้ สถานการณ์ความมั่นคงบริเวณช่องทางคมนาคมสำคัญบริเวณมหาสมุทรอินเดียยังมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1) อ่าวเอเดนและชายฝั่งสาธารณรัฐโซมาเลีย สถานการณ์การกระทำอันเป็นโจรสลัดมีความรุนแรงลดลง โดยเป็นผลเนื่องจากปฏิบัติการของกำลังทางเรือทั้งในกรอบกองกำลังผสมทางทะเล (Combined Maritime Force: CMF) กองกำลังของสหภาพยุโรป (EUNAVFOR) กำลังทางเรือของชาติอื่น ๆ อาทิ รัสเซีย และจีน รวมถึงการดำเนินมาตรการรักษาความปลอดภัยของเอกชนผู้ประกอบการขนส่งทางทะเล อย่างไรก็ตาม ยังต้องเฝ้าระวังปัจจัยสนับสนุนการก่อเหตุ อาทิ ความยากจนในประเทศชายฝั่งแอฟริกาตะวันออก และปัญหาที่เกิดขึ้นใหม่อย่างการก่อการร้ายโดยกลุ่มกบฏเยเมน

2) อ่าวโอมาน (ช่องแคบฮอร์มุซ) ยังคงมีสถานะเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญในระดับโลกเนื่องจากเป็นเส้นทางขนถ่ายน้ำมันและก๊าซธรรมชาติจากตะวันออกกลางไปสู่ทวีปต่าง ๆ ทั่วโลก อย่างไรก็ตาม ความปลอดภัยในการเดินเรือผ่านช่องทางดังกล่าวได้รับผลกระทบจากความขัดแย้งระหว่างสหรัฐฯ และอิหร่าน นอกจากนี้ ยังมีการฝึกซ้อมรบและการส่งกำลังไปปฏิบัติการทางทะเลโดยสหรัฐฯ และประเทศนอกภูมิภาคอื่น ๆ รวมถึงสหราชอาณาจักร ไอร์แลนด์เหนือ ญี่ปุ่น อีกทั้งความตึงเครียดจากการวางกำลังทางทะเลของกลุ่มประเทศตะวันออกกลางด้วยกัน อย่างไรก็ตาม ความตึงเครียดของสถานการณ์มีแนวโน้มลดลงเมื่อสหรัฐฯ ถอนกำลังทหารออกจากอิรัก

2.2.3 เส้นทางคมนาคมทางทะเลบริเวณอื่นที่มีความเชื่อมโยงกับมหาสมุทรอินเดียและแปซิฟิก

1) **ทะเลดำ** ความปลอดภัยในการเดินเรือบริเวณทะเลดำและพื้นที่ใกล้เคียงอาจได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียกับประเทศรอบบ้าน รวมถึงผู้สนับสนุนจากสหรัฐฯ กลุ่มประเทศยุโรปตะวันตก และองค์การสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ (North Atlantic Treaty Organization: NATO) ยกตัวอย่างความขัดแย้งกรณียูเครนในปี 2565 ซึ่งกระทบต่อห่วงโซ่อุปทานของการขนส่งสินค้าผ่านช่องทางทะเลดำ การออกมาตราการเกี่ยวกับท่าเรืออันสืบเนื่องจากการลงโทษทางเศรษฐกิจ (Economic sanctions) ความเป็นอยู่ของลูกเรือ ตลอดจนการใช้กำลังโจมตีเรือ โครงสร้างพื้นฐาน หรือทรัพย์สินที่เกิดขึ้นระหว่างประเทศคู่ขัดแย้ง

2) **ทะเลอาร์กติก** ปรากฏการณ์น้ำแข็งละลายบริเวณขั้วโลกเหนือหรือภูมิภาคอาร์กติก อันเป็นผลสืบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ส่งผลให้นานาประเทศเล็งเห็นผลประโยชน์จากการเข้าถึงพื้นที่ดังกล่าวเพื่อหาทรัพยากรธรรมชาติและเส้นทางสัญจรทางทะเลอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น รวมถึงการพึ่งพาเส้นทางคมนาคมทางทะเลที่สำคัญที่เชื่อมต่อระหว่างทวีป อาทิ คลองสุเอซ มีความเสี่ยงทั้งจากการเกิดอุบัติเหตุและสถานการณ์ความขัดแย้งเชิงภูมิรัฐศาสตร์ จึงมีแนวโน้มที่ประเทศผู้ใช้เส้นทางเดินเรือระหว่างประเทศจะแข่งขันกันเพื่อมีส่วนร่วมกำหนดกฎกติกาและจัดสรรผลประโยชน์ในพื้นที่ดังกล่าวในระยะต่อไป อาทิ รัสเซีย แคนาดา จีน สหรัฐฯ ญี่ปุ่น กลุ่มประเทศในสหภาพยุโรป องค์การ NATO และ Arctic Council

2.3 | การรวมตัวของกลุ่มความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเลที่มีนัยสำคัญต่อภูมิภาค

2.3.1 **กลุ่ม Quadrilateral Security Dialogue หรือ QUAD** ประกอบด้วยสหรัฐฯ ออสเตรเลีย อินเดีย และญี่ปุ่น มีการดำเนินความร่วมมือทางทะเลนับแต่การเกิดเหตุอุบัติเหตุสึนามิในมหาสมุทรอินเดียเมื่อปี 2547 และยกระดับเป็นแนวร่วมทางการเมืองระดับภูมิภาคเพื่อท้าทายอิทธิพลของจีน โดยมีการขยายขอบเขตความร่วมมือจากประเด็นทางการเมืองและความมั่นคงอย่างการส่งเสริมคุณค่าของระเบียบโลกแบบเสรีนิยม (Liberal order) รวมถึงการยืนยันต่อหลักเสรีภาพการเดินเรือและบินผ่านในช่องทางคมนาคมทางทะเลในรูปแบบของการปฏิบัติการ FONOPs และการฝึกซ้อมทางทะเล ไปสู่ความร่วมมือเชิงเศรษฐกิจและการพัฒนาเพื่อลดการพึ่งพาอิทธิพลของจีน อาทิ การจัดทำกรอบความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ Indo-Pacific Economic Framework (IPEF) ซึ่งสาขาที่ส่งผลต่อกิจการทางทะเลจะรวมถึงประเด็นการรับมือต่อความเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การส่งเสริมเศรษฐกิจภาคทะเล และการควบคุมห่วงโซ่อุปทานของสินค้าและระบบโครงสร้างพื้นฐานสำคัญของโครงข่ายสารสนเทศที่มีความสำคัญเชิงยุทธวิธี

2.3.2 **กรอบความเป็นหุ้นส่วนความมั่นคงไตรภาคี (Trilateral Security Partnership) AUKUS** ประกอบด้วย ออสเตรเลีย สหราชอาณาจักร และสหรัฐฯ ซึ่งจัดตั้งขึ้นเมื่อเดือนกันยายน 2564 มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อกระชับร่วมมือด้านการพัฒนาขีดความสามารถด้านการป้องกันประเทศและการปฏิบัติการร่วม (Interoperability) รวมถึงสาขาการปฏิบัติการใต้น้ำ (Underwater capabilities) ซึ่งสหรัฐฯ และสหราชอาณาจักรตกลงจะสนับสนุนให้ออสเตรเลียนำเรือดำน้ำพลังงานนิวเคลียร์ (Nuclear-powered submarines) มาประจำการ การดำเนินการดังกล่าวมีนัยสำคัญต่อความมั่นคงระดับภูมิภาคต่อไป ได้แก่ 1) การเพิ่มประสิทธิภาพของการปฏิบัติการเชิงรุกเพื่อเฝ้าระวังและป้องปรามความเคลื่อนไหวด้านการทหารของจีนในมหาสมุทรแปซิฟิก 2) การเร่งพลวัติการแข่งขันด้านยุทธศาสตร์การทหาร 3) การสร้างบรรทัดฐานใหม่เรื่องการแพร่กระจายของวัสดุนิวเคลียร์ที่นำมาใช้เพื่อกิจการทหาร (Non-explosive military use) ซึ่งยังมีช่องว่างเรื่องการพิทักษ์ความปลอดภัยทางนิวเคลียร์ (Nuclear safeguards) และ 4) ผลกระทบต่อบทบาทขององค์การอาเซียนในการจัดการประเด็นปัญหายาภายในภูมิภาคด้วยวิธีการแบบสันติ

2.4 | สถานการณ์ภัยคุกคามข้ามชาติทางทะเลที่สำคัญ

2.4.1 การกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ ภูมิภาคเอเชีย รวมถึงมหาสมุทรอินเดีย และแปซิฟิก ยังคงเผชิญกับปัญหาการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ ซึ่งมีปัจจัยเสริม ได้แก่ สภาพเศรษฐกิจที่ชะลอตัวและอัตราการว่างงานที่สูงขึ้น ซึ่งทำให้คนในพื้นที่ชายฝั่ง อาจหันมากระทำความผิดเพื่อหารายได้ อย่างไรก็ตาม การก่อเหตุส่วนใหญ่ยังมีระดับความรุนแรงต่ำและไม่พบการใช้ความรุนแรงต่อลูกเรือ นัก อีกทั้งยังไม่มีสิ่งบ่งบอกว่าการก่อเหตุมีเป้าหมายยึดเรือหรือจับลูกเรือเป็นตัวประกัน นอกจากบริเวณทะเลซูลู-เซเลเบส ซึ่งเป็นพื้นที่ปฏิบัติการของกลุ่ม Abu Sayyaf ที่มีประวัติการจับลูกเรือเป็นตัวประกันเพื่อเรียกค่าไถ่และมีการตั้งข้อสังเกตว่าอาจมีความเชื่อมโยงกับกลุ่มก่อการร้ายหัวรุนแรง นอกจากนี้ พื้นที่ที่มีสถิติการก่อเหตุบ่อยครั้งและถือเป็นพื้นที่เฝ้าระวัง รวมถึงช่องแคบมะละกา ช่องแคบสิงคโปร์ ทะเลซูลู-เซเลเบส น่านน้ำโซมาเลียและ อ่าวเอเดน และอ่าวกินี

ทั้งนี้กรอบความตกลงว่าด้วยความร่วมมือระดับภูมิภาคเพื่อการต่อต้านโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธในเอเชีย (Regional Cooperation Agreement on Combating Piracy and Armed Robbery against Ships in Asia: ReCAAP) ซึ่งมีประเทศในภูมิภาคเอเชียรวมถึงไทย และประเทศผู้ใช้เส้นทางคมนาคมทางทะเลในเอเชียเป็นสมาชิกได้ดำเนินบทบาทเฝ้าระวังและแจ้งเตือนภัยให้กับผู้เดินเรือพาณิชย์ รวมทั้งมีการขยายสมาชิกภาพไปสู่ประเทศนอกภูมิภาคอย่างต่อเนื่อง ซึ่งแสดงถึงความสนใจในการดำเนินบทบาทเพื่อรักษาสภาพประโยชน์ของชาติทางทะเลในเอเชียด้วย

2.4.2 การก่อการร้าย ภัยการก่อการร้ายทางทะเลเป็นที่ระหวั่นของประชาคมระหว่างประเทศตั้งแต่การโจมตีเมืองมุมไบ อินเดีย เมื่อปี 2551 โดยระยะที่ผ่านมาปริมาณการก่อเหตุต่ำแต่มีการจัดประเภทของการก่อเหตุเพื่อเตรียมมาตรการความมั่นคงรองรับ ได้แก่ 1) การใช้ช่องทางคมนาคมทางทะเลเป็นทางผ่านเพื่อก่อเหตุบนบก 2) การยึด (Hijack) เรือและจับคนประจำเรือเป็นตัวประกัน และ 3) การโจมตีท่าเรือหรือสิ่งก่อสร้างบริเวณชายฝั่ง ทั้งนี้ ภัยจากการก่อการร้ายทางทะเลยังคงจะเป็นภัยคุกคามที่ต้องมีการเฝ้าติดตามในห้วง 5 ปีข้างหน้า

2.4.3 การแพร่ขยายอาวุธ โครงการพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์และขีปนาวุธของเกาหลีเหนือตั้งแต่ห้วงปี 2549 ยังคงก่อให้เกิดผลกระทบต่อเสถียรภาพและความมั่นคง ซึ่งประเทศในภูมิภาคมีการจัดตั้งปฏิบัติตามมาตรการลงโทษทางเศรษฐกิจ (Economic sanction) และการห้ามค้าอาวุธ (Arms embargoes) รวมถึงในส่วนของข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ อันประกอบด้วยมาตรการเฝ้าระวังและกำกับดูแลการขนส่งสินค้าทางทะเลที่อาจเกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธให้กับเกาหลีเหนือ

2.4.4 ภัยข้ามชาติทางทะเลประเภทอื่น ๆ การอพยพเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย (Human trafficking and smuggling) และการลักลอบขนส่งผิดกฎหมาย อาทิ ยาเสพติด อาวุธ สินค้าหนีภาษี ยังคงเป็นประเด็นปัญหาที่หลายประเทศให้ความสำคัญเนื่องจากผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ

2.5 | การกำหนดยุทธศาสตร์ทางทะเลของประเทศที่มีบทบาทในภูมิภาค

2.5.1 เครือรัฐออสเตรเลีย การทบทวนนโยบายด้านการป้องกันประเทศซึ่งปรากฏในเอกสาร 2020 Defence Strategic Update ได้ประเมินสภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ของอินโด-แปซิฟิกมีความท้าทายจากการแข่งขันระหว่างสหรัฐฯ และจีน ส่งผลต่อการปรับนโยบายซึ่งมุ่งเน้นการป้องปรามแบบเชิงรุกแทนแนวทางเชิงป้องกันและรับมือ รวมถึงการปรับปรุงกองทัพเรือให้พึ่งพาตนเองในการปฏิบัติการเชิงป้องปรามและการจัดหาอาวุธโจมตีระยะไกลเพิ่มเติม

ขณะเดียวกัน ออสเตรเลียอยู่ระหว่างการปฏิบัติตามนโยบายด้านการป้องกันประเทศ 2016 Defense White Paper ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมปฏิสัมพันธ์และความเป็นหุ้นส่วนด้านความมั่นคงกับประเทศภูมิภาค โดยกองทัพเรือออสเตรเลียได้ออกปฏิบัติการ Indo - Pacific Endeavour ด้วยการส่งกำลังทางเรือไปเยือนกองทัพเรือของมิตรประเทศและดำเนินกิจกรรมการฝึกร่วมกันอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2560 นอกจากนี้ เมื่อเดือนกันยายน 2564 ออสเตรเลียเสนอขอรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการป้องกันประเทศจากสหราชอาณาจักรและสหรัฐฯ นำไปสู่การจัดตั้งกรอบความเป็นหุ้นส่วนความมั่นคงแบบไตรภาคี AUKUS ซึ่งมีขอบเขตครอบคลุมถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวกรอง การพัฒนาขีดความสามารถด้านการป้องกันประเทศและการปฏิบัติการร่วม (Interoperability) ในสาขาไซเบอร์ ปัญญาประดิษฐ์ เทคโนโลยีควอนตัมซึบนำร่อง และการปฏิบัติการใต้น้ำ (Underwater capabilities)

2.5.2 แคนาดา มีการปรับปรุงศักยภาพของกองทัพเรือให้ทันสมัยและมีขีดความสามารถเพียงพอต่อการรับมือภัยคุกคามทางทะเล ซึ่งมีแนวโน้มต้องเผชิญความท้าทายจากการแข่งขันระหว่างประเทศมหาอำนาจเกี่ยวกับการแย่งชิงทรัพยากรและการควบคุมเส้นทางคมนาคมทางทะเล การอพยพของประชากรบริเวณชายฝั่งซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมทางทะเล และการปรับเปลี่ยนรูปแบบการปฏิบัติการของกลุ่มก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ

2.5.3 สาธารณรัฐประชาชนจีน ได้เร่งพัฒนาขีดความสามารถของกำลังทางเรืออันสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การเป็นมหาอำนาจทางทะเล โดยมีเป้าหมายคือ 1) การรักษาสันติภาพในทะเลจีนใต้ และทะเลจีนตะวันออก ซึ่งเป็นการอ้างสิทธิทางประวัติศาสตร์ 2) การคุ้มครองเส้นทางขนส่งทางทะเล 3) การคุ้มครองชาวจีนที่อาศัยและทำงานในต่างประเทศ 4) การสร้างเสริมอิทธิพลในมหาสมุทรแปซิฟิก 5) การยกระดับสถานะของจีนให้เป็นมหาอำนาจระดับโลก และ 6) การปฏิบัติการป้องกันประเทศทางทะเลในระยะไกล (Far-Sea Defense) ขณะเดียวกัน จีนยังใช้ความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศที่อยู่ในจุดยุทธศาสตร์สำคัญทางทะเลเพื่อพัฒนาท่าเรือและสิ่งอำนวยความสะดวกภายใต้นโยบายความริเริ่มแถบและเส้นทาง (Belt and Road Initiative: BRI) หรือเส้นทางสายไหมทางทะเลแห่งศตวรรษที่ 21 (21st Century Maritime Silk Road) โดยมีการเชื่อมต่อเส้นทางเดินเรือของทวีปเอเชีย แอฟริกา และยุโรป เพื่อรองรับการขนส่งสินค้าและพลังงานผ่านเส้นทางทางทะเล อีกทั้งเป็นประโยชน์ต่อการควบคุมจุดยุทธศาสตร์ทางทะเล อาทิ การสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกทางทหารในทะเลจีนใต้ การพัฒนาท่าเรือน้ำลึกในกัมพูชา มาเลเซีย บังกลาเทศ ศรีลังกา และปากีสถาน รวมทั้งการจัดตั้งฐานส่งกำลังบำรุงในจิบูตี อย่างไรก็ตาม การดำเนินการดังกล่าวมีแนวโน้มจะสร้างความหวาดระแวงให้กับประเทศคู่ขัดแย้งของจีน เพราะความเป็นไปได้ของการนำท่าเรือน้ำลึกมาใช้แบบสองวัตถุประสงค์ทั้งกิจกรรมเชิงพาณิชย์และการทหารประกอบกับการที่จีนนำกำลังทางเรือไปปฏิบัติการนอกอาณาเขตทางทะเล รวมถึงพื้นที่ที่ตนอ้างสิทธิในทะเลจีนใต้ ซึ่งมีการใช้ยุทธวิธีการส่งกองกำลังติดอาวุธกึ่งพลเรือนแล่นประจบเรือประมงหรือเรือพาณิชย์ (Maritime militia) ส่งผลให้เพิ่มโอกาสของการสะสมกำลังอาวุธของประเทศในพื้นที่พิพาทและความเสี่ยงจากการยกระดับความขัดแย้งที่เกิดจากการใช้กำลังทหารได้

อีกด้านหนึ่ง จีนยังส่งเสริมบทบาทระดับภูมิภาคด้วยสร้างเสริมความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ การพัฒนา และการให้บริการสาธารณะภายใต้กรอบแนวคิดเศรษฐกิจภาคทะเล (Blue Economy) ซึ่งให้ความสำคัญกับความร่วมมือ 5 สาขา ได้แก่ 1) การพัฒนาสีเขียว (Green development) 2) ความมั่งคั่งทางทะเล (Ocean-based prosperity) 3) ความมั่นคงทางทะเล (Maritime security) 4) การเติบโตทางนวัตกรรม (Innovative growth) และ 5) การจัดการปกครองโดยร่วมมือกัน (Collaborative governance) โดยมีการดำเนินกิจกรรมอย่างเป็นรูปธรรมเกี่ยวกับการกำกับดูแลการสัญจรผ่านช่องทางการเดินเรือในทะเลจีนใต้ การรายงานข้อมูลอุทกนิยามวิทยาและการแจ้งเตือนภัยทางทะเล การปฏิบัติการค้นหาและกู้ภัย (Search and Rescue) และการเผยแพร่องค์ความรู้

ด้านสมุทรศาสตร์ (Oceanography) เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งมีการจัดตั้งกลไกอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมหลายระดับ ทั้งการดำเนินการในกรอบอาเซียนซึ่งจีนได้พยายามผลักดันการจัดตั้ง “หุ้นส่วนเศรษฐกิจทางทะเลอาเซียน - จีน” (ASEAN-China Partnership on Blue Economy) อย่างต่อเนื่อง การดำเนินความร่วมมือด้านการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลกับประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมสนับสนุนองค์ความรู้ด้านการอนุรักษ์และการพัฒนาอย่างยั่งยืนในกรอบความร่วมมือพหุภาคีระดับโลก

2.5.4 กลุ่มประเทศในทวีปยุโรป

1) สหภาพยุโรป มีการกำหนดยุทธศาสตร์ต่อภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก ตามที่ปรากฏในเอกสาร EU Strategy for Cooperation in the Indo-Pacific 2021 และ EU Strategic Compass 2022 ซึ่งให้ความสำคัญต่อความร่วมมือเพื่อส่งเสริมและปกป้องสันติภาพ เสถียรภาพ และสถาปัตยกรรมด้านความมั่นคงในภูมิภาคที่เปิดกว้างและอิงกฎกติกา ระหว่างประเทศ ย้ำการสนับสนุนความเป็นศูนย์กลางของอาเซียน (ASEAN centrality) และกระบวนการที่นำโดยอาเซียน ในการจัดทำประมวลการปฏิบัติในทะเลจีนใต้ (Code of Conduct in the South China Sea: COC) ตลอดจนเน้นย้ำความสำคัญของประเด็นสมุทรภิบาล (Ocean Governance) เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลที่ยั่งยืนและปกป้องความหลากหลายทางชีวภาพ โดยมุ่งเน้นกิจกรรมอันได้แก่ (1) การส่งกำลังทางเรือมาร่วมปฏิบัติการด้านความมั่นคงทางทะเล (Naval presence) ตามกรอบกฎหมายภายใต้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 (United Nations Convention on the Law of the Sea: UNCLOS 1982) และการแสดงอำนาจทางทะเลอย่างสอดประสาน (Coordinated Maritime Presences: CMP) (2) การดำเนินโครงการสร้างเสริมขีดความสามารถด้านความมั่นคงทางทะเล รวมถึงความตระหนักรู้ภาพสถานการณ์ทางทะเลให้กับประเทศชายฝั่ง (3) การเพิ่มบทบาทในสถาปัตยกรรมด้านความมั่นคงของอาเซียน เช่น ASEAN Defense Ministers' Meeting Plus (ADMM-Plus) East Asia Summit (EAS) และเวที ASEAN Regional Forum (ARF) และความร่วมมือในด้านความมั่นคงทางทะเล และ (4) การหาหรืออย่างต่อเนื่องกับประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก เช่น จีน เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น และไทย ในเรื่องประมง IUU และการส่งเสริมประมงยั่งยืน

2) สาธารณรัฐฝรั่งเศส มีสถานะเปรียบเหมือนมหาอำนาจที่อยู่ประจำภาคพื้นมหาสมุทรอินเดียและมหาสมุทรแปซิฟิกเพราะความสัมพันธ์และผลประโยชน์ที่ยึดโยงกับดินแดนอาณานิคมโพ้นทะเล (Territories) ได้แก่ หมู่เกาะ Mayotte La Réunion, New Caledonia และ French Polynesia โดยได้วางกำลังทางเรือในพื้นที่อย่างถาวรเพื่อการรักษาผลประโยชน์ทางทะเลในดินแดนดังกล่าว และมีส่วนร่วมในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยทางทะเลในภูมิภาค โดยเฉพาะการดำเนินการร่วมกับประเทศหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์อย่างอินเดีย ญี่ปุ่น สหรัฐฯ อินโดนีเซีย สิงคโปร์ ออสเตรเลีย และเวียดนาม

ทั้งนี้ ฝรั่งเศสยังเป็นประเทศแรกในสหภาพยุโรปที่กำหนดยุทธศาสตร์ต่อภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก เมื่อปี 2561 ซึ่งกล่าวถึงประเด็นสำคัญ ได้แก่ การแก้ไขข้อพิพาทด้วยการเจรจาและกลไกพหุภาคี การมีส่วนร่วมรักษาความมั่นคงทางทะเลในภูมิภาค การสร้างความเข้มแข็งให้กับรัฐอธิปไตย และการรณรงค์เพื่อรับมือต่อสภาพความเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ นอกจากนี้ ยังได้กล่าวถึงการขยายบทบาทในฐานะมหาอำนาจของจีนว่าเป็นการเปลี่ยนดุลอำนาจและท้าทายระบบคุณค่าแบบประชาธิปไตย อีกทั้งก่อให้เกิดข้อห่วงกังวลเกี่ยวกับผลกระทบด้านความมั่นคงในทางปฏิบัติ ฝรั่งเศสจึงได้ส่งเรือรบจากฐานทัพ New Caledonia สัญจรผ่านบริเวณทะเลจีนใต้บ่อยครั้ง โดยกองทัพฝรั่งเศสยืนยันจะดำเนินการดังกล่าวอย่างน้อยปีละสองครั้งเพื่อยืนยันต่อหลักเสรีภาพการเดินเรือและบินผ่านตามกฎหมายระหว่างประเทศ

นอกจากนี้ ฝรั่งเศสยังให้ความสนใจต่อการดำเนินความร่วมมือเกี่ยวกับความตระหนักรู้ภาพสถานการณ์ทางทะเล (Maritime Domain Awareness: MDA) ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี รวมถึงศูนย์ข้อมูล Information Fusion Center (IFC) ในสิงคโปร์ อินเดีย และมาดากัสการ์ ซึ่งฝรั่งเศสได้ตั้งผู้ประสานงานสำหรับแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทางทะเลไปประจำการ อีกทั้งยังร่วมดำเนินความร่วมมือด้าน MDA ของสหภาพยุโรปในนามโครงการ CRIMARIO ซึ่งมีเป้าหมายคือการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับประเทศในมหาสมุทรอินเดียอีกด้วย

3) สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน แสดงการสนับสนุนการใช้เสรีภาพการเดินเรือและบินผ่านบริเวณทะเลจีนใต้ โดยได้เริ่มส่งเรือรบประเภทฟริเกตให้เดินทางผ่านเส้นทางมหาสมุทรอินเดียและมหาสมุทรแปซิฟิก รวมถึงพื้นที่พิพาทดังกล่าวในช่วงปี 2564 จนถึงปี 2565 พร้อมทั้งเน้นย้ำถึงข้อผูกมัดเชิงนโยบายที่จะส่งกำลังทางเรือและอากาศไปยังพื้นที่ทะเลจีนใต้อย่างต่อเนื่องในระยะ 2 – 3 ปี

4) สหราชอาณาจักร ได้เผยแพร่เอกสารนโยบาย Global Britain in a Competitive Age: the Integrated Review of Security, Defence, Development and Foreign Policy พร้อมทั้งข้อสั่งการ (Command paper) Defence in a Competitive Age เมื่อเดือนมีนาคม 2564 ซึ่งกล่าวถึงแนวทางการโน้มเอียงสู่ภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก (Tilt to the Indo-Pacific) อันเป็นส่วนหนึ่งของการฟื้นฟูนโยบายเพื่อเชื่อมสัมพันธ์ต่อประเทศต่าง ๆ ในโลกภายหลังการออกจากสหภาพยุโรปหรือ “Global Britain” โดยระบุว่า สหราชอาณาจักรต้องเพิ่มการปฏิสัมพันธ์กับประเทศในอินโด-แปซิฟิกเพื่อความมั่นคงของตน เนื่องจากการค้ากับประเทศในเอเชียอาศัยเส้นทางการเดินเรือผ่านพื้นที่ดังกล่าวและอาจได้รับความเสี่ยงจากเหตุการณ์ที่มีการปิดกั้นเส้นทางสัญจรไม่ว่าการกระทำโดยเจตนาหรืออุบัติเหตุ ทั้งนี้ ยังกล่าวถึงอินโด-แปซิฟิกว่าเป็นภูมิภาคที่กำลังเผชิญภัยคุกคามจากการแพร่ขยายอาวุธนิวเคลียร์ อาชญากรรมข้ามชาติและการก่อการร้าย รวมถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ อีกทั้งยังเป็นศูนย์กลางการแข่งขันทางภูมิรัฐศาสตร์ โดยเฉพาะกรณีข้อพิพาททะเลจีนใต้และทะเลจีนตะวันออก ซึ่งการดำเนินบทบาทของจีนในด้านต่าง ๆ รวมถึงด้านการทหารจะส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของสหราชอาณาจักร อันจะนำไปสู่ความตึงเครียดบริเวณพื้นที่ทางทะเล รวมถึงประเด็นความขัดแย้งที่ส่งผลต่อภูมิภาติกาเกี่ยวกับการค้าและเทคโนโลยี

ในการนี้ จึงมีการมอบนโยบายให้กระทรวงกลาโหมดำเนินการที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย (1) การนำกำลังทางเรือออกปฏิบัติการในน่านน้ำของภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก รวมถึงกองเรือ Carrier Strike Group, Offshore Patrol Vessels, Littoral Response Group และ Type 31 frigates ตามลำดับ ในห้วงปี 2564 – 2573 เพื่อสนับสนุนการใช้เสรีภาพการเดินเรือและบินผ่าน (2) การเพิ่มปฏิสัมพันธ์กับประเทศในภูมิภาค รวมถึงกิจกรรมการสร้างเสริมขีดความสามารถและการฝึกอบรม การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือในกรอบความร่วมมือ Five Power Defence Arrangements (FPDA)

ความร่วมมือกับกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน และภาคอุตสาหกรรมการป้องกันประเทศในออสเตรเลีย ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ อินเดีย (3) การคุ้มครองเส้นทางเดินเรือเพื่อการสัญจรผ่านภูมิภาคอินโด - แปซิฟิกโดยอาศัยฐานทัพเรืออังกฤษที่อยู่กับดินแดนอาณานิคมโพ้นทะเล โครงสร้างพื้นฐานของประเทศพันธมิตร และการพัฒนาศูนย์การฝึกอบรมเพิ่มเติมที่ประเทศโอมาน และ (4) การขยายเครือข่ายของผู้แทนและที่ปรึกษาด้านการทหารในภูมิภาค

2.5.5 กลุ่มประเทศในเอเชียใต้ ปากีสถาน บังกลาเทศ ศรีลังกา และมัลดีฟส์ มีแนวโน้มต้องรับมือต่อภัยคุกคามที่ประสบในปัจจุบันต่อไป โดยเฉพาะอาชญากรรมข้ามชาติ ได้แก่ การขนส่งสินค้าผิดกฎหมาย อาทียาเสพติด อาวุธ และสินค้าหนีภาษี การลักลอบนำคนเข้าเมือง และการทำประมงแบบผิดกฎหมาย

ทั้งนี้ ในส่วนของบังกลาเทศต้องรับมือกับข้อท้าทายในการรองรับผู้พลัดถิ่นจากรัฐยะไข่ ซึ่งผู้พลัดถิ่นดังกล่าวอาจเข้าไปเกี่ยวข้องกับอาชญากรรม เช่น การค้ายาเสพติดและการค้ามนุษย์ อีกทั้งยังมีกรณีผู้พลัดถิ่นที่ลักลอบออกจากประเทศทางทะเลเพื่อไปยังมาเลเซียและอินโดนีเซีย ซึ่งมีความเสี่ยงต่อกรณีเรืออัปปางในอ่าวเบงกอลและทะเลอันดามัน

2.5.6 สาธารณรัฐอินเดีย ให้ความสำคัญต่อการรักษาและปกป้องผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล โดยเฉพาะในมหาสมุทรอินเดียซึ่งมีความสำคัญในเชิงยุทธศาสตร์ทั้งด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ และพลังงาน รวมทั้งเส้นทางคมนาคมขนส่งทางทะเลที่สำคัญ โดยการขยายบทบาทของจีนในภูมิภาคดังกล่าว เมื่อมีการดำเนินโครงการ Belt and Road Initiative ประกอบกับกรณีพิพาทเรื่องเขตแดนทางบก ทำให้อินเดียพยายามสร้างเสริมขีดความสามารถด้านความมั่นคงทางทะเลร่วมกับมิตรประเทศเพื่อท้าทายอิทธิพลของจีนอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

ในภาพรวม อินเดียได้ส่งเสริมความร่วมมือกับสหรัฐฯ ประเทศในกลุ่ม QUAD ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และองค์กรอาเซียน ตลอดจนประเทศที่มีส่วนได้ส่วนเสียในภูมิภาค อาทิ ฝรั่งเศส โดยร่วมสนับสนุนหลักเสรีภาพการเดินเรือและบินผ่านในทะเลจีนใต้และการปฏิบัติตามกฎหมายระหว่างประเทศ อีกทั้งยังแสดงนโยบายที่มุ่งเน้นความร่วมมือทางทะเลระดับภูมิภาคภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจภาคทะเลบนพื้นฐานของความสอดคล้องกันระหว่างนโยบาย Security and Growth for All in the Region (SAGAR) ความริเริ่ม Indo-Pacific Oceans Initiative ของอินเดีย และเอกสาร ASEAN Outlook for the Indo-Pacific ซึ่งประกอบด้วย 7 ประเด็นสำคัญ ได้แก่ สมุทราภิบาล การวางแผนเชิงพื้นที่ทางทะเล (Marine Spatial Planning) บริเวณชายฝั่งและการท่องเที่ยว การทำประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การพัฒนาเทคโนโลยีและการผลิตภาคอุตสาหกรรม ความเชื่อมโยงของระบบโลจิสติกส์ รวมถึงการขนส่งทางทะเล การทำเหมืองแร่และการขุดเจาะพลังงานนอกชายฝั่ง และการปฏิสัมพันธ์กับต่างประเทศในเชิงยุทธศาสตร์และความมั่นคง ทั้งนี้ ในทางปฏิบัติมีความซับซ้อนของการผลักดันความร่วมมือที่สำคัญ ดังนี้

1) การพัฒนาความเชื่อมโยง (Connectivity) ระดับภูมิภาค ซึ่งอินเดียร่วมผลักดันโครงการความเชื่อมโยงของเส้นทางทางทะเล ได้แก่ ท่าเรือเชื่อมเส้นทางระนอง-เจนไน-จิตตะกอง-บังกลาเทศ ระเบียงเศรษฐกิจ Kaladan Multi-Modal Transit Transport และแผนงาน BIMSTEC Master Plan for Transport Connectivity ซึ่งรับรองในที่ประชุมระดับผู้นำของ BIMSTEC เมื่อเดือนเมษายน 2565 โดยกำหนดเป้าหมายให้มีการพัฒนาระบบนิเวศทางเศรษฐกิจสำหรับการเดินเรือเส้นทางเลียบชายฝั่ง (Coastal shipping ecosystem) ในอ่าวเบงกอล

2) การส่งเสริมความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเลกับเพื่อต่อต้านภัยคุกคามข้ามชาติ รวมถึงความร่วมมือด้านการต่อต้านการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติในกรอบความริเริ่มแห่งอ่าวเบงกอลด้วยความร่วมมือหลากหลายสาขาทางเทคนิคและเศรษฐกิจ (Bay of Bengal Initiative for Multi-sectoral Technical and Economic Cooperation: BIMSTEC) และความร่วมมือทวิภาคีกับประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งรวมถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูลเรือผ่านระบบ White Shipping เพื่อส่งเสริมความปลอดภัยด้านการเดินเรือ

3) การควบคุมเส้นทางคมนาคมทางทะเลที่ประชิดอาณาเขตทางทะเลของตน อาทิ การเพิ่มขีดความสามารถของฐานทัพบริเวณหมู่เกาะอันดามันและนิโคบาร์ (Andaman and Nicobar Tri-command) การฝึกร่วมทางทะเลกับประเทศหุ้นส่วน การค้าอาวุธและยุทโธปกรณ์ให้กับรัฐชายฝั่ง และการเสนอตัวขอเข้าร่วมการลาดตระเวนบริเวณช่องแคบมะละกา

2.5.7 ญี่ปุ่น ให้ความสนใจติดตามความเคลื่อนไหวของจีนในทะเลจีนใต้อย่างใกล้ชิด เนื่องจากห่วงกังวลเรื่องการนำกลยุทธ์ในพื้นที่ดังกล่าวมาใช้กับกรณีพิพาทเกี่ยวกับการอ้างสิทธิทับซ้อนบริเวณทะเลจีนตะวันออก อีกทั้งมุ่งเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศทั้งความร่วมมือทวิภาคีกับประเทศที่มีทัศนคติใกล้เคียงกัน (สหรัฐฯ อินเดีย ออสเตรเลีย) กลุ่ม QUAD และกลุ่มอาเซียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ญี่ปุ่น ให้ความสำคัญต่อการทูตแบบพหุภาคี รวมถึงหลักการรวมกลุ่มของภูมิภาค (Regional Integration) และความเป็นแกนกลางของอาเซียน (ASEAN Centrality) เพื่อสร้างความเข้มแข็งของแนวร่วมในการสกัดกั้นการขยายอิทธิพลทางทะเลของจีน ซึ่งญี่ปุ่นดำเนินบทบาทเชิงรุกอย่างการให้ความช่วยเหลือระหว่างประเทศการเผยแพร่แนวคิดเสรีภาพการเดินเรือและบินผ่าน รวมถึงหลักนิติธรรม (Rule of Law) ในการดำเนินกิจกรรมทางทะเล รวมถึงร่วมลงทุนทางวิชาการและเศรษฐกิจภาคทะเล

2.5.8 สาธารณรัฐเกาหลี มีความสัมพันธ์อันดีกับประเทศในภูมิภาคและสงวนท่าทีต่อประเด็นที่มีความละเอียดอ่อนด้านการทหารรวมถึงการขยายอิทธิพลของจีน แต่ขณะเดียวกันก็รักษาความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับสหรัฐฯ และพันธมิตร โดยมีการเข้าร่วมการฝึกซ้อมทางทะเลที่มีนัยของการป้องปรามจีน อาทิ การฝึก Pacific Vanguard ร่วมกับสหรัฐฯ ญี่ปุ่น และออสเตรเลีย และการฝึก Talisman Sabre 2021 ร่วมกับญี่ปุ่น นิวซีแลนด์ สหราชอาณาจักร และแคนาดา นอกจากนี้ บริษัทสัญชาติเกาหลีใต้ อาทิ Hyundai และ Daewoo ยังเป็นผู้ให้บริการต่อเรือให้กับประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อาทิ ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย และมาเลเซีย ซึ่งอยู่ระหว่างการปรับปรุงกำลังทางเรือให้ทันสมัย

2.5.9 สหพันธรัฐรัสเซีย มียุทธศาสตร์ที่มุ่งสู่การเป็นผู้นำระดับโลก รวมถึงการรักษาผลประโยชน์ในบริเวณอาณาเขตทางทะเลและเส้นทางการเดินเรือของตน ประกอบด้วยทะเลดำ ทะเลบอลติก ทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ทะเลแคสเปียน ภูมิภาคอาร์กติก มหาสมุทรอินเดีย มหาสมุทรแปซิฟิก ทะเลแดง รวมถึงเส้นทางทะเลเหนือ (Northern Sea Route: NSR) บริเวณขั้วโลกเหนือ ขณะเดียวกัน รัสเซียพยายามต่อต้านการรุกรานของอิทธิพลจากสหรัฐฯ และประเทศตะวันตก โดยเฉพาะการจัดการปัญหาพรมแดนทางทะเลร่วมกับยูเครนและองค์การสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ (North Atlantic Treaty Organization: NATO) บริเวณทะเลดำและทะเลเอเชอฟ ซึ่งสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครนเมื่อปี 2565 ยังทำให้องค์กร NATO ขยายสมาชิกภาพและอาจมีแนวโน้มมีบทบาทด้านความมั่นคงระดับภูมิภาคเพิ่มขึ้นในการป้องปรามรัสเซีย

ทั้งนี้ รัสเซียได้ส่งเสริมบทบาทด้านความร่วมมือทางทะเล อาทิ 1) การจัดตั้งกองเรือภาคอาร์กติก (Northern Fleet-United Strategic Command) เมื่อปี 2559 เพื่อปกป้องผลประโยชน์ด้านพลังงาน 2) การจัดตั้งฐานทัพเรือนอกประเทศ ซึ่งมีการสร้างฐานทัพเรือ Tartus ในซีเรีย และฐานทัพบริเวณชายฝั่งทะเลแดงในซูดาน 3) การกระชับความร่วมมือกับอินเดียเพื่อขยายอิทธิพลในมหาสมุทรอินเดีย และ 4) การส่งเสริมความร่วมมือทั้งแบบพหุภาคีและทวิภาคีกับประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมถึงการขยายอาวุธที่อาจมีนัยต่อการเพิ่มบทบาทของรัสเซียในภูมิภาค

2.5.10 สหรัฐอเมริกา ให้ความสำคัญกับการปกป้องผลประโยชน์และความมั่นคงทางทะเลโดยมุ่งปกป้องเส้นทางการเดินเรือและขนส่งสินค้าซึ่งเป็นปัจจัยขับเคลื่อนเศรษฐกิจ รวมถึงการติดตามความเคลื่อนไหวของประเทศที่จะเป็นภัยคุกคามต่อผลประโยชน์ดังกล่าว ตลอดจนการป้องกันภัยคุกคามรูปแบบใหม่โดยเฉพาะอาชญากรรมข้ามชาติ นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับมิติของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างการแก้ไขวิกฤตโลกร้อนมากขึ้น โดยเชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงระดับน้ำทะเลจะส่งผลกระทบต่อปฏิบัติการด้านการทหารได้ ทั้งนี้ สหรัฐฯ ให้ความสำคัญต่อมหาสมุทรแปซิฟิกและภูมิภาคเอเชีย ซึ่งเห็นได้จากแนวทาง Pivot to Asia ในสมัยอดีตประธานาธิบดี โอบามา และหลักการ Free and Open Indo-Pacific ในสมัยประธานาธิบดี ทรัมป์ โดยมุ่งเน้นการดำเนินการร่วมกับเครือข่ายพันธมิตรและคู่เจรจาระดับต่าง ๆ เพื่อรักษาระเบียบโลกเสรี (Liberal World Order) ซึ่งมีนัยของการสกัดกั้นอิทธิพลของจีนในภูมิภาค ประกอบด้วย 1) หลักอูชิบูไตและการเป็นอิสระของชาติต่าง ๆ 2) การแก้ไขความขัดแย้งด้วยสันติวิธี 3) การค้าและการลงทุนเพื่อพัฒนาความเชื่อมโยงระหว่างประเทศที่เปิดกว้าง เสรี และเป็นธรรม และ 4) การรักษากติการระหว่างประเทศ รวมถึงหลักเสรีภาพการเดินเรือและบินผ่าน และในปี 2564 มีการเผยแพร่หลักการทหาร Integrated Defense ซึ่งกำหนดแนวทางการบูรณาการการจัดการความขัดแย้งในทุกมิติ (Domain) ได้แก่ สงครามตามแบบ นิวเคลียร์ ไฮเบอร์ อวกาศ ข้อมูลข่าวสาร รวมถึงการร่วมมือกับพันธมิตรและหุ้นส่วนทุกระดับเพื่อสร้างความได้เปรียบเหนือคู่ต่อสู้หรือคู่แข่ง

ในทางปฏิบัติสหรัฐฯ ดำเนินความร่วมมือกับเครือข่ายพันธมิตร หุ่นส่วน และคู่เจรจาหลายระดับ รวมถึงกลุ่ม QUAD กลุ่มความร่วมมือไตรภาคี AUKUS กลุ่ม Five Eyes ซึ่งเป็นพันธมิตรด้านข่าวกรองทางความมั่นคง กลุ่มอาเซียนและการดำเนินนโยบาย Build Back Better ร่วมกับกลุ่มประเทศ G7 เพื่อจำกัดการเติบโตด้านเศรษฐกิจและการค้าของจีน ทั้งนี้ ขณะที่สหรัฐฯ ดำเนินการช่วยเหลือประเทศพันธมิตรผ่านโครงการการพัฒนาในด้านต่าง ๆ อาทิ การค้า การลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน การส่งเสริมสิทธิมนุษยชนและนิติรัฐ การรับมือต่อการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การดำเนินความร่วมมือในมิติด้านการทหารยังเป็นปัจจัยที่นำไปสู่การเพิ่มขึ้นของกำลังทหาร การสะสมยุทโธปกรณ์ และการซ้อมรบ โดยความท้าทายที่สหรัฐอเมริกาต้องเผชิญ คือ การแข่งขันกับจีนโดยใช้เครื่องมือทางการเมือง เศรษฐกิจ และการทูตเพื่อสานสัมพันธ์กับมิตรประเทศอย่างสมดุลและต้องระวังการเผชิญหน้าทางการทหารโดยตรงกับจีน โดยเฉพาะในพื้นที่ทะเลจีนใต้ที่มีการปฏิบัติการ FONOPs อย่างต่อเนื่องนับแต่ ปี 2556 เพื่อคัดค้านการอ้างกรรมสิทธิ์เหนือพื้นที่ทางทะเลเกินกว่าที่พึงได้ (Excessive maritime claim) ของจีนอันปิดกั้นช่องทางคมนาคมระหว่างประเทศ อีกทั้งมีการเตรียมการถ่ายทอดเทคโนโลยีเรือดำน้ำพลังงานนิวเคลียร์ให้กับออสเตรเลียตามความตกลง AUKUS

3

สถานการณ์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

3.1 ภาพรวม

3.1.1 ความคืบหน้าของการส่งเสริมความร่วมมือทางทะเล การรวมกลุ่มระดับภูมิภาคภายใต้กรอบอาเซียนมีความรู้หน้าในการผลักดันความร่วมมือทางทะเลซึ่งครอบคลุมถึงกิจการของประชาคมทั้งสาม รวมถึงประเด็นการเมืองและความมั่นคง เศรษฐกิจภาคทะเล การอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งและการพัฒนาอย่างยั่งยืน

3.1.2 ความท้าทายของการดำเนินความร่วมมือ ความขัดแย้งระดับภูมิภาคซึ่งมีแนวโน้มที่จะยกระดับไปสู่ประเด็นปัญหาระดับโลกอย่างกรณีการใช้ประโยชน์จากเส้นทางเดินเรือที่มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ในทะเลจีนใต้ได้เป็นทั้งโอกาสและความท้าทายสำหรับองค์กรอาเซียน ในระยะที่ผ่านมา อาเซียนพยายามวางบทบาทเป็นแกนกลางเพื่อประสานความร่วมมือระหว่างประเทศผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งประเทศสมาชิกอาเซียนและประเทศคู่เจรจา (Dialogue partners) จากนั้นภูมิภาค รวมถึงในด้านความมั่นคงทางทะเลซึ่งมีการหารือเกี่ยวกับมาตรการสร้างเสริมความไว้วางใจ (Confidence building measures) การทูตเชิงป้องกัน (Preventive diplomacy) และการแก้ไขความขัดแย้งด้วยวิธีการอันสันติ (Peaceful settlement of disputes) บนพื้นฐานของกฎหมายระหว่างประเทศ อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ที่ประเทศสมาชิกมีผลประโยชน์และความสัมพันธ์ต่อประเทศภายนอกที่แตกต่างกัน สามารถเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินบทบาทร่วมกันเพื่อจัดการปัญหาระดับภูมิภาคได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีปัจจัยที่กระทบต่อความไว้วางใจระหว่างประเทศในภูมิภาค ได้แก่ ข้อพิพาทเกี่ยวกับการจัดการเขตแดน การสะสมอาวุธยุทโธปกรณ์เพื่อการป้องกันประเทศทางทะเลรวมถึงการดำเนินยุทธศาสตร์เชิงป้องปราม การสร้างเครือข่ายพันธมิตรด้านการทหาร ตลอดจนความเคลื่อนไหวด้านการทหารของประเทศมหาอำนาจในภูมิภาค

3.1.3 แนวโน้มระยะต่อไป อาเซียนมีแนวโน้มที่จะมีการพัฒนาและการเติบโตทางเศรษฐกิจ และจะกลายเป็นพื้นที่การแข่งขันของมหาอำนาจ เนื่องจากการเคลื่อนย้ายการค้าและการลงทุนจากยุโรปและสหรัฐฯ ประกอบกับการแสวงหาพันธมิตรในอาเซียน อาจส่งผลให้จีนและอินเดียเข้ามามีบทบาทในอาเซียนมากขึ้นตามไปด้วย สถานการณ์ดังกล่าวจึงเป็นอุปสรรคต่อความพยายามรักษาความเป็นเอกภาพ ตลอดจนการรักษาสมดุลอำนาจและการดำรงสถานะที่มั่นคงในระบบการเมืองและความมั่นคงระหว่างประเทศของอาเซียน โดยท่าทีของประเทศสมาชิกมีความแตกต่างกันระหว่างสองกลุ่มหลัก ได้แก่ ประเทศที่มีความขัดแย้งกับจีนเรื่องการอ้างสิทธิทางทะเลเป็นพื้นที่ทับซ้อนกันและต้องการสร้างเสริมความสัมพันธ์กับประเทศนอกภูมิภาคเพื่อถ่วงดุลกับบทบาทของจีน และประเทศที่ไม่ใช่คู่ขัดแย้งกับจีน ซึ่งพยายามรักษาความเป็นกลางในการดำเนินปฏิสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจ

3.2 พัฒนาการสำคัญของการสร้างเสริมความร่วมมือทางทะเลภายใต้กรอบอาเซียน

การส่งเสริมความร่วมมือทางทะเลอย่างเป็นองค์รวม โดยนอกจากจะบรรจุประเด็นดังกล่าวอยู่ในแผนงานของประชาคมด้านการเมืองและความมั่นคงอาเซียน หรือ ASEAN Political-Security Community (APSC) Blueprint ซึ่งกำหนดให้มีการจัดตั้งกลไกหรือ ASEAN Maritime Forum (AMF) เพื่อแลกเปลี่ยนมุมมอง ผลักดัน และติดตามความร่วมมือทางทะเลในภาพรวม เสาหลักด้านเศรษฐกิจ และเสาหลักด้านสังคมและวัฒนธรรม ยังมีการหารือเกี่ยวกับการดำเนินความร่วมมือทางทะเลภายใต้ขอบเขตภารกิจของกลไกที่เกี่ยวข้องด้วย โดยสรุปพัฒนาการสำคัญที่จะมีผลต่อการดำเนินงานต่อไปในระยะ 5 ปี ดังนี้

3.2.1 ด้านการเมืองและความมั่นคง อาเซียนพยายามวางบทบาทเป็นแกนกลางเพื่อประสานความร่วมมือในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกในบริบทที่มีการแข่งขันทางยุทธศาสตร์รุนแรงยิ่งขึ้นอันสืบเนื่องจากการขยายอิทธิพลของจีนในฐานะประเทศมหาอำนาจใหม่ ประกอบกับนโยบายของสหรัฐอเมริกา รวมถึงประเทศพันธมิตรและหุ้นส่วน ซึ่งหันกลับมาให้ความสนใจต่อเอเชียเพื่อรักษาผลประโยชน์ของตน โดยเฉพาะการใช้ประโยชน์จากช่องทางคมนาคมทางทะเล โดยเฉพาะ

ASEAN Outlook on the Indo Pacific ได้กำหนดท่าทีการดำเนินปฏิสัมพันธ์แบบยึดถือกฎกติกา (Rule-Based Order) การปฏิบัติตามกฎหมายระหว่างประเทศ การแก้ไขความขัดแย้งด้วยสันติวิธี และการส่งเสริมความร่วมมือในทุกมิติ รวมถึงความร่วมมือทางทะเล อีกทั้งเปิดรับการมีส่วนร่วมของประเทศคู่เจรจา ประกอบด้วยสหรัฐอเมริกา จีน ออสเตรเลีย อินเดีย เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น และสหภาพยุโรป

ในทางปฏิบัติ ประเทศสมาชิกอาเซียนร่วมกับคู่เจรจามีความคืบหน้าของการผลักดันความร่วมมือทางทะเลภายใต้กลไกความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคง ดังนี้

1) การดำเนินการตามปฏิญญาว่าด้วยแนวปฏิบัติของภาคีในทะเลจีนใต้ (Declaration of the Conduct of Parties in the South China Sea: DOC) จีนและประเทศสมาชิกอาเซียนดำเนินการเจรจาจัดทำประมวลการปฏิบัติในทะเลจีนใต้ (Code of Conduct in the South China Sea: COC) พร้อมทั้งเน้นย้ำถึงหลักความสอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล (UNCLOS) ค.ศ. 1982 โดยประเทศนอกภูมิภาคซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการใช้เส้นทางคมนาคมทางทะเลยังแสดงความต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาดังกล่าวด้วย

2) กลไก ASEAN Regional Forum (ARF) Inter-sessional Meeting on Maritime Security (ISM) อยู่ระหว่างการเตรียมการเสนอให้ที่ประชุม ARF ครั้งที่ 29 รับรอง ARF Workplan on Maritime Security ค.ศ. 2022-2025 ซึ่งกำหนดประเด็นเร่งด่วน ได้แก่ (1) การส่งเสริมความตระหนักรู้ภาพสถานการณ์ร่วม (Shared awareness) รวมถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูลและแนวปฏิบัติอันเป็นเลิศ (2) การสร้างเสริมความเชื่อมั่น (Confidence building) บนพื้นฐานของหลักกฎหมายระหว่างประเทศ รวมถึง UNCLOS กลไกและกรอบความร่วมมือระดับภูมิภาค และ (3) การสร้างเสริมขีดความสามารถ (Capacity-building) และความร่วมมือด้านการบังคับใช้กฎหมายทางทะเลระดับภูมิภาค ทั้งนี้ การดำเนินความร่วมมือทางทะเลภายใต้กลไกของ ARF มีการดำเนินกิจกรรมเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ แนวปฏิบัติที่ดี และข้อมูลนโยบายและแผนงานของประเทศผู้เข้าร่วม โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมความร่วมมือด้านความมั่นคง (Maritime security) ความปลอดภัย (Maritime safety) และการบังคับใช้กฎหมาย (Maritime law enforcement) ในบริบททางทะเลเพื่อสร้างเสริมความโปร่งใสและการดำเนินปฏิสัมพันธ์แบบยึดถือกติกา (Rule-based order) ซึ่งประเด็นทางทะเลที่ได้รับความสนใจในปัจจุบันรวมถึงการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือ การก่อการร้าย การค้นหาและกู้ภัย การอนุรักษ์ทรัพยากรและการจัดการภัยพิบัติ การจัดการปัญหาการทำประมง IUU และความท้าทายของปฏิบัติการทางทะเลในห้วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

3) กลไก ASEAN Defense Minister's Meeting (ADMM/ADMM-Plus) มุ่งเน้นการเสริมสร้างความไว้วางใจ (Confidence building) ระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนและคู่เจรจาโดยปัจจุบัน ไทยและสหรัฐฯ เป็นประธานร่วมคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญ (Expert Working Group) ด้านความมั่นคงทางทะเล ในห้วงปี 2564 – 2566 และอยู่ระหว่างการดำเนินกิจกรรม ได้แก่ การจัดฝึก Table Top Exercise โครงการฝึกอบรม Future Leader Program การประชุม Maritime Security Conference และการจัดทำ Maritime Security Roadmap ซึ่งกำหนดแนวทางการดำเนินความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเลหลังปี 2566 โดยได้มีการนำประเด็นความร่วมมือด้านการพัฒนาเศรษฐกิจภาคทะเลอย่างยั่งยืนมาพิจารณาด้วย

4) กลไก ASEAN Ministerial Meeting on Transnational Crime (AMMTC)/ASEAN Senior Officials Meeting on Transnational Crime (SOMTC) เป็นกลไกที่มุ่งเน้นการสร้างเสริมความร่วมมือด้านการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติโดยมีการออกปฏิญญา ASEAN Declaration on Transnational Crime ค.ศ. 1997 และแผนปฏิบัติการ the ASEAN Plan of Action to Combat Transnational Crime (2016-2025) รวมถึงแผนงานรองรับ ในส่วนของอาชญากรรมทางทะเลได้มีการกำหนดให้ปัญหาการกระทำอันเป็นโจรสลัด (Sea piracy) เป็นประเด็นเร่งด่วน อีกทั้งมีการดำเนินการเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของการขยายขอบเขตความร่วมมือเกี่ยวกับอาชญากรรมทางทะเลไปสู่การปล้นเรือ (Robbery) ซึ่งเกิดขึ้นในเขตทางทะเลของประเทศสมาชิก และภัยคุกคามทางทะเลรูปแบบใหม่ (Non-traditional maritime security) อาทิ การลักลอบค้าสิ่งผิดกฎหมาย (Smuggling) การใช้กำลังเข้ายึดเรือ (Hijacking) และการก่อการร้าย

3.2.2 ด้านเศรษฐกิจ

1) สาขาประมง - กลไก ASEAN Ministers on Agriculture and Forestry (AMAF) / ASEAN Senior Officials Meeting on Agriculture and Forestry (SOM-AMAF) มุ่งเน้นความร่วมมือด้านประมงของอาเซียนตามแนวทางที่ระบุในเอกสารหลัก ได้แก่ (1) กรอบนโยบายการประมงระดับภูมิภาค 12 ด้าน ซึ่งรวมถึงประเด็นด้านขยะทะเล (Marine debris) และ (2) Strategic Plan of Action on ASEAN Cooperation on Fisheries (ค.ศ. 2021-2025) ซึ่งกำหนดแผนจัดกิจกรรมตามยุทธศาสตร์ 6 ด้าน เพื่อพัฒนาภาคประมงของอาเซียนให้มีความสามารถในการแข่งขัน ครอบคลุม ยืดหยุ่น และยั่งยืนอันจะนำไปสู่การเติบโตทางเศรษฐกิจ ลดความยากจน และสร้างความมั่นคงทางอาหารในภูมิภาค และ (3) การแสดงเจตนารมณ์ตามปฏิญญา Joint ASEAN-SEAFDEC Declaration on Regional Cooperation for Combating IUU Fishing and Enhancing the Competitiveness of ASEAN Fish and Fishery Products นอกจากนี้ อาเซียนยังให้ความสำคัญกับประเด็นย่อยด้านการประมง อาทิ (1) การปฏิบัติตาม ASEAN Guidelines of Good Aquaculture Practices เพื่อส่งเสริมแนวปฏิบัติที่ดีในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำประเภทต่าง ๆ ทั้งที่เป็นอาหาร สัตว์เลี้ยงสวยงาม และพืชทะเล และ (2) ความร่วมมือด้านการต่อต้านการทำประมง IUU ผ่านเครือข่าย ASEAN Network for Combating IUU Fishing (AN-IUU) ซึ่งไทยเป็นผู้ริเริ่มและผู้ประสานงาน โดยส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูลเรือประมงผิดกฎหมายระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนในลักษณะ Real time ระหว่างหน่วยงานของกรมประมงอาเซียนผ่านระบบ AN – IUU Interactive Platform

2) สาขาคมนาคม - กลไก ASEAN Transport Ministers Meeting (ATM)/ Senior Transport Officials Meeting (STOM)/ Maritime Transport Working Group (MTWG) ส่งเสริมความเชื่อมโยงด้านคมนาคมของอาเซียนตามแนวทางที่ระบุในเอกสารหลัก ได้แก่ (1) Master Plan on ASEAN Connectivity (MPAC) ค.ศ. 2025 ซึ่งมุ่งสร้างความเชื่อมโยงระหว่างการคมนาคมรูปแบบต่าง ๆ ในอาเซียน และ (2) แผนงาน ASEAN Transport Strategic Plan: ATSP (หรือ Kuala Lumpur Transport Strategic Plan: KLTSP) ค.ศ. 2016-2025 ซึ่งกำหนดเป้าหมายด้านการคมนาคมทางทะเล 7 ด้าน นอกจากนี้ อาเซียนยังให้ความสำคัญกับประเด็นย่อยด้านการคมนาคมทางทะเล อาทิ (1) การรวมตัวเป็นตลาดการขนส่งทางทะเลร่วมอาเซียน (ASEAN Single Shipping Market: ASSM) โดยได้สร้างเกณฑ์มาตรฐานร่วมกัน เพื่ออำนวยความสะดวกและลดอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้การขนส่งทางทะเลระหว่างประเทศในกลุ่มอาเซียนมีความสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากขึ้น (2) การเสริมสร้างสมรรถนะและขีดความสามารถของท่าเรืออาเซียนให้เป็นที่ยอมรับ ผ่านโครงข่ายท่าเรืออาเซียน (ASEAN Network Ports) ซึ่งไทยมีท่าเรือในโครงข่าย 3 แห่ง ได้แก่ ท่าเรือกรุงเทพ ท่าเรือแหลมฉบัง และท่าเรือสงขลา และ (3) การเพิ่มประสิทธิภาพของห่วงโซ่อุปทานในภูมิภาค โดยมีการคมนาคมทางทะเลเป็นตัวแปรที่สำคัญ

3) สาขาการท่องเที่ยว - กลไก Meeting of the ASEAN Tourism Ministers (M-ATM)/ASEAN National Tourism Organisations (NTOs) มุ่งส่งเสริมความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวของอาเซียน ตามแนวทางที่ระบุใน ASEAN Tourism Strategic Plan (ATSP) ค.ศ. 2016-2025 เพื่อให้อาเซียนเป็นจุดหมายด้านการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ มอบประสบการณ์ที่มีเอกลักษณ์และหลากหลาย และมุ่งพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม ยั่งยืน ครอบคลุม และสมดุล เพื่อร่วมสร้างความเป็นอยู่ที่ดีทางเศรษฐกิจและสังคมแก่ประชาชนอาเซียน โดยวางแผนจัดกิจกรรมตามยุทธศาสตร์ 2 ด้าน และเพิ่มโครงการใหม่ 3 โครงการ นอกจากนี้ อาเซียนยังให้ความสำคัญกับประเด็นย่อยด้านการท่องเที่ยว อาทิ (1) การอำนวยความสะดวกแก่ผู้เดินทางในช่วงโควิด-19 ตามกรอบ ASEAN Travel Corridor Arrangement Framework (ATCAF) (2) การสร้างความเชื่อมั่นและส่งเสริมการฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยวอาเซียนหลังโควิด-19 ตามแผน Post-COVID-19 Recovery Plan for ASEAN Tourism (3) การสร้างมาตรฐานวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวตามความตกลง Mutual Recognition Arrangement for Tourism Professionals (MRA-TP) และ (4) การเปลี่ยนแปลงการท่องเที่ยวอาเซียน โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และนวัตกรรมเพื่อนำไปสู่การท่องเที่ยวที่ครอบคลุมและมีการแข่งขันอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม

3.2.3 ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1) การประชุมสุดยอดของผู้นำอาเซียน ครั้งที่ 38 เมื่อเดือนตุลาคม 2564 มีการรับรองปฏิญญา ASEAN Declaration on the Blue Economy ซึ่งแสดงถึงเจตนารมณ์ทางการเมืองในการส่งเสริมความร่วมมือด้านเศรษฐกิจภาคทะเลทั้งภายในกลุ่มอาเซียนและร่วมกับประเทศคู่เจรจา ซึ่งรวมถึงประเด็นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางทะเล การทำประมง (IUU fishing) การทำประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำอย่างยั่งยืน ความมั่นคงทางอาหาร การพัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีชีวภาพ การท่องเที่ยว การคมนาคม ความปลอดภัยในการเดินเรือ การวิจัยทางทะเล พลังงานมหาสมุทร สมุทรภิบาล รวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ การเปลี่ยนผ่านสู่สังคมดิจิทัลของกิจการทางทะเล และนวัตกรรมที่เกี่ยวข้อง

2) กลไก ASEAN Ministerial Meeting on Environment (AMME) มีการรับรองแผนปฏิบัติการ ASEAN Regional Action Plan (RAP) on Combating Marine Debris ซึ่งเปิดตัวเมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2564 ประกอบด้วยประเด็นเป้าหมายสำคัญคือ การลดปริมาณขยะที่รั่วไหลลงสู่ทะเลและกำจัดขยะพลาสติกในทะเล พร้อมทั้งมีการดำเนินการร่วมกับเครือข่ายประเทศนอกภูมิภาคที่รณรงค์และองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

3.3 | ยุทธศาสตร์ความมั่นคงทางทะเลของประเทศสมาชิกอาเซียน

3.3.1 บรูไนดารุสซาลาม ให้ความสำคัญต่อการรักษาทรัพยากรน้ำมันและประมงบริเวณชายฝั่งทะเลอาณาเขต โดยกำหนดนิยามของภัยคุกคามทางทะเลว่าประกอบด้วย การก่อการร้ายหรือการกระทำเพื่อลักลอบขูดเจาะน้ำมัน ภัยพิบัติจากการกระทำของมนุษย์ เช่น การรั่วไหลของน้ำมัน และอาชญากรรมข้ามชาติ อาทิ การลักลอบขนส่งสินค้าผิดกฎหมาย และการลักลอบทำประมง ในการนี้จึงดำเนินการเสริมสร้างขีดความสามารถของกองทัพเพื่อรับมือต่อภัยคุกคามทางทะเล โดยมีการจัดตั้งคณะกรรมการด้านการความมั่นคงทางทะเลสำหรับการประสานงานกับหน่วยงานความมั่นคงทางทะเล อีกทั้งกองกำลังเฉพาะกิจ (Special Force) อันประกอบด้วยเจ้าหน้าที่กองทัพอากาศและกองทัพอากาศเพื่อรับมือกับภัยคุกคามทางทะเล

3.3.2 ราชอาณาจักรกัมพูชา มุ่งเน้นดำเนินยุทธศาสตร์ความมั่นคงทางทะเลเชิงป้องกันตามแผนพัฒนาประเทศ “ยุทธศาสตร์สี่เหลี่ยม” ซึ่งให้ความสำคัญกับการจัดการปัญหาข้อพิพาททั้งทางบกและทางทะเลกับประเทศเพื่อนบ้าน อีกทั้งมีการปรับปรุงกลไกความมั่นคงภายในเพื่อรักษาผลประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล อาทิ เมื่อปี 2552 ได้จัดตั้งคณะกรรมการความมั่นคงทางทะเลแห่งชาติ (National Committee on Maritime Security: NCMS) เพื่อส่งเสริมอำนาจอธิปไตยและการบังคับใช้กฎหมายทางทะเล นอกจากนี้ กัมพูชาระหว่างการดำเนินโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมทางทะเลบริเวณอ่าวไทย ได้แก่ 1) โครงการเขตการท่องเที่ยวดาราสากอร์ ซึ่งได้รับทุนสนับสนุนจากกองทุน Belt and Road Initiative ของจีน และมีการก่อสร้างท่าเรือน้ำลึกและท่าอากาศยานขนาดใหญ่ และ 2) การปรับปรุงฐานทัพเรือเรียม ซึ่งเป็นที่ตั้งของศูนย์บัญชาการยุทธวิธี (Tactical Headquarters) ของคณะกรรมการความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลของกัมพูชา (National Committee for Maritime Security) และกองทัพอากาศเคยใช้งานเพื่อลำเลียงความช่วยเหลือระหว่างกองทัพต่อกองทัพ

3.3.3 สาธารณรัฐอินโดนีเซีย การดำเนินยุทธศาสตร์การผลักดันให้อินโดนีเซียเป็นประเทศศูนย์กลางทางทะเล (Global Maritime Fulcrum: GMF) ของประธานาธิบดีโจโกวี มีการพิจารณาเงื่อนไขทางภูมิศาสตร์ของประเทศเป็นส่วนสำคัญ ในด้านหนึ่งนโยบาย GMF ให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเชื่อมโยงระหว่างหมู่เกาะในประเทศอย่างทั่วถึงพร้อมทั้งยกระดับการบังคับใช้กฎหมายในอาณาเขตทางทะเลอย่างเข้มงวด ซึ่งอาจกระทบต่อการทำประมงนอกน่านน้ำของเรือประมงต่างชาติ อีกด้านหนึ่ง มุมมองของการติดตามพลวัตรของสถานการณ์สองฝั่งมหาสมุทร (Between the two continents and two oceans worldview) หรือมุมมองแบบภาพรวมของภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก (Pan-Indo-Pacific vision) ทำให้อินโดนีเซียให้ความสนใจต่อการดำเนินบทบาทระดับภูมิภาค ทั้งการสนับสนุนบทบาทนำขององค์กรอาเซียนในการเชื่อมประสานผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ดำเนินปฏิสัมพันธ์บนพื้นฐานของกฎกติการะหว่างประเทศ การแก้ไขความขัดแย้งด้วยสันติวิธี รวมทั้งการหลีกเลี่ยงการสะสมกำลังอาวุธและการเผชิญหน้าด้วยกำลังทหาร ประเมินได้จากการผลักดันเอกสาร ASEAN Outlook on the Indo Pacific ตลอดจนการคัดค้านการรวมตัวและ

การดำเนินกิจกรรมด้านการทหารซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพระดับภูมิภาค รวมถึงความมั่นคงของอินโดนีเซียเอง อย่างกรณีทะเลจีนใต้ จนถึงการจัดตั้งกลุ่ม AUKUS ของออสเตรเลียซึ่งจะทำให้มีการนำเรือดำน้ำพลังงานนิวเคลียร์ มาประจำการในมหาสมุทรแปซิฟิก

ขณะเดียวกันข้อพิพาททางทะเลกับประเทศเพื่อนบ้านรวมถึงกรณีทะเลจีนใต้ซึ่งพบปัญหาการรุกล้ำ อาณาเขตทางทะเลเป็นระยะ ทำให้อินโดนีเซียให้ความสำคัญต่อการพัฒนากองทัพเรือและกองทัพอากาศให้ทันสมัย ตามยุทธศาสตร์ Minimum Essential Force (MEF) 2005 – 2024 พร้อมกับพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ จากการผลิตภายในประเทศ ซึ่งปัจจุบันสามารถผลิตเรือดำน้ำได้สำเร็จเป็นประเทศแรกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นอกจากนี้ ยังดำเนินความร่วมมือทางทะเลกับประเทศมหาอำนาจอย่างสมดุล โดยในปี 2564 มีการจัดตั้งศูนย์ฝึกองบรม ทางทะเลแห่งใหม่ในเมืองบาตัม จังหวัดเรียว ร่วมกับสหรัฐฯ เพื่อส่งเสริมขีดความสามารถด้านความมั่นคงทางทะเล ขณะเดียวกัน แม้ว่าจะปฏิเสธที่จะเจรจากับทางการจีนเรื่องสิทธิเหนือพื้นที่อ้างสิทธิ์ทับซ้อนทางทะเลบริเวณเกาะนาทูนา อินโดนีเซียยังดำเนินความร่วมมือทางทะเลกับจีนในส่วนอื่น ๆ

3.3.4 มาเลเซีย ประเด็นความมั่นคงทางทะเลที่มาเลเซียให้ความสำคัญเป็นลำดับต้น ประกอบด้วยการจัดการ ข้อพิพาทเรื่องเขตแดนทางทะเลกรณีทะเลจีนใต้ การความเคลื่อนไหวที่เกี่ยวข้องกับก่อความไม่สงบในฝั่งตะวันออก ของรัฐซาบะห์ซึ่งมีการปฏิบัติการในน่านน้ำทะเลชูลูและเซเลเบสและเชื่อมโยงกับกลุ่มหัวรุนแรงอย่างกลุ่ม Abu Sayyaf รวมถึงการแผ่ระวางและสกัดกั้นภัยคุกคามข้ามชาติซึ่งสามารถส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์จากการใช้เส้นทางคมนาคม อุตสาหกรรม และทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ในกรณีนี้ ทิศทางการปรับปรุงขีดความสามารถด้านความมั่นคงทางทะเล ของมาเลเซียจึงรวมถึง 1) การดำเนินยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศแบบป้องกันปราม รวมถึงบริบทหลังการแพร่ระบาดของ โควิด-19 ซึ่งพบการรุกล้ำเขตอธิปไตยของมาเลเซียจากจีน และนำไปสู่การจัดหาเรือและอากาศยานมาประจำการ เพิ่มเติมเพื่อแผ่ระวางสถานการณ์ในอาณาเขตทางทะเล 2) การขยายโครงสร้างกองทัพอากาศ รวมถึงการสร้างฐานทัพเรือใหม่ ในรัฐซาราวักและปรับปรุงฐานทัพเรือลาบวนในรัฐซาบะห์ และการนำเรือที่มีขีดความสามารถสูงไปประจำการเพิ่มเติม บริเวณฝั่งตะวันออกของรัฐซาบะห์ เพื่อการแผ่ระวางภัยคุกคามทางทะเลอย่างต่อเนื่อง และ 3) การบูรณาการหน่วยงาน ด้านความมั่นคงทางทะเลเพื่การดำเนินงานอย่างเป็นเอกภาพ ซึ่งนอกเหนือจากหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายทางทะเล (Malaysian Maritime Enforcement Agency: MMEA) แล้ว ได้มีการจัดตั้งหน่วยเฉพาะกิจแห่งชาติ (National Task Force) เพื่อจัดการปัญหาผู้ลักลอบเข้าเมืองทางทะเลซึ่งมีจำนวนเพิ่มขึ้นในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ด้วย

3.3.5 สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา เมียนมาให้ความสำคัญกับการต่อเรือเพื่อการใช้งานภายในประเทศ ซึ่งได้รับความช่วยเหลือจาก รัสเซีย อินเดีย จีน และปากีสถาน อีกทั้งมีนโยบายปรับปรุงขีดความสามารถด้านการป้องกันปรามและการปฏิบัติการทางทะเลระยะไกลฝั่งด้วยการนำเรือดำน้ำมาประจำการ โดยสืบเนื่องจากกรณีพิพาทกับบังกลาเทศเกี่ยวกับการจัดการเขตแดนทางทะเล การปกป้องผลประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ประกอบกับความต้องการปรับสมดุลของกำลังทางเรือให้ทันต่อกำลังของประเทศเพื่อนบ้านในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทั้งนี้ การแข่งขันระหว่าง ประเทศมหาอำนาจระดับภูมิภาคเป็นโอกาสซึ่งทำให้เมียนมาได้รับมอบเรือดำน้ำมาประจำการทั้งจากอินเดียและเมียนมา และเมียนมายังมีแผนจัดซื้อเรือดำน้ำเพิ่มจากรัสเซียในอนาคต

นอกจากนี้ เมียนมาได้ปรับปรุงโครงสร้างการส่งกำลังบำรุงทางทะเลด้วยการปรับปรุงสถานียทหารตามเกาะแก่ง รวมถึงการนำเรือยกพลขึ้นบกขนาดใหญ่มาประจำการเพื่อการลำเลียงพลไปยังพื้นที่การสู้รบในประเทศ ตลอดจนการรักษาผลประโยชน์บริเวณอาณาเขตทางทะเลอย่างการป้องกันการลักลอบทำประมงของเรือต่างชาติ

3.3.6 สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ให้ความสำคัญต่อประเด็นความมั่นคงทางทะเล ได้แก่ 1) การรักษาอธิปไตยเหนืออาณาเขตทางทะเลและเขตเศรษฐกิจจำเพาะ 2) การแก้ไขข้อพิพาททางทะเล รวมถึงกรณีการอ้างสิทธิ์ทับซ้อนในทะเลจีนใต้ และบริเวณอาณาเขตทางทะเลที่ติดต่อกับอินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ 3) การรักษาผลประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเล รวมถึงสัตว์น้ำและแหล่งพลังงานเชื้อเพลิง 4) การรักษาความปลอดภัยและป้องกันภัยคุกคามจากภัยทางทะเล รวมถึงโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ การค้ามนุษย์ การก่อเหตุความไม่สงบ และ 5) การจัดการปัญหาความขัดแย้งภายในประเทศที่นำไปสู่การก่อเหตุรุนแรง

ทั้งนี้ ความขัดแย้งกับจีนกรณีข้อพิพาททะเลจีนใต้ประกอบกับกิจกรรมของจีนซึ่งเข้าไปในพื้นที่อ้างสิทธิทับซ้อนของประเทศคู่กรณีในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้ฟิลิปปินส์มุ่งเน้นการปรับปรุงขีดความสามารถด้านการป้องกันประเทศทางทะเลให้ทันสมัย ประกอบกับการดำเนินความร่วมมือด้านการทหารกับมิตรประเทศนอกภูมิภาคเพื่อถ่วงดุลกับอิทธิพลของจีน รวมถึงการรักษาข้อตกลงว่าด้วยการใช้ฐานทัพฟิลิปปินส์ของกองทัพสหรัฐฯ (Philippines–United States Visiting Forces Agreement: VFA) และการอาศัยกลไกระหว่างประเทศเพื่อจัดการปัญหาความขัดแย้ง อย่างไรก็ตาม มีแนวโน้มว่า รัฐบาลใหม่ของฟิลิปปินส์จะมีท่าทีประนีประนอมกับจีนมากขึ้นและใช้กลไกการหารือทวิภาคี เพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในทะเลจีนใต้แทนการมุ่งการใช้คำตัดสินศาลอนุญาโตตุลาการถาวรเมื่อปี 2559 เป็นหลักการเพื่อกดดันจีนในการแก้ไขปัญหาดังเช่นที่ผ่านมา

3.3.7 สาธารณรัฐสิงคโปร์ ภาคเศรษฐกิจของสิงคโปร์พึ่งพาการคมนาคมทางทะเลเป็นส่วนสำคัญ ทั้งในส่วนของ การให้บริการด้านโลจิสติกส์ทางทะเลและการนำเข้าสินค้าเพื่อการอุปโภคบริโภคภายในประเทศ สิงคโปร์จึงให้ความสำคัญต่อความมั่นคงทางทะเลในมิติของการรักษาความปลอดภัยของการเดินเรือและการต่อต้านภัยคุกคามข้ามชาติ โดยในปัจจุบัน สิงคโปร์เป็นประเทศที่ตั้งและอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการให้บริการของศูนย์ข้อมูลความตระหนักรู้ภาพสถานการณ์ทางทะเลระดับภูมิภาค ได้แก่ ศูนย์ Information Sharing Center (ISC) ของกรอบความร่วมมือ Regional Cooperation Agreement on Combating Piracy and Armed Robbery against Ships in Asia (ReCAAP) และศูนย์ Information Fusion Center (IFC) ซึ่งดำเนินการโดยกองทัพเรือสิงคโปร์และได้รับการสนับสนุนจากศูนย์แลกเปลี่ยนข่าวสารความมั่นคงทางทะเล (Global Maritime Situation Awareness) ของสหรัฐฯ

นอกจากนี้ ข้อพิพาทเรื่องเขตแดนทางทะเลกับมาเลเซีย ประกอบกับสถานการณ์การแข่งขันทางยุทธศาสตร์ระหว่างประเทศมหาอำนาจโดยเฉพาะในกรณีความขัดแย้งในทะเลจีนใต้ซึ่งมีผลกระทบต่อการใช้ประโยชน์จากเส้นทางการคมนาคมทางทะเล ยังเป็นปัจจัยทำให้สิงคโปร์ให้ความสำคัญต่อการเพิ่มขีดความสามารถด้านการป้องกันประเทศทางทะเล รวมถึงการสะสมอาวุธยุทโธปกรณ์เพื่อการป้องกันและปฏิบัติการระยะทางไกล

3.3.8 สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ข้อพิพาทเรื่องเขตแดนทางทะเลประกอบกับตำแหน่งที่ตั้งที่ใกล้กับจีน เป็นปัจจัยผลักดันให้เวียดนามดำเนินยุทธศาสตร์ทางทะเลเพื่อรักษาผลประโยชน์จากพื้นที่ที่ตนอ้างสิทธิ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อจีนขยายบทบาทด้านการทหารในบริเวณทะเลจีนใต้ ขณะที่เวียดนามให้ความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยสันติวิธีและกฎหมายระหว่างประเทศก็ได้ปรับปรุงกำลังการป้องกันประเทศทางทะเลอย่างต่อเนื่อง รวมถึงขีดความสามารถด้านการป้องกันปรามจากการนำขีปนาวุธและเรือดำน้ำมาประจำการ การเสริมแนวป้องกันเพื่อตั้งรับจีนบริเวณแนวชายฝั่ง การตั้งศูนย์รับส่งสัญญาณข่าวกรองบนเกาะ Sin Cowe และแนวปะการัง West Reef และการติดตั้งระบบป้องกันทั้งทางอากาศและชายฝั่งบริเวณหมู่เกาะสแปรตลีย์

อย่างไรก็ดี ในส่วนของการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เวียดนามยึดถือหลักการไม่เป็นพันธมิตรทางทหารกับต่างชาติไม่ยอมให้มีฐานทัพต่างชาติบนดินแดนเวียดนาม ไม่มีความสัมพันธ์กับประเทศใดประเทศหนึ่งเพื่อต่อต้านประเทศที่สาม และไม่ใช้กำลังคุกคามหรือขู่ว่าจะใช้กำลังในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยแสดงถึงความพยายามสร้างความสมดุลอำนาจระหว่างประเทศมหาอำนาจแบบไม่เลือกเข้ากับฝ่ายใด ปัจจุบัน เวียดนามได้ส่งเสริมความร่วมมือด้านความมั่นคงกับมิตรประเทศ อาทิ อินเดีย ญี่ปุ่น รัสเซีย และสหรัฐฯ เพื่อทดแทนความแตกต่างของขีดความสามารถด้านการทหารระหว่างตนกับคู่พิพาทอย่างจีน อีกทั้งยังสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประเทศนอกภูมิภาคผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกิจการความมั่นคงทางทะเลของอาเซียน ขณะเดียวกัน ก็มีร่วมมือกับจีนเพื่อเสริมสร้างความไว้วางใจระหว่างกัน อาทิ การจัดการลาดตระเวนร่วมบริเวณเขตแดนทางทะเล

4.1 ภาพรวม

การรักษาผลประโยชน์ทางทะเลบริเวณอาณาเขตไทยในระยะ 5 ปีต่อไป ยังคงมีความท้าทายจากประเด็นความมั่นคงทางทะเลอันมีลักษณะข้ามเขตแดนหลายรูปแบบ รวมถึงการรุกล้ำอาณาเขต การลักลอบค้าและลำเลียงสิ่งผิดกฎหมาย การโยกย้ายถิ่นฐาน การค้ามนุษย์ และการทำประมงแบบผิดกฎหมาย ขณะเดียวกัน ความสัมพันธ์กับประเทศรอบบ้านในมิติของการจัดการเขตแดนทางทะเลเป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลต่อการร่วมมือในการจัดการปัญหาข้างต้น รวมถึงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลด้วย

4.2 ประเด็นความมั่นคงบริเวณอาณาเขตทางทะเล

4.2.1 การรุกล้ำอาณาเขตทางทะเล พบว่ากรณีส่วนใหญ่เกิดจากเรือประมงที่มีข้อจำกัดเรื่องเทคโนโลยีการบอกพิกัดที่ตั้งของเรือ หรือมีเจตนาเข้ามาหาสัตว์น้ำในพื้นที่ที่ทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์

4.2.2 การลักลอบค้าและขนส่งสินค้าผิดกฎหมาย มีความเชื่อมโยงกับเส้นทางการเดินเรือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้รวมทั้งช่องแคบมะละกา โดยพิจารณาจากกลุ่มสินค้าที่พบมีรูปแบบ (Pattern) และเส้นทาง (Route) ที่ปรากฏชัด ได้แก่

1) **ยาเสพติด** ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้รับการเฝ้าระวังในฐานะที่เป็นแหล่งผลิตและลำเลียงยาเสพติดสำคัญแห่งหนึ่งของโลก โดยเฉพาะประเภทไอซ์และเฮโรอีนโดยเส้นทางลำเลียงยาเสพติดที่เกี่ยวข้องกับไทย ได้แก่ (1) เส้นทางสามเหลี่ยมทองคำและแม่น้ำโขงเพื่อเข้าสู่ไทย รวมถึงบริเวณอ่าวไทยก่อนจะส่งต่อไปยังประเทศใกล้เคียง และ (2) เส้นทางทางขนส่งทางทะเลอันดามันมายังไทยและมาเลเซีย ก่อนส่งต่อไปยังประเทศที่สาม ได้แก่ ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ภาคพื้นสมุทรและเอเชียตะวันออก ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ นอกจากนี้ มีการประเมินว่าปริมาณยาเสพติดในตลาดจะเพิ่มขึ้น เนื่องจากไม่สามารถระบายสินค้าไปยังภูมิภาคอื่นได้ ประกอบกับมีการตั้งโรงงานผลิตใหม่ในกัมพูชาและเมียนมา อีกทั้งการปิดพรมแดนทางบกในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เป็นปัจจัยให้มีการเปลี่ยนเส้นทางการลำเลียงจากทางบกไปสู่ทางทะเลมากขึ้น

2) **น้ำมันเชื้อเพลิง** พบการกระทำความผิดรูปแบบใหม่ซึ่งใช้เรือบรรทุกน้ำมันจากต้นทางจุดบริเวณน่านน้ำสากล ก่อนที่จะจำหน่ายให้กับเรือที่บรรทุกสินค้าอื่นบังหน้า อาทิ เรือบรรทุกน้ำมันขนาดเล็กหรือเรือประมงดัดแปลง ก่อนที่จะสับถ่ายไปส่งขายให้โรงงาน คลังน้ำมันชายฝั่ง หรือสถานบริการน้ำมัน ทั้งนี้ เส้นทางลำเลียงที่สำคัญจะประกอบด้วย สิงคโปร์ มาเลเซีย และเวียดนาม โดยเฉพาะมาเลเซียเป็นแหล่งที่มาของการลักลอบนำเข้าน้ำมันแบบไม่ผ่านพิธีการทางศุลกากร เพราะราคาจำหน่ายที่แตกต่างกันระหว่างต้นทางและปลายทางทำให้กลุ่มอาชญากรสามารถทำผลกำไรได้มาก

3) **สินค้าเกี่ยวกับอาชญากรรมด้านสิ่งแวตล้อม** ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมถึงไทย มาเลเซีย และสิงคโปร์ มักตกเป็นทางผ่านของการลักลอบค้าสัตว์ป่าจากแอฟริกา โดยมีจุดหมายที่สำคัญได้แก่ จีนและเวียดนาม ซึ่งสินค้าที่พบประกอบด้วย งาช้าง และนอแรด

4) **สินค้าอื่น ๆ** เช่น อาวุธประเภทต่าง ๆ สินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ และสินค้าหนีภาษี อาทิ ยาสูบ ซึ่งอาจมีความเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมอื่น ๆ อาทิ การฟอกเงิน หรือการก่อเหตุรุนแรง

4.2.3 การลักลอบเข้าเมือง สภาพเศรษฐกิจตกต่ำอันสืบเนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ประกอบกับสถานการณ์ความขัดแย้งในประเทศเพื่อนบ้าน อาทิ เมียนมา ตลอดจนประเทศในภูมิภาคใกล้เคียง เป็นปัจจัยผลักดันให้เกิดการโยกย้ายถิ่นฐานและการลักลอบเข้าเมืองจากทั้งทางบกและทางทะเล การโยกย้ายถิ่นฐานดังกล่าวมีลักษณะผสม (Mixed migration) ซึ่งสามารถพบผู้โยกย้ายถิ่นฐานหลายประเภท ที่สำคัญ ได้แก่ **1) ผู้โยกย้ายถิ่นฐานโดยมีแรงจูงใจทางเศรษฐกิจ** โดยแรงงานจากประเทศรอบบ้านได้เป็นส่วนสำคัญของภาคเศรษฐกิจของไทยที่ต้องอาศัยแรงงานเป็นหลัก (Labor-intensive Industry) รวมถึงอุตสาหกรรมประมง **2) ผู้หลบหนีเข้าเมืองเนื่องจากหนีภัยการสู้รบหรือความขัดแย้งในประเทศ** นอกจากนี้ การลักลอบเข้าเมืองซึ่งไม่ผ่านการคัดกรองตามกระบวนการตรวจคนเข้าเมือง ยังเป็นปัจจัยนำไปสู่ภัยข้ามชาติประเภทอื่น ๆ อาทิ เครือข่ายการนำพาข้ามแดน (Human smuggling) หรือขบวนการค้ามนุษย์ (Human trafficking) ตลอดจนความเสี่ยงของการแพร่กระจายโรคติดต่อในกลุ่มผู้ซึ่งไม่ได้รับบริการทางสาธารณสุข

4.2.4 การค้ามนุษย์ ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้รับการจัดลำดับให้เป็นแหล่งค้ามนุษย์ที่สำคัญแห่งหนึ่ง โดยมีปัจจัยหลักในการย้ายถิ่นฐานจากแรงจูงใจทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ ยังพบการล่อลวงให้มีการย้ายถิ่นแบบไม่สมัครใจเพื่อนำไปใช้แรงงาน ค่าประเวณี หรือค้าอวัยวะ การเคลื่อนย้ายของผู้ตกเป็นเหยื่อของขบวนการค้ามนุษย์จึงมีแนวโน้มเป็นเส้นทางจากประเทศต้นทางที่มีแรงงานปริมาณมาก อาทิ เมียนมา เวียดนาม ลาว และกัมพูชา ไปยังประเทศที่มีสภาพเศรษฐกิจสามารถรองรับแรงงานได้มากกว่า

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับไทย เหยื่อการค้ามนุษย์ส่วนใหญ่เป็นแรงงานจากประเทศรอบบ้านซึ่งเป็นส่วนสำคัญของแรงงานในอุตสาหกรรมประมง โดยประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ที่รัฐต่างชาติและองค์กรระหว่างประเทศหยิบยกมารายงาน จะรวมถึงการจ้างแรงงานประมงอย่างไม่เป็นธรรม การบังคับใช้แรงงาน และข้อจำกัดของการติดตามแรงงานที่สูญหาย

4.2.5 การทำประมงผิดกฎหมาย พบปัญหาที่สำคัญ ดังนี้

1) การรุกล้ำเขตทางทะเลของไทย พบเรือประมงต่างชาติและเรือประมงไร้สัญชาติลักลอบเข้ามาทำประมงในเขตของไทยอย่างต่อเนื่อง

2) แรงงานต่างชาติลักลอบเข้าเมือง มีการตรวจพบปัญหาการทำประมงของแรงงานต่างชาติ 3 รูปแบบหลัก ได้แก่ (1) การผันตัวจากลูกจ้างที่เป็นแรงงานประมงต่างชาติโดยการซื้อเรือประมงพื้นบ้านมาทำการประมงในเขตของไทย โดยยังคงมีคนไทยเป็นเจ้าของเรือตามทะเบียน (นอมินี) หรือมีการใช้เรือที่ไม่อยู่ในระบบการจดทะเบียนเรือไทยตามกฎหมาย (2) เจ้าของเรือประมงไทยใช้แรงงานประมงต่างชาติทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุมเรือโดยผิดกฎหมายหรือไม่เป็นไปตามเอกสารหลักฐานทางทะเบียนหรือการอนุญาตของทางการ และ (3) ปัญหาแรงงานประมงต่างชาติที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ นอกจากนี้ ยังพบปัญหาอื่น ๆ เกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบเรื่องแรงงานต่างชาติ อาทิ การฝ่าฝืนสัญญาจ้างของแรงงาน การไม่จัดทำแบบเวลาพักของลูกจ้างแรงงานประมงทะเล และการไม่รายงานตัวของแรงงานตามที่กฎหมายกำหนด

4.3 | ความสัมพันธ์วิภาคด้านการกิจการทางทะเลกับประเทศรอบบ้าน

4.3.1 สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ไทยกับอินโดนีเซียได้แบ่งเขตทางทะเล ทั้งเขตไหล่ทวีปและเขตเศรษฐกิจจำเพาะเสร็จสิ้นแล้ว โดยได้จัดทำความตกลงร่วมกันทั้งสิ้น 4 ฉบับ และหนังสือแลกเปลี่ยนว่าด้วยการกำหนดเขตเศรษฐกิจจำเพาะระหว่างสองประเทศในทะเลอันดามัน ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2542

4.3.2 สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

1) ประเด็นเขตทางทะเล ไทยและเมียนมาได้มีการแบ่งเขตทางทะเลแล้วบางส่วนโดยความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพเมียนมาว่าด้วยการแบ่งเขตทางทะเลระหว่างประเทศทั้งสองในทะเลอันดามัน และแลกเปลี่ยนสัตยาบันสารกัน เมื่อปี 2525 คงเหลือการแบ่งพื้นที่ตั้งแต่ปากแม่น้ำกระบุรี/ปากจั่น ถึงทะเลปิดระหว่างเกาะสุรินทร์และเกาะคริสต์ ยาวประมาณ 50 ไมล์ทะเล เนื่องจากไทยและเมียนมาต่างอ้างกรรมสิทธิ์เหนือเกาะ 3 เกาะบริเวณปากแม่น้ำปากจั่น ซึ่งส่งผลต่อการกำหนดเขตทางทะเลตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล (UNCLOS) ค.ศ. 1982 ทำให้ทั้งสองฝ่ายต่างอ้างเส้นเขตทางทะเลไม่ตรงกันและก่อให้เกิดพื้นที่อ้างสิทธิ์ทับซ้อน ซึ่งประเด็นดังกล่าวจะได้รับการเจรจาโดยคณะกรรมการเขตแดนร่วมไทย-เมียนมาต่อไป

2) ประเด็นความสัมพันธ์ด้านการกิจการทางทะเล

(1) ด้านพลังงาน นโยบายการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจของเมียนมาตั้งแต่ปี 2553 ได้นำไปสู่การปรับปรุงกฎหมายภายในเพื่อส่งเสริมการลงทุนของต่างชาติ โดยนักธุรกิจไทยให้ความสนใจต่อการลงทุนภาคอุตสาหกรรมพลังงานและประมง อาทิ การสำรวจและผลิตก๊าซธรรมชาติและน้ำมัน ซึ่งปัจจุบันมีการนำเข้าก๊าซธรรมชาติจาก 3 แหล่งสำคัญ ได้แก่ แหล่งยาดานา (ก๊าซค่าความร้อนต่ำ) แหล่งเยตากุน (ก๊าซค่าความร้อนสูง) และแหล่งซอติกา (ก๊าซค่าความร้อนค่อนข้างสูง)

(2) ด้านการทำประมง มีรายงานเหตุเรือประมงรุกล้ำเขตทางทะเลของระหว่างสองประเทศ โดยเฉพาะบริเวณชายแดนจังหวัดระนอง ทั้งนี้ กรมประมงไทยและเมียนมาได้มีการจัดทำบันทึกความเข้าใจร่วม ซึ่งจะนำไปสู่การจัดการปัญหาเกี่ยวกับการรุกล้ำเขตแดนเพื่อทำการประมง การป้องกัน ยับยั้ง และขจัดการทำประมงผิดกฎหมาย เสริมสร้างความร่วมมือทางวิชาการ และแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงาน

(3) ประเด็นความมั่นคงและมนุษยธรรม การลักลอบเข้าเมืองบริเวณอาณาเขตทางทะเลติดต่อกับเมียนมาสามารถจำแนกได้ 2 กลุ่มหลัก ได้แก่ กรณีการโยกย้ายถิ่นฐานจากพื้นที่ความขัดแย้งในรัฐยะไข่และมีแนวโน้มเป็นการเดินทางผ่านไทยไปยังประเทศที่สาม และกรณีการลักลอบเข้าเมืองของชาวเมียนมา และกลุ่มชาติพันธุ์กลุ่มอื่น ๆ ทั้งนี้ การโยกย้ายถิ่นฐานข้างต้นมีลักษณะผสมผสาน โดยรวมถึงผู้หนีภัยการสู้รบ ผู้ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ และผู้ที่ต้องการหาโอกาสการจ้างงานในฝั่งไทย อีกทั้งมีปัจจัยผลักดันการโยกย้ายถิ่นฐานจากเมียนมา ได้แก่ สถานการณ์ความไม่สงบในเมียนมาภายหลังจากการก่อเหตุรัฐประหารเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2564 ประกอบกับการแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่ทำให้เกิดสภาพเศรษฐกิจตกต่ำ ซึ่งทำให้มีความเป็นไปได้ที่ผู้หลบหนีเข้าเมืองจะเปลี่ยนไปใช้วิธีการหลบหนีเข้าเมืองทางทะเลมากขึ้นเพื่อหลีกเลี่ยงการตรวจจับทางบกของเจ้าหน้าที่

4.3.3 สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

1) ประเด็นเขตทางทะเล ไทยและอินโดนีเซียได้เจรจาทำความตกลงแบ่งเขตไหล่ทวีปตั้งแต่ปี 2513 โดยได้จัดทำความตกลงร่วมกันทั้งสิ้น 4 ฉบับ และได้ยึดถือเส้นแบ่งเขตทางทะเลตามความตกลงดังกล่าวเป็นเส้นแบ่งเขตไหล่ทวีปและเขตเศรษฐกิจจำเพาะมายาวนานโดยมิได้มีปัญหาระหว่างกัน เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2531 ประเทศไทยมีพระบรมราชโองการประกาศเขตเศรษฐกิจจำเพาะของราชอาณาจักรไทยด้านทะเลอันดามันโดยกำหนดจุดพิกัดภูมิศาสตร์ (Geographical Co-ordinates) เป็นจุดเดียวกันกับประกาศเขตไหล่ทวีป ซึ่งหลังจากแจ้งให้ประเทศต่าง ๆ รวมถึงอินโดนีเซีย ตลอดจนองค์การระหว่างประเทศที่มีสำนักงานประจำประเทศไทยเพื่อทราบแล้ว ไม่มีการคัดค้านแต่อย่างใด

2) ประเด็นความสัมพันธ์ด้านการกิจการทางทะเล ประเทศไทยและสาธารณรัฐอินโดนีเซียมีความร่วมมือด้านการทำประมง ในรูปแบบการลงทุนร่วมระหว่างผู้ประกอบการไทยกับผู้ประกอบการสาธารณรัฐอินโดนีเซีย โดยจัดตั้งบริษัทร่วมทุนเพื่อประกอบธุรกิจประมง ซึ่งเมื่อปี 2557 มีเรือประมงไทยโอนสัญชาติเป็นเรือสาธารณรัฐอินโดนีเซีย

จำนวน 123 ลำ เข้าไปทำการประมงในบริเวณทะเลอราฟูรา (อิเรียนจายา) และทะเลจีนใต้ (บริเวณหมู่เกาะนาทูนา) ต่อมากระทรวงกิจการทางทะเลและประมง สาธารณรัฐอินโดนีเซียได้ออกกฎหมายกระทรวงเกี่ยวกับการระงับชั่วคราว (Moratorium) รวมระยะเวลา 1 ปี (ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2557 - เดือนตุลาคม 2558) เกี่ยวกับการชะลอการออกใบอนุญาตการทำประมงการห้ามขนถ่ายปลากลางทะเล การป้องกันและแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนของแรงงานประมง การกำกับดูแล การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่เพื่อมิให้มีการทุจริต รวมทั้งการตรวจสอบบริษัทร่วมทุนและเรือประมงทั้งหมด ทำให้การทำประมงร่วมระหว่างไทยและสาธารณรัฐอินโดนีเซียในขณะนั้นยุติลงและส่งผลให้ประเทศไทยขาดแคลนวัตถุดิบสัตว์น้ำมาป้อนโรงงานแปรรูปในประเทศเพื่อการบริโภคและเพื่อการส่งออกผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ รวมทั้งส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมต่อเนื่องด้านการประมงอื่น ๆ

อนึ่ง เมื่อปี 2564 สาธารณรัฐอินโดนีเซียได้ออกกฎหมายกระทรวงกิจการทางทะเลและประมง ฉบับที่ 33 เพื่อกำหนดกฎเกณฑ์ หลักปฏิบัติต่าง ๆ เกี่ยวกับการทำประมงในน่านน้ำสาธารณรัฐอินโดนีเซีย เช่น สมุดบันทึกการทำประมง การสังเกตการณ์บนเรือประมงและเรือขนถ่ายสัตว์น้ำ การจัดทำเครื่องหมายประจำเรือประมง เป็นต้น ผู้ประกอบการประมงนอกน่านน้ำของไทยอาจมีช่องทางและโอกาสในการเข้าไปทำการประมงได้อีกครั้งภายใต้กฎระเบียบใหม่ดังกล่าว และล่าสุด เมื่อต้นปี 2565 กระทรวงกิจการทางทะเลและประมงอินโดนีเซียประกาศเปลี่ยนนโยบายประมงจากรูปแบบ “Input-based Control” เป็นการประมงแบบ Measured Capture Control หรือการควบคุมปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้ โดยจะใช้ระบบสัญญาณในการให้สัมปทาน และกำหนดใบอนุญาต/โควตาการจับปลาสำหรับผู้ได้รับสัมปทานแต่ละรายและแบ่งพื้นที่สำหรับการทำประมง อีกทั้งผู้ได้รับสัมปทานต้องจ่ายค่าธรรมเนียมตามจำนวนสัตว์ทะเลที่จับได้ โดยจะให้สัมปทานกับบริษัทสัญชาติอินโดนีเซียเท่านั้น สำหรับบริษัทต่างชาติจะต้องเข้าร่วมเป็นหุ้นส่วนกับบริษัทอินโดนีเซีย ขณะนี้รัฐบาลอินโดนีเซียอยู่ระหว่างการจัดทำประชิดต่อร่างระเบียบดังกล่าว คาดว่าจะประกาศใช้ภายในปี 2565

4.3.4 มาเลเซีย

1) **ประเด็นเขตทางทะเล** ไทยกับมาเลเซียได้บรรลุผลในการเจรจาเพื่อกำหนดเขตแดนทางทะเลและมีการจัดทำความตกลงมาเป็นลำดับ ได้แก่ สนธิสัญญาร่วมกันเมื่อปี 2522 ซึ่งมีการแลกเปลี่ยนสัตยาบันสารกันเมื่อปี 2523 ในการลากเส้นแบ่งทะเลอาณาเขตในระยะเวลาความยาว 12 ไมล์ทะเล 2 ส่วน ประกอบด้วย (1) ทิศตะวันตก พื้นที่ตอนเหนือของช่องแคบมะละกา (ทะเลอันดามัน) บริเวณตั้งแต่ระหว่างเกาะตะรุเตาและเกาะลังกาวี และ (2) ทิศตะวันออก ด้านทะเลอ่าวไทย เริ่มตั้งแต่ปากแม่น้ำโก-ลก ออกไปในทะเลอ่าวไทย ส่วนเขตไหล่ทวีปไทยกับมาเลเซียได้จัดทำสนธิสัญญาแบ่งเขตไหล่ทวีปเมื่อปี 2522 โดยสามารถตกลงกันได้เพียงระยะความยาว 24 ไมล์ทะเล คงเหลือบริเวณซึ่งมีการอ้างสิทธิในพื้นที่ทับซ้อนประมาณ 7,250 ตารางกิโลเมตร รัฐบาลทั้งสองประเทศจึงได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจระหว่างราชอาณาจักรไทยและมาเลเซียเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์การร่วมเพื่อแสวงประโยชน์จากทรัพยากรในพื้นที่ดินใต้ทะเลในบริเวณที่กำหนดของไหล่ทวีปของประเทศทั้งสองในอ่าวไทย (Memorandum of Understanding between Malaysia and the Kingdom of Thailand on the Establishment of the Joint Authority for the Exploitation of the Resources of the Sea Bed in a Defined Area of the Continental Shelf of the Two Countries in the Gulf of Thailand) พ.ศ. 2522 ซึ่งได้กำหนดพื้นที่พัฒนาร่วมไทย - มาเลเซีย (Joint Development Area: JDA) และองค์การร่วมไทย-มาเลเซีย (Malaysia – Thailand Joint Authority: MTJA) เพื่อรวมสิทธิและความรับผิดชอบแทนรัฐบาลทั้งสองในการสำรวจและแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ดินใต้ทะเลและใต้ดินที่ไม่มีชีวิตในบริเวณเหล่านี้อย่างเป็นเวลาห้าสิบปีนับจากวันที่บันทึกดังกล่าวมีผลบังคับใช้

ล่าสุด สืบเนื่องจากข้อ 6 (2) ของบันทึกความเข้าใจฯ ซึ่งได้กำหนดให้สองฝ่ายสามารถใช้กลไกปัจจุบันที่มีอยู่บริหารจัดการพื้นที่ทับซ้อนต่อไป หากยังไม่สามารถหาข้อยุติเกี่ยวกับการกำหนดเขตไหล่ทวีประหว่างกันได้ MTJA ได้ศึกษาความคุ้มค่าของการขุดเจาะพลังงานบริเวณ JDA และมีข้อเสนอแนะให้ทั้งสองประเทศพิจารณายืนยันการมีผลบังคับใช้ของ MOU ต่อไปภายหลังปี 2572 เพื่อความต่อเนื่องในการสำรวจและพัฒนาทรัพยากรในพื้นที่ JDA ทั้งนี้ คณะรัฐบาลไทยได้รับทราบการยืนยันการมีผลบังคับใช้ต่อไปของบันทึกความเข้าใจฯ ดังกล่าวแล้ว และรัฐบาลมาเลเซียได้แจ้งให้ MTJA ทราบว่า เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2560 รัฐบาลมาเลเซียได้ให้การยืนยันการมีผลบังคับใช้ต่อไปของ MOU ข้อ 6 (2)

2) **ประเด็นความสัมพันธ์ด้านกิจการทางทะเล** การตั้งพื้นที่ JDA นำไปสู่การจัดทำสัญญาแบ่งปันผลผลิต (Production sharing contract: PSC) เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2537 ซึ่งกำหนดให้ทั้งสองฝ่าย คือ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และบริษัทน้ำมันแห่งชาติมาเลเซีย (Petronas) ทำสัญญาการซื้อขายก๊าซธรรมชาติฝ่ายละร้อยละ 50 อีกทั้งยังมีการจัดตั้ง บริษัท ทรานส์ ไทย - มาเลเซีย (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัท ทรานส์ ไทย - มาเลเซีย (ประเทศมาเลเซีย) จำกัด เพื่อบริหารจัดการและดำเนินโครงการท่อส่งก๊าซและโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย - มาเลเซียในห้วงต่อมา

4.3.5 **ราชอาณาจักรกัมพูชา** การจัดการเขตทางทะเลมีความคืบหน้าดังนี้ 1) กัมพูชาประกาศเขตไหล่ทวีปเมื่อปี 2515 และไทยประกาศเขตไหล่ทวีปเมื่อปี 2516 โดยการประกาศเขตไหล่ทวีปของทั้งสองประเทศทำให้เกิดพื้นที่อ้างสิทธิในไหล่ทวีปทับซ้อนกันประมาณ 26,000 ตารางกิโลเมตร และ 2) ไทยและกัมพูชาได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจ (MOU) ระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลกัมพูชาว่าด้วยพื้นที่ที่ไทยกัมพูชาอ้างสิทธิในไหล่ทวีปทับซ้อนกัน (OCA) เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2544 ซึ่งแสดงเจตนาของทั้งสองฝ่ายในการเจรจาเพื่อแก้ไขปัญหาพื้นที่ที่ไทยและกัมพูชาอ้างสิทธิในไหล่ทวีปทับซ้อนกัน ทั้งนี้ ไทยและกัมพูชาอยู่ระหว่างการเจรจาในกรอบกลไกคณะกรรมการร่วมด้านเทคนิค ไทย-กัมพูชา (Joint Technical Committee: JTC) บนพื้นฐานของ MOU ปี 2544

4.3.6 **สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม**

1) **ประเด็นเขตทางทะเลไทยและเวียดนาม** มีการเจรจาเขตทางทะเลร่วมกันตั้งแต่ปี 2515 นำไปสู่การแบ่งเขตทางทะเลตามความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามว่าด้วยการแบ่งเขตทางทะเลระหว่างประเทศทั้งสองในอ่าวไทย ซึ่งลงนามเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2540 และแลกเปลี่ยนสัตยาบันสารเมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2541 โดยเขตทางทะเลระหว่างไทยและเวียดนามเริ่มตั้งแต่จุดเหนือสุดของพื้นที่องค์กรแสวงประโยชน์ร่วมไทย-มาเลเซีย แล้วทอดยาวไปบรรจบเส้นแบ่งเขตทางทะเลระหว่างเวียดนามและกัมพูชา ทั้งนี้ เมื่อไทยและมาเลเซียได้ตกลงจัดตั้ง JDA เมื่อปี 2522 ยังมีพื้นที่ทับซ้อนกับเส้นเขตไหล่ทวีปที่เวียดนามอ้างสิทธิเป็นเนื้อที่ประมาณ 867 ตารางกิโลเมตร ทำให้ทั้งไทย มาเลเซีย และเวียดนามไม่สามารถแสวงประโยชน์จากทรัพยากรในพื้นที่ดังกล่าวได้จึงมีการเจรจาอย่างเป็นทางการซึ่งนำไปสู่การตกลงในหลักการให้จัดทำพื้นที่พัฒนาร่วมสามฝ่ายและตกลงสัดส่วนการแบ่งผลประโยชน์จากทรัพยากรที่ไม่มีชีวิต พร้อมทั้งจัดตั้งกลไก Informal Working Group (IWG) เพื่อการหารือในรายละเอียด อย่างไรก็ตาม ทั้งสามฝ่ายเห็นชอบร่วมกันว่าความตกลงนี้จะไม่ส่งผลกระทบต่อการแบ่งเขตไหล่ทวีปและเขตทางทะเลต่าง ๆ ในอนาคต

2) **ประเด็นความสัมพันธ์ด้านกิจการทางทะเล**

(1) **ด้านพลังงาน** การจัดการเขตทางทะเลระหว่างไทยและเวียดนามได้นำไปสู่การออกสัมปทานการสำรวจและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรพลังงาน ซึ่งบริษัท ปตท.ฯ สำรวจพบปิโตรเลียมและก๊าซธรรมชาติจากแหล่งอาทิตย์ซึ่งรวมกับแหล่งบงกช ได้รับพระราชทาน นามว่า แหล่งนวมินทร์

(2) **ด้านการทำประมง** พบเหตุการณ์รุกล้ำน่านน้ำเพื่อทำประมงแบบผิดกฎหมายจากฝั่งเวียดนามเป็นระยะ อย่างไรก็ตาม ไทยและเวียดนามได้จัดตั้งกลไกคณะทำงานย่อยเพื่อแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย ภายใต้คณะทำงานร่วมว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงระหว่างไทยกับเวียดนาม (Joint Working Group on Political and Security Cooperation: JWG on PSC) และคณะทำงานร่วมเพื่อแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมายระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (Joint Working Group between the Inter-Ministerial Working Group of 689 and the Thai Working Group on Combating IUU Fishing) ซึ่งอยู่ระหว่างการจัดทำร่างบันทึกความเข้าใจด้วยการแลกเปลี่ยนข้อมูลการต่อต้านการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม ระหว่างไทยกับเวียดนาม (Draft MoU between the Department of Fisheries, Ministry of Agriculture and Cooperatives of Thailand and the Directorate of Fisheries, Ministry of Agriculture and Rural Development of Vietnam on Combating Illegal, Unreported and Unregulated Fishing)

5 สถานการณ์ภายในประเทศ

5.1 ภาพรวม

การประเมินสถานการณ์การใช้ประโยชน์จากทะเลในพื้นที่ของไทย รวมถึงโอกาสและความท้าทาย เพื่อประกอบการพิจารณากำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ แผนงาน และกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความมั่นคงอย่างเป็นองค์รวม (Comprehensive security) มีการพิจารณาปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 1) เศรษฐกิจเกี่ยวกับทะเลและชายฝั่ง 2) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 3) ความมั่นคงของมนุษย์ 4) สถานการณ์ด้านความมั่นคงปลอดภัยทางทะเล (Maritime security and maritime safety) และ 5) การส่งเสริมขีดความสามารถด้านสมุทรภิบาล (Ocean governance) รายละเอียดมีดังนี้

5.2 สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจเกี่ยวกับทะเลและชายฝั่ง

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 นับแต่ห้วงปี 2563 ประกอบกับการดำเนินมาตรการด้านสาธารณสุขซึ่งให้งดเว้นกิจกรรมที่มีการรวมตัวและเคลื่อนย้ายของประชาชน ทั้งภายในและระหว่างประเทศเป็นปัจจัยสำคัญให้ภาคเศรษฐกิจหลายส่วนหยุดชะงักหรือชะลอตัว โดยโอกาสของฟื้นตัวในอนาคตขึ้นอยู่กับขีดความสามารถของประเทศในการควบคุมโรคและการผ่อนคลายมาตรการเชิงป้องกันซึ่งอนุญาตให้มีการเดินทางพร้อมกับการกำกับดูแลทางสาธารณสุขอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งสถานการณ์ของเศรษฐกิจภาคทะเลแต่ละส่วนยังมีปัจจัยที่ต้องติดตาม ดังนี้

5.2.1 การทำประมง ภาคเศรษฐกิจการทำประมงทะเลของไทยมีปัจจัยส่งเสริมจากตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์และระบบนิเวศที่มีทรัพยากรสัตว์น้ำปริมาณมากและความหลากหลายทางชนิดพันธุ์สูง นำไปสู่การทำประมงหลายประเภทและหลายขนาดในแต่ละพื้นที่และชนิดสัตว์น้ำ รวมทั้งการทำประมงพาณิชย์และประมงพื้นบ้าน และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ผลผลิตจากการทำประมงจึงมีความสำคัญทั้งด้านความมั่นคงทางอาหารระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และระดับสากล อีกทั้งก่อให้เกิดการจ้างงานและการกระจายรายได้ในอุตสาหกรรมต่อเนื่องด้วย ทั้งนี้ ภาครัฐพยายามดำเนินการแก้ไขปัญหาสถานะเสื่อมโทรมของทรัพยากรประมงด้วยการปฏิรูปกฎหมายและระบบการกำกับดูแลการทำประมงทะเลเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน โดยได้ออกพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2560 ซึ่งเป็นกฎระเบียบด้านการประมงทะเลตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทาน รวมถึงการออกใบอนุญาตทำการประมงในระดับที่เหมาะสมกับผลผลิตของทรัพยากร การควบคุมเครื่องมือที่ใช้ทำการประมง การปรับปรุงมาตรการควบคุมกองเรือการจัดการสัตว์น้ำที่จับได้ และกลไกการยับยั้งการละเมิดกฎหมาย ในกรณีนี้ จึงมีการประเมินแนวโน้มว่า การบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว ประกอบกับการอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเล จะทำให้ปริมาณผลผลิตจากการทำประมงเพิ่มขึ้นและช่วยป้องกันปัญหาการขาดแคลนสินค้าประมง อย่างไรก็ตาม อาจเกิดปัญหาราคาสินค้าตกต่ำหากปริมาณผลผลิตเกินความต้องการของตลาด โดยสถานการณ์เศรษฐกิจตกต่ำช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้ทั้งความต้องการบริโภคสินค้าสัตว์น้ำในประเทศและปริมาณการส่งออกลดลง นำไปสู่ปัญหาอุปทานส่วนเกินในตลาดและราคาผลิตภัณฑ์จากการประมงตกต่ำระยะหนึ่ง

ทั้งนี้การสร้างรายได้จากภาคประมงมีโอกาสดำเนินการขนส่งที่กลับมาเป็นปกติหลังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และการสร้างโอกาสส่งออกสินค้าประมงผ่านการเปิดเส้นทางขนส่งสินค้าประมงผ่านทางรถไฟความเร็วสูงจากประเทศลาวไปประเทศจีน ซึ่งต้องมีการเตรียมความพร้อมด้านการตรวจสอบกักกันสินค้าประมง อย่างไรก็ตาม ควรมีการเตรียมการรับมือความท้าทายที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการส่งออกสินค้าประมง ได้แก่ การปรับตัวต่อกฎระเบียบทางการค้าของประเทศคู่ค้า โดยเฉพาะข้อกำหนดที่ไม่ใช่ภาษีเกี่ยวกับการนำเข้าสินค้าประมง อาทิ มาตรการด้านสุขอนามัย แรงงาน สิ่งแวดล้อม ยกตัวอย่างกรณีการจัดการปัญหาการทำประมง IUU ของสหภาพยุโรป และกฎหมายว่าด้วยการนำเข้าสินค้าสัตว์น้ำเพื่อคุ้มครองสัตว์ทะเลเลี้ยงลูกด้วยนม (Marine Mammal Protection Act: MMPA) ของสหรัฐฯ รวมถึงความพยายามในการผลักดันมาตรการห้ามการอุดหนุนประมง และเพิ่มการใช้ประโยชน์จากเขตการค้าเสรี (Free Trade Area: FTA) ในปัจจุบันและอนาคต

5.2.2 การท่องเที่ยวบริเวณทะเลและชายฝั่ง ประเทศไทยพึ่งพารายได้จากการท่องเที่ยวเป็นสัดส่วนสำคัญ โดยช่วงก่อนการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ประเมินว่ารายได้จากการท่องเที่ยวมีมูลค่าถึง 3 ล้านล้านบาท หรือร้อยละ 10 ของ GDP อีกทั้งรายได้ 1 ใน 3 มีที่มาจากนักท่องเที่ยวต่างชาติ ทั้งนี้ การท่องเที่ยวทางทะเลทั้งฝั่งทะเลอันดามันและอ่าวไทยยังได้รับความนิยมสูงในกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติ รวมถึงกิจกรรมที่สำคัญ อาทิ กิจกรรมพักผ่อนและชมทิวทัศน์ ชายหาด หมู่บ้านชาวประมงและชาวเล กิจกรรมการเล่นเรือและกีฬาทางน้ำ และการดำน้ำ ทำให้เกิดรายได้แก่ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว รวมถึงรายได้จากการค้าสินค้าอุปโภคบริโภค การให้บริการที่พัก ยานพาหนะ และกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนประเภทอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม มาตรการระงับการเดินทางระหว่างประเทศและการเดินทางข้ามพื้นที่ทำให้ปริมาณนักท่องเที่ยวลดลงเกือบทั้งหมดในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

ทั้งนี้ การฟื้นตัวของภาคเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยว รวมถึงในพื้นที่จังหวัดชายฝั่งทะเล ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพการควบคุมโรคโควิด-19 ซึ่งเป็นเงื่อนไขผ่อนปรนมาตรการเกี่ยวกับการเดินทางเข้าออกประเทศเพื่อการรับนักท่องเที่ยวต่างชาติส่วนหนึ่ง อีกทั้งการปรับเปลี่ยนรูปแบบของการท่องเที่ยวไปสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มและความยั่งยืนทั้งในมิติสังคมและสิ่งแวดล้อม (Sustainable Tourism Growth) ประกอบกับการลดการพึ่งพาการนำเข้านักท่องเที่ยวแบบเน้นปริมาณซึ่งกำหนดเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2566 – 2570 ด้วย

5.2.3 การขนส่งทางทะเล ไทยได้รับประโยชน์จากการขนส่งทางทะเลหลายส่วน ไม่ว่าจะเป็นการลำเลียงสินค้าในประเทศ การนำเข้าและส่งออกสินค้าระหว่างประเทศ และการเดินเรือเพื่อการท่องเที่ยว รวมถึงการสร้างรายได้จากภาคบริการเกี่ยวกับการซ่อมบำรุงเรือ การนําร่อง และการจ้างงานคนประจำเรือ อีกทั้งตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของไทยซึ่งสามารถเชื่อมต่อกับเส้นทางการเดินเรือระหว่างประเทศทั้งฝั่งทะเลจีนใต้-มหาสมุทรแปซิฟิก และฝั่งทะเลอันดามัน-มหาสมุทรอินเดีย มีส่วนส่งเสริมศักยภาพของประเทศให้สามารถยกระดับการดำเนินกิจการด้านการขนส่งเพื่อเป็นศูนย์กลางระดับภูมิภาค โดยมีสภาพแวดล้อม ซึ่งสนับสนุนเป้าหมายดังกล่าว ได้แก่ 1) **การดำเนินยุทธศาสตร์และแผนงานระดับประเทศ** รวมถึงแผนการพัฒนาระบบขนส่งของไทยระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) ซึ่งกำหนดเป้าหมายที่จะส่งเสริมขีดความสามารถของประเทศไทยเพื่อเป็นศูนย์กลางการขนส่งในภูมิภาคอาเซียน โดยให้มีการเชื่อมต่อกับโครงการพัฒนาสำคัญ โดยเฉพาะเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor) และระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ (Southern Economic Corridor) 2) **การจัดทำกรอบความร่วมมือระดับภูมิภาคเพื่อส่งเสริมความเชื่อมต่อด้านการคมนาคม** อาทิ กรอบอาเซียน กลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS) ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิรวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (ACMECS) กลุ่มการพัฒนาเศรษฐกิจสามฝ่ายระหว่างอินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (IMT-GT) และความคิดริเริ่มแห่งอ่าวเบงกอลสำหรับความร่วมมือหลากหลายสาขาวิชาการและเศรษฐกิจ (BIMSTEC) และ 3) **การดำเนินยุทธศาสตร์ของประเทศมหาอำนาจ** อาทิ โครงการ Belt and Road Initiative ของจีน ซึ่งมีผลต่อการพิจารณาการออกแบบและใช้ประโยชน์จากความเชื่อมต่อของโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมของไทย อาทิ ประเด็นการสร้างเส้นทางเชื่อมต่อของการขนส่งระหว่างอ่าวไทยและทะเลอันดามัน และการเชื่อมต่อกับเส้นทางรถไฟความเร็วสูงจีน-ลาว ซึ่งเปิดให้บริการเมื่อเดือนธันวาคม 2564 เพื่อเพิ่มช่องทางการขนส่งสินค้าทางบกจากไทย

ขณะเดียวกัน การส่งเสริมกิจการด้านพาณิชย์ของไทยมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ 1) **การเตรียมความพร้อมภายในประเทศ** ซึ่งรวมถึงการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานสำหรับการคมนาคมทางน้ำและความเชื่อมต่อกับระบบการขนส่งอื่น การส่งเสริมภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการที่เกี่ยวข้อง อาทิ การต่อเรือ การจราจรทางน้ำ และการประกันภัยทางทะเล ตลอดจนการปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบภายในประเทศเพื่อรองรับพันธกรณีตามกฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับการคมนาคมทางทะเล โดยเฉพาะอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล (UNCLOS) ค.ศ. 1982 รวมถึงความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง และ 2) **การตอบสนองต่อพลวัตจากภายนอก** อาทิ ความเปลี่ยนแปลงของมาตรฐานระหว่างประเทศและข้อแนะนำด้านความปลอดภัยทางทะเลขององค์การระหว่างประเทศ ซึ่งในบริบทหลังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จะให้ความสำคัญต่อการเฝ้าระวังทางสาธารณสุข และการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาทดแทนแรงงานคน (Digital transformation) มากขึ้น นอกจากนี้ การพัฒนาโครงการขนาดใหญ่เพื่อการเชื่อมต่อด้านคมนาคมซึ่งมีผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลายกลุ่มอาจมีความเสี่ยงต่อการนำไปขยายผลเป็นประเด็นความขัดแย้งทางการเมืองได้

5.2.4 การผลิตพลังงานเชื้อเพลิง การผลิตก๊าซธรรมชาติจากแหล่งในทะเลมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความมั่นคงด้านพลังงานของประเทศ โดยเป็นแหล่งหลักที่จัดหาก๊าซธรรมชาติส่วนใหญ่ของความต้องการใช้ภายในประเทศ ไม่ว่าจะเป็นภาคการผลิตไฟฟ้า อุตสาหกรรม การขนส่ง และครัวเรือน อาทิ แหล่งเอราวัณ แหล่งบงกช แหล่งอาทิตย

5.3 | สถานการณ์ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

การระงับกิจกรรมทางสังคมและเศรษฐกิจ ในห้วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 รวมถึงการท่องเที่ยวในพื้นที่ทางทะเลและชายฝั่ง ประกอบกับการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์อย่างต่อเนื่อง เป็นปัจจัยให้สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติได้รับการฟื้นฟูอย่างมีนัยสำคัญ และนำไปสู่การถอดบทเรียนสำหรับการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน อาทิ การดำเนินการเพื่อสำรวจพืช สัตว์ และสภาพพื้นที่ เพื่อตรวจสอบสถานภาพทรัพยากร ติดตามการเปลี่ยนแปลง และประเมินผลอย่างเป็นระบบด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ อีกทั้งสังคมมีความตื่นตัวในเรื่องการสร้างความตระหนักรู้ถึงความจำเป็นของการกำกับดูแลการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติให้มีความยั่งยืนหลังการผ่อนคลายมาตรการควบคุมโรคต่อไป อย่างไรก็ตาม การรักษาระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งของประเทศไทยยังมีความท้าทายจากปัญหามลพิษ ความขัดแย้งเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากร รวมถึงความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศระยะยาวด้วย

5.3.1 สถานภาพทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง การสำรวจเมื่อปี 2564 มีการประเมินสถานภาพทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ดังนี้

1) **ปะการัง** มีพื้นที่ 149,183 ไร่ แบ่งเป็น ฝั่งอันดามัน 73,356 ไร่ และฝั่งอ่าวไทย 75,427 ไร่ มีสัดส่วนสมบูรณ์-ดี ร้อยละ 54.9 และ ร้อยละ 49.2 ตามลำดับ แต่ยังคงพบปรากฏการณ์ปะการังฟอกขาวทุกปีในช่วงเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน โดยเฉพาะบริเวณอ่าวไทยฝั่งตะวันออก ซึ่งอาจเกิดจากอุณหภูมิในน้ำทะเลที่สูงขึ้นและตะกอนจากชายฝั่ง

2) **แหล่งหญ้าทะเล** มีพื้นที่ 160,628 ไร่ มีสัดส่วนสมบูรณ์-ดีมาก ร้อยละ 28 โดยพบว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

3) **สัตว์ทะเลหายาก** มีรายงานพบการวางไข่ของเต่าทะเลเพิ่มขึ้น ยกเว้นประเภทเต่าตนุซึ่งจำนวนการวางไข่ลดลง นอกจากนี้ พบเหตุสัตว์ทะเลหายากเกยตื้นมีแนวโน้มมากขึ้นเพราะสาเหตุจากการติดเครื่องมือประมงและการกินขยะทะเล

4) **พื้นที่ป่าชายเลน** คงสภาพรวมทั้งสิ้น 1.73 ล้านไร่ ซึ่งมีเนื้อที่เพิ่มขึ้น 211,959 ไร่ จากมาตรการทวงคืนผืนป่าและการฟื้นฟูป่าชายเลน ทั้งนี้ ยังแบ่งเป็นพื้นที่ป่าชายเลนจำนวน 47,149 ไร่ และป่าพรุ 37,139 ไร่

5) **การกัดเซาะชายฝั่ง** มีพื้นที่ที่เกิดปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งประมาณ 822.81 กิโลเมตร ซึ่งลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2560 โดยสาเหตุหลักของการกัดเซาะชายฝั่ง ได้แก่ แนวป้องกันธรรมชาติถูกทำลาย การกัดเซาะจากโครงสร้างวิศวกรรมชายฝั่งที่รบกวนสมดุลตะกอนและการเลี้ยงเบนของกระแสน้ำ การเปลี่ยนทางน้ำของปากแม่น้ำ การปรับสมดุลใหม่ของชายฝั่ง และการกัดเซาะจากพายุหรือคลื่นสึนามิ อย่างไรก็ตาม บางพื้นที่มีความพยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่ง

5.3.2 มลพิษ เป็นสภาพปัญหาซึ่งสะท้อนถึงข้อจำกัดของการกำกับดูแลกิจกรรมของมนุษย์ที่ส่งผลเชิงลบต่อสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสุขภาวะของชุมชนชายฝั่ง โดยสามารถจำแนกได้ ดังนี้

1) **ปัญหาการจัดการน้ำเสีย** แนวโน้มของคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งตั้งแต่ปี 2557 - 2564 มีค่าดัชนีส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดีและมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงคงที่ อย่างไรก็ตาม พบปัญหาการปล่อยน้ำเสียจากแหล่งชุมชนและสถานประกอบการอย่างฟาร์มปศุสัตว์บริเวณปากแม่น้ำรอบอ่าวไทยตอนใน ส่งผลให้คุณภาพน้ำบริเวณดังกล่าวเสื่อมโทรมและส่งผลกระทบต่อปะการังและสัตว์น้ำ

2) **ขยะทะเล** พบปริมาณขยะบริเวณปากแม่น้ำ 9 สายเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญโดยเฉพาะในห้วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยส่วนใหญ่เป็นพลาสติก บรรจุภัณฑ์อาหาร และขยะทางการแพทย์ (Medical Waste)

3) **ปรากฏการณ์การสะสมของแพลงก์ตอนพิษหรือน้ำทะเลเปลี่ยนสี** เกิดขึ้นเนื่องจากการเพิ่มจำนวนอย่างรวดเร็วของแพลงก์ตอน ซึ่งบางชนิดเป็นเหตุทำให้คุณภาพน้ำเสื่อมโทรม ลดปริมาณออกซิเจนละลายน้ำ

หรือปล่อยสารพิษบางชนิดที่เป็นอันตราย (Biotoxin) จนทำให้สัตว์น้ำตายเป็นจำนวนมากได้ ปรากฏการณ์ดังกล่าวยังสัมพันธ์โดยตรงกับกิจกรรมซึ่งมีผลต่อการเพิ่มปริมาณอินทรีย์สารบริเวณชายฝั่ง อาทิ การปล่อยน้ำเสียจากครัวเรือนแบบไม่ผ่านการบำบัด การท่องเที่ยว การเกษตรและอุตสาหกรรม และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง

4) มลพิษจากเรือและสิ่งติดตั้งในทะเล รวมถึงสมอ ท่อก๊าซ สายเคเบิลใต้น้ำ แท่นปิโตรเลียม เป็นอุบัติเหตุที่มีความเสี่ยงอันขึ้นอยู่กับความรัดกุมของมาตรการรักษาความปลอดภัย (Safety) ของผู้ประกอบการ ประกอบกับการเตรียมความพร้อมของรัฐและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการจัดการสาธารณภัย โดยสามารถส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในระยะยาว รวมถึงปัญหาสารพิษตกค้าง อาทิ การรั่วไหลของน้ำมันและสารเคมี การเกิดตะกอนจากการก่อสร้าง

ทั้งนี้ **มลพิษจากเหตุการณ์น้ำมันรั่วไหล** รายงานจากกรมควบคุมมลพิษระหว่างปี 2540 - 2565 ระบุว่า มีเหตุ น้ำมันรั่วไหลเกิดขึ้นถึง 176 ครั้ง โดยมีที่มาจากทั้งท่อน้ำมันใต้ทะเลและเรือขนส่ง แม้ว่าเหตุการณ์ส่วนใหญ่ส่งผลกระทบต่อ แต่มีเหตุการณ์ 11 ครั้งที่มีปริมาณน้ำมันรั่วไหลมากกว่า 20,000 ลิตร ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งในรูปแบบของคราบน้ำมันที่เคลื่อนตัวเข้าสู่ชายฝั่งและก่อมลพิษในพื้นที่การท่องเที่ยว การทำประมง และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และการย่อยสลายน้ำมันด้วยเคมี ซึ่งส่งผลให้น้ำมันจมตัวลงสู่พื้นทะเลและปะปนอยู่กับสารในทะเล อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตและสะสมผ่านกระบวนการห่วงโซ่อาหารไปยังมนุษย์ได้

5.3.3 ความเสี่ยงระยะยาวอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) ไทยตระหนักถึงประเด็นความท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยปัจจุบันอยู่ในห้วงเวลาของการดำเนินการตามเป้าหมายเพื่อการลดก๊าซเรือนกระจกตามความตกลง Paris Agreement ค.ศ. 2015 ระยะที่ 2 (ปี 2564 – 2573) ด้วยแนวทางของ “การมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด” (Nationally Determined Contributions: NDCs) ทั้งนี้ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศส่งผลในรูปแบบของปรากฏการณ์ด้านภูมิอากาศ ซึ่งสามารถรวมถึงการเปลี่ยนแปลงของลมประจำฤดู (Monsoon) การเกิดสภาวะสุดขีดของสภาพอากาศและภัยธรรมชาติ (Extreme weather) การเพิ่มระดับอุณหภูมิโดยเฉลี่ยและผลกระทบต่อระบบนิเวศซึ่งต้องมีการติดตามต่อไป

5.3.4 ความขัดแย้งเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง จำแนกเป็น 3 ประเด็น

1) ความขัดแย้งเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรประมง พบกรณีความขัดแย้ง ได้แก่ ความขัดแย้งระหว่างชาวประมงที่ทำการประมงด้วยเครื่องมือชนิดเดียวกันหรือต่างชนิดกันในพื้นที่ที่ทับซ้อนกัน การทำประมงโดยผิดกฎหมายในเขตที่ไม่ได้รับอนุญาตทั้งการกระทำโดยเจตนาและด้วยข้อจำกัดทางเทคนิคและวิธีการทำประมง และกรณีชาวประมงที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินมาตรการของรัฐเกี่ยวกับการจัดการปัญหาการทำประมง IUU อาทิ การจำกัดประเภทเครื่องมือประมงและจำนวนเรือประมงที่ได้รับอนุญาต การเพิ่มต้นทุนเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำในกลุ่มชาวประมงรายย่อยที่มีทุนประกอบการต่ำ การบังคับใช้กฎหมายบางส่วนซึ่งไม่สอดคล้องกับวิถีปฏิบัติในท้องถิ่น

2) การดำเนินโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ ซึ่งมีประเด็นเกี่ยวกับทิศทางของการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ชายฝั่ง ระหว่างการพัฒนานิคมอุตสาหกรรมขนาดใหญ่กับการดำเนินเศรษฐกิจซึ่งอาศัยฐานทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ กรณีแผนการพัฒนาโครงการนิคมอุตสาหกรรมจะนะ จังหวัดสงขลา ซึ่งอยู่ในช่วงชะลอการดำเนินโครงการเพื่อรอผลการประเมินสิ่งแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ (Strategic Environment Assessment: SEA) หลังจากได้รับการคัดค้านจากชุมชนในพื้นที่ซึ่งห่วงกังวลว่าโครงการดังกล่าวจะก่อให้เกิดผลเสียต่อความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศทางทะเล

3) ความขัดแย้งเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากที่ดินบริเวณชายฝั่ง รวมถึง (1) การบุกรุกพื้นที่ชายฝั่งและป่าชายเลน เพื่อการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เพาะปลูก และสร้างที่อยู่อาศัยหรือรีสอร์ทในพื้นที่ที่ไม่ได้รับอนุญาต โดยเฉพาะพื้นที่ป่าชายเลนตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484 (2) ความทับซ้อนของที่ทำกินของประชาชนกับพื้นที่ของรัฐ อันเป็นผลเนื่องจากการแนวเขตการใช้ที่ดินที่ยังไม่กำหนดชัดเจน อาทิ บริเวณอ่าวพังงา จังหวัดพังงา ภูเก็ต และกระบี่ และ (3) การจัดการกรรมสิทธิ์ที่ดินงอกใหม่หลังแนวป้องกันกีดขวางชายฝั่ง (พื้นที่โดนตักน้ำ) ซึ่งพบบริเวณพื้นที่อ่าวไทยตอนบน อาทิ จังหวัดสมุทรปราการ สมุทรสาคร และสมุทรสงคราม

5.4 | สถานการณ์ด้านความมั่นคงของมนุษย์ (Human security)

กลุ่มประชากรที่มีความเปราะบางต่อภัยที่เกิดขึ้นในทะเล สามารถจำแนกเป็น 3 กลุ่มหลัก ได้แก่

1) **ประชากรชุมชนชายฝั่ง** ซึ่งส่วนใหญ่ยังชีพด้วยการทำประมง มีความเสี่ยงที่จะได้รับผลกระทบจากอุบัติเหตุทางทะเลโดยตรง รวมถึงมลภาวะจากน้ำมัน สารเคมีรั่วไหล หรือขยะทะเล สภาพอากาศแปรปรวนและการเกิดภัยพิบัติ และการติดโรคอุบัติใหม่หรืออุบัติซ้ำที่มีการแพร่กระจายผ่านการคมนาคมทางทะเล ฯลฯ จึงควรได้รับการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและทักษะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การดำเนินการด้านการให้ความช่วยเหลือฉุกเฉิน และสาธารณสุขทางทะเล ตลอดจนการเสริมทักษะแรงงานซึ่งสอดคล้องกับบริบททางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลง

2) **กลุ่มชาติพันธุ์ทางทะเล** ประเทศไทยมีกลุ่มคนพื้นเมืองดั้งเดิมที่รักษาวัฒนธรรมประจำกลุ่มและวิถีชีวิตใกล้ชิดกับธรรมชาติทางทะเล หรือกลุ่มชาวเล ซึ่งแบ่งได้ 3 กลุ่มใหญ่ ได้แก่ “อุรักลาโว้ย” “มอแกน” และ “มอแกน” โดยมีถิ่นฐานบริเวณพื้นที่ 5 จังหวัดชายทะเลอันดามัน (ระนอง พังงา ภูเก็ต และสตูล) และมีการยังชีพด้วยการทำประมงแบบพื้นบ้านเป็นหลัก ทั้งนี้ กลุ่มดังกล่าวบางส่วนมีลักษณะการตั้งถิ่นฐานแบบสอดคล้องกับฤดูกาลจากอิทธิพลของลมมรสุม โดยใช้ชีวิตในเรือในช่วงฤดูที่ทะเลราบเรียบ และรวมกลุ่มตั้งที่พักชั่วคราวในระหว่างฤดูที่มีพายุคลื่นลมจัด อีกทั้งประชากรบางส่วนไม่สามารถเข้าถึงการศึกษาและข้อมูลด้านกฎหมายทำให้ประสบปัญหาเรื่องการครอบครองและใช้ประโยชน์จากที่ดินเพื่อตั้งหลักแหล่ง เมื่อมีการดำเนินนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวในทะเลอันดามัน อาทิ (1) ความไม่มั่นคงในที่อยู่อาศัยและที่ทำกินในทะเลซึ่งเกิดจากการถูกขับไล่ออกจากที่ดินซึ่งผู้ประกอบการท่องเที่ยวถือเอกสารสิทธิครอบครองหรือพื้นที่ที่ประกาศเขตอุทยานแห่งชาติทางทะเล (2) ปัญหาการไร้สัญชาติและการเข้าถึงบริการของรัฐ จึงมีการรวมตัวเพื่อเรียกร้องการคุ้มครองสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์ รวมถึงชาวเลเพื่อการออกกฎหมายรองรับกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเข้าร่วมเป็นภาคี รวมถึงกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights: ICESCR) อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination: CERD) ตลอดจนปฏิญญาสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิชนเผ่าพื้นเมือง (United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples: UNDRIP)

3) **แรงงานประมงทะเล** เศรษฐกิจภาคประมงทะเลของประเทศไทยเป็นอุตสาหกรรมที่ยังต้องใช้แรงงานจำนวนมาก (Labor-intensive sector) จึงจำเป็นต้องอาศัยแรงงานต่างชาติเป็นสัดส่วนสำคัญ อย่างไรก็ตาม สถานะทางกฎหมายของกลุ่มแรงงานดังกล่าวมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและการเข้าถึงการจ้างงาน โดยแรงงานลักลอบหลบหนีเข้าเมืองมีข้อจำกัดเรื่องการเข้าถึงสวัสดิการและบริการสาธารณะ อีกทั้งมีความเสี่ยงที่จะตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ และถูกบังคับใช้แรงงานรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงการบังคับใช้แรงงานบนเรือประมง ทั้งนี้ ภาครัฐได้มีความพยายามแก้ไขปัญหาละเมิดสิทธิของแรงงานต่างชาตินับเป็นลำดับ ได้แก่ การจัดตั้งศูนย์ร่วมบริการช่วยเหลือแรงงานต่างด้าว จำนวน 10 ศูนย์ในพื้นที่ 10 จังหวัดเมื่อปี 2559 เพื่อให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาด้านแรงงาน และการออกกฎหมาย อาทิ พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2560 กฎกระทรวงคุ้มครองแรงงานในงานประมงทะเล พ.ศ. 2565 เพื่อให้ลูกจ้างในงานประมงทะเลได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน และพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานในงานประมง พ.ศ. 2562 เพื่อคุ้มครองสิทธิของแรงงานประมงและป้องกันการบังคับใช้แรงงานในงานประมงที่มีความแตกต่างจากการทำงานของลูกจ้างทั่วไป เนื่องจากมีความเสี่ยงภัยทางทะเลและมีระยะเวลาการทำงานที่ต่อเนื่องเป็นเวลานาน อันเป็นการส่งเสริมและเพิ่มความสามารถในการประกอบกิจการประมงของประเทศ โดยได้กำหนดหน้าที่ของเจ้าของเรือและการปฏิบัติหน้าที่ของแรงงานประมงให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และเพื่อเป็นการอนุวัติการตามอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ 188 ว่าด้วยการทำงานในภาคการประมง ค.ศ. 2007

5.5 | สถานการณ์ด้านความมั่นคงปลอดภัยทางทะเล (Maritime security and maritime safety)

5.5.1 อาชญากรรมและการกระทำผิดในพื้นที่ทางทะเล พบการกระทำผิดที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ 1) การหลบหนีเข้าเมืองจากประเทศรอบบ้าน 2) การลักลอบขนส่งสินค้าผิดกฎหมาย ได้แก่ ยาเสพติด น้ำมันเถื่อน สินค้าหนีภาษีหรือละเมิดลิขสิทธิ์ และ 3) การกระทำผิดเกี่ยวกับการทำประมง เช่น การใช้เครื่องมือทำประมงที่ผิดกฎหมายหรือไม่ได้รับอนุญาต การลักลอบทำประมงในพื้นที่ห้าม การใช้แรงงานที่ผิดกฎหมายในภาคการประมง การลักลอบทำประมงในน่านน้ำไทยโดยเรือต่างชาติ และการใช้บริการท่าเทียบเรือของเรือประมงที่ผิดกฎหมาย

5.5.2 อุบัติภัยทางทะเล พบเหตุการณ์ซึ่งเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งที่เกิดจากภัยธรรมชาติและเหตุอื่น ได้แก่ 1) อุบัติภัยทางเรือ อาทิ เรือล่ม เรือโดนกัน ชนกัน หรืออัปปาง ซึ่งนอกเหนือจากที่ทำให้ลูกเรือพลัดตกน้ำหรือสูญหายแล้ว อาจก่อให้เกิดมลพิษจากคราบน้ำมันรั่วไหล และ 2) อุบัติภัยบนแท่นผลิตหรือชุดเจาะพลังงานเชื้อเพลิง และเรือขนส่งสินค้า โดยเฉพาะเหตุระเบิดและไฟไหม้ ซึ่งในกรณีที่เกิดเหตุดังกล่าวมีวัตถุไวไฟและมีตำแหน่งใกล้เคียงพื้นที่ชุมชน อาจส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินเป็นวงกว้างได้ โดยเหตุการณ์ดังกล่าวแสดงถึงความจำเป็นในการส่งเสริมและกำกับดูแลมาตรฐานความปลอดภัยของการเดินเรืออย่างเข้มงวด อีกทั้งการสร้างเครือข่ายภาคประชาชนเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการแจ้งเตือนเหตุ และการค้นหาและกู้ภัย (Search and Rescue) ร่วมกับภาครัฐ

5.5.3 ภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดในทะเล พบปรากฏการณ์สำคัญ ดังนี้ 1) การเกิดพายุที่อาจเป็นปัจจัยให้เกิดอุบัติเหตุทางทะเล ประเทศไทยมีลมมรสุมประจำฤดูที่ส่งผลต่อสภาพภูมิอากาศของประเทศ ได้แก่ ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จากมหาสมุทรอินเดียและทะเลอันดามันในห้วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม ซึ่งทำให้เกิดความชื้นและพายุฝน และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือในห้วงเดือนตุลาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งนำพาความหนาวเย็นและความแห้งแล้ง นอกจากนี้ยังมีอิทธิพลจากร่องมรสุมและพายุหมุนเขตร้อนซึ่งทำให้เกิดฝนตกหนักในพื้นที่ที่เกิดปรากฏการณ์ด้วย อย่างไรก็ดี ปรากฏการณ์ความเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศสามารถส่งผลให้เกิดสภาวะสุดขีดของสภาพอากาศและภัยธรรมชาติ (Extreme weather) อันรวมถึงการเกิดพายุและคลื่นลมที่รุนแรงขึ้นด้วย และ 2) สึนามิ มีสาเหตุที่สำคัญ คือ การเปลี่ยนแปลงทางธรณีวิทยา อาทิ การเคลื่อนตัวของแผ่นเปลือกโลก การระเบิดของภูเขาไฟหรือดินถล่มในพื้นที่ใต้ทะเล ตลอดจนการทดลองระเบิดนิวเคลียร์ ซึ่งมีผลต่อการเคลื่อนไหวของมวลน้ำและคลื่นขนาดใหญ่ โดยระยะที่ผ่านมาพบการเกิดสึนามิทั้งฝั่งมหาสมุทรอินเดียและแปซิฟิก แต่ไม่มีแบบแผนหรือวงรอบที่ชัดเจน

5.6 | สถานการณ์ด้านการส่งเสริมขีดความสามารถด้านสมุทรภิบาล (Ocean governance)

การบังคับใช้พระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. 2562 ระยะที่ผ่านมา ได้ทำให้มีกลไกสำหรับการบริหารจัดการทางทะเลให้เป็นเอกภาพ ทั้งในระดับนโยบายซึ่งมีการกำหนดและขับเคลื่อนนโยบายและแผนระดับชาติ ภายใต้กลไกคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (นปท.) และระดับการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งมีการจัดตั้งศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) เพื่อบูรณาการการบังคับใช้กฎหมายในพื้นที่ทางทะเล อย่างไรก็ตาม การบริหารจัดการของภาครัฐด้านกิจการทางทะเลระดับปฏิบัติในภาพรวมยังมีข้อจำกัด โดยเฉพาะการพัฒนาเครื่องมือกลาง เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วนสามารถใช้ประโยชน์จากทะเลและมหาสมุทรร่วมกัน โดยมีการรักษาสมดุลระหว่างการใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจและการรักษาทรัพยากรอย่างยั่งยืน อีกทั้งมีความสอดคล้องกับทั้งกฎหมายภายในและพันธกรณีตามกฎหมายระหว่างประเทศ ตลอดจนเป้าหมายการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ สามารถจำแนกประเด็นการบริหารจัดการของภาครัฐที่สามารถส่งเสริม ดังนี้

5.6.1 การบริหารจัดการซึ่งขับเคลื่อนด้วยองค์ความรู้ โดยผู้ปฏิบัติงานภาครัฐยังมีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านนโยบายและกิจการทางทะเลที่จำกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งมีหน้าที่อำนาจแตกต่างกันยังขาดการบูรณาการฐานข้อมูลเพื่อดำเนินงานร่วมกัน อีกทั้งประเทศไทยยังไม่มีองค์กรที่จัดการความรู้ทางทะเลแบบองค์รวม ซึ่งสามารถสนับสนุนการดำเนินงานภาครัฐได้อย่างต่อเนื่อง รวมถึงการเตรียมความพร้อมทางเทคโนโลยีใหม่ อาทิ ฐานข้อมูลทางทะเลแบบ Big Data และ Open Government Data

5.6.2 การปรับปรุงกฎหมายภายในประเทศ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทยอยู่ระหว่างการปรับปรุงกฎหมายเพื่อให้สอดคล้องกับพันธกรณีตามกฎหมายระหว่างประเทศซึ่งไทยเป็นภาคี โดยเฉพาะการอนุวัติการอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล (UNCLOS) ค.ศ. 1982 โดยการดำเนินการดังกล่าวนอกจากจะทำให้ไทยสามารถปฏิบัติตามพันธกรณีอย่างครบถ้วน ยังนำไปสู่การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศอันสอดคล้องกับผลประโยชน์ของชาติทางทะเลในสาขาต่าง ๆ รวมถึงประเด็นความร่วมมือที่เกิดขึ้นใหม่ อาทิ การอนุรักษ์และการใช้อย่างยั่งยืน ซึ่งความหลากหลายทางชีวภาพทางทะเลในพื้นที่นอกเขตอำนาจรัฐ (Biological Diversity of Areas beyond National Jurisdiction: BBNJ)

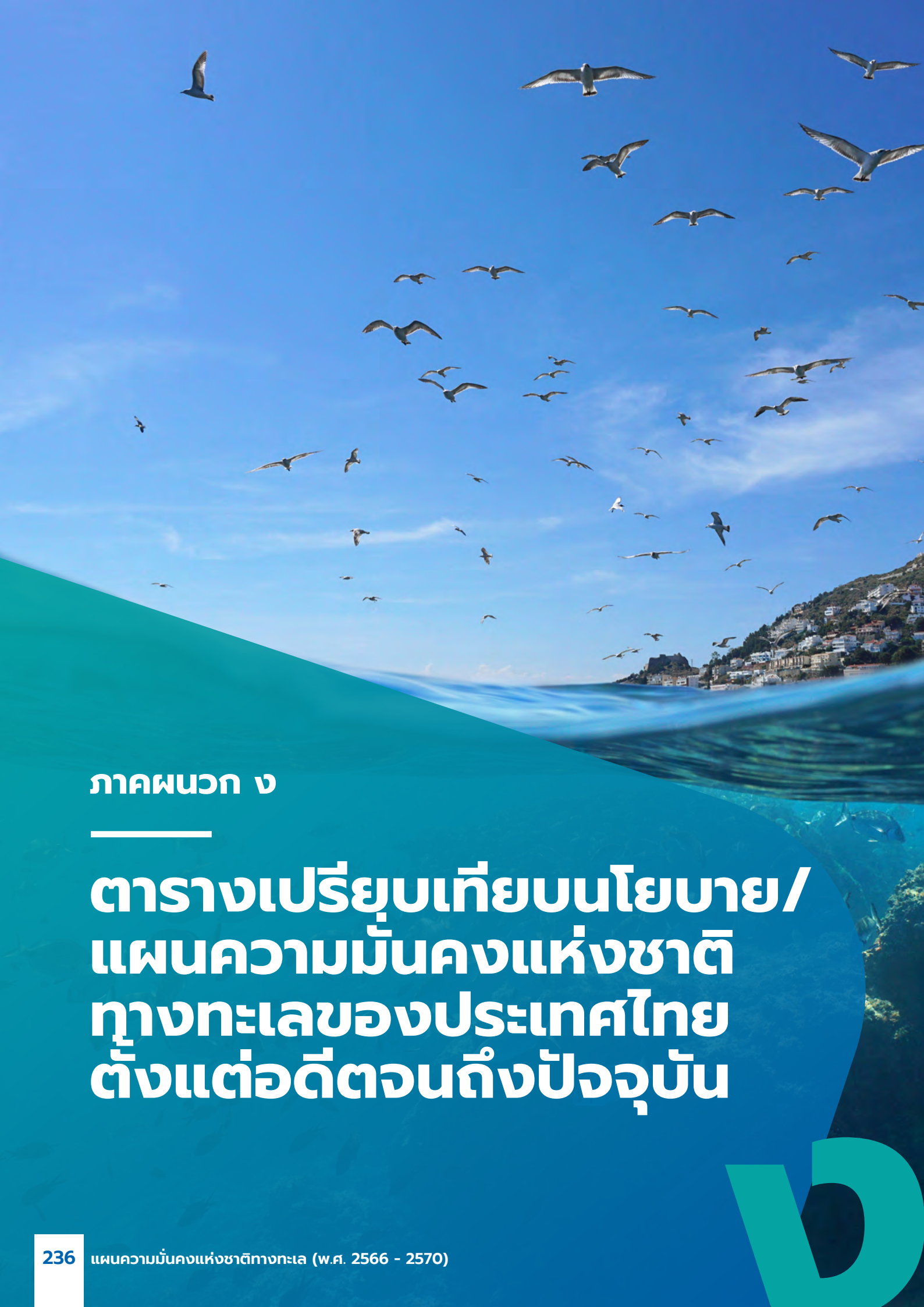
5.6.3 การจัดทำเครื่องมือกลางสำหรับการใช้ประโยชน์ร่วมกันจากทะเล เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐสามารถบริหารจัดการพื้นที่และทรัพยากรทางทะเลร่วมกันแบบบูรณาการ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ระหว่างการพัฒนาแผนที่ One Marine Chart การแบ่งเขตการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ตามแนวคิดการวางแผนเชิงพื้นที่ทางทะเลระดับชาติ (Marine Spatial Planning: MSP) การแบ่งเขตจังหวัดทางทะเล และการนำดัชนีคุณภาพมหาสมุทร (Ocean Health Index: OHI) มาใช้วัดผลการจัดการทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืนในบริบทของประเทศไทย

5.6.4 การเตรียมความพร้อมสำหรับประเด็นเกิดใหม่ ซึ่งจำเป็นต้องมีการศึกษาพัฒนาการปัจจุบัน การกำหนดผลประโยชน์และท่าทีของไทย และการแบ่งมอบหน่วยงานผู้รับผิดชอบ อาทิ เศรษฐกิจภาคทะเล (Blue Economy) การรับมือต่อความเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) การปล่อยคาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์ รวมถึงการปฏิบัติตามพันธกรณีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (Convention on Biological Diversity: CBD) ค.ศ. 1993 ตลอดจนการพิจารณาเข้าเป็นภาคีหรือปฏิบัติตามอนุสัญญาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ภาคผนวก ง

ตารางเปรียบเทียบนโยบาย/ แผนความมั่นคงแห่งชาติ ทางทะเลของประเทศไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ตารางเปรียบเทียบนโยบาย/แผนความมั่นคงแห่งชาติ ทางทะเลของประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

หัวข้อ	ฉบับที่ 1 ¹	ฉบับที่ 2 ²	ฉบับที่ 3 ³	ฉบับที่ 4 ⁴
จำนวนนโยบาย/ยุทธศาสตร์	6 นโยบาย 12 ยุทธศาสตร์	7 วัตถุประสงค์ 25 นโยบาย	5 วัตถุประสงค์ 19 นโยบาย	6 ยุทธศาสตร์ 37 แนวทาง ดำเนินการ
ผลประโยชน์ของชาติทางทะเล				
1. ด้านความมั่นคง เกราช อำนาจอธิปไตย สิทธิอธิปไตย บูรณาภาพแห่งดินแดนทางทะเล (แผนฯ ฉบับที่ 4 เพิ่มคำว่า เขตอำนาจของชาติทางทะเล)	✓	✓	✓	✓
2. ด้านความปลอดภัย ความสงบเรียบร้อยในทะเล บรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการใช้ประโยชน์ทางทะเล	✓	✓	✓	✓
3. ด้านเศรษฐกิจ ความเจริญรุ่งเรือง ความสมบูรณ์มั่งคั่ง ที่ยั่งยืนของชาติ และความอยู่ดีมีสุขของประชาชน	✓	✓	✓	✓
4. เกียรติภูมิและศักดิ์ศรีของชาติ เป็นที่ยอมรับใน ประชาคมระหว่างประเทศด้านกิจกรรมทางทะเล		✓	✓	✓
5. ผลประโยชน์สูงสุดและยั่งยืนจากทะเลและสิ่งที่ เกี่ยวเนื่องกับทะเลในทุกมิติ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว				✓
ประเด็นนโยบาย/ยุทธศาสตร์				
1. ด้านความมั่นคงทางทหารและการเมืองระหว่าง ประเทศ - พัฒนาขีดความสามารถของกำลังทางเรือให้อยู่ใน ระดับที่เหมาะสม - เสริมสร้างความสัมพันธ์ ความไว้วางใจ และ ความสัมพันธ์กับต่างประเทศ - เร่งรัดการแก้ไขปัญหาเขตแดนทางทะเลกับประเทศ เพื่อนบ้าน - พัฒนาความร่วมมือกับหน่วยงานทางทะเลของ มิตรประเทศ	✓ ✓ ✓	✓ ✓ ✓	✓ ✓ ✓ ✓	✓ ✓ ✓ ✓
2. ด้านการพาณิชย์และการขนส่งทางทะเล - ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนากิจการพาณิชย์นาวี - ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีระบบการขนส่งทางทะเล ที่มีประสิทธิภาพ และโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นอย่าง เพียงพอ - ป้องกันและรักษาระบบการคมนาคมขนส่งทางทะเล พัฒนาขีดความสามารถของกำลังทางเรือในการคุ้มครอง เส้นทางลำเลียงขนส่งทางทะเล	✓ ✓	✓		✓

¹ นโยบายและยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาและรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (พ.ศ. 2536)

² นโยบายความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล พ.ศ. 2542 – 2546

³ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2548 – 2552)

⁴ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2558 - 2564)

หัวข้อ	ฉบับที่ 1 ¹	ฉบับที่ 2 ²	ฉบับที่ 3 ³	ฉบับที่ 4 ⁴
- ดำเนินการทางการเมืองระหว่างประเทศเพื่อลดผลกระทบจากความขัดแย้งทางทะเลที่มีต่อการใช้ประโยชน์เส้นทางลำเลียงขนส่งทางทะเลของประเทศ - สร้างความเข้าใจกับประเทศที่บังคับใช้กฎหมายรุนแรง เพื่อคุ้มครองเรือไทยและคนไทย - ดำเนินการทางการทูตและการทหารเพื่อสนับสนุนความร่วมมือในการจัดการปัญหาโจรสลัด - ส่งเสริมและพัฒนาท่าเรือฝั่งอันดามันเพื่อเชื่อมโยงกับฝั่งอ่าวไทย - ส่งเสริมความร่วมมือในการสร้างเครือข่ายคมนาคมขนส่งทางทะเลเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านและภูมิภาค - พัฒนากิจการท่าเรือ อยู่ต่อเรือ และอยู่ซ่อมเรือ และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ - วางแผนเตรียมการใช้เรือและสิ่งอำนวยความสะดวกของกิจการพาณิชย์นาวี เพื่อประโยชน์ในการป้องกันประเทศในยามวิกฤต	✓	✓ ✓ ✓ ✓	✓ ✓ ✓	✓ ✓ ✓
3. <u>ด้านการพัฒนาระบบตรวจการณ์ชายฝั่งและในทะเล</u> - พัฒนาระบบตรวจการณ์ ติดตาม ควบคุมเรือ และพิสูจน์ทราบเป้าหมายทางทะเล - ปรับปรุงและพัฒนาเทคโนโลยี เครื่องมือ ซัดความสามารถ และความร่วมมือในเรื่องภัยพิบัติ สาธารณภัย และภัยธรรมชาติ - พัฒนาขีดความสามารถในการแลกเปลี่ยนข่าวสาร การข่าวกรอง การแจ้งเตือนภัยล่วงหน้ากับต่างประเทศ - นำเรื่องความมั่นคงและความปลอดภัยทางทะเลเข้าหารือในเวทีระหว่างประเทศ				✓ ✓ ✓ ✓
4. <u>ด้านอาชญากรรมข้ามชาติ</u> - เร่งรัดการป้องกันและปราบปรามการก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติ โจรสลัด การทำลายทรัพยากรทางทะเลและการกระทำความผิดอื่น ๆ ในทะเล		✓		✓
5. <u>ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเล</u> - วางแผนอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเลอย่างเป็นระบบ - ใช้มาตรการทางกฎหมายอย่างจริงจัง เพื่อป้องกันการกระทำความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมทางทะเล - เฝ้าระวังและเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรและเครื่องมือที่ทำการบำบัดและแก้ไขมลภาวะที่ก่อผลเสียต่อสภาพแวดล้อม - ผลักดันเรื่องการค้าสิ่งแวดลอมให้เป็นปัจจัยสำคัญในกระบวนการทางนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับทะเล - ส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน เอกชน ภาคประชาสังคม เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล - สร้างและใช้ประโยชน์จากความร่วมมือระหว่างประเทศ	✓ ✓	✓ ✓ ✓		✓ ✓ ✓ ✓ ✓

หัวข้อ	ฉบับที่ 1 ¹	ฉบับที่ 2 ²	ฉบับที่ 3 ³	ฉบับที่ 4 ⁴
6. <u>ด้านการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลที่ไม่มีชีวิต /การใช้ประโยชน์ในภาพรวม</u> - กำหนดแผนการใช้ที่ดินชายฝั่งเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด - ดำเนินกิจกรรมเพื่อแสวงหาประโยชน์จากทะเล โดยคำนึงถึงสิทธิและวัฒนธรรมของชุมชนในพื้นที่ - จัดให้มีมาตรการเชิงป้องกันและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งอันเกิดจากการใช้ทรัพยากรทางทะเลอย่างสันติวิธีและเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย - สำรวจ ขึ้นทะเบียนและคุ้มครองวัตถุโบราณใต้ทะเลใน EEZ ให้เป็นสมบัติของชาติ - ส่งเสริมให้มีการสำรวจและพัฒนาเพื่อนำเอาปิโตรเลียมและทรัพยากรอื่น ๆ มาใช้	✓			✓
7. <u>ด้านการประมง</u> - ส่งเสริมกิจการประมงทั้งในและนอกน่านน้ำให้สมดุลกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ - ส่งเสริมให้เรือประมงไทยเข้าไปทำการประมงในเขตน่านน้ำของต่างประเทศและทะเลหลวงอย่างถูกต้อง - ควบคุมและลดการใช้แรงงานต่างชาติในกิจการประมงทะเล	✓	✓		
8. <u>ด้านการท่องเที่ยวทางทะเล</u> - ส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลและชายฝั่ง ให้สอดคล้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม		✓		
9. <u>ด้านความปลอดภัยทางทะเล</u> - จัดให้มีแผนป้องกันอุบัติเหตุภัยและภัยธรรมชาติทั้งบนบกและในทะเล - จัดให้มีหน่วยเฉพาะกิจเพื่อปราบปรามการกระทำผิดในทะเล การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัย การให้ความคุ้มครองความปลอดภัย และสวัสดิการของประชาชน - ปรับปรุงระบบ แผน กฎ ระเบียบ กลไก และเครื่องมือต่าง ๆ รองรับการเดินทางเรือ การแจ้งเตือนภัย และการป้องกันและบรรเทาอุบัติเหตุทางทะเล - ส่งเสริมความร่วมมือในการสร้างเครือข่ายคมนาคมขนส่ง การประมง และการท่องเที่ยวทางทะเล รวมถึงให้มีการบริหารจัดการและใช้ประโยชน์จากทะเลอย่างมีประสิทธิภาพและมีความปลอดภัย	✓		✓	✓
10. <u>ด้านการบริหารจัดการกิจการทางทะเล</u> - พัฒนาศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) - ศึกษาความเป็นไปได้ในการให้มีหน่วยยามฝั่ง (Coast Guard) - จัดระเบียบการบริหารจัดการประโยชน์และการดำเนินกิจกรรมทางทะเล		✓	✓	

หัวข้อ	ฉบับที่ 1 ¹	ฉบับที่ 2 ²	ฉบับที่ 3 ³	ฉบับที่ 4 ⁴
- กำหนดเขตพื้นที่ปกครองทางทะเล - ให้ส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลไปปฏิบัติ - จัดตั้งหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดูแลและรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล - ให้หน่วยงานหรือองค์กรในระดับท้องถิ่น สนับสนุนการดำเนินการตามแผนฯ - มีกลไกและระบบการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ			✓	✓ ✓ ✓ ✓ ✓
11. <u>ด้านกฎหมายทะเล</u> - เร่งรัดการออกกฎหมายภายในเพื่อรองรับสิทธิประโยชน์ของรัฐ และการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ - พิจารณาการให้สัตยาบันรับรอง UNCLOS 1982 - เร่งรัดการปรับปรุง หรือจัดให้มีกฎหมายภายในให้สอดคล้องกับอนุสัญญาและกฎหมายระหว่างประเทศ - เร่งรัดการผลิตบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านกฎหมายระหว่างประเทศทางทะเล - ปรับปรุงกฎระเบียบในการพัฒนากิจการพาณิชย์ - ให้มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมทางทะเลที่ชัดเจนและมีลักษณะบูรณาการ ตลอดจนมีมาตรการที่เด็ดขาดและเป็นธรรม	✓	✓ ✓	✓ ✓ ✓	✓ ✓
12. <u>ด้านการศึกษาวิจัย พัฒนาศักยภาพบุคลากร และสร้างองค์ความรู้</u> - สนับสนุนให้มีศูนย์กลางข้อมูลการวิจัยและค้นคว้าทางวิชาการทางทะเล - เร่งรัดและจัดตั้งองค์กรเพื่อทำหน้าที่ศึกษาค้นคว้าและเสนอแนะนโยบายเกี่ยวกับทะเล - ให้มีการศึกษาวิจัยทางวิชาการเพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ในมิติความมั่นคงทางทะเล - เร่งรัดการผลิตบุคลากรด้านการเดินเรือพาณิชย์ - เร่งรัดการพัฒนาบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการทางทะเลในทุกด้าน - ให้การศึกษาและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของทะเล - จัดระบบหมู่บ้านตามแนวทางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองในเขตทางทะเล	✓	✓ ✓ ✓ ✓	✓ ✓ ✓ ✓	✓ ✓ ✓ ✓ ✓

ภาคผนวก จ

การวิเคราะห์สถานการณ์ ทางทะเลในระยะ 5 ปี โดยใช้เครื่องมือ SWOT Analysis

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมสำหรับจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (SWOT Analysis)				
ลำดับ	S (Strengths)	W (Weaknesses)	O (Opportunities)	T (Threats)
1	S1 ความเข้มแข็งของประเทศไทยในเวทีความขัดแย้งระหว่างประเทศ ส่งผลให้ประเทศไทยสามารถดำเนินนโยบายด้านต่าง ๆ ได้อย่างเสรี	W1 การติดตาม ผู้ร้ายวัง ตรวจการณ์ สถานการณ์ทางทะเล รวมถึงการแจ้งเตือนภัยและการรักษาความปลอดภัยทางทะเล ยังมีความล่าช้าและไม่ทันต่อสถานการณ์	O1 การดำเนินมาตรการคุ้มครองการใช้ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และการวางแผนการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ทางทะเล (MSP) ในพื้นที่เป้าหมายอย่างต่อเนื่อง	T1 สถานการณ์อุบัติภัยทางธรรมชาติ อาทิ คลื่นทะเล พายุ และอุบัติเหตุทางทะเล รวมถึงผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระยะยาว
2	S2 ภูมิศาสตร์ที่ตั้งของประเทศ ระหว่าง 2 มหาสมุทร (มหาสมุทรแปซิฟิก/มหาสมุทรอินเดีย) เอื้อต่อการดำเนินกิจกรรมทางทะเล อาทิ การคมนาคมขนส่ง การใช้ทรัพยากร และการทหาร	W2 ปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน ไร้การควบคุม (IUU Fishing) ส่งผลต่อการฟื้นตัวของภาคเศรษฐกิจทางทะเลที่ช้าลง	O2 การดำเนินมาตรการในการแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (IUU Fishing) รวมถึงการจัดตั้งศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารในการแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย (AN-IUU Fishing) ในภูมิภาค	T2 การก่อการร้าย/อาชญากรรมข้ามชาติทั้งรูปแบบเก่าและใหม่ อาทิ ยาเสพติด การขนส่งสิ่งของผิดกฎหมาย การลักลอบเข้าเมือง การค้ามนุษย์ โจรสลัด รวมถึงการพัฒนาอาวุธให้ ความแม่นยำและโจมตี ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
3	S3 กองทัพเรือมีศักยภาพทั้งในภูมิภาค และนอกภูมิภาค ส่งผลให้การดำเนิน การในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (กำลังพล/ยุทธโธปกรณ์/เทคโนโลยี)	W3 ประเทศไทยมีอาณาเขตติดต่อทางทะเลเป็นบริเวณกว้างและอยู่ใกล้เส้นทางการคมนาคมขนส่งทางทะเลของโลก ส่งผลให้ประเทศไทยเป็นพื้นที่อ่อนไหวที่จะประสบภัยคุกคามทางทะเลหรือถูกกดดันให้เลือกข้างจากประเทศมหาอำนาจ	O3 การพัฒนาความร่วมมือในภูมิภาค เพื่อเสริมสร้างความไว้วางใจ โดยดำเนินการตามแนวคิดการจัดการภัยคุกคามร่วมกันของประเทศในและนอกภูมิภาค	T3 การเพิ่มขึ้นของปริมาณขยะทะเล อาทิ ขยะทั่วไป ขยะพลาสติก และขยะทางการแพทย์

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมสำหรับจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (SWOT Analysis)				
ลำดับ	S (Strengths)	W (Weaknesses)	O (Opportunities)	T (Threats)
4	S4 การดำเนินนโยบายและยุทธศาสตร์ของประเทศไทยที่ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาความมั่นคงแบบองค์รวม (ความมั่นคงมนุษย์/ภัยคุกคามรูปแบบใหม่)	W4 ปัญหาทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเสื่อมโทรม และถูกทำลาย อาทิ การกัดเซาะชายฝั่ง การบุกรุกพื้นที่ทางทะเล และการทิ้งขยะหรือเครื่องมือประมงหมดสภาพการใช้งาน รวมถึงการตายของสัตว์ทะเลหายาก	O4 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางทะเล รวมถึงการยกระดับศักยภาพของอุตสาหกรรมทางทะเล และการเชื่อมต่อทางโลจิสติกส์ อาทิ ระบบขนส่ง ระบบสื่อสาร ระบบรักษาความปลอดภัย	T4 การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศโลกส่งผลให้เกิดความแปรปรวนต่อระบบนิเวศและทรัพยากรทางทะเล อาทิ ปริมาณน้ำทะเลสูงขึ้น อุณหภูมิน้ำสูงขึ้น
5	S5 การบังคับใช้ พ.ร.บ. การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. 2562 เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งรักษาไว้ซึ่งอำนาจอธิปไตย สิทธิอธิปไตย และสิทธิหน้าที่อื่นใดตามกฎหมายระหว่างประเทศ	W5 การขาดความตระหนักรู้เกี่ยวกับความสำคัญของทะเล ในมิติต่าง ๆ โดยเฉพาะมิติด้านความมั่นคง รวมถึงขาดการพัฒนาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทางทะเลและการใช้ประโยชน์จากทะเล	O5 การเสริมสร้างองค์ความรู้ และการพัฒนาบุคลากร ด้านกฎหมายทะเล ผ่านการถ่ายทอดความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากร/การรักษาระบบนิเวศ และความมั่นคง	T5 ระบบหลายขั้วอำนาจ (Multi-Polar System)/ความขัดแย้งระหว่างขั้วอำนาจทั้งในพื้นที่ทะเลจีนใต้ และมหาสมุทรอินเดีย รวมถึงการมีบทบาทของประเทศมหาอำนาจ ในการขยายอิทธิพลในพื้นที่ทางทะเล อาทิ ควบคุมเส้นทางเดินเรือ การขยายอิทธิพลของจีนในพื้นที่อ่าวไทย

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมสำหรับจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (SWOT Analysis)				
ลำดับ	S (Strengths)	W (Weaknesses)	O (Opportunities)	T (Threats)
6	S6 คณะกรรมการนโยบายการรักษาสภาพประโยชน์ของชาติทางทะเล (นปท.) และคณะอนุกรรมการภายใต้ นปท. รวมถึงศูนย์อำนาจการรักษาสภาพประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) ทำให้บริหารจัดการทางทะเล และบูรณาการในการพิทักษ์ ปกป้อง และรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	W6 การขาดการส่งเสริมจากภาครัฐในการดำเนินกิจกรรมในการแสวงหาประโยชน์จากทะเลอย่างยั่งยืน รวมถึงขาดการประสานกับสนุนเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการปกป้องคุ้มครองผลประโยชน์ของชาติทางทะเล	O6 การเสริมสร้างบทบาทความร่วมมือในประเด็นความมั่นคงทางทะเล บนเวทีระหว่างประเทศ ทั้งประเทศมหาอำนาจ และประเทศพันธมิตร เพื่อจัดการภัยคุกคามรูปแบบต่าง ๆ โดยไทยจะได้รับประโยชน์หากอาศัยโอกาสดังกล่าวเลือกส่งเสริมความร่วมมือที่สอดคล้องกับผลประโยชน์ของไทย	T6 การพัฒนาอาวุธ ยุทธโธปกรณ์ และกำลังทางเรือของประเทศไทยตามหาอำนาจประเทศในภูมิภาค รวมถึงประเทศในพื้นที่ข้อพิพาททะเลจีนใต้
7	S7 มีการฝึกผสม/การฝึกร่วมทางทะเล ระหว่างกองทัพอากาศประเทศพันธมิตร ตลอดจนมีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และข้อมูลด้านการรักษาความมั่นคงทางทะเลระหว่างประเทศอย่างต่อเนื่อง	W7 ภูมิศาสตร์ทางทะเลของประเทศไทย ยังไม่มีความพร้อม ในการรองรับการพัฒนาธุรกิจภาคทะเลขนาดใหญ่	O7 การพัฒนากำลังทางทะเลให้ทันสมัย และการพัฒนาเครือข่ายการปฏิบัติงานทั้งภายในภาครัฐและความร่วมมือกับภาคเอกชนเพื่อการป้องกันประเทศอย่างครอบคลุม ความเสี่ยงทุกมิติ	T7 การเปลี่ยนแปลงของรูปแบบภัยคุกคามทางทะเล อาทิ การโยกย้ายถิ่นฐานแบบผิดกฎหมาย การลักล่านำเข้าเพื่อทำการประมงผิดกฎหมายของเรือต่างชาติ และเรือไร้สัญชาติ รวมถึงภัยคุกคามทางไซเบอร์

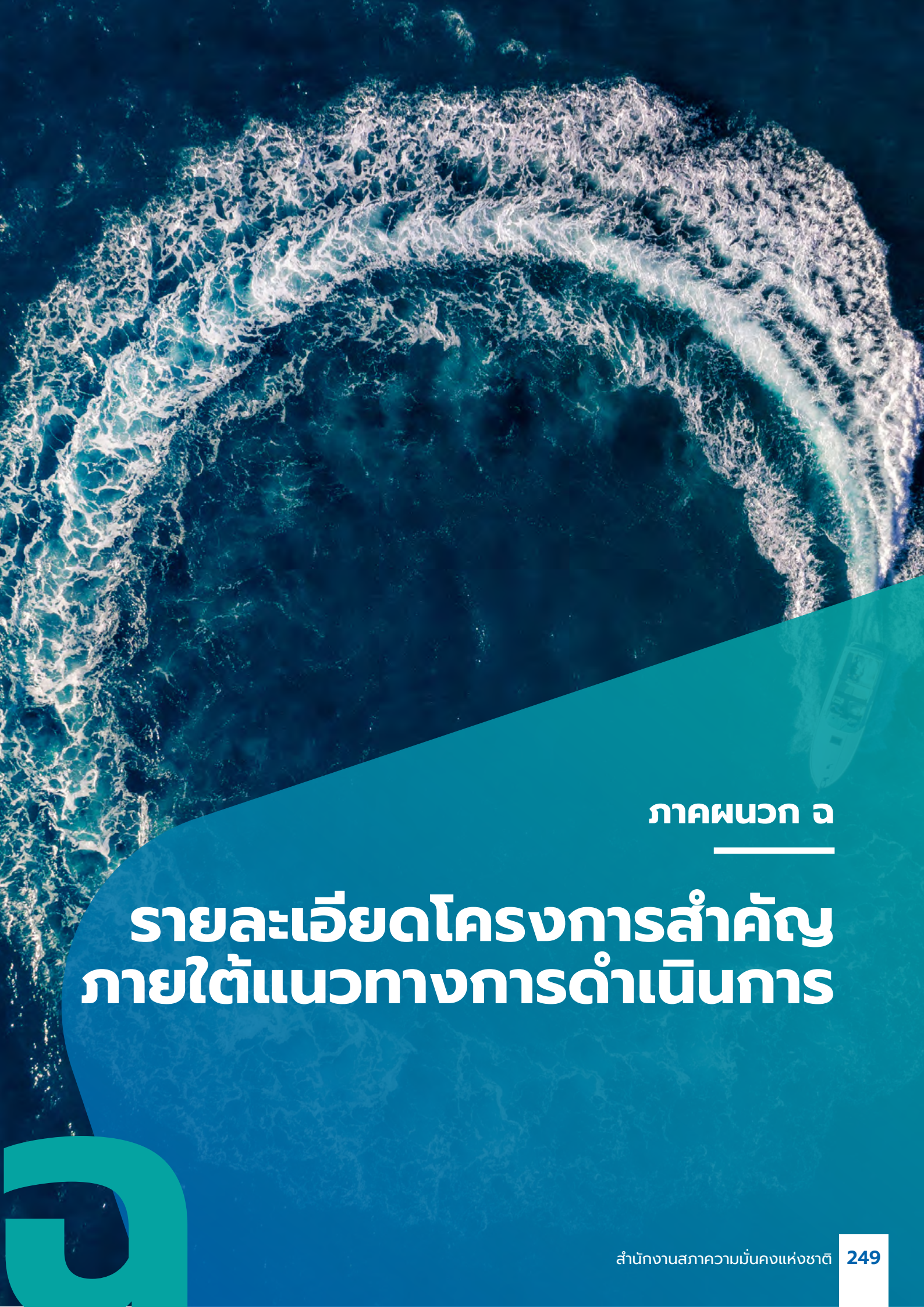
การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมสำหรับจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (SWOT Analysis)				
ลำดับ	S (Strengths)	W (Weaknesses)	O (Opportunities)	T (Threats)
8	S8 การพัฒนาเครือข่าย และมีส่วนรวมภายใต้กรอบและกลไกความร่วมมือระหว่างประเทศด้านความมั่นคงทางทะเลอย่างต่อเนื่อง อาทิ อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยกฎหมายทะเลศ. 1982 (UNCLOS 1982) ASEAN และ ReCAAP ตลอดจนความร่วมมือทวิภาคีที่เกี่ยวข้อง	W8 การจัดสรร/สนับสนุนงบประมาณด้านยุทธโธปกรณ์ เครื่องมือรองรับสถานการณ์ด้านความมั่นคงมีแนวโน้มลดลง	O8 การยกระดับมาตรฐานเทคโนโลยีในการประกอบกิจกรรมทางทะเลให้มีความทันสมัยครอบคลุมการดำเนินงานทุกพื้นที่ เพื่อแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงเสริมสร้างความมั่นคงของชาติทางทะเล	T8 การดำเนินนโยบาย ยุทธศาสตร์ การรักษาความมั่นคงทางทะเลของประเทศมหาอำนาจ และประเทศนอกภูมิภาค
9	S9 การเดินตามแนวพระราชดำรินโยบายอนุรักษ์ พัฒนา พื้นฟู ป้องกัน และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ จนเกิดความรัก ห่วงแหน และมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเข้มแข็งยั่งยืน	W9 การบังคับใช้กฎหมายและการบริหารจัดการทางทะเลของไทย ยังขาดประสิทธิภาพ	O9 การพัฒนาเขตแดนทางทะเลระหว่างประเทศ ภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจสีน้ำเงิน (Blue economy)	T9 การขยายอิทธิพลทางทะเลและการสะสมอาวุธของประเทศเพื่อนบ้าน ทำให้เกิดความหวาดระแวงระหว่างรัฐ ส่งผลต่อการดำเนินกิจกรรมทางทะเล อาทิ การเคลื่อนย้ายแรงงาน การท่องเที่ยว และการขนส่งทางทะเล
10	S10 การเพิ่มความตระหนักรู้ถึงความจำเป็นในการยกระดับมาตรการด้านความมั่นคงทางทะเลของภาคีรัฐภาคเอกชน และประชาชน	W10 กระบวนการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลของไทยและอุปกรณ์เครื่องมือในการวิจัย/สำรวจทางทะเล ยังมีความล่าช้า	O10 การดำเนินการตามกรอบและกลไกความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติทางทะเล	T10 สถานการณ์โรคอุบัติใหม่ อาทิ การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมสำหรับจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (SWOT Analysis)				
ลำดับ	S (Strengths)	W (Weaknesses)	O (Opportunities)	T (Threats)
11	S11 ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ รวมถึงแผนระดับชาติอื่น ๆ ซึ่งให้ความสำคัญกับการรักษาสภาพประโยชน์ของชาติทางทะเล	W11 การดำเนินกิจกรรมในการแสวงหาประโยชน์จากทะเลที่ขาดประสิทธิภาพ จนส่งผลกระทบต่อการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงกระทบต่อสิทธิ วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของชุมชนชายฝั่งทะเล	O11 การส่งเสริมภูมิสัมพันธ์กับ BIMSTEC เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ เทคโนโลยี และความมั่นคงด้านชายฝั่งอันดามัน ส่งเสริมให้เกิดการลดช่องว่างทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศในภูมิภาคความร่วมมือในการต่อยอดคุณค่าทางชาติและเชื่อมต่อกับมหาสมุทรอินเดียมากขึ้น	T11 ภาวะเศรษฐกิจถดถอยจากสถานการณ์โควิด-19 ส่งผลต่อการจัดสรรงบประมาณในการปฏิบัติงานด้านปลอดภัยทางทะเล ต่อกิจกรรมภายในประเทศ และส่งผลให้อาชญากรรมทางทะเลมีความรุนแรงขึ้น
12	S12 เครือข่ายจากภาครัฐ และภาคเอกชนที่เข้มแข็งในการปกป้องและรักษาสภาพประโยชน์ของชาติทางทะเล	W12 ขาดองค์กร/ฐานข้อมูล/ระบบเทคโนโลยีในการบูรณาการข้อมูลทางทะเลในมิติต่าง ๆ โดยเฉพาะมิติความมั่นคง โดยเฉพาะในบริบทของ Digital transformation	O12 การยกระดับความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านที่มีอาณาเขตทางทะเลติดต่อกัน แม้ว่าจะมีพื้นที่อ้างสิทธิ์ทับซ้อนทางทะเลไทยสามารถใช้โอกาสสร้างความใกล้ชิดเพื่อแก้ปัญหาร่วมกัน อาทิ พื้นที่พัฒนาความร่วมมือทางทะเล การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานคมนาคม และการเชื่อมโยงเส้นทางการค้า ผ่านท่าเรือของประเทศเพื่อนบ้าน	T12 เส้นทางคมนาคมในอาเซียนมีความเสี่ยงเกิดความขัดแย้งระหว่างประเทศมหาอำนาจ

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมสำหรับจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (SWOT Analysis)				
ลำดับ	S (Strengths)	W (Weaknesses)	O (Opportunities)	T (Threats)
13	S13 การมีฐานทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมทางทะเลมีมูลค่า การใช้ประโยชน์จากทะเลของประเทศไทย อยู่ประมาณ 23.998 ล้านล้านบาท ที่มา : สศช.	W13 ขาดบุคลากร/เจ้าหน้าที่ ที่มีความรู้ความเข้าใจ และความชำนาญ เฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องกับทะเล	O13 การสร้างเครือข่าย และพัฒนา การมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับ พื้นที่ และภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง สำหรับกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ ตลอดจนเสริมสร้างองค์ความรู้ในการ รักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล	T13 การเปลี่ยนแปลงรูปแบบและ พื้นที่ของความขัดแย้ง/การทำสงคราม ทางทะเล มีเทคโนโลยีสมัยใหม่เป็น ปัจจัยสำคัญส่วนหนึ่งที่ได้รับเปลี่ยน รูปแบบของอาวุธยุทโธปกรณ์
14	S14 การมีนโยบาย มาตรการ แผน การดำเนินงานที่เอื้อต่อการดำเนินงานที่เหมาะสม ในการกำกับดูแล การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเล อาทิ การควบคุมการแสวงหาประโยชน์ จากทะเลอย่างเข้มงวด/ไร้ความ รับผิดชอบ	W14 เส้นทางคมนาคมทางน้ำและ ชายฝั่งมีลักษณะเปิดทำให้เกิดกิจกรรม ที่ผิดกฎหมายได้ง่าย	O14 การบริหารจัดการทะเล โดยภาครัฐ อาทิ การพัฒนากฎหมาย ภายในให้สอดคล้องกับพันธกรณี ระหว่างประเทศ และการพัฒนากลไก สนับสนุนการปฏิบัติงาน	
15		W15 การปฏิบัติงานมีความซ้ำซ้อน/ ซ้ำซ้อนมาก ส่งผลให้การปฏิบัติงานใน ทะเล อาทิ การช่วยเหลือผู้ประสบภัย ประชาชนที่ได้รับผลกระทบจาก การดำเนินกิจกรรมทางทะเลเกิด ความล่าช้าและขาดประสิทธิภาพ	O15 การส่งเสริมกระบวนการ สมุทพยานภาพในการบริหารจัดการ ปกป้อง และดูแลรักษาผลประโยชน์ ของชาติทางทะเล	

ลำดับ	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมสำหรับจัดทำแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (SWOT Analysis)			
	S (Strengths)	W (Weaknesses)	O (Opportunities)	T (Threats)
16		W16 การบริหารจัดการด้านความมั่นคงทางทะเลยังขาดองค์ความรู้อย่างเป็นระบบเกี่ยวกับภาพสถานการณ์และแนวทางการรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate change preparedness) หากเปรียบเทียบกับการกำหนดยุทธศาสตร์/นโยบายของบางประเทศ	O16 การพัฒนาองค์เฉพาะกิจใหม่สำหรับการปรับปรุงภารกิจด้านความมั่นคงทางทะเล	
17		W17 ความล่าช้าของการปรับปรุงกฎหมายในเพื่อรองรับพันธกรณีตามกฎหมายระหว่างประเทศทางทะเล ซึ่งไทยเป็นภาคี โดยเฉพาะ UNCLOS 1982 ทำให้ไทยมีข้อจำกัดในการดำเนินการกิจกรรมซึ่งต้องอาศัยกฎกติกาดังกล่าว	O17 การใช้และพัฒนาพลังอำนาจแห่งชาติ (National Power) ด้านต่าง ๆ อาทิ เศรษฐกิจ สังคม วิทยาศาสตร์ การทหาร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้คลี่คลายซึ่งมีความสมดุลและสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป	
18			O18 โอกาสในการริเริ่ม/พัฒนาศักยภาพจังหวัดชายทะเลในระดับท้องถิ่นและประเทศชายฝั่งระดับภูมิภาคตามมาตรฐานสากล	

ภาคผนวก จ

รายละเอียดโครงการสำคัญ ภายใต้แนวทางการดำเนินการ

แนวทางการดำเนินการที่ 1 | การพัฒนาศักยภาพการเมืองและความมั่นคงทางทะเล

วัตถุประสงค์ : เพื่อปกป้องและรักษาอำนาจอธิปไตย บูรณภาพแห่งดินแดน สิทธิอธิปไตย เขตอำนาจของชาติทางทะเล และอ่าวซึ่งพลั้งอำนาจของชาติทางทะเล เป้าหมายที่ 1 ของแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล : ประเทศไทยสามารถรับมือและควบคุมภัยคุกคามทางทะเลได้อย่างมีประสิทธิภาพในทุกมิติ

เป้าหมายระดับ แนวทางการดำเนิน	ตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินการ	โครงการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ	ค่าฐาน	ค่าเป้าหมาย (รายปี)			
					2566	2567	2568	2569 2570
1) หน่วยงานที่มีภารกิจในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลสามารถรับมือกับภัยคุกคามทางทะเลในทุกรูปแบบโดยไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารของประเทศ	1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับการพัฒนาศักยภาพในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล 2) ประเทศไทยมีความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศต่าง ๆ ส่งผลให้ไทยสามารถรักษาเขตอำนาจของชาติทางทะเลได้	กิจกรรมการป้องกันประเทศและคุ้มครองรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล	กองทัพเรือ	ร้อยละความสำเร็จในการจัดกำลังกองทัพอากาศในการป้องกันประเทศ และการคุ้มครองรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลได้ตามแผนที่กำหนด	90	90	90	90
2) ประเทศไทยมีเครื่องมือและยุทธวิธีอย่างเหมาะสมบนพื้นฐานพลังอำนาจของชาติเพื่อป้องกันประเทศจากภัยคุกคาม และสามารถรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลให้มั่นคงและยั่งยืน								
3) ประเทศไทยมีความสัมพันธ์ที่ดีกับนานาชาติในการรักษาสุขภาพและการส่งเสริมความร่วมมือด้านความมั่นคงอย่างใกล้ชิดในการบริหารจัดการสถานการณ์หรือภัยคุกคามทางทะเลทั้งภายในและระหว่างประเทศ								

แนวทางการดำเนินการตามแผนการที่ 2 | การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางทะเล

วัตถุประสงค์ : เพื่อจัดการและควบคุมการดำเนินงานกิจกรรมทางทะเล รวมทั้งป้องกันและปราบปรามภัยคุกคามทางทะเลในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งส่งผลต่อสิทธิ ชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน

เป้าหมายที่ 1 ของแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล : ประเทศไทยสามารถรับมือและควบคุมภัยคุกคามทางทะเลได้อย่างมีประสิทธิภาพในทุกมิติ

เป้าหมายระดับ แนวทางการดำเนินการ	ตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินการ	โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	คำฐาน	ค่าเป้าหมาย (รายปี)				
					2566	2567	2568	2569	2570
1) ประเทศไทยสามารถบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางทะเลได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถควบคุมป้องกันและลดการเกิดอาชญากรรมทางทะเล	1) การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในเขตน่านน้ำ และการรักษาความสงบเรียบร้อยทางทะเล	กองบังคับการตำรวจน้ำ	ออกตรวจดูแลและรักษาความสงบเรียบร้อยในเขตน่านน้ำตามค่าเป้าหมายที่กำหนดในแต่ละปี	50,000 ครั้ง/ปี	60,000 ครั้ง/ปี	80,000 ครั้ง/ปี	80,000 ครั้ง/ปี	80,000 ครั้ง/ปี
2) ประเทศไทยมีมาตรการและกลไกความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางทะเล รวมทั้งกลไกการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารอย่างทันทั่วทั้ง	2) หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายทางทะเลสามารถดำเนินการควบคุมการกระทำผิดกฎหมายเพื่อรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลได้อย่างสมบูรณ์มากขึ้น	2) การลาดตระเวนทางเรือเพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายผิดทางตุลาการ	กรมศุลกากร	นำเรือออกลาดตระเวนจำนวน 600 ครั้ง/ปี	600 ครั้ง/ปี	600 ครั้ง/ปี	600 ครั้ง/ปี	600 ครั้ง/ปี	600 ครั้ง/ปี

เป้าหมายระดับ แนวทางการดำเนิน	ตัวชี้วัดระดับแนวทางการ การดำเนินการ	โครงการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ	คำฐาน	ค่าเป้าหมาย (รายปี)				
					2566	2567	2568	2569	2570
4) การดำเนินการป้องกัน ฝ่าละอองธุรีศภัยจากธรรมชาติและภัยพิบัติทางทะเล อาชญากรรมบริเวณชายฝั่งทะเล ของประเทศไทยมีการบูรณาการ บนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของ ทุกภาคส่วนให้สามารถรับมือภัยคุกคาม ความมั่นคงได้ทันต่อสถานการณ์	3) ชุมชนชายฝั่งและภาคประชาชน มีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและ รักษาความปลอดภัยเพื่อป้องกัน อาชญากรรมทางทะเลได้อย่าง ต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ	3) โครงการจัดการปัญหา แรงงานต่างด้าวและการค้า มนุษย์ด้านการประมง (กิจกรรมจัดการปัญหา แรงงานต่างด้าวและการค้า มนุษย์ด้านการประมง)	กรมประมง	- ตรวจจรวจเรือประมงและแรงงาน ภาคประมง จำนวน 90 ครั้ง	90	90	90	90	90
				- แรงงานประมงได้รับการคุ้มครอง ผ่านระบบการออกหนังสือ คนประจำเรือสำหรับต่างด้าว จำนวน 40,000 ราย	40,000	40,000	40,000	40,000	40,000
3) หน่วยงานต่าง ๆ มีการพัฒนาระบบ ฐานข้อมูล อุปกรณ์ และบุคลากร เพื่อเพิ่มศักยภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อรับมือภัยคุกคามมั่นคงได้ ทันต่อสถานการณ์	4) หน่วยงานมีอุปกรณ์ เครื่องมือและ เทคโนโลยีสนับสนุนการดำเนินงาน ส่งให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว	4) โครงการการพัฒนา ประสิทธิภาพการตระหนัก รู้สภาพสถานการณ์ทางทะเล (Maritime Domain Awareness: MDA)	ศรชล.	ร้อยละความสำเร็จในการพัฒนา ระบบเชื่อมโยงฐานข้อมูลข่าวสาร ทางทะเลตามแผนที่กำหนดให้ สามารถวิเคราะห์และประเมิน สถานการณ์ความมั่นคงทางทะเล ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	80	80	80	80	80

แนวทางการดำเนินการที่ 3 | การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเล

วัตถุประสงค์ : เพื่อปกป้อง รักษา และฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล รวมทั้งส่งเสริมให้มีการแสวงประโยชน์จากทะเลอย่างสมดุลและยั่งยืน

เป้าหมายที่ 2 ของแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล : ประเทศไทยสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจได้อย่างสมดุลและยั่งยืน

เป้าหมายระดับ แนวทางการดำเนิน	ตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินการ	โครงการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ	ค่าฐาน	ค่าเป้าหมาย (รายปี)				
					2566	2567	2568	2569	2570
1) ทรัพยากร สิ่งแวดล้อมทางทะเล ได้รับการอนุรักษ์ คุ้มครอง ฟื้นฟู อย่างสมดุลและยั่งยืนเพื่อรักษา ความหลากหลายทางชีวภาพและ ระบบนิเวศภายใต้การมีส่วนร่วม ของทุกภาคส่วน	2) สถานการณ์ด้านทรัพยากร ทางทะเลและชายฝั่งมีแนวโน้ม ที่ดีขึ้นและประชาชนสามารถ ใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน	1) โครงการบริหารจัดการ ขยะทะเล	กรมทรัพยากร ทางทะเล และชายฝั่ง	จัดเก็บขยะตกค้างในระบบ นิเวศทางทะเลไม่น้อยกว่า 250 ตัน	250 ตัน	250 ตัน	250 ตัน	250 ตัน	250 ตัน
					172,000	172,000	172,000	172,000	172,000
2) มีมาตรการหรือกฎหมายรองรับ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมทางทะเลเพื่อสร้าง สมดุลระหว่างการใช้ประโยชน์และ การอนุรักษ์	3) ประเทศไทยมีความร่วมมือใน การแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมทางทะเล ร่วมกับประเทศต่าง ๆ เพื่อป้องกัน ผลกระทบและความสมบูรณ์ของ ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล	2) โครงการป้องกันและ แก้ไขปัญหาการทำประมง ผิดกฎหมาย (กิกกรรม ป้องกันและแก้ไขปัญหา การทำประมงผิดกฎหมาย)	กรมประมง	ตรวจติดตาม และเฝ้าระวัง การทำประมงให้เป็นไปตาม กฎหมาย จำนวน 172,000 ครั้ง					

เป้าหมายระดับแนวทางการดำเนิน	ตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินการ	โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	คำฐาน	ค่าเป้าหมาย (รายปี)				
					2566	2567	2568	2569	2570
2) มีมาตรการหรือกฎหมายรองรับการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล เพื่อสร้างสมดุลระหว่างการใช้ประโยชน์และการอนุรักษ์	3) ประเทศไทยมีความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมทางทะเล ร่วมกับประเทศต่าง ๆ เพื่อป้องกันผลกระทบและคงความสมบูรณ์ของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล	3) แผนงานป้องกันและปราบปรามรองรับแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหการทำประมงผิดกฎหมาย (ป.ป.ช.)	กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	- พิจารณาแนวทาง และผลกระทบเพื่อลดการทำประมงผิดกฎหมายลดการบุกรุกทำลายทรัพยากรทางทะเลโดยการออกกฎปฏิบัติงานในพื้นที่อำเภอไทยและอันดามัน	จำนวนไม่น้อยกว่า 30 ครั้ง	จำนวนไม่น้อยกว่า 30 ครั้ง	จำนวนไม่น้อยกว่า 30 ครั้ง	จำนวนไม่น้อยกว่า 30 ครั้ง	จำนวนไม่น้อยกว่า 30 ครั้ง
					2566	2566	2566	2566	2566
4) ประเทศไทยสามารถใช้ประโยชน์จากกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมทางทะเล	4) ประเทศไทยมีมาตรการในการต่อต้านการทำประมงผิดกฎหมาย และสามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างเคร่งครัด โปร่งใส และเป็นธรรม			- สร้างความรู้ความเข้าใจให้เจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานแก้ไขปัญหาประมงผิดกฎหมาย	2566				
					2567				
					2568				
				- สร้างความรู้ความเข้าใจให้ชาวประมงชุมชนชายฝั่ง ประมงพาณิชย์ ฯลฯ ในการทำประมงผิดกฎหมายในขณะที่ยกปฏิบัติหน้าที่	2568				
					2569				
					2570				
				- สร้างความรู้ความเข้าใจให้ชาวประมงชุมชนชายฝั่ง ประมงพาณิชย์ ฯลฯ ในการทำประมงผิดกฎหมายในขณะที่ยกปฏิบัติหน้าที่	2568				
					2569				
					2570				

เป้าหมายระดับ แนวทางการดำเนิน	ตัวชี้วัดระดับแนวทางการ การดำเนินงาน	โครงการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ	คำฐาน	คำเป้าหมาย (รายปี)
1) ทรัพยากร สิ่งแวดล้อมทางทะเล ได้รับการอนุรักษ์คุ้มครองฟื้นฟูอย่าง สมดุลและยั่งยืนเพื่อรักษาความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศ ภายใต้การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน	1) ระบบนิเวศทางทะเลของ ประเทศไทยมีความอุดมสมบูรณ์ขึ้น	4) โครงการกำหนดเขต พื้นที่และเพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารจัดการพื้นที่ คุ้มครองทางทะเล	กรมทรัพยากร ทางทะเล และชายฝั่ง	- จัดตั้งและประกาศพื้นที่ คุ้มครองทรัพยากรทางทะเล และชายฝั่ง 6 พื้นที่	2566 - จัดตั้งและประกาศ 5 พื้นที่/บริหาร จัดการ 6 พื้นที่ที่ประกาศแล้ว
					2567 - จัดตั้งและประกาศ 6 พื้นที่/บริหาร จัดการ 11 พื้นที่ที่ประกาศแล้ว
					2568 - จัดตั้งและประกาศ 5 พื้นที่/บริหาร จัดการ 11 พื้นที่ที่ประกาศแล้ว
					2569 - จัดตั้งและประกาศ 2 พื้นที่/บริหาร จัดการ 11 พื้นที่ที่ประกาศแล้ว
					2570 - บริหารจัดการพื้นที่ที่ประกาศแล้ว 2 พื้นที่
				- ติดตามและประเมิน ประสิทธิภาพการจัดการ พื้นที่คุ้มครอง พื้นที่ที่ประกาศ	2566 - ติดตามและประเมินประสิทธิภาพ การจัดการพื้นที่คุ้มครอง พื้นที่ที่ประกาศ
					2567 - ติดตามและประเมินประสิทธิภาพ การจัดการพื้นที่คุ้มครอง พื้นที่ที่ประกาศ
					2568 - ติดตามและประเมินประสิทธิภาพ การจัดการพื้นที่คุ้มครอง พื้นที่ที่ประกาศ
					2569 - ติดตามและประเมินประสิทธิภาพ การจัดการพื้นที่คุ้มครอง พื้นที่ที่ประกาศ
					2570 - ติดตามและประเมินประสิทธิภาพ การจัดการพื้นที่คุ้มครอง พื้นที่ที่ประกาศ

เป้าหมายระดับ แนวทางการดำเนิน	ตัวชี้วัดระดับแนวทางการ การดำเนินการ	โครงการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ	คำฐาน	คำเป้าหมาย (รายปี)
				- ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เชิงอนุรักษ์พื้นที่ที่ประกาศ	2566 - ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่ที่ประกาศ
					2567 - ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่ที่ประกาศ
					2568 - ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่ที่ประกาศ
					2569 - ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่ที่ประกาศ
					2570 - ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่ที่ประกาศ
					2570 - ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่ที่ประกาศ
				- ส่งเสริมบทบาทชุมชน เอกชนในการมีส่วนร่วม อนุรักษ์พื้นที่ทรัพยากร เพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชน พื้นที่ที่ประกาศ	2566 - ส่งเสริมบทบาทชุมชน เอกชนในการ มีส่วนร่วมอนุรักษ์พื้นที่ ทรัพยากรเพื่อ สร้างเศรษฐกิจชุมชน พื้นที่ที่ประกาศ
					2567 - ส่งเสริมบทบาทชุมชน เอกชนในการ มีส่วนร่วมอนุรักษ์พื้นที่ ทรัพยากรเพื่อ สร้างเศรษฐกิจชุมชน พื้นที่ที่ประกาศ
					2568 - ส่งเสริมบทบาทชุมชน เอกชนในการ มีส่วนร่วมอนุรักษ์พื้นที่ ทรัพยากรเพื่อ สร้างเศรษฐกิจชุมชน พื้นที่ที่ประกาศ
					2569 - ส่งเสริมบทบาทชุมชน เอกชนในการ มีส่วนร่วมอนุรักษ์พื้นที่ ทรัพยากรเพื่อ สร้างเศรษฐกิจชุมชน พื้นที่ที่ประกาศ
					2570 - ส่งเสริมบทบาทชุมชน เอกชนในการ มีส่วนร่วมอนุรักษ์พื้นที่ ทรัพยากรเพื่อ สร้างเศรษฐกิจชุมชน พื้นที่ที่ประกาศ
					2570 - ส่งเสริมบทบาทชุมชน เอกชนในการ มีส่วนร่วมอนุรักษ์พื้นที่ ทรัพยากรเพื่อ สร้างเศรษฐกิจชุมชน พื้นที่ที่ประกาศ

เป้าหมายระดับ แนวทางการดำเนิน	ตัวชี้วัดระดับแนวทางการ การดำเนินการ	โครงการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ	คำฐาน	คำเป้าหมาย (รายปี)
3) มีการนำแนวคิดทางวิทยาศาสตร์ เครื่องมือ และนวัตกรรมเข้ามาใช้ เพื่อให้ได้ผลประโยชน์สูงสุดต่อ การบริหารจัดการทรัพยากรและ สิ่งแวดล้อมทางทะเล	2) สถานการณ์ด้านทรัพยากร ทางทะเลและชายฝั่งมีแนวโน้ม ที่ดีขึ้นและประชาชนสามารถ ใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน	5) โครงการประเมินและ ติดตามคุณภาพระบบ นิเวศทางทะเลและชายฝั่ง เพื่อรองรับการเติบโตด้าน สังคมและเศรษฐกิจภาค ทะเลของประเทศไทย	สำนักงานพัฒนา เทคโนโลยีอวกาศ และภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)	- พัฒนาระบบแผนที่กลาง ทางทะเลและชายฝั่งแบบ ออนไลน์ (Marine GI Portal Platform) เพื่อเชื่อมโยงกับ ฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องใน การบริหารจัดการคุณภาพ ระบบนิเวศทางทะเลและ ชายฝั่งอย่างมีประสิทธิภาพ แล้วเสร็จ	2566
					- ส่งเสริมขับเคลื่อนการนำเทคโนโลยี ภูมิสารสนเทศจากระบบแผนที่กลางทาง ทะเลและชายฝั่งแบบออนไลน์ (Marine GI Portal Platform) ไปใช้ประโยชน์ ไม่น้อย กว่า 5 หน่วยงาน/ชุมชน/เครือข่าย/พื้นที่
					2567
					- เพิ่มประสิทธิภาพเครื่องมือการวิเคราะห์ เชิงพื้นที่ภายใต้ ระบบแผนที่กลางทางทะเล และชายฝั่งแบบออนไลน์ (Marine GI Portal Platform) และนำเทคโนโลยี ภูมิสารสนเทศฯไปใช้ประโยชน์ ไม่น้อยกว่า 5 หน่วยงาน/ชุมชน/เครือข่าย/พื้นที่
					2568
					- ส่งเสริมขับเคลื่อนการนำเทคโนโลยี ภูมิสารสนเทศจากระบบแผนที่กลางทาง ทะเลและชายฝั่งแบบออนไลน์ (Marine GI Portal Platform) ไปใช้ประโยชน์ ไม่น้อย กว่า 5 หน่วยงาน/ชุมชน/เครือข่าย/พื้นที่
					2569
					- ส่งเสริมขับเคลื่อนการนำเทคโนโลยี ภูมิสารสนเทศจากระบบแผนที่กลางทาง ทะเลและชายฝั่งแบบออนไลน์ (Marine GI Portal Platform) ไปใช้ประโยชน์ ไม่น้อย กว่า 5 หน่วยงาน/ชุมชน/เครือข่าย/พื้นที่
					2570
					- ส่งเสริมขับเคลื่อนการนำเทคโนโลยี ภูมิสารสนเทศจากระบบแผนที่กลางทาง ทะเลและชายฝั่งแบบออนไลน์ (Marine GI Portal Platform) ไปใช้ประโยชน์ ไม่น้อย กว่า 5 หน่วยงาน/ชุมชน/เครือข่าย/พื้นที่

เป้าหมายระดับ แนวทางการดำเนิน	ตัวชี้วัดระดับแนวทางการ การดำเนินการ	โครงการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ	คำฐาน	คำเป้าหมาย (รายปี)
				- จัดทำฐานข้อมูลทางทะเลและชายฝั่งเพื่อขับเคลื่อนนโยบายของประเทศไทย ทั้ง 5 ด้าน แล้วเสร็จ	2566 - ปรับปรุงและเพิ่มเติมฐานข้อมูลทางทะเลและชายฝั่งเพื่อขับเคลื่อนนโยบายของประเทศไทย ทั้ง 5 ด้าน
					2567 - ปรับปรุงและเพิ่มเติมฐานข้อมูลทางทะเลและชายฝั่งเพื่อขับเคลื่อนนโยบายของประเทศไทย ทั้ง 5 ด้าน
					2568 - ปรับปรุงและเพิ่มเติมฐานข้อมูลทางทะเลและชายฝั่งเพื่อขับเคลื่อนนโยบายของประเทศไทย ทั้ง 5 ด้าน
					2569 - ปรับปรุงและเพิ่มเติมฐานข้อมูลทางทะเลและชายฝั่งเพื่อขับเคลื่อนนโยบายของประเทศไทย ทั้ง 5 ด้าน
					2570 - ปรับปรุงและเพิ่มเติมฐานข้อมูลทางทะเลและชายฝั่งเพื่อขับเคลื่อนนโยบายของประเทศไทย ทั้ง 5 ด้าน

แนวทางการดำเนินงานที่ 4 | การเสริมสร้างความมั่นคงและปลอดภัยให้แก่ประชาชนและชุมชน ที่ใช้ประโยชน์จากทะเล

วัตถุประสงค์ : เพื่อคุ้มครองความปลอดภัย สิทธิ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนที่ดำเนินกิจกรรมหรือมีความเกี่ยวข้องกับทะเลในทุกมิติอย่างเหมาะสม เป้าหมายที่ 1 ของแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล : ประเทศไทยสามารถรับมือและควบคุมภัยคุกคามทางทะเลได้อย่างมีประสิทธิภาพในทุกมิติ

เป้าหมายระดับ แนวทางการดำเนิน	ตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินงาน	โครงการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ	ค่าฐาน	ค่าเป้าหมาย (รายปี)			
					2566	2567	2568	2570
1) คุณภาพชีวิตชุมชนชายฝั่งมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นจากการบริหารจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล	1) ประเทศไทยมีแนวทางการบริหารจัดการเฝ้าระวังและป้องกันอุบัติเหตุทางทะเลอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการลดจำนวนของอุบัติเหตุทางทะเล ลดจำนวนผู้บาดเจ็บและจำนวนผู้เสียชีวิต	1) กิจกรรมการจัดกำลังช่วยเหลือประชาชนและบรรเทาสาธารณภัยในทะเล	กองทัพเรือ	ร้อยละความสำเร็จในการจัดกำลังเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยธรรมชาติในพื้นที่รับผิดชอบของกองทัพเรือได้ตามแผนงาน/ได้รับการร้องขอ	100	100	100	100
2) มีการบริหารจัดการแรงงานภาคทะเลในด้านกำลังคนบังคับใช้กฎหมาย การคุ้มครองสิทธิอย่างมีประสิทธิภาพ	2) ชุมชนชายฝั่งและภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง และดูแลสิ่งแวดล้อมทางทะเล ตลอดจนสามารถสร้างการตระหนักรู้ถึงผลกระทบของการทำลายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม	2) โครงการการฝึกการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	จัดการฝึกแผนปฏิบัติการภัยสึนามิ ปภ. ในพื้นที่ 6 จังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการบริหารและจัดการความเสี่ยงจากภัยสึนามิ	จัดการฝึกการช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุทางทะเลจำนวน 3 ครั้ง	จัดการฝึกการช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุทางทะเลจำนวน 3 ครั้ง	จัดการฝึกการช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุทางทะเลจำนวน 3 ครั้ง	จัดการฝึกการช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุทางทะเลจำนวน 4 ครั้ง
3) มีการป้องกันพื้นที่ชายฝั่งทะเลในกรณีการเกิดภัยพิบัติสาธารณภัย และภัยธรรมชาติเพื่อลดผลกระทบต่อความปลอดภัยของประชาชนที่ใช้ประโยชน์จากทะเล	3) หน่วยงานมีการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการอุบัติเหตุทางทะเลอย่างมีประสิทธิภาพและบูรณาการได้มากยิ่งขึ้น							
4) มีการสร้างความเข้าใจและเครือข่ายเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยทางทะเลเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมและสนับสนุนการปฏิบัติของหน่วยงานภาครัฐ								

แนวทางการดำเนินงานที่ 5

วัตถุประสงค์ : เพื่อส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการพัฒนาศักยภาพกิจกรรมเศรษฐกิจภาคทะเลของไทย รวมทั้งบริหารจัดการเพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

เป้าหมายที่ 2 ของแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล : ประเทศไทยสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจได้อย่างสมดุลและยั่งยืน

เป้าหมายระดับ แนวทางการดำเนิน	ตัวชี้วัดระดับแนวทาง การดำเนินการ	โครงการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ	คำฐาน	ค่าเป้าหมาย (รายปี)				
					2566	2567	2568	2569	2570
1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการนำแนวคิดแนวคิดเศรษฐกิจสีน้ำเงิน (Blue Economy) เข้ามาใช้ในการดำเนินงาน	1) หน่วยงานมีการนำแนวคิดเศรษฐกิจสีน้ำเงินมาปรับใช้ในแผนงานเพิ่มขึ้น	1) โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งเครือข่ายชุมชนชายฝั่งเพื่อการพัฒนาวិถีการดำเนินชีวิตอย่างยั่งยืน	กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	จัดอบรมให้ความรู้ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากทรัพยากรทางทะเลและให้ความรู้ในการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ รวมถึงให้ความรู้ในการจัดทำช่องทางการจัดจำหน่ายที่เหมาะสมต่อกลุ่มเครือข่ายที่เป็นสมาชิกชุมชนชายฝั่งกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง จำนวน 3 กลุ่ม	30 กลุ่ม	50 กลุ่ม	60 กลุ่ม	70 กลุ่ม	80 กลุ่ม

เป้าหมายระดับ แนวทางการดำเนิน	ตัวชี้วัดระดับ แนวทางการ การดำเนินงาน	โครงการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ	คำฐาน	ค่าเป้าหมาย (รายปี)				
					2566	2567	2568	2569	2570
2) การสร้างมูลค่าเศรษฐกิจภาคทะเล ในด้านการคมนาคมขนส่ง การประมง การท่องเที่ยวทางทะเล และกิจการ พาวนิชยนาวิ ได้รับการส่งเสริม อย่างต่อเนื่อง	2) อัตราการขยายตัวของ อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง กับเศรษฐกิจภาคทะเล เพิ่มขึ้น	2) โครงการบริหารจัดการ เพื่อการท่องเที่ยวทางทะเล อย่างยั่งยืน	กรมทรัพยากร ทางทะเลและ ชายฝั่ง	- ประเมินศักยภาพพื้นที่ที่ตั้ง ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวทะเลใน พื้นที่ 17 จังหวัด	ติดตั้ง ศูนย์บริการ นักท่องเที่ยว ทางทะเล 5 จังหวัด 22 แห่ง	ติดตั้ง ศูนย์บริการ นักท่องเที่ยว ทางทะเล 15 จังหวัด 46 แห่ง	ติดตั้ง ศูนย์บริการ นักท่องเที่ยว ทางทะเล 9 จังหวัด 33 แห่ง	ติดตั้ง ศูนย์บริการ นักท่องเที่ยว ทางทะเล 15 จังหวัด 84 แห่ง	ติดตั้ง ศูนย์บริการ นักท่องเที่ยว ทางทะเล 15 จังหวัด 84 แห่ง
				- ติดตามสถานภาพศูนย์บริการ ในแนวปะการังเพื่อรองรับการ เชื่อมโยงกับพื้นที่ 17 จังหวัด	ซ่อมแซม ศูนย์บริการ นักท่องเที่ยว ทางทะเล ในพื้นที่ ไม่น้อยกว่า 5 จังหวัด	ซ่อมแซม ศูนย์บริการ นักท่องเที่ยว ทางทะเล 15 จังหวัด 84 แห่ง	ซ่อมแซม ศูนย์บริการ นักท่องเที่ยว ทางทะเล 15 จังหวัด 84 แห่ง	ซ่อมแซม ศูนย์บริการ นักท่องเที่ยว ทางทะเล 15 จังหวัด 84 แห่ง	ซ่อมแซม ศูนย์บริการ นักท่องเที่ยว ทางทะเล 15 จังหวัด 84 แห่ง

เป้าหมายระดับ แนวทางการดำเนิน	ตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินการ	โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	คำฐาน	ค่าเป้าหมาย (รายปี)				
					2566	2567	2568	2569	2570
3) หน่วยงานมีแนวทางหรือมาตรการรองรับการพัฒนาศักยภาพกิจกรรมเศรษฐกิจภาคทะเลเพิ่มขึ้นและลดอุปสรรคจากการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล ทำให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน	3) มีมาตรการในการแก้ไขปัญหาค่าใช้จ่ายในการใช้ทรัพยากรทางทะเล	3) โครงการการคุ้มครองเศรษฐกิจภาคทะเลของไทย กิจกรรมที่ 1 การให้บริการด้านอุทกศาสตร์สมุทรศาสตร์ และการคมนาคมทางทะเล	กองทัพเรือ	ร้อยละความสำเร็จของการให้บริการข้อมูลสารสนเทศทางอุทกศาสตร์และเวลามาตรฐานประเทศ	90	90	90	90	90
	4) มีมาตรการในการบริหารและจัดการความเสี่ยงจากโรคระบาดภัยพิบัติสาธารณสุขและอุบัติเหตุทางทะเล	กิจกรรมที่ 2 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบสาธารณูปโภคและระบบดิจิทัลในโครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)		ร้อยละความสำเร็จในการปฏิบัติตามแผนงานและโครงการที่กำหนด	100	100	100	100	100
4) ประเทศไทยสามารถพัฒนาเครือข่ายทางเศรษฐกิจ ความเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคม และความปลอดภัยภายในภูมิภาคเพิ่มขึ้น		กิจกรรมที่ 3 การปรับปรุงและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในเขตทหารเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวทางทะเล		ร้อยละความสำเร็จในการจัดทำแผนงานและปรับปรุงแหล่งเรียนรู้เขตทหารรองรับการท่องเที่ยวในพื้นที่กองทัพเรือ	90	90	90	90	90
		กิจกรรมที่ 4 การพัฒนาคุณภาพชีวิตสร้างสมดุลทางเศรษฐกิจในพื้นที่โครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)		ร้อยละความสำเร็จในการยกระดับสาธารณสุขในพื้นที่ EEC (แพทย์ฉุกเฉิน / เฉพาะทาง / ครอบครัว) ลดการส่งต่อเข้า กทม. ของรพ. ในกำกับ ทร.	2 แห่ง	2 แห่ง	2 แห่ง	2 แห่ง	2 แห่ง

แนวทางการดำเนินงานที่ 6 | การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศทางทะเล

วัตถุประสงค์ : เพื่อเสริมสร้างบทบาทของไทยในการดำเนินความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเลให้มีความสำคัญเป็นที่ยอมรับในเวทีระหว่างประเทศ เป้าหมายที่ 1 ของแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล : ประเทศไทยสามารถรับมือและควบคุมภัยคุกคามทางทะเลได้อย่างมีประสิทธิภาพในทุกมิติ

เป้าหมายระดับแนวทางการดำเนินงาน	ตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินงาน	โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ค่าฐาน	ค่าเป้าหมาย (รายปี)				
					2566	2567	2568	2569	2570
1) ประเทศไทยมีบทบาทสำคัญในการผลักดันความร่วมมือระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงทางทะเล	1) ประเทศไทยมีบทบาทในการร่วมกำหนดทิศทาง/ประเด็นความมั่นคงทางทะเลเพิ่มขึ้น	1) การเข้าร่วมประชุมระหว่างประเทศเพื่อส่งเสริมบทบาทของไทยในประเด็นความมั่นคงทางทะเล ทั้งในกรอบทวิภาคีและพหุภาคี	กระทรวงการต่างประเทศ	สามารถส่งเสริมบทบาทไทยในประเด็นความมั่นคงทางทะเลให้เป็นที่ยอมรับในเวทีระหว่างประเทศ					
2) ประเทศไทยสามารถพัฒนาความร่วมมือผ่านกลไกระหว่างประเทศ รวมทั้งกรอบกฎหมายที่ไทยเป็นภาคี เพื่อประโยชน์ในการประสานงาน และผลักดันความร่วมมือในมิติต่าง ๆ ที่เพิ่มมากขึ้นในอนาคต									
3) ประเทศไทยสามารถใช้ประโยชน์จากการมีส่วนร่วมทางทะเล การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทางทะเลตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างบทบาทของไทย รวมทั้งเป็นการดำรงความสัมพันธ์ที่ดีและสร้างความไว้วางใจระหว่างกัน	2) มีการส่งเสริมความร่วมมือเพื่อพัฒนาหรือยกระดับความร่วมมือที่มีอยู่แล้วหรือประเด็นใหม่เพิ่มขึ้น	2) กิจกรรมการพัฒนาเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือทางทหาร	กองทัพเรือ	ร้อยละความสำเร็จในการจัด/เข้าร่วมกิจกรรมการสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทางทหารได้ตามแผนที่กำหนด	100	100	100	100	100

แนวทางการดำเนินการที่ 7 | การบริหารจัดการผลประโยชน์ของชาติทางทะเลของภาครัฐ

วัตถุประสงค์ : เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการทางทะเลของภาครัฐ และขีดความสามารถของบุคลากร ตลอดจนการขับเคลื่อนการบริหารจัดการองค์ความรู้ และรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนอย่างมีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล

เป้าหมายที่ 3 ของแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล : ประเทศไทยมีการบริหารจัดการผลประโยชน์ของชาติทางทะเลอย่างมีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล

เป้าหมายระดับแนวทางการดำเนิน	ตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินการ	โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	คำฐาน	คำเป้าหมาย (รายปี)
1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำแนวคิดการบริหารจัดการกิจการทางทะเลมาพัฒนาการปฏิบัติงานในการปกป้องและรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล	2) ประชาชนมีความตระหนักรู้ถึงความสำคัญและการใช้ประโยชน์จากทะเลอย่างยั่งยืน	1) โครงการขับเคลื่อนการสร้างองค์ความรู้ทางทะเลและมหาสมุทร และผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ไปสู่การเรียนรู้ทางทะเล	สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	- จัดทำกรอบเนื้อหาหลักสูตร (ท้องถิ่น) วิชาเขตทางทะเลของประเทศไทย และเขตทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และผลประโยชน์ของชาติทางทะเล	2566
4) มีการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพบุคลากร รวมถึงองค์ความรู้เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเลในทุกภาคส่วนอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง				- ขับเคลื่อนการสร้างองค์ความรู้ทางทะเล และการมหาสมุทร ไปสู่การเรียนรู้ทางทะเล ในสถานศึกษาในพื้นที่นำร่อง 23 จังหวัดชายทะเล	2567
					2568
					2569
					2570

เป้าหมายระดับ แนวทางการดำเนิน	ตัวชี้วัดระดับแนวทางการ การดำเนินงาน	โครงการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ	คำฐาน	คำเป้าหมาย (รายปี)
3) มีการจัดตั้งองค์การบริหารจัดการความรู้ทางทะเลเพื่อการบริหารจัดการและให้ข้อเสนอแนะ/ผลงาน ทางวิชาการ รวมถึงเป็นคลังสมองของประเทศ ด้านกิจการทางทะเล	3) องค์การบริหารจัดการความรู้ทางทะเล สามารถส่งเสริมความเข้มแข็งทางด้านนโยบายและสร้างการตระหนักรู้ทางทะเลให้แก่ประชาชน	2) โครงการจัดตั้งองค์กรจัดการความรู้ทางทะเลของประเทศไทย	สำนักงาน สภาความ มั่นคงแห่งชาติ	ร้อยละความสำเร็จของการจัดตั้งองค์การบริหารจัดการทางทะเลของประเทศไทย	ร้อยละ 40 (การประชุมเพื่อพิจารณาคัดเลือกสถาบันทางวิชาการที่เหมาะสม รวมทั้งหารือกับสถาบันที่ได้รับเลือกเสนอชื่อถึงรายละเอียดการจัดตั้งองค์การบริหารจัดการทางทะเล)
					ร้อยละ 60 (การประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาจัดร่างกฎหมาย/กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องในการจัดตั้งองค์กร)
4) มีการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพบุคลากร รวมถึงองค์ความรู้เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเลในทุกภาคส่วนอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง					ร้อยละ 80 (ร่างกฎหมาย/กฎระเบียบฯ ผ่านความเห็นชอบจากกลไกของมหาวิทยาลัย และได้จัดทำเป็นประกาศมหาวิทยาลัย/ข้อตกลงอื่น ๆ พร้อมทั้งมีการจัดทำข้อเสนอแนะทางวิชาการเกี่ยวกับกิจการทางทะเล)
					ร้อยละ 100 (การจัดตั้งองค์กรสำเร็จ และสามารถขยายเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) กับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงนำร่องจัดทำองค์ความรู้เกี่ยวกับกิจการทางทะเล)
					องค์กรสามารถจัดทำองค์ความรู้ที่สนับสนุนการตัดสินใจของกลไกระดับนโยบายของประเทศ และมีการสร้างองค์ความรู้และความตระหนักรู้ทางทะเลให้แก่ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง อย่างน้อย 1 ประเด็น

เป้าหมายระดับ แนวทางการดำเนิน	ตัวชี้วัดระดับแนวทางการ การดำเนินการ	โครงการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ	คำฐาน	คำเป้าหมาย (รายปี)
1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำแนวคิดการบริหารจัดการกิจการทางทะเลมาพัฒนาการปฏิบัติงานในการปกป้องและรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล 2) มีการเร่งรัดการแก้ไขปรับปรุงและพัฒนากฎหมายในที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานทางทะเลให้สอดคล้องกับกฎหมาย พันธกรณีและกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ	1) การมีอุปกรณ์และเครื่องมือบุคลากร รวมถึงเทคโนโลยีสำหรับการปฏิบัติงานในการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเลเพิ่มขึ้นและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	3) กำหนดและปรับปรุงพื้นที่เขตการปกครองของจังหวัดทางทะเล	กระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง)	- จัดทำร่างกฎหมายและแผนที่ท้ายๆ - ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นผู้เกี่ยวข้องตามมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	2566 เสนอร่างกฎหมายที่ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย ให้สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง
					2567 ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามที่ ครม. พิจารณาเห็นสมควร
					2568 ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามที่ ครม. พิจารณาเห็นสมควร
					2569 ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามที่ ครม. พิจารณาเห็นสมควร ทั้งนี้ หากมีการบังคับใช้เป็นกฎหมายแล้ว มท. จักได้จัดทำโครงการจัดทำหลักหมุดเพื่อแสดงเขตการปกครองของจังหวัดทางทะเล
					2570 ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามที่ ครม. พิจารณาเห็นสมควร ทั้งนี้ หากมีการบังคับใช้เป็นกฎหมายแล้ว มท. จักได้จัดทำโครงการจัดทำหลักหมุดเพื่อแสดงเขตการปกครองของจังหวัดทางทะเล

ภาคผนวก **ซ**

คำสั่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

คำสั่งคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

ที่ ๒/๒๕๖๔

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจจัดทำร่างแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

ตามที่ คณะรัฐมนตรี ในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้มีมติเห็นชอบต่อแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๔) เพื่อเป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อป้องกันรักษา และเพิ่มพูนผลประโยชน์ของชาติทางทะเล และต่อมาในการประชุมสภาความมั่นคงแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๓ ได้มีมติอนุมัติให้แนวทาง ยุทธศาสตร์ หรือแผนความมั่นคงเฉพาะเรื่องที่มีอยู่ภายใต้ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติฉบับเดิม (พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๔) ซึ่งรวมถึงแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๔) ยังคงมีผลใช้บังคับไปพลางก่อนในห้วงปี พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕ จนกว่าจะมีการปรับปรุงหรือยกเลิก เป็นกรณีไป เพื่อให้สอดคล้องกับระยะเวลาการบังคับใช้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) นั้น

เพื่อให้การจัดทำร่างแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๒ และประกาศคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เรื่อง การกำหนดจำนวน คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการแต่งตั้ง วิธีการได้มา วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง ลงวันที่ ๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกอบมติที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๔ จึงมีคำสั่งให้แต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจจัดทำร่างแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) โดยมีองค์ประกอบและหน้าที่อำนาจ ดังนี้

องค์ประกอบ

๑. รองเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ที่เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติมอบหมาย	ประธานอนุกรรมการ
๒. ศาสตราจารย์ เติมศักดิ์ จารยะพันธุ์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบาย การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล	อนุกรรมการและที่ปรึกษา
๓. ศาสตราจารย์ ชุมพร ปังจุสานนท์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบาย การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล	อนุกรรมการและที่ปรึกษา
๔. พลเรือเอก จุมพล ลุมพิกานนท์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบาย การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล	อนุกรรมการและที่ปรึกษา

/ส. ผู้แทน...

๕.	ผู้แทนกระทรวงกลาโหม	อนุกรรมการ
๖.	ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ	อนุกรรมการ
๗.	ผู้แทนกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	อนุกรรมการ
๘.	ผู้แทนกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม	อนุกรรมการ
๙.	ผู้แทนกระทรวงพลังงาน	อนุกรรมการ
๑๐.	ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย	อนุกรรมการ
๑๑.	ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ	อนุกรรมการ
๑๒.	ผู้แทนสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๑๓.	ผู้แทนศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ ของชาติทางทะเล	อนุกรรมการ
๑๔.	ผู้แทนกองทัพเรือ	อนุกรรมการ
๑๕.	ผู้แทนกรมเจ้าท่า	อนุกรรมการ
๑๖.	ผู้แทนกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	อนุกรรมการ
๑๗.	ผู้แทนกรมประมง	อนุกรรมการ
๑๘.	ผู้แทนกรมศุลกากร	อนุกรรมการ
๑๙.	ผู้แทนกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย	อนุกรรมการ
๒๐.	ผู้แทนกองบังคับการตำรวจน้ำ	อนุกรรมการ
๒๑.	ผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้องด้านทะเล จำนวน ๓ คน	อนุกรรมการ
๒๒.	ผู้แทนกองนโยบายและยุทธศาสตร์ความมั่นคง สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๒๓.	ผู้อำนวยการกองความมั่นคงทางทะเล สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ	อนุกรรมการและเลขานุการ
๒๔.	ผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ (๑)
๒๕.	ผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ (๒)

หน้าที่อำนาจ

๑. ดำเนินการจัดทำร่างแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ที่สอดคล้อง กับยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) และสภาวะแวดล้อมของประเทศไทย เพื่อรักษาความมั่นคง และผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

๒. เชิญเจ้าหน้าที่ บุคคล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาชี้แจง หรือเรียกเอกสารจากบุคคล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาเพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามความจำเป็น

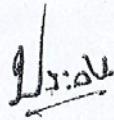
/๓. รายงานผล...

๓. รายงานผลการปฏิบัติงานให้คณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลทราบ
๔. แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่หรือดำเนินการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย
- ได้ตามความจำเป็น
๕. ดำเนินการอื่นใดตามที่ประธานหรือคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๔

พลเอก

(ประวีตร วงษ์สุวรรณ)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

คำสั่งคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

ที่ ๒ /๒๕๖๒

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการประสานแผน และติดตามผลการปฏิบัติตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล

โดยที่ มาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล มีหน้าที่และอำนาจที่สำคัญประการหนึ่ง ในการติดตามการดำเนินงานในเชิงนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนแม่บท และมาตรการในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง โดยมีแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลเป็นกรอบแนวทางการดำเนินงาน เพื่อรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

เพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมการดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๒ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ)/ประธานกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล จึงมีคำสั่งให้แต่งตั้ง คณะอนุกรรมการประสานแผน และติดตามผลการปฏิบัติตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล โดยมี องค์ประกอบและหน้าที่อำนาจ ดังนี้

องค์ประกอบ

๑. รองเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ	ประธานอนุกรรมการ
ที่เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติมอบหมาย	
๒. ผู้แทนกระทรวงกลาโหม	อนุกรรมการ
๓. ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ	อนุกรรมการ
๔. ผู้แทนกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	อนุกรรมการ
๕. ผู้แทนกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	อนุกรรมการ
๖. ผู้แทนกระทรวงคมนาคม	อนุกรรมการ
๗. ผู้แทนกระทรวงพลังงาน	อนุกรรมการ
๘. ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย	อนุกรรมการ
๙. ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ	อนุกรรมการ
๑๐. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน	อนุกรรมการ
๑๑. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ	อนุกรรมการ
๑๒. ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ	อนุกรรมการ

/๑๓. ผู้แทน...

๑๓.	ผู้แทนสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๑๔.	ผู้แทนศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ ของชาติทางทะเล	อนุกรรมการ
๑๕.	ผู้แทนกรมควบคุมมลพิษ	อนุกรรมการ
๑๖.	ผู้แทนกรมเจ้าท่า	อนุกรรมการ
๑๗.	ผู้แทนกรมทรัพยากรธรณี	อนุกรรมการ
๑๘.	ผู้แทนกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	อนุกรรมการ
๑๙.	ผู้แทนกรมประมง	อนุกรรมการ
๒๐.	ผู้แทนกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	อนุกรรมการ
๒๑.	ผู้แทนกรมตุลาการ	อนุกรรมการ
๒๒.	ผู้แทนกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	อนุกรรมการ
๒๓.	ผู้แทนกองทัพเรือ	อนุกรรมการ
๒๔.	ผู้แทนกองบังคับการตำรวจน้ำ	อนุกรรมการ
๒๕.	ผู้แทนสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศ และภูมิสารสนเทศ	อนุกรรมการ
๒๖.	ผู้แทนสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	อนุกรรมการ
๒๗.	ผู้แทนสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๒๘.	ผู้แทนสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ	อนุกรรมการและเลขานุการ
๒๙.	ผู้แทนสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ (๑)
๓๐.	ผู้แทนสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ (๒)

หน้าที่อำนาจ

๑. ประสานแผน และติดตามผลการปฏิบัติงาน รวมทั้ง ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติ
ตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลแก่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
๒. พิจารณากำหนดแผนงานหรือโครงการเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติซึ่งเป็นเรื่องสำคัญประจำปี
รองรับแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีและ
แผนการใช้จ่ายงบประมาณด้านความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล
๓. รายงานผลการดำเนินการต่อประธานหรือคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์
ของชาติทางทะเล
๔. เชิญเจ้าหน้าที่ บุคคล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาชี้แจง หรือเรียกเอกสารจากบุคคล
หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาเพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามความจำเป็น

/๕- แต่งตั้ง...

๕. แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่ได้ตามความจำเป็น
๖. ดำเนินการอื่นใดตามที่ประธานหรือคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติ

ทางทะเลมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๒

พลเอก

(ประวิตร วงษ์สุวรรณ)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

คำสั่งคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

ที่ ๙ /๒๕๖๒

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล

โดยที่ มาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล มีหน้าที่และอำนาจที่สำคัญประการหนึ่งในการประเมินผลการดำเนินงานในเชิงนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง โดยมีแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลเป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานเพื่อรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

เพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมการดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๒ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ)/ประธานกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล จึงมีคำสั่งให้แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล โดยมีองค์ประกอบและหน้าที่อำนาจ ดังนี้

องค์ประกอบ

๑. รองเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ที่เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติมอบหมาย	ประธานอนุกรรมการ
๒. พลเรือเอก จุมพล ลุมพิกานนท์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบาย การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล	อนุกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๓. ศาสตราจารย์ ชุมพร ปิจจุสานนท์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบาย การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล	อนุกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๔. ศาสตราจารย์ เติมศักดิ์ จารยะพันธุ์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบาย การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล	อนุกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

/๕. ผู้แทน...

๕. ผู้แทนกระทรวงกลาโหม	อนุกรรมการ
๖. ผู้แทนกระทรวงการคลัง	อนุกรรมการ
๗. ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ	อนุกรรมการ
๘. ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	อนุกรรมการ
๙. ผู้แทนกระทรวงคมนาคม	อนุกรรมการ
๑๐. ผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	อนุกรรมการ
๑๑. ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย	อนุกรรมการ
๑๒. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ	อนุกรรมการ
๑๓. ผู้แทนสำนักงานปรมาณู	อนุกรรมการ
๑๔. ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๑๕. ผู้แทนสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๑๖. ผู้แทนศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล	อนุกรรมการ
๑๗. ผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๑๘. ผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๙. ผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ (๑)
๒๐. ผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ (๒)

หน้าที่อำนาจ

๑. กำหนดแนวทางการประเมินผลการปฏิบัติตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล
๒. ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล
๓. รายงานผลการดำเนินการต่อประธานหรือคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล
๔. เชิญเจ้าหน้าที่ บุคคล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาชี้แจง หรือเรียกเอกสารจากบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาเพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามความจำเป็น
๕. แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่ได้ตามความจำเป็น

/๖. ดำเนินการ...

๖. ดำเนินการอื่นใดตามที่ประธานหรือคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์
ของชาติทางทะเลมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๒

พลเอก

(ประวัตร วงษ์สุวรรณ)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

คำสั่งคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

ที่ ๑ /๒๕๖๒

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาสถานการณ์ที่ส่งผลต่อการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

โดยที่ มาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล มีหน้าที่และอำนาจที่สำคัญประการหนึ่ง ในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล และมาตรการในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล รวมทั้ง การให้คำแนะนำ ปกป้อง สนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ในการบริหารจัดการการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล จึงมีความจำเป็นต้องมีกลไกในการพิจารณาสถานการณ์ที่ส่งผลต่อการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลต่อไป

เพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมการดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๒ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ)/ประธานกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล จึงมีคำสั่งให้แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาสถานการณ์ที่ส่งผลต่อการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล โดยมีองค์ประกอบและหน้าที่อำนาจ ดังนี้

องค์ประกอบ

๑. รองเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ	ประธานกรรมการ
ที่เลขาธิการสภาความมั่นคงชาติมอทบทย	
๒. ผู้แทนกระทรวงกลาโหม	อนุกรรมการ
๓. ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ	อนุกรรมการ
๔. ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย	อนุกรรมการ
๕. ผู้แทนกองอำนาจการรักษาความมั่นคง	อนุกรรมการ
ภายในราชอาณาจักร	
๖. ผู้แทนศูนย์อำนาจการรักษาผลประโยชน์	อนุกรรมการ
ของชาติทางทะเล	
๗. ผู้แทนสำนักข่าวกรองแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๘. ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๙. ผู้แทนกรมเจ้าท่า	อนุกรรมการ
๑๐. ผู้แทนกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	อนุกรรมการ
๑๑. ผู้แทนกรมประมง	อนุกรรมการ

/๑๒. ผู้แทน...

๑๒. ผู้แทนกรมศุลกากร	อนุกรรมการ
๑๓. ผู้แทนกองทัพเรือ	อนุกรรมการ
๑๔. ผู้แทนกองบังคับการตำรวจน้ำ	อนุกรรมการ
๑๕. ผู้แทนศูนย์รักษาความปลอดภัย	อนุกรรมการ
๑๖. ผู้แทนสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๗. ผู้แทนสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ(๑)
๑๘. ผู้แทนสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ(๒)

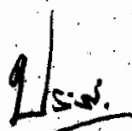
หน้าที่อำนาจ

๑. ตรวจสอบ ประเมิน และวิเคราะห์สถานการณ์ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเลในเชิงยุทธศาสตร์
๒. ศึกษาและวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล รวมทั้ง จัดทำรายงานการประเมินสถานการณ์และความรุนแรงของภัยคุกคามทางทะเลประจำปี เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดแผนงานหรือโครงการเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติซึ่งเป็นเรื่องสำคัญประจำปีรองรับแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
๓. รายงานผลการดำเนินการต่อประธานหรือคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล
๔. เชิญเจ้าหน้าที่ บุคคล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาชี้แจง หรือเรียกเอกสารจากบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาเพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามความจำเป็น
๕. แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่ได้ตามความจำเป็น
๖. ดำเนินการอื่นใดตามที่ประธานหรือคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๒

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

คำสั่งคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

ที่ ๑ /๒๕๖๔

เรื่อง เพิ่มเติมองค์ประกอบในคณะอนุกรรมการพิจารณาสถานการณ์
ที่ส่งผลต่อการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

ตามที่ คำสั่งคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ที่ ๑/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาสถานการณ์ที่ส่งผลต่อการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เพื่อตรวจสอบ ประเมิน และวิเคราะห์สถานการณ์ที่มีผลกระทบต่อน้ำมันคง และผลประโยชน์ของชาติทางทะเลในเชิงยุทธศาสตร์ ศึกษาและวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล รวมทั้ง จัดทำรายงานการประเมินสถานการณ์และความรุนแรงของภัยคุกคามทางทะเลประจำปี นั้น

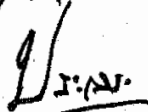
เพื่อให้การดำเนินการของคณะอนุกรรมการฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีองค์ประกอบครบถ้วน สมบูรณ์ตามภารกิจ และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างครอบคลุมประเด็นสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลยิ่งขึ้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกอบกับมติที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๓ จึงมีคำสั่งให้เพิ่มเติมองค์ประกอบในคณะอนุกรรมการพิจารณาสถานการณ์ที่ส่งผลต่อการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ดังนี้

๑๕/๑	ผู้แทนกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ กระทรวงพลังงาน	เป็นอนุกรรมการ
๑๕/๒	ผู้แทนกรมอุทกศาสตร์ กองทัพเรือ	เป็นอนุกรรมการ
๑๕/๓	ผู้แทนหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่พิจารณา	เป็นอนุกรรมการ
	ซึ่งประธานอนุกรรมการแต่งตั้ง	
๑๕/๔	ผู้ทรงคุณวุฒิหรือนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่พิจารณา	เป็นอนุกรรมการ
	ซึ่งประธานอนุกรรมการแต่งตั้ง	

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๔

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)
รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ

โทรศัพท์ : 02 629 8000 ต่อ 3705
เว็บไซต์ <https://www.nsc.go.th>